

Programmabegroting 2027-2030

Gemeente Gouda

Inhoudsopgave

1 Introductie **5**
1.1 Inleiding 5
1.2 Leeswijzer 5

2 Aanbiedingsnota **6**
2.1 Begroting in beeld 6
2.2 Bestuurlijke samenvatting 8
2.3 Financiële samenvatting 10

3 Beleidsbegroting: programma's **14**
3.1 Economie, werk en onderwijs 15
3.2 Energie en klimaat 18
3.3 Wonen en leefomgeving 21
3.4 Sociaal domein 25
3.5 Cultuur, sport en recreatie 29
3.6 Leefbaarheid en veiligheid 32
3.7 Bestuur en organisatie 35
3.8 Financiering en algemene dekkingsmiddelen 41

4 Beleidsbegroting: paragrafen **46**
4.1 Lokale heffingen 47
4.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 56
4.3 Onderhoud kapitaalgoederen 63
4.4 Financiering 67
4.5 Investeringen 74
4.6 Bedrijfsvoering 75
4.7 Verbonden partijen 78
4.8 Grondbeleid 89
4.9 Openbaarheid 91

5 Financiële begroting 2027 - 2030 **92**
5.1 Inleiding 92
5.2 Financieel beleid en indicatoren 92
5.3 Toelichting ontwikkeling meerjarenperspectief 2027 - 2030 92
5.4 Grondslagen 97
5.5 Overzicht van baten en lasten 98
5.6 Incidentele & structurele baten en lasten 2027 - 2030 99
5.7 Financiering 100
5.8 Overzicht inzet reserves 2027 - 2030 101
5.9 Ontwikkeling en toelichting reserves 2027 - 2030 103
5.10 Ontwikkeling en toelichting voorzieningen 2027 - 2030 112
5.11 Arbeidskosten gerelateerde verplichtingen 117

6 Bijlagen **118**
6.1 Overzicht taakvelden 119
6.2 Wettelijk voorgeschreven indicatoren 123
6.3 Afkortingen 127
6.4 Bijlage risico's 129

1 Introductie

1.1 Inleiding

Hierbij presenteert het college de begroting 2027 en de meerjarenraming 2028-2030 (hierna: programmabegroting) van de gemeente Gouda. De programmabegroting maakt deel uit van de Planning & Controlcyclus. Gemeenten zijn volgens de Gemeentewet verplicht om ieder jaar een begroting, meerjarenraming, jaarverslag en jaarrekening binnen deze Planning & Controlcyclus vast te stellen.

In de begroting wordt het gemeentelijk beleid op hoofdlijnen toegelicht. Met deze begroting legt het college van burgemeester en wethouders de voor 2027 geplande lasten en baten ter vaststelling aan de gemeenteraad voor. De begroting dient ter ondersteuning van de rol van de raad. In deze rol ligt de nadruk op kaderstelling, controle, sturing op hoofdlijnen, autorisatie en allocatie van middelen. De budgetten voor 2027 worden door het vaststellen van deze begroting door de raad op programmaniveau geautoriseerd. Daarnaast geeft de meerjarenraming de raad een beeld van de verwachtingen ten aanzien van de financiële ontwikkelingen in de drie daaropvolgende jaren.

1.2 Leeswijzer

De brede samenstelling van het gemeentelijk takenpakket maakt het lezen van een gemeentebegroting niet eenvoudig. Deze leeswijzer is bedoeld om de raad daarbij op weg te helpen.

De programmabegroting is opgebouwd uit de volgende onderdelen:

Aanbiedingsnota
Dit onderdeel bevat een samenvatting van de belangrijkste aspecten uit de begroting en de financiële positie.

Programma's
Een (beleids-)programma richt zich op het bereiken van vooraf bepaalde maatschappelijke effecten. In de verschillende programma's ligt de nadruk op de koers en de opgaven zoals die in het Samenlevingsakkoord zijn vastgelegd.

Nieuw in deze begroting is het overzicht per programma van de relevante, door de raad vastgestelde beleidsdocumenten waarop het beleid van het betreffende programma is gebaseerd.

Verplichte overzichten
De overzichten overhead, algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien zijn verplichte onderdelen van de programmabegroting. Het overzicht overhead is verwerkt in programma 7 Bestuur en organisatie. Op algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien wordt ingegaan in hoofdstuk 3.8 Financiering en algemene dekkingsmiddelen.

Paragrafen
In de paragrafen worden financiële en bedrijfsmatige onderwerpen (van belang voor het inzicht in de financiële positie) gebundeld en per thema gepresenteerd. De volgende paragrafen maken onderdeel uit van de begroting: Lokale heffingen, Risicobeheersing en Weerstandsvermogen, Onderhoud kapitaalgoederen, Financiering, Bedrijfsvoering, Investeringen, Verbonden partijen, Grondbeleid en Openbaarheidsparagraaf Wet open overheid. Het onderwerp Investeringen is toegevoegd om extra inzicht in de verwachte uitgaande geldstroom te creëren; de andere onderwerpen zijn wettelijk verplicht.

Financiële begroting
Dit onderdeel bevat een uiteenzetting van de financiële positie van de gemeente Gouda. Met onder andere de geprognosticeerde balans in meerjarenperspectief, de meerjarige ontwikkeling van het saldo Economische Monetaire Unie (EMU-saldo) en een meerjarig overzicht van baten en lasten. Ook een overzicht van de reserves en voorzieningen en de grondslagen waarop de ramingen zijn gebaseerd, wordt gepresenteerd. De meeste overzichten in dit onderdeel zijn wettelijk voorgeschreven.

In de begroting zijn veel optellingen opgenomen. Voor deze tabellen geldt dat als gevolg van afronding de som der delen kan afwijken van het totaal.

Besluit en bijlagen
De begroting wordt gecompleteerd met enkele bijlagen, waaronder een vertaaltabel met baten en lasten per programma / taakveld en een afkortingenlijst.

2 Aanbiedingsnota

2.1 Begroting in beeld

Inkomsten & uitgaven

	INKOMSTEN Totale inkomsten: 475,5 mln			UITGAVEN Totale uitgaven: 474,0 mln		
RIJK	Gemeentefonds	€ 253,0 miljoen	1	Sociaal domein	€ 191,4 miljoen	1
RIJK	Specifieke uitkeringen	€ 46,0 miljoen	2	Wonen en leefomgeving	€ 94,4 miljoen	2
GEMEENTE	Rioolheffing	€ 22,8 miljoen	3	Bestuur en organisatie	€ 49,0 miljoen	3
GEMEENTE	OZB	€ 22,9 miljoen	4	Energie en klimaat	€ 39,2 miljoen	4
GEMEENTE	Grondexploitatie	€ 41,1 miljoen	5	Economie, werk en onderwijs	€ 30,4 miljoen	5
GEMEENTE	Afvalstoffenheffing	€ 15,9 miljoen	6	Cultuur, sport en recreatie	€ 25,4 miljoen	6
GEMEENTE	Huur en erfpacht	€ 9,8 miljoen	7	Leefbaarheid en veiligheid	€ 13,7 miljoen	7
GEMEENTE	Overig	€ 36,0 miljoen	8	Fin. en algemene dekkingsmid.	€ 1,1 miljoen	8
GEMEENTE	*Inzet van reserves*	€ 27,9 miljoen	9	*Toevoeging aan reserves*	€ 29,5 miljoen	9

SALDO + €1,5 MILJOEN

INKOMSTEN € 475,5 MILJOEN

UITGAVEN € 474,0 MILJOEN

Gemeente Gouda

2.2 Bestuurlijke samenvatting

Gouda is al ruim 750 jaar een prachtige stad met een rijke historie. Gouda groeit, verandert en staat voor grote opgaven. Op 18 maart 2026 heeft de Goudse kiezer een nieuwe gemeenteraad gekozen, bestaande uit 13 partijen, waarvan geen enkele een meerderheid heeft. De opkomst was hoger dan bij de vorige gemeenteraadsverkiezingen. Tegelijk blijft het vertrouwen van inwoners in de politiek een belangrijk aandachtspunt. Daarom was de uitslag ook een politieke uitnodiging om de politiek opener en minder dichtgetimmerd te organiseren, en dichter bij de stad te staan. Dat heeft geleid tot een nieuwe manier van samenwerken: een gedragen Samenlevingsakkoord, waarin een brede meerderheid van de gemeenteraad samenwerkt op basis van gedeelde richting in plaats van een dichtgetimmerd coalitieprogramma. Meerderheden kunnen per onderwerp wisselen. De stad staat voorop.

Deze begroting 2027-2030 is de eerste begroting van deze nieuwe raadsperiode en verschijnt op een moment dat het Samenlevingsakkoord de richting van deze raadsperiode op hoofdlijnen vastlegt: waar de stad naartoe wil, welke opgaven prioriteit vragen en welke waarden en spelregels gelden voor de samenwerking. Deze begroting geeft daarom vooral duiding aan die ambities op hoofdlijnen. De concrete uitwerking van beleid moet nog grotendeels plaatsvinden. In deze begroting zijn met name de financieel noodzakelijke ontwikkelingen verwerkt, evenals de financiële afspraken uit de samenwerkingsafspraken. De ambities uit het Samenlevingsakkoord vragen eerst om uitwerking en prioritering, waarbij ook wordt beschreven hoe de raad en de stad worden betrokken. Het college werkt deze ambities uit in een uitvoeringsagenda, waarin wordt vastgelegd wat wanneer wordt opgepakt, in welke volgorde en met welke inzet.

Deze programmabegroting is daarom dit jaar op onderdelen minder specifiek dan gebruikelijk. Waar in andere jaren al concrete maatregelen en uitvoeringskeuzes zijn uitgewerkt, ligt de nadruk nu op de koers en de opgaven zoals die in het Samenlevingsakkoord zijn vastgelegd. Naarmate de uitvoeringsagenda vordert, zal deze koers verder worden uitgewerkt in concrete doelen en besparingen. Hierbij is het uitgangspunt om nu financiële ruimte te maken, zodat we ook de komende jaren kunnen blijven investeren in de stad. Dat is geen overbodige luxe, maar noodzakelijk om Gouda een goed onderhouden, prettige en toekomstgerichte stad te laten blijven.

Economie, werk en onderwijs
De gemeente Gouda wil een sterke lokale economie en een bereikbare gemeente die werkt vanuit 'ja, mits', met één herkenbaar loket met duidelijke regels en procedures voor ondernemers. Ook wil de gemeente werken aan een toekomstbestendige binnenstad en toerisme van kwaliteit, gastvrij voor bezoekers maar altijd in balans met de leefbaarheid van de stad, gericht op bezoekers die langer blijven en bijdragen aan de stad. De Economische Agenda tot 2030 blijft het vertrekpunt voor het economisch beleid. Daarnaast wil de gemeente investeren in goede, toekomstbestendige schoolgebouwen via het Integraal Huisvestingsplan, en in kansengelijkheid door vroegschoolse educatie, het terugdringen van laaggeletterdheid en samenwerking tussen scholen en bedrijfsleven.

Energie en klimaat
De gemeente Gouda wil dat Gouda minder uitstoot en grondstoffen opnieuw gebruikt, op een manier die haalbaar, betaalbaar en eerlijk is. Met een realistische route naar klimaatneutraliteit, met de landelijke doelstellingen en het tijdpad richting 2050 als uitgangspunt, wil de gemeente inzetten op energiebesparing en isolatie. De meest duurzame energie is immers de energie die niet nodig is. De energietransitie wil de gemeente wijkgerichte aanpaken, in samenwerking met inwoners en ondernemers. Ook wil de gemeente dat de stad toegankelijk blijft door onderhoud aan bodemdaling, funderingen en riolering te koppelen aan kansen voor meer groen en wateropvang, en aan afvalbeleid dat werkt voor inwoners.

Wonen en leefomgeving
Gouda groeit mogelijk richting 88.000 inwoners in 2040. De gemeente wil inzetten op woningbouw, met een streven naar 500 woningen per jaar. Naast sociale huur wordt vooral ingezet op betaalbare koopwoningen, en op meer woningen voor senioren om doorstroming te stimuleren. De gemeente wil de stad bereikbaar houden, met aandacht voor ontsluitingen, verkeersveiligheid en andere vervoerswijzen zoals deelauto's, fietspaden en openbaar vervoer. Parkeerbeleid wordt bekeken in samenhang met woningbouw, groen, bereikbaarheid en leefbaarheid, en de gemeente wil groen, bomen en biodiversiteit versterken via een Groenfonds. Vanuit een integrale visie wil de gemeente richting geven aan bodemdaling, funderingen en behoud van erfgoed.

Sociaal domein
De gemeente Gouda staat voor een stad waarin mensen naar vermogen meedoen en bijdragen, met een stevige sociale basis vanuit sterke buurten, betrokken vrijwilligers, verenigingen, maatschappelijke organisaties en ontmoetingsplekken. De gemeente kiest voor normalisatie, preventie en vroegsignalering, stimuleert de samenwerking tussen onderwijs en jeugdzorg, en ondersteunt mensen die langer thuis wonen en hun mantelzorgers, waarbij samen met de stad wordt gewerkt aan een bestuurbaar en toekomstbestendig zorglandschap. Armoede, schulden en bestaansonzekerheid wil de gemeente aanpakken, voortbouwend op 'De cirkel doorbreken', met meer maatwerk voor wie dat het meest nodig heeft en besparen waar dat mogelijk is. Daarbij is er bijzondere aandacht voor kinderen die opgroeien in armoede, werkende armen, alleenstaanden en inwoners die door schaamte of ingewikkelde regels geen hulp vragen. Nieuwkomers moeten vanaf dag één kunnen meedoen via taal, werk, onderwijs, vrijwilligerswerk en sport.

Cultuur, sport en recreatie
De gemeente Gouda wil dat de stad levendig en aantrekkelijk blijft, met evenementen die bijdragen aan ontmoeting en levendigheid, in balans met rust, veiligheid en bereikbaarheid. Gouda investeert in haar erfgoed en werkt samen met de grote culturele instellingen aan een meerjarig perspectief. Maar cultuur en ontmoeting moeten ook dichtbij zijn: in buurten, scholen, verenigingen bibliotheken en ateliers. Daarom geeft Gouda ruimte aan kleinere culturele initiatieven in samenwerking met jongeren en lokale makers. Sportaccommodaties moeten kwalitatief goed, veilig en toegankelijk blijven; de gemeente investeert in toekomstbestendige sportaccommodaties voor onderwijs en verenigingen en werkt aan een eerlijk speelveld voor verenigingen. Ten slotte is de ambitie dat elk kind dat de basisschool verlaat een zwemdiploma heeft.

Leefbaarheid en veiligheid
De gemeente wil veiligheid en leefbaarheid in samenhang versterken: overlast door zwerfafval, bijplaatsingen, dumpingen en verwaarloosde plekken heeft daarbij aandacht, evenals straatintimidatie, bedreiging, geweld en discriminatie, die niet worden geaccepteerd. Toezicht en cameratoezicht wil de gemeente zorgvuldig, evenwichtig en met respect voor privacy inzetten. Tegen ondermijning, drugscriminaliteit en mensenhandel wil de gemeente stevig optreden, onder meer via Bibob-toetsing en integrale controles. Ook wil de gemeente werken aan weerbaarheid tegen digitale dreigingen en zorg en veiligheid dichter bij elkaar brengen, zodat problemen zoals jeugdoverlast eerder worden gezien en jongeren perspectief én grenzen krijgen.

Bestuur en organisatie
De gemeente kiest voor een nieuwe bestuursstijl: nabij, dienstbaar en samenwerkend, waarin beleid mét de stad wordt gemaakt. Ook wil de gemeente zich toegankelijker en begrijpelijker maken, met heldere communicatie en een duidelijk aanspreekpunt, en digitale systemen en persoonsgegevens zorgvuldig beschermen. Als centrumgemeente wil Gouda een proactieve rol pakken in de regio, met scherpe lobbydoelen zoals de ontsluiting van Westergouwe en station Westergouwe. Binnen gemeenschappelijke regelingen wil de gemeente de samenwerking actief opzoeken, met oog voor de Goudse belangen. Tot slot wil de gemeente starten met het ontwikkelen van een langetermijnvisie voor Gouda tot 2050, in samenwerking met de stad.

2.3 Financiële samenvatting

Conclusie van de financiële positie

- Het college levert een begroting 2027 met een sluitend meerjarenperspectief op.
- In de voorliggende begroting zijn de mutaties zoals overeengekomen in het samenlevingsakkoord verwerkt.
- De geactualiseerde verhouding tussen risico's en de mogelijkheid om deze te kunnen opvangen vanuit het weerstandsvermogen is "uitstekend" voor 2027 - 2030.
- De omvang van het weerstandsvermogen neemt toe van € 68 miljoen in 2027 naar € 73 miljoen in 2030.
- De solvabiliteit biedt binnen de huidige kaders - door het inzetten van de spaaroptie t.b.v. de algemene reserve - beperkt ruimte voor nieuwe investeringen en/of reserve-onttrekkingen.

Financiële resultaten 2027 -2030

In onderstaande tabel zijn de financiële resultaten opgenomen voor de jaren 2027 tot en met 2030.

(bedragen x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Totaal lasten	444.584	420.757	419.942	422.858
Totaal baten	-447.587	-423.436	-420.211	-424.548
Saldo excl. reserves	*-3.003*	*-2.679*	*-269*	*-1.690*
Toevoegingen	29.452	5.712	3.045	1.545
Onttrekkingen	-27.922	-3.871	-2.781	-1.840
Saldo inzet reserves	*1.530*	*1.842*	*265*	*-294*
Gerealiseerd resultaat	**-1.473**	**-837**	**-4**	**-1.984**

(+ = nadeel/ last | - = voordeel / baat)

Ontwikkelingen begroting 2027 - 2030

In de onderstaande tabel zijn de ontwikkelingen opgenomen vanaf de meest actuele uitgangspositie van het begrotingsresultaat (raadsbesluiten t/m 9 juli 2026). Hierbij zijn de mutaties per onderdeel toegelicht.

(bedragen x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
A. Startbegroting	**-2.678**	**-1.551**	**-2.750**	**-3.611**
B. Samenlevingsakkoord	5.700	2.225	-75	875
C. Autonome en administratieve ontwikkeling	223	228	697	-233
D. Nieuwe ontwikkelingen / effect bestuursrapportage	-4.718	-1.740	2.123	985
E. Begrotingsresultaten 2027 - 2030	**-1.473**	**-837**	**-4**	**-1.984**

(+ = nadeel/ last | - = voordeel / baat)

A. Startbegroting

Dit betreft de startpositie na het vaststellen van raadsbesluiten t/m 9 juli 2026.

B. Samenlevingsakkoord

Op 9 juli 2026 is het samenlevingsakkoord Gouda vastgesteld. Van een aantal concrete onderwerpen zijn de budgettaire aspecten (intensiveringen/ besparingen) in de voorliggende begroting 2027 - 2030 verwerkt. De verdere financiële uitwerking van het samenlevingsakkoord en de nog nader uit te werken besparingsvoorstellen vindt plaats bij de kadernota 2028.

B. Samenlevingsakkoord (bedragen x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Intensiveringen:				
1. Spaaroptie - t.b.v. algemene reserve	5.500	2.250	0	1.000
2. Intensivering veiligheidsbeleid	317	317	317	317
3. Onderzoek armoedebeleid	75	0	0	0
Besparingen				
4. Verhoging toeristenbelasting	-192	-192	-192	-192
5. Generieke besparing subsidiestaat	0	-150	-200	-250
Totaal effect Samenlevingsakkoord	**5.700**	**2.225**	**-75**	**875**

(+ = nadeel/ last | - = voordeel / baat)

1. **Spaaroptie - t.b.v. de algemene reserve**
   Dit betreft de verwerking van een spaaroptie t.b.v. de algemene reserve. De spaaroptie is ingesteld ter verbetering van de financiële kengetallen en als voorbereiding op investeringen, o.a. GOVO 2, die in de toekomst nodig zullen zijn.
2. **Intensivering veiligheidsbeleid**
   Dit betreft een structurele intensivering t.b.v. de veiligheid en leefbaarheid binnen gemeente Gouda.

3. **Onderzoek armoedebeleid**
   Dit betreft een eenmalige intensivering voor een nader onderzoek naar besparingsopties rondom het gemeentelijk armoedebeleid.
4. **Verhoging toeristenbelasting**
   Vanaf 2027 wordt het tarief van de toeristenbelasting verhoogd van € 2,55 naar € 4,60 per persoon per nacht. Dit zorgt voor een verhoging van de inkomsten vanuit de toeristenbelasting.
5. **Generieke besparing subsidiestaat**
   Dit betreft een generieke besparing van 1% op subsidies die verstrekt worden vanuit gemeente Gouda.

C. Autonome en administratieve ontwikkeling

Bij het samenstellen van de programmabegroting 2027 - 2030 zijn er diverse autonome ontwikkelingen. Dit betreft onder andere loon- en prijsontwikkeling, aanpassing van hoeveelheden en administratieve aanpassingen. Voor een nadere specificatie wordt verwezen naar hoofdstuk 5.3.

D. Nieuwe ontwikkelingen / effect 2e bestuursrapportage 2026

Met deze begroting wordt uitvoering gegeven aan eerder vastgesteld beleid. Er zijn ook enkele nieuwe ontwikkelingen voortkomend uit de uitvoering van onze wettelijke taken. Daarnaast zijn de mutaties uit de 2e bestuursrapportage 2026 - met een doorwerking in de begroting 2027 - verwerkt. In de onderstaande tabel is een specificatie met toelichting van deze aanpassingen opgenomen.

D. Nieuwe ontwikkelingen/ effect bestuursrapportage (bedragen x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
1. Uitkomst meicirculaire gemeentefonds 2026	-6.529	-3.279	1.153	15
2. Cyberbeveiligingswet (Cbw)	313	313	313	313
3. Data protection impact assessment (DPIA)	136	136	136	136
4. Wet open overheid (Woo)	136	136	136	136
5. Omgevingswet	350	350	250	250
6. Programma Buurt aan Zet (BAZ)	167	167		
7. Parkeerbeleid	100	200		
8. Subsidie Cultuur in Ontwikkeling	138			
9. Diverse kleine mutaties < 100.000	77	77	27	27
10. 2e Berap 2026: diverse mutaties	394	160	107	107
Totaal nieuwe ontwikkelingen/ effect bestuursrsapportage	**-4.718**	**-1.740**	**2.123**	**985**

(+ = nadeel/ last | - = voordeel / baat)

1. **Uitkomst meicirculaire gemeentefonds 2026**
   Dit betreft de uitkomsten van de meicirculaire gemeentefonds 2026.
2. **Cyberbeveiligingswet (Cbw)**
   In 2026 is de Cyberbeveiligingswet (Cbw) in werking getreden. Dit budget is structureel nodig om de informatiebeveiliging binnen gemeente Gouda zo in te richten dat deze voldoet aan de zorgplicht, meldplicht en aantoonbaarheidsvereisten vanuit de Cbw.
3. **Data protection impact assessment (DPIA)**
   Gemeenten hebben een wettelijke verplichting tot uitvoering van Data Protection Impact Assessments (DPIA's). Om deze wettelijke taak uit te voeren is de afgelopen jaren externe inhuur ingezet, die incidenteel via bestuursrapportages zijn verwerkt. Met dit structureel budget kan de uitvoering van deze wettelijke taak intern georganiseerd worden, waarbij de kennis binnen de organisatie blijft.
4. **Wet open overheid (Woo)**
   In 2022 is de Wet open overheid (Woo) in werking getreden, waarna de Woo-verzoeken jaarlijks zowel in aantal als in omvang en complexiteit toenemen. Met deze bijstelling kan de gemeente een efficiënte en kwalitatieve behandeling van ingediende Woo-verzoeken aan inwoners en organisaties blijven waarborgen.
5. **Omgevingswet**
   In 2024 is de Omgevingswet in werking is getreden, waarin is opgenomen dat gemeenten verplicht zijn om voor 2032 een voor hun grondgebied dekkend omgevingsplan op te stellen. Met dit structurele budget is de gemeente in staat aan de wettelijke verplichtingen die volgen uit de Omgevingswet te voldoen. Het saldo van de bestemmingsreserve Omgevingswet valt vrij t.b.v de algemene reserve. Zie hiervoor het overzicht 5.8 Overzicht inzet reserves.
6. **Programma Buurt aan Zet (BAZ)**
   Het Programma ‘Buurt aan Zet’ (BAZ) is gestart in 2023 en beoogt, samen met de bewoners, de leefbaarheid, kansengelijkheid en sociale cohesie in kwetsbare buurten te vergroten. Met dit budget kan dit programma de komende twee jaar verdere voortgang vinden.
7. **Parkeerbeleid**
   De woningbouw aan de Heuvellaan vraagt om een efficientere toepassing van het parkeerterrein Groenheuvel. Met dit budget zorgt de gemeente ervoor dat bestaande parkeergelegenheid in Gouda door inwoners, bedrijven en bezoekers beter en efficiënter benut kunnen worden.

8. **Subsidie Cultuur in Ontwikkeling**
   De subsidieregeling Cultuur in Ontwikkeling opent jaarlijks en stimuleert een breed en divers cultureel aanbod in de stad. Dit betreft de incidentele kosten voor 2027 van deze subsidieregeling, zoals opgetekend in de cultuurnota ‘Gouda Sterker Met Cultuur! 2023-2027’.
9. **Diverse kleine mutaties <100.000**
   Dit betreft diverse kleine mutaties.
10. **2e berap 2026: diverse mutaties**
    Dit betreft diverse mutaties, waaronder de actualisatie van de kosten voor de uitvoering participatiewet en de exploitatie Kindcentrum Westergouwe, die doorwerken uit de 2e bestuursrapportage 2026. Zie voor de budgetoverhevelingen uit de 2e bestuursrapportage 2026 die als (incidentele) mutaties verwerkt zijn ten laste van de algemene reserve in 2027 het overzicht 5.8 Overzicht inzet reserves.

E. Begrotingsresultaten 2027 - 2030

Dit betreft de nieuwe begrotingsresultaten 2027 - 2030 na verwerking van de diverse ontwikkelingen.

Duiding financieel perspectief en nader uit te werken onderwerpen

Het financieel perspectief voor de jaren 2027–2030 laat op basis van de huidige inzichten een positief beeld zien. Er is sprake van structurele overschotten in alle jaren van de meerjarenraming en daarmee een solide begrotingsresultaat en een gezonde financiële huishouding. Ondanks deze solide uitgangspositie, blijft het van belang om bij de ontwikkeling van het perspectief rekening te houden met zowel diverse nader uit te werken onderwerpen als verwachte financiële ontwikkelingen. Zo vraagt de prognose voor het beheerplan GOVO-2 om een actualisatie op basis van het huidige prijspeil. Daarnaast hebben de ingezette interventies in het sociaal domein om de ingeboekte besparingen te realiseren minder (snel) financieel effect dan vooraf was berekend. De periode tot aan de 1e bestuursrapportage 2027 wordt gebruikt om te zien hoe dit financieel effect zich ontwikkelt. De inhoudelijke uitkomsten van deze analyse worden toegelicht in de volgende Monitor Toekomstbestendig sociaal domein die de raad gelijktijdig met de jaarrekening 2026 en de 1e bestuursrapportage 2027 ontvangt, en (meerjarig) financieel vertaald in de 1e bestuursrapportage 2027/kadernota 2028.

In het onderstaande overzicht zijn diverse onderwerpen opgenomen die nog nadere uitwerking vragen. Omdat de financiële consequenties hiervan op dit moment nog niet bekend zijn en/of nog separate besluitvorming vragen in de raad, zijn deze niet opgenomen in de begroting 2027 - 2030. De uitwerking van het samenlevingsakkoord en de nader uit te werken besparingsvoorstellen worden betrokken bij het opstellen van de uitvoeringsagenda van het samenlevingsakkoord. In deze uitvoeringsagenda worden per opgave, waar mogelijk, verschillende scenario's uitgewerkt, inclusief de daarbij behorende financiële consequenties. De raad ontvangt voor het einde van 2026 een eerste conceptversie van de uitvoeringsagenda. De financiële verwerking van de uiteindelijk gemaakte keuzes vindt plaats in de kadernota 2028.

De posten met de aanduiding ‘PM’ geven aan dat de financiële impact nog niet is gekwantificeerd. De uiteindelijke uitwerking hiervan kan van invloed zijn op het meerjarenperspectief.

(bedragen x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
E. Begrotingsresultaten 2027 - 2030	**-1.473**	**-837**	**-4**	**-1.984**
Plannen aangekondigd / onderweg:				
Prognose heheerplan GOVO-2			972	1.788
Grip op Goudse projecten (raadsvoorstel september 2026)	392	392	392	392
Exploitatie stadhuis	700	700	700	700
Verduurzaming Groenhovenbad	+ PM	+ PM	+ PM	+ PM
Meerjarenonderhoudsplan (MJOP) Huis van de Stad	+ PM	+ PM	+ PM	+ PM
Samenlevingsakkoord:				
Reservering budget samenlevingsakkoord	600	600	500	500
Reservering budget samenlevingsakkoord - sport			100	100
Nader uit te werken besparingsvoorstellen				
Armoedebeleid		-500	-500	-500
Armoedebeleid - Maatwerk		+ PM	+ PM	+ PM
Sociale teams		- PM	- PM	- PM
Duurzaamheid - regelingen	-100	-150	-420	-420
Campus Gouda		-50	-300	-300
Evenementen - generiek		-122	-122	-122
Generiek doelmatigheid			-300	-300
Cultureel ondernemerschap		-75	-225	-225
Exploitatie stadhuis	-350	-350	-350	-350
Doorkijk perspectief 2027-2030*	**-231**	**-392**	**443**	**-721**

(+ = nadeel/ last | - = voordeel / baat)
** Het raadsvoorstel van de begroting, dat halverwege oktober verschijnt, bevat de verwerking van de septembercirculaire 2026.*

Structureel en incidenteel resultaat

Het onderscheid tussen structureel en incidenteel resultaat is van belang voor het inzicht in de financiële positie van de gemeente. In het algemeen geldt dat de gemeente structurele taken uitvoert en daarvoor structurele lasten raamt in de begroting. Structurele lasten en baten zijn de regel, incidentele lasten en baten zijn de uitzondering. Voor een nadere specificatie wordt verwezen naar hoofdstuk 5.6.

(bedragen * € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Resultaat begroting (A)	**-1.473**	**-837**	**-4**	**-1.984**
Incidenteel saldo begroting				
Totaal incidentele baten	-37.124	-20.738	-17.887	-12.059
Totaal incidentele lasten	40.699	21.426	18.077	12.059
Saldo	3.575	688	190	0
Saldo van incidentele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	*2.299*	*3.213*	*1.621*	*881*
Incidenteel saldo (B)	**5.874**	**3.901**	**1.811**	**881**
Structureel saldo begroting				
Totaal structurele baten	-410.463	-402.698	-402.324	-412.489
Totaal structurele lasten	403.885	399.331	401.865	410.799
Saldo	-6.578	-3.367	-459	-1.690
Saldo van structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	*-769*	*-1.371*	*-1.356*	*-1.175*
Structureel saldo (A-B)	**-7.347**	**-4.738**	**-1.815**	**-2.866**

(+ = nadeel/ last | - = voordeel / baat)

Ontwikkeling reservepositie

De algemene reserve is een buffer voor de instandhouding van de weerstandscapaciteit en voor het opvangen van incidentele kosten. In de onderstaande tabel is de ontwikkeling van de algemene reserve weergegeven per stand 31 december.

De algemene reserve is - in vergelijking met de vorige begroting - substantieel gestegen door onder andere het inzetten van de spaaroptie vanuit het Samenlevingsakkoord en een overboeking vanuit de reserve duurzaamheidsfonds en reserve programma vluchtelingenopvang. Voor een nadere specificatie wordt verwezen naar hoofdstuk 5.8.

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Algemene reserve per (31/12)	62.488	67.296	69.597	70.597
Begrotingsresultaten (31/12)	1.473	837	4	1.984
Resultaat 2026 conform 2e berap 2026 (afgerond)	3.800			
Beschikbaar weerstandsvermogen per (31/12)	**67.761**	**68.134**	**69.602**	**72.582**

Ontwikkeling woonlasten

In de onderstaande tabel is de ontwikkeling van de woonlasten weergegeven op basis van een gemiddelde WOZ-waarde van woningen in Gouda in 2027 van € 427.000. Ter vergelijking zijn de woonlasten van 2026 weergegeven.

Opbrengstsoort (bedragen x € 1)	2027	2027	2026	2026	verschil in %	verschil in %
	eigenaar/ gebruiker	**huurder**	**eigenaar/ gebruiker**	**huurder**	**eigenaar/ gebruiker**	**huurder**
ozb eigenaar	335,62		332,73		0,87%	
Afvalstoffenheffing	406,44	406,44	399,00	399,00	1,86%	1,86%
Rioolheffing eigenaar	317,81		311,27		2,10%	
Rioolheffing gebruiker	267,72	267,72	262,20	262,20	2,11%	2,11%
Totaal	**1.327,59**	**674,16**	**1.305,20**	**661,20**	**1,72%**	**1,96%**

In 2027 stijgen de woonlasten voor de eigenaar-gebruiker van een woning met een WOZ-waarde van € 427.000 met 1,72% (gemiddelde stijging van ozb, afval en riool). De woonlasten voor de huurder stijgen in 2027 met 1,96% (gemiddelde stijging van afval en riool). Voor een nadere specificatie wordt verwezen naar hoofdstuk 4.1.

3 Beleidsbegroting: programma's

Bij het formuleren van de ambities is voor deze begroting bewust gekozen om op hoofdlijnen te blijven. Zoals ook in de bestuurlijke samenvatting is toegelicht, moet de concrete uitwerking van doelen en activiteiten nog grotendeels plaatsvinden, onder meer via de uitvoeringsagenda. Daarnaast is de gemeente verantwoordelijk voor reguliere taken, zoals toetsing, toezicht en handhaving van relevante wet- en regelgeving en beheer en onderhoud op diverse terreinen. Deze doorlopende taken zijn niet in de programmateksten uitgeschreven, maar blijven onverminderd onderdeel van de gemeentelijke inzet.

3.1 Economie, werk en onderwijs

Ambitie

Gouda is een stad waar mensen niet alleen wonen, maar ook werken, leren, ondernemen, ontmoeten en ontspannen. De gemeente Gouda wil dat de binnenstad en de wijken leven, dat ondernemers ruimte krijgen en dat jong en oud zich thuis voelt. Gouda is meer dan een woonstad. Het is een stad met karakter door haar ondernemers, makers, verenigingen, cultuur, historie, horeca, ambacht en ontmoeting.

De gemeente Gouda kiest voor een sterke lokale economie, een levendige stad en een bereikbare gemeente die werkt vanuit 'ja, mits'. Ondernemers zorgen voor werkgelegenheid, voorzieningen en levendigheid in de stad. Zij verdienen een gemeente die bereikbaar is, duidelijke regels stelt, procedures begrijpelijk maakt en actief meedenkt. Dat betekent dat de gemeente meedenkt over wat wél kan en duidelijk uitlegt waarom iets soms niet kan.

De gemeente Gouda kiest voor een toekomstbestendige binnenstad en voor toerisme met kwaliteit en menselijke maat. Gouda is gastvrij voor bezoekers, maar altijd in balans met de leefbaarheid van de stad. Cultuur, historie, water, ambacht, erfgoed en het Groene Hart zijn daarbij belangrijke kwaliteiten. Niet alleen meer bezoekers zijn het doel, maar vooral bezoekers die langer blijven en bijdragen aan de stad.

De groei van Gouda zet de balans tussen wonen, werken en voorzieningen onder druk. Daarom maakt de gemeente Gouda bewuste keuzes over welke economie bij Gouda past, welk voorzieningenniveau hoort bij een groeiende stad en hoe levendigheid en leefbaarheid in balans blijven. Niet alles kan overal. Maar ondernemers, makers, jongeren en organisatoren moeten kunnen rekenen op een gemeente die meedenkt en meedoet.

De gemeente Gouda werkt aan de Economische Agenda die loopt tot 2030. Die vormt het vertrekpunt voor het economisch beleid in deze raadsperiode. De agenda wordt periodiek geëvalueerd, wat ruimte biedt om bij te stellen waar de praktijk daarom vraagt.

Onderwijs is belangrijk voor de toekomst van Gouda. De gemeente Gouda investeert in goede, veilige, gezonde en toekomstbestendige schoolgebouwen via het Integraal Huisvestingsplan. Ook nieuwe scholen proberen we zo goed mogelijk te faciliteren in hun huisvesting. Waar dat past, worden kansen benut voor multifunctioneel gebruik, zodat schoolgebouwen ook kunnen bijdragen aan ontmoeting, sport, cultuur, welzijn en de sociale basis in de wijk. Ook moet onderwijs bijdragen aan kansengelijkheid. Daarom is er aandacht voor vroegschoolse educatie, het terugdringen van laaggeletterdheid (lage basisvaardigheden) en samenwerking tussen scholen en bedrijfsleven. Zo krijgen kinderen, jongeren en volwassenen meer kansen om hun talenten te ontwikkelen en mee te doen in Gouda. De gemeente Gouda zet zich daarbij ook in voor het voorkomen van voortijdig schoolverlaten en een goede overgang van onderwijs naar werk.

3.1.1 Verbonden partijen

Verbonden partijen dragen bij aan de te realiseren beleidsdoelstellingen van de gemeente.

Verbonden partijen	Doel
Natuur en recreatieschap Groenalliantie Midden-Holland	Een prettige woon- en leefomgeving voor medewerkers is een aspect dat voor bedrijven een belangrijke rol speelt bij de keuze voor een vestigingsplaats. Met haar historische binnenstad en aantrekkelijke omgeving met gevarieerde recreatieve mogelijkheden biedt Gouda deze prettige woon- en leefomgeving. De recreatiegebieden van Groenalliantie Midden-Holland dragen bij aan het vestigingsklimaat en versterken het economisch profiel van de regio. In 2027 wordt o.a. ingezet op: samenwerking met ondernemers en terreinbeheerders, ondersteuning van natuureducatie en participatieprojecten en op professionalisering van vrijwilligerswerk, wat bijdraagt aan werkervaring en sociale cohesie. Daarnaast wordt in 2027 blijvend ingezet op het versterken van de samenwerking met onderwijsinstellingen, bewonersplatforms en maatschappelijke organisaties. Via excursies, informatieavonden en participatiegroepen wordt kennisdeling gestimuleerd en bewustwording over natuur en duurzaamheid vergroot.
Grondbank RZG Zuidplas	De grondbank heeft tot doel het ontwikkelen, vaststellen, initiëren en uitvoeren van een strategisch beheer- en uitnamebeleid voor de verworven gronden ten behoeve van een effectieve realisatie van de in de Herijkingsstudie en de Visie Ruimte en Mobiliteit voor het rechtsgebied geformuleerde ruimtelijke en sectorale doelstellingen.
Belastingsamenwerking Gouwe-Rijnland (BSGR)	De BSGR verzorgt de heffing en de invordering van de marktgelden en toeristenbelasting als algemeen dekkingsmiddel.

3.1.2 Wat gaat het kosten?

3.1.2.1 Overzicht lasten en baten

Exploitatie (bedragen * € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Lasten	30.371	30.415	30.669	32.012
Baten	-9.807	-9.640	-9.640	-9.640
Saldo van baten en lasten	**20.564**	**20.775**	**21.029**	**22.372**
Toevoegingen aan reserves (lasten)	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves (baten)	-401	-401	-271	-271
Gerealiseerd resultaat	**20.164**	**20.374**	**20.758**	**22.100**

(+ = nadeel/ last | - = voordeel / baat)

3.1.2.2 Overzicht mutaties

In de onderstaande tabel zijn de financiële mutaties binnen dit programma weergegeven.

(bedragen x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Startbegroting	**18.915**	**19.247**	**19.569**	**20.257**
Autonome en administratieve ontwikkeling	1.355	1.225	1.288	1.943
Samenlevingsakkoord	-192	-192	-192	-192
Nieuwe ontwikkelingen/ bestuursrapportage	86	94	92	92
Totaal	**20.164**	**20.374**	**20.758**	**22.100**

(+ = nadeel/ last | - = voordeel / baat)

3.1.2.3 Taakvelden

De volgende taakvelden maken deel uit van dit programma. Per taakveld is het saldo van lasten en baten weergegeven.

Taakvelden (bedragen * € 1.000)	2027	2028	2029	2030
2.4 Economische havens en waterwegen	1.789	1.893	1.887	1.882
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	354	353	337	336
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	168	168	168	168
3.4 Economische promotie	1.292	1.292	1.324	1.324
4.2 Onderwijshuisvesting	11.950	11.910	12.323	13.672
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	5.012	5.160	4.991	4.991
Totaal	**20.564**	**20.775**	**21.029**	**22.372**

(+ = nadeel/ last | - = voordeel / baat)

3.1.3 Beleidsdocumenten

Het beleid in dit programma is gebaseerd op onderstaande documenten die door de raad zijn vastgesteld:

Beleidsdocument
Beleidsregels buitenreclame Gouda 2019
Verordening participatie gemeente Gouda 2026
Denkwijzer participatiebeleid ‘Gouda werkt samen, met én voor de stad’
Horecavisie (Binnenstad) 2022-2028
Beleidsregels Terrassen Gouda 2016
Uitvoeringsplan onderwijshuisvesting 2020 - 2024 1ste tranche IHP
Uitvoeringsplan Onderwijshuisvesting 2026 - 2030 2e tranche IHP
Verordening materiële financiële gelijkstelling onderwijs gemeente Gouda 2008
Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Gouda
Verordening rondvaartboten en botenverhuurbedrijven Gouda 2026
Winkeltijdenverordening Gouda 2022
Winkelvisie

3.2 Energie en klimaat

Ambitie

Gouda is een groene, gezonde en toekomstbestendige stad. De gemeente Gouda wil minder uitstoten, geen afval op straat en grondstoffen opnieuw gebruiken. Dat gebeurt op een manier die haalbaar, betaalbaar en eerlijk is voor alle inwoners. Gouda merkt de gevolgen van klimaatverandering al in de eigen straten en wijken: hete zomers, stevige regenbuien, droogte en bodemdaling. Tegelijk raken netcongestie en stijgende energiekosten het dagelijks leven van inwoners en ondernemers.

De gemeente Gouda wil de stad doorgeven aan volgende generaties. Daarom wordt gewerkt aan een stad die CO2-neutraal en circulair wordt, via een realistische route naar klimaatneutraliteit waarbij de landelijke klimaatdoelstellingen en het bijbehorende tijdpad richting 2050 als uitgangspunt gelden. Een routekaart geeft richting aan deze transitie en wordt uitgewerkt in samenwerking met inwoners, ondernemers en regionale partners. De urgentie is hoog, maar het tempo moet realistisch zijn en duidelijkheid bieden aan inwoners en ondernemers. Maatregelen moeten begrijpelijk, betaalbaar en uitvoerbaar zijn. Daarbij geven we prioriteit aan maatregelen die het meest effectief zijn.

De gemeente Gouda zet in op verduurzaming die werkt in de praktijk. Dat betekent aandacht voor energiebesparing, isolatie en een wijkgerichte aanpak van de energietransitie. De meest duurzame energie is energie die niet nodig is. Dit verlaagt de energierekening, vermindert uitstoot en helpt inwoners direct. Per wijk wordt bekeken wat nodig en haalbaar is, in samenwerking met inwoners en ondernemers naar passende stappen.

Gouda heeft te maken met een verzakkende bodem en funderingen, oude riolering en straten die onderhoud nodig hebben. Ook wil de gemeente dat de stad toegankelijk blijft. Dat kost veel geld. Daarom koppelt de gemeente onderhoud aan kansen: bij de aanpak van een straat of riool zorgt de gemeente meteen voor meer groen, betere wateropvang en een prettigere buurt.

Ook wordt gewerkt aan een schonere en circulaire stad. Afval op straat, bijplaatsingen en dumpingen worden actief aangepakt waarbij kosten, milieuwinst en gebruiksgemak centraal staan.

3.2.1 Verbonden partijen

Verbonden partijen dragen bij aan de te realiseren beleidsdoelstellingen van de gemeente.

Verbonden partijen	Doel
Omgevingsdienst Midden-Holland (milieudeel)	Het doel van de Omgevingsdienst Midden-Holland (milieudeel) is het waarborgen van een veilige, duurzame en gezonde samenleving door middel van milieutaken zoals vergunningverlening, toezicht en handhaving en advisering op ruimtelijke ontwikkelingen.
Natuur en recreatieschap Groenalliantie Midden-Holland	Klimaatadaptatie is belangrijk om Gouda toekomstbestendig te maken en de stad leefbaar en aantrekkelijk te houden voor mens en dier. Naast het aanwezige groen in de stad, zijn de omliggende natuur- en recreatiegebieden van de Groenalliantie Midden-Holland hiervoor van groot belang. Deze gebieden dragen bij aan de vermindering van hittestress, geven inwoners van Gouda ruimte om verkoeling op te zoeken en fungeren mee in het totale wateropvangsysteem van de stad. Inwoners van Gouda recreëren onder andere in het Reeuwijkse Hout, Goudse Hout, 't Weegje, Twaalfmorgen, Oostpolder en Elfhoeven en in iets mindere mate het Gouwebos, het Krimpenerhout en het Loetbos.
Belastingsamenwerking Gouwe-Rijnland (BSGR)	De BSGR verzorgt de heffing en de invordering van de reinigingsheffingen en de rioolheffingen ter dekking van de kosten van het ophalen en verwerken van afvalstoffen en voor de werking van een adequaat rioolstelsel. Sinds de inwerkingtreding van de omgevingswet verzorgt de BSGR de heffing en invordering van milieuleges ter dekking van de kosten voor het in behandeling nemen van de aanvraag voor een dergelijke milieuvergunning.
Cyclus N.V.	De beleidsvoornemens voor 2027 richten zich op verdere stappen richting een circulaire economie en het behalen van de nationale recycledoelstellingen. Een ander belangrijk doel is om samen met de gemeente en andere partners het aantal dumpingen en bijplaatsingen van afval te verminderen en op die manier het straatbeeld en de leefbaarheid te verbeteren. In 2026 zijn een viertal nieuwe gemeenten tot de samenwerking toegetreden en aandeelhouder geworden. De deelname vond plaats na besluitvorming in de aandeelhoudersvergadering.

3.2.2 Wat gaat het kosten?

3.2.2.1 Overzicht lasten en baten

Exploitatie (bedragen * € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Lasten	39.170	39.702	40.164	40.430
Baten	-38.775	-40.670	-41.150	-41.646
Saldo van baten en lasten	**395**	**-969**	**-986**	**-1.216**
Toevoegingen aan reserves (lasten)	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves (baten)	-6.219	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	**-5.825**	**-969**	**-986**	**-1.216**

(+ = nadeel/ last | - = voordeel / baat)

3.2.2.2 Overzicht mutaties

In de onderstaande tabel zijn de financiële mutaties binnen dit programma weergegeven.

(bedragen x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Startbegroting	**-2.208**	**-1.053**	**-1.056**	**-1.272**
Autonome en administratieve ontwikkeling	93	84	70	56
Samenlevingsakkoord	0	0	0	0
Nieuwe ontwikkelingen/ bestuursrapportage	-3.710	0	0	0
Totaal	**-5.825**	**-969**	**-986**	**-1.216**

(+ = nadeel/ last | - = voordeel / baat)

3.2.2.3 Taakvelden

De volgende taakvelden maken deel uit van dit programma. Per taakveld is het saldo van lasten en baten weergegeven.

Taakvelden (bedragen * € 1.000)	2027	2028	2029	2030
7.2 Riolering	-2.640	-1.407	-1.419	-1.639
7.3 Afval	-2.753	-2.840	-2.846	-2.855
7.4 Milieubeheer	5.788	3.279	3.279	3.279
Totaal	**395**	**-969**	**-986**	**-1.216**

(+ = nadeel/ last | - = voordeel / baat)

3.2.3 Beleidsdocumenten

Het beleid in dit programma is gebaseerd op onderstaande documenten die door de raad zijn vastgesteld:

Beleidsdocument
Afvalstoffenverordening Gouda 2011
Aansluitverordening riolering Gouda 2015
Startnotitie uitgangspunten afval en grondstoffenbeleid 2024 - 2030
Programma Geluid
Nota bodembeheer Midden-Holland 2023 en bodemkwaliteitskaart
Kaderplan Bodemdaling Binnenstad
Verordening duurzaamheidsfonds Gouda
Gouds Isolatieprogramma 2022-2030
Transitievisie Warmte
Regionale Energiestrategie 1.0
Omgevingsprogramma zonne-energie Gouda
Water- en rioleringsprogramma 2024-2028

3.3 Wonen en leefomgeving

Ambitie

Gouda is een stad waar mensen goed kunnen wonen én leven. Wonen, gezondheid, vervoer en groen moeten met elkaar in balans zijn, met oog voor verschillen tussen wijken en voor de leefomgeving van mens en dier. Gouda groeit mogelijk richting 88.000 inwoners in 2040. Die groei biedt kansen, maar legt ook druk op de ruimte. Daarom kiest de gemeente Gouda voor groei die past bij wat de stad aankan.

De gemeente Gouda blijft actief inzetten op woningbouw en streeft naar 500 nieuwe woningen per jaar. Naast 30% sociale huur zet de gemeente met name in op betaalbare koopwoningen. Door meer voor senioren geschikte woningen in alle wijken te realiseren, wordt de doorstroming op de woningmarkt gestimuleerd.
In een stad waar ruimte schaars is vraagt de bouw en de toewijzing van betaalbare woningen om stevige regie van de gemeente. In dat kader wordt ook gewerkt aan het versnellen van ruimtelijke procedures. Daarnaast wil de gemeente (woon)ruimte beter benutten. Nieuwe woningen kunnen alleen worden gerealiseerd als voorzieningen, bereikbaarheid en de kwaliteit van de openbare ruimte meegroeien. De openbare ruimte bepaalt mede het aanzien van de stad en biedt ruimte om te verblijven, te ontmoeten en te bewegen.

Gouda blijft bereikbaar, met aandacht voor goede ontsluitingen, parkeervoorzieningen en andere vervoerswijzen zoals deelauto's, fietspaden en openbaar vervoer. Ook verkeersveiligheid wordt meegenomen in mobiliteitsbeleid en de inrichting van de openbare ruimte. Bij de overgang naar emissieloze stadslogistiek zoeken we samen met ondernemers naar een passende route en een passend tempo.

De ruimte in Gouda is schaars. Daarom maakt de gemeente Gouda keuzes per wijk en samen met bewoners, ondernemers en andere betrokkenen. Parkeerbeleid wordt bekeken in samenhang met woningbouw, groen, bereikbaarheid en leefbaarheid. Tegelijk worden groen, bomen, biodiversiteit en wateropvang versterkt, met aandacht voor de kwaliteit en samenhang van groen en een natuurinclusieve inrichting van de stad, zodat Gouda beter bestand is tegen hitte, droogte en wateroverlast. Daarbij wordt ingezet op structurele investeringen en een stevig Groenfonds. De gemeente kijkt daarbij verder dan de huidige bestuursperiode.

Vanuit een integrale visie wordt richting gegeven aan de ontwikkeling van de stad, met aandacht voor bodemdaling, funderingen, onderhoud, toegankelijkheid, betaalbaarheid en het behoud van erfgoed.

3.3.1 Verbonden partijen

Verbonden partijen dragen bij aan de te realiseren beleidsdoelstellingen van de gemeente.

Verbonden partijen	Doel
Omgevingsdienst Midden-Holland (BWT deel)	Het doel van de Omgevingsdienst Midden-Holland (BWT-deel, oftewel Bouw- en Woningtoezicht) is het waarborgen van de veiligheid, kwaliteit en naleving van bouwvoorschriften in de regio. Dit omvat taken zoals het verlenen van bouwvergunningen, het controleren van bouwprojecten, en het handhaven van bouw- en woningregelgeving.
Grondbank RZG Zuidplas	De grondbank heeft tot doel het ontwikkelen, vaststellen, initiëren en uitvoeren van een strategisch beheer- en uitnamebeleid voor de verworven gronden ten behoeve van een effectieve realisatie van de in de Herijkingsstudie en de Visie Ruimte en Mobiliteit voor het rechtsgebied geformuleerde ruimtelijke en sectorale doelstellingen.
Belastingsamenwerking Gouwe Rijnland (BSGR)	De BSGR verzorgt de heffing en de invordering van de standplaatsgelden ter dekking van de kosten voor de exploitatie van woonwagenterreinen. De BSGR verzorgt ook de heffing en de invordering van de leges omgevingsvergunning/ fysieke leefomgeving ter dekking van de kosten voor het in behandeling nemen van de aanvraag en het verstrekken van een dergelijke vergunning.
Coöperatie Parkeerservice U.A.	Het doel van Coöperatie Parkeerservice U.A. is het ondersteunen van gemeenten bij het efficiënt beheren en handhaven van parkeerbeleid. Dit omvat het aanbieden van diensten zoals parkeerhandhaving, het beheren van parkeerfaciliteiten, en het ontwikkelen van innovatieve parkeeroplossingen om mobiliteit en bereikbaarheid in stedelijke gebieden te verbeteren.

3.3.2 Wat gaat het kosten?

3.3.2.1 Overzicht lasten en baten

Exploitatie (bedragen * € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Lasten	94.413	72.781	69.493	64.659
Baten	-51.178	-30.428	-27.562	-21.849
Saldo van baten en lasten	**43.235**	**42.353**	**41.931**	**42.810**
Toevoegingen aan reserves (lasten)	5.833	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves (baten)	-8.717	-2.215	-1.350	-904
Gerealiseerd resultaat	**40.351**	**40.137**	**40.581**	**41.906**

(+ = nadeel/ last | - = voordeel / baat)

3.3.2.2 Overzicht mutaties

In de onderstaande tabel zijn de financiële mutaties binnen dit programma weergegeven.

(bedragen x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Startbegroting	**34.139**	**36.414**	**37.152**	**37.738**
Autonome en administratieve ontwikkeling	2.381	3.556	3.246	3.985
Samenlevingsakkoord	5.000	0	0	0
Nieuwe ontwikkelingen/ bestuursrapportage	-1.169	167	184	183
Totaal	**40.351**	**40.137**	**40.581**	**41.906**

(+ = nadeel/ last | - = voordeel / baat)

3.3.2.3 Taakvelden

De volgende taakvelden maken deel uit van dit programma. Per taakveld is het saldo van lasten en baten weergegeven.

Taakvelden (bedragen * € 1.000)	2027	2028	2029	2030
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	961	1.584	1.741	1.805
2.1 Verkeer en vervoer	22.647	23.979	24.264	25.337
2.2 Parkeren	2.412	2.578	2.347	2.295
2.5 Openbaar vervoer	103	101	100	99
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	7.415	7.620	7.643	7.629
8.1 Ruimtelijke ordening	4.840	3.681	3.581	3.581
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	0	0	0	0
8.3 Wonen en bouwen	4.857	2.809	2.256	2.065
Totaal	**43.235**	**42.353**	**41.931**	**42.810**

(+ = nadeel/ last | - = voordeel / baat)

3.3.3 Beleidsdocumenten

Het beleid in dit programma is gebaseerd op onderstaande documenten die door de raad zijn vastgesteld:

Beleidsdocument
Kwaliteitsplan openbare ruimte binnenstad Gouda
Verordening Fysieke Leefomgeving Gouda
Participatiestrategie Fysieke Leefomgeving
Telecommunicatieverordening Gouda 2008
Verlegverordening Kabels en Leidingen Gouda 2008
Beheerplan Groot onderhoud en vervanging Openbare Ruimte 2026-2033 (GoVo)
Gladheidbestrijding in Gouda
Woonzorgvisie
Doelgroepenverordening Gouda
Huisvestingsverordening Gouda 2023 (regeling loopt t/m 29-06-2027)
Leegstandverordening
Verordening Startersleningen Gouda 2024
Verordening kwaliteit vergunningverlening, toezicht en handhaving omgevingsrecht Gouda
Programma Groen gemeente Gouda
Programma Biodiversiteit gemeente Gouda
Programma Bomen gemeente Gouda
Welstandsbeleid 2020
Beleidskader deelvervoer 2023
Kader voor de plaatsing van openbare laadinfrastructuur voor elektrische voertuigen
Ruimte voor Laden: Integrale Laadvisie Regio Midden Holland
Parkeerplan Gouda 2020
Programma Parkeren
Parkeerverordening 2024
Parapluherziening parkeren
Fietsparkeerplan binnenstad Gouda 2022
Nota grote en zware voertuigen Gouda
Nota verkeerslichten Gouda
Mobiliteitsplan Gouda 2017-2026
Verkeerscirculatieplan (VCP)
Regionaal Verkeer- en Vervoerplan
Wijkmobiliteitsplan Binnenstad
Wijkmobiliteitsplan Kort Akkeren
Wijkmobiliteitsplan Kort Haarlem
Omgevingsvisie Gouda
Omgevingsprogramma Goverwelle
Omgevingsplan gemeente Gouda
Beeldkwaliteitskader Spoorzone
Ontwikkel perspectief Spoorzone Gouda 2020
Masterplan Westergouwe 2.0
Routekaart verduurzaming gemeentelijk vastgoed
Kadernota Vastgoed
Nota Kostenverhaal 2023

3.4 Sociaal domein

Ambitie

De gemeente Gouda staat voor een stad waarin mensen naar vermogen meedoen en bijdragen. Vanuit de kracht van de samenleving is er een stevige sociale basis. Sterke buurten, betrokken vrijwilligers, verenigingen, maatschappelijke organisaties en ontmoetingsplekken helpen inwoners om mee te doen en elkaar te steunen. Gouda is een stad waarin mensen omkijken naar elkaar.

De gemeente Gouda investeert in die stevige sociale basis én biedt goede zorg en ondersteuning voor inwoners die dat nodig hebben. Daarbij wordt gekozen voor normalisatie, preventie en vroegsignalering: niet alles wat lastig of verdrietig is, vraagt om professionele zorg.

De gemeente zet in op het versterken van de sociale basis waar mensen terecht kunnen voor hulp als dat nodig is. Ook stimuleert de gemeente de samenwerking tussen het onderwijs en jeugdzorg, en ondersteunt waar nodig zodat mensen langer thuis kunnen wonen. Daarbij houden we oog voor mantelzorgers en bieden ondersteuning als dat nodig is. Samen met de stad wordt gewerkt aan een bestuurbaar en toekomstbestendig zorglandschap.

Een krachtige samenleving wordt gemaakt door krachtige inwoners. Bestaanszekerheid is daarvoor noodzakelijk. De gemeente Gouda zet in op de bestrijding van armoede, schulden en bestaansonzekerheid, voortbouwend op het beleidskader ‘De cirkel doorbreken’. Er wordt bezien hoe we meer maatwerk kunnen leveren aan diegenen die ondersteuning het meest nodig hebben, zoals chronisch zieken en gehandicapten, en waar besparing mogelijk is. De gemeente Gouda heeft bijzondere aandacht voor kinderen die opgroeien in armoede, werkende armen, alleenstaanden en inwoners die door schaamte of ingewikkelde regels geen hulp vragen. Bestaanszekerheid wordt verbonden aan onderwijs, zorg, werk, sport, cultuur en wijkgericht werken.

Gouda is een veelkleurige stad en dat is een kracht. Nieuwkomers doen vanaf dag één mee in de Goudse samenleving, via taal, werk, onderwijs, vrijwilligerswerk, sport en ontmoeting. De gemeente Gouda staat voor een stad waar iedereen veilig zichzelf kan zijn, en mee kan doen ongeacht afkomst, geloof, beperking, gender of seksuele oriëntatie.

3.4.1 Verbonden partijen

Verbonden partijen dragen bij aan de te realiseren beleidsdoelstellingen van de gemeente.

Verbonden partijen	Doel
Promen	GR Promen geeft uitvoering aan de (voormalige) Wet sociale werkvoorziening. Daarnaast voert Promen re-integratieactiviteiten uit voor inwoners met een Participatiewetuitkering (via de BV ProWork).
Hecht	Hecht is een Gemeenschappelijke Regeling (GR) van 18 deelnemende gemeenten. Hecht zet zich in voor de gezondheid en veiligheid van de inwoners van de regio Hollands Midden. De taken van Hecht liggen in het verbinden van de publieke gezondheid, het sociaal domein en het veiligheidsdomein. De wisselwerking tussen beleid, onderzoek en praktijk verhoogt de effectiviteit van het werk en komt daarmee ten goede aan de inwoners.
Belastingsamenwerking Gouwe-Rijnland (BSGR)	De BSGR verzorgt de afhandeling van kwijtscheldingsverzoeken van de gemeentelijke belastingen (afvalstoffenheffing, rioolheffing en ozb).
Gemeenschappelijke regeling Jeugd en Wmo Midden-Holland (GR JW)	GR JW organiseert een doelmatig regionaal zorg- en ondersteuningsaanbod jeugd en Wmo voor de inwoners van Midden-Holland. GR JW waarborgt hierbij de kwaliteit, continuïteit, doelmatigheid en rechtmatigheid vanhet zorg- en ondersteuningsaanbod. GR JW heeft mede tot doel de gemeentelijke colleges te ondersteunen bij het opstellen van kaderstellend beleid.

3.4.2 Wat gaat het kosten?

3.4.2.1 Overzicht lasten en baten

Exploitatie (bedragen * € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Lasten	191.384	184.055	182.305	181.901
Baten	-51.481	-46.755	-46.755	-46.755
Saldo van baten en lasten	**139.903**	**137.300**	**135.550**	**135.146**
Toevoegingen aan reserves (lasten)	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves (baten)	-6.443	-250	-199	0
Gerealiseerd resultaat	**133.460**	**137.050**	**135.351**	**135.146**

(+ = nadeel/ last | - = voordeel / baat)

3.4.2.2 Overzicht mutaties

In de onderstaande tabel zijn de financiële mutaties binnen dit programma weergegeven.

(bedragen x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Startbegroting	**134.579**	**132.892**	**131.266**	**131.349**
Autonome en administratieve ontwikkeling	2.806	3.282	3.389	3.104
Samenlevingsakkoord	75	-150	-200	-250
Nieuwe ontwikkelingen/ bestuursrapportage	-4.000	1.026	895	943
Totaal	**133.460**	**137.050**	**135.351**	**135.146**

(+ = nadeel/ last | - = voordeel / baat)

3.4.2.3 Taakvelden

De volgende taakvelden maken deel uit van dit programma. Per taakveld is het saldo van lasten en baten weergegeven.

Taakvelden (bedragen * € 1.000)	2027	2028	2029	2030
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	12.129	10.682	10.462	10.504
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Wmo	123	123	123	123
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	2.918	2.918	2.918	2.918
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	8.209	7.981	7.981	7.981
6.3 Inkomensregelingen	11.068	10.967	10.916	10.717
6.4 WSW en beschut werk	10.272	10.122	9.848	9.472
6.5 Arbeidsparticipatie	9.025	7.943	6.688	6.766
6.60 Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	1.031	1.042	1.049	1.054
6.711 Hulp bij het huishouden (WMO)	8.209	8.231	8.247	8.259
6.712 Begeleiding (WMO)	7.335	7.362	7.378	7.390
6.713 Dagbesteding (WMO)	2.275	2.275	2.275	2.275
6.714 Overige maatwerkarrangementen (WMO)	3.121	3.122	3.122	3.122
6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal	2.004	2.010	2.010	2.010
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	17.181	17.426	17.458	17.482
6.753 Jeugdhulp ambulant landelijk	1.006	1.009	1.009	1.009
6.761 Jeugdhulp met verblijf lokaal	1.878	1.884	1.884	1.884
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	6.635	6.655	6.622	6.742
6.763 Jeugdhulp met verblijf landelijk	0	0	0	0
6.791 PGB WMO	1.244	1.244	1.244	1.244
6.792 PGB Jeugd	833	836	836	836
6.811 Beschermd wonen (WMO)	20.493	20.493	20.493	20.493
6.812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	5.351	5.351	5.351	5.351
6.821 Jeugdbescherming	2.697	2.760	2.771	2.650
6.822 Jeugdreclassering	532	533	533	533
6.91 Coördinatie en beleid Wmo	301	301	301	301
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	381	381	381	381
7.1 Volksgezondheid	3.651	3.651	3.651	3.651
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	0	0	0	0
Totaal	**139.903**	**137.300**	**135.550**	**135.146**

(+ = nadeel/ last | - = voordeel / baat)

3.4.3 Beleidsdocumenten

Het beleid in dit programma is gebaseerd op onderstaande documenten die door de raad zijn vastgesteld:

Beleidsdocument
Nota ‘Iedereen kan meedoen' 2020 - 2023 & Addendum nota 'Iedereen kan meedoen' *(Begin 2027 wordt een actualisatie op de nota voorgelegd aan de raad)*
Beleidskader armoede en schulden Gouda 2025-2029 "De cirkel doorbreken"
Samen Scherper aan de Wind regiovisie jeugd en Wmo
Lokale inclusie en diversiteitsagenda 2024 - 2025
Visie Sporten & Bewegen in Gouda 2024 - 2032
Verordening Maatschappelijke Ondersteuning en Jeugdhulp Gouda 2026
Verordening Leerlingenvervoer Gouda 2024
Verordening individuele inkomenstoeslag Gouda 2026
Verordening bevordering maatschappelijke participatie Gouda 2023
Verordening beslistermijn schuldhulpverlening Gouda
Re-integratieverordening Gouda 2023
Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ Gouda 2024
Handhavingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ Gouda 2024
Verordening tegenprestatie Participatiewet, IOAW en IOAZ Gouda 2015
Verordening burger- en cliëntenparticipatie sociaal domein Gouda 2015
Verordening Inrichting Antidiscriminatievoorziening gemeente Gouda
Verordening tot regeling van de toekenning van een kinder- en jongerenlintje

3.5 Cultuur, sport en recreatie

Ambitie

Gouda is een stad waar mensen niet alleen wonen, maar ook cultuur beleven, sporten, bewegen, ontmoeten en ontspannen. De stad heeft karakter door haar historie, erfgoed, cultuur, verenigingen, evenementen, horeca, ambacht en ontmoeting. De gemeente Gouda wil dat de stad levendig en aantrekkelijk blijft, voor inwoners, bezoekers en ondernemers, met voorzieningen die passen bij de schaal en eigenheid van de stad. Ook evenementen dragen bij aan ontmoeting en levendigheid, zolang er een goede balans is met rust, veiligheid, bereikbaarheid en overlast voor bewoners. We kijken met een brede blik naar de toekomst van het evenementenbeleid.

Cultuur en erfgoed zijn belangrijk voor de identiteit en aantrekkelijkheid van Gouda. Gouda investeert in haar erfgoed en het cultureel aanbod van kleinere culturele initiatieven en instellingen. Daarnaast werkt Gouda samen met de grote culturele instellingen aan een meerjarig perspectief.

Gouda geeft ruimte aan de ontwikkeling van erfgoed, om het te behouden en te benutten voor een groeiende stad. Zo wordt het Stadhuis gerenoveerd en verduurzaamd. Tegelijkertijd staat het erfgoed in Gouda onder druk door bodemdaling en funderingsproblematiek, en hebben de vraag naar klimaatadaptieve maatregelen en woningbouw gevolgen voor de historische stad. De Goudse inwoner is nauw betrokken bij behoud, benutting en het beleefbaar maken van het erfgoed. De gemeente Gouda geeft ruimte aan deze erfgoedpraktijk en wil deze ten goede laten komen aan de stad.

Cultuur en ontmoeting moeten dichtbij zijn: in buurten, scholen, verenigingen, bibliotheken, ateliers en tijdelijke plekken. De gemeente Gouda geeft ruimte aan cultuur, jongeren en makers, en neemt initiatieven serieus die Gouda aantrekkelijker maken voor jongeren. De exploitatie van het Stadhuis wordt ingericht, daarbij wordt de doelstelling van deze organisatie opnieuw bezien. Bij de opgaven op het gebied van cultuur en erfgoed kijkt de gemeente naar de maatschappelijke rol van culturele instellingen en erfgoed en hoe zij elkaar en de stad kunnen versterken.

Gouda is ook een sportieve stad, waar iedereen kan sporten en bewegen: als kind, tiener, volwassene of oudere, met en zonder beperking. Sport is waardevol in zichzelf en draagt tegelijk bij aan gezondheid, verbinding, preventie en kansengelijkheid. Verenigingen vormen de sociale ruggengraat van wijken. Daarom blijven sportaccommodaties kwalitatief goed, veilig en toegankelijk, investeert de gemeente in toekomstbestendige sportaccommodaties voor onderwijs en verenigingen, wordt gewerkt aan een eerlijk speelveld voor verenigingen, en is er aandacht voor sport en bewegen dichtbij huis, zoals speelplekken, beweegroutes en laagdrempelige activiteiten in de wijk. Ten slotte is de ambitie dat elk kind dat de basisschool verlaat een zwemdiploma heeft.

3.5.1 Verbonden partijen

Verbonden partijen dragen bij aan de te realiseren beleidsdoelstellingen van de gemeente.

Verbonden partijen	Doel
Natuur en recreatieschap Groenalliantie Midden-Holland	De natuur- en recreatiegebieden van Groenalliantie maken onderdeel uit van een groter groen recreatief netwerk en zijn van groot recreatief belang voor Gouda en haar directe omgeving. De Groenalliantie werkt aan goed ingerichte en beheerde recreatiegebieden die bijdragen aan een actieve en gezonde samenleving. Voor de natuur- en recreatiegebieden van Groenalliantie betekent een groeiende aandacht voor een gezond leven dat er meer ruimte wordt gezocht voor fietsen en wandelen, voor meer avontuurlijke en sportieve vormen van bewegen en voor vormen van bezinning en ontstressen. Hiermee vergroot de bekendheid van de gebieden en wordt een bezoek aan de gebieden gestimuleerd. In 2027 zijn er onderhoudswerkzaamheden gepland in de gebieden van de Groenalliantie, bijvoorbeeld aan het bos, het asfalt en de halfverharding. Zo blijven de gebieden in de toekomst een prettige omgeving en toegankelijk voor de bezoekers.
Streekarchief Midden-Holland (SAMH)	SAMH bewaart, conform de Archiefwet, de archieven van de besturen en ambtelijke instellingen van de gemeenten Gouda, Krimpenerwaard, Krimpen aan de IJssel, Waddinxveen, Zuidplas en de Omgevingsdienst Midden Holland.
Belastingsamenwerking Gouwe-Rijnland (BSGR)	De BSGR verzorgt de heffing en de invordering van de haven-, brug- en liggelden ter dekking van o.a. de kosten voor het beheer en onderhoud van de kademuren en aanlegplaatsen.
SPORT●GOUDA B.V.	Het doel van SPORT•GOUDA is het bevorderen van sport en beweging in de stad Gouda. Dit doet SPORT•GOUDA door het beheren en exploiteren van sportaccommodaties, het organiseren van sportactiviteiten, en het stimuleren van sportdeelname onder inwoners van alle leeftijden, met als uiteindelijke doel een gezonde en actieve gemeenschap te ondersteunen.

3.5.2 Wat gaat het kosten?

3.5.2.1 Overzicht lasten en baten

Exploitatie (bedragen * € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Lasten	25.442	24.999	24.520	23.613
Baten	-3.708	-3.708	-3.708	-2.908
Saldo van baten en lasten	**21.734**	**21.291**	**20.812**	**20.706**
Toevoegingen aan reserves (lasten)	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves (baten)	-138	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	**21.596**	**21.291**	**20.812**	**20.706**

(+ = nadeel/ last | - = voordeel / baat)

3.5.2.2 Overzicht mutaties

In de onderstaande tabel zijn de financiële mutaties binnen dit programma weergegeven.

(bedragen x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Startbegroting	**20.671**	**20.649**	**20.170**	**20.561**
Autonome en administratieve ontwikkeling	625	642	642	144
Samenlevingsakkoord	0	0	0	0
Nieuwe ontwikkelingen/ bestuursrapportage	300	0	0	0
Totaal	**21.596**	**21.291**	**20.812**	**20.706**

(+ = nadeel/ last | - = voordeel / baat)

3.5.2.3 Taakvelden

De volgende taakvelden maken deel uit van dit programma. Per taakveld is het saldo van lasten en baten weergegeven.

Taakvelden (bedragen * € 1.000)	2027	2028	2029	2030
2.3 Recreatieve havens	562	562	561	561
5.1 Sportbeleid en activering	8.573	8.489	8.512	8.512
5.2 Sportaccommodaties	223	233	-262	-242
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	5.274	5.267	5.261	5.138
5.4 Musea	3.729	3.429	3.429	3.426
5.5 Cultureel erfgoed	796	733	733	733
5.6 Media	2.578	2.578	2.578	2.578
Totaal	**21.734**	**21.291**	**20.812**	**20.706**

(+ = nadeel/ last | - = voordeel / baat)

3.5.3 Beleidsdocumenten

Het beleid in dit programma is gebaseerd op onderstaande documenten die door de raad zijn vastgesteld:

Beleidsdocument
Actualisatie evenementenbeleid Gouda 2019
Cultuurnota Gouda sterker met cultuur 2023-2027
Collectieplan Kunst in de openbare ruimte 2025-2033
Toekomst Religieus erfgoed 2020
Richtlijn Archeologievriendelijk Bouwen
Historische Lintenvisie
Visie Sporten & Bewegen in Gouda 2024 - 2032

3.6 Leefbaarheid en veiligheid

Ambitie

Gouda is een stad waarin inwoners zich vrij en veilig voelen. Thuis, op straat, online en in de wijk. Veiligheid gaat hand in hand met leefbaarheid, vertrouwen en een rechtvaardige overheid die grenzen stelt. Gouda is over het algemeen veilig, maar niet overal en niet voor iedereen. Wie zich onveilig voelt, trekt zich terug. Wie overlast ervaart, verliest vertrouwen. En waar criminaliteit ruimte krijgt, komen leefbaarheid en sociale samenhang onder druk te staan.

De gemeente Gouda versterkt veiligheid en leefbaarheid in samenhang met elkaar. Een schone, verzorgde wijk voelt veiliger en nodigt uit tot respect. Overlast door zwerfafval, afvalbijplaatsingen en dumpingen, gevaarlijk rijgedrag en verwaarloosde plekken hebben de aandacht. Straatintimidatie, bedreiging, geweld en discriminatie worden niet geaccepteerd. Er wordt gericht gewerkt aan plekken waar problemen zich structureel voordoen. Signalen uit de wijk, zorg, scholen, handhaving en politie worden beter samengebracht. Toezicht en cameratoezicht kunnen daarbij helpen, maar worden zorgvuldig, evenwichtig en met respect voor privacy ingezet.

Het Integraal Veiligheidsbeleid biedt, samen met het samenlevingsakkoord, de basis voor het werken aan een veilig en leefbaar Gouda. Een grote opgave is onder meer het tegengaan van ondermijning, drugscriminaliteit en mensenhandel. Instrumenten, zoals Bibob-toetsing, toezicht en integrale controles, worden gericht ingezet. Ook wordt gewerkt aan het vergroten van de weerbaarheid tegen digitale dreigingen, zoals cybercriminaliteit, online intimidatie en desinformatie. Verder is er inzet op het tegengaan van en het vergroten van bewustwording tegen woninginbraken en andere High Impact Crimes. Daarnaast krijgt het tegengaan van radicalisering en polarisatie aandacht. Tegelijk worden zorg en veiligheid dichter bij elkaar gebracht, zodat problemen, zoals jeugdoverlast, eerder worden gezien en erger wordt voorkomen. Jongeren krijgen perspectief én grenzen, zonder hen als groep te stigmatiseren.

3.6.1 Verbonden partijen

Verbonden partijen dragen bij aan de te realiseren beleidsdoelstellingen van de gemeente.

Verbonden partijen	Doel
Hecht	Hecht zet zich in voor de gezondheid en veiligheid van de inwoners van de regio Hollands Midden en verzorgt verschillende soorten dienstverlening op het gebied van veiligheid (o.a. Zorg- en Veiligheidshuis).
Veiligheidsregio Hollands Midden	De Veiligheidsregio Hollands Midden behartigt de belangen van de deelnemende gemeenten op het terrein van brandweer, geneeskundige hulpverlening bij zware ongevallen, rampen en rampenbestrijding. Daarnaast realiseert het een gecoördineerde inzet van de bij zware ongevallen en rampen betrokken organisaties, instellingen en diensten.
Belastingsamenwerking Gouwe-Rijnland (BSGR)	De BSGR verzorgt de heffing en invordering van de leges voor de uitvoering van bijzondere wetten ter dekking van de kosten voor het in behandeling nemen van een aanvraag en het verstrekken van bijvoorbeeld een terrasvergunning of het houden van een evenement.

3.6.2 Wat gaat het kosten?

3.6.2.1 Overzicht lasten en baten

Exploitatie (bedragen * € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Lasten	13.664	13.531	13.469	13.438
Baten	-160	-160	-160	-160
Saldo van baten en lasten	**13.504**	**13.371**	**13.309**	**13.278**
Toevoegingen aan reserves (lasten)	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves (baten)	-44	-44	0	0
Gerealiseerd resultaat	**13.460**	**13.327**	**13.309**	**13.278**

(+ = nadeel/ last | - = voordeel / baat)

3.6.2.2 Overzicht mutaties

In de onderstaande tabel zijn de financiële mutaties binnen dit programma weergegeven.

(bedragen x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Startbegroting	**12.410**	**12.398**	**12.379**	**12.347**
Autonome en administratieve ontwikkeling	693	695	696	698
Samenlevingsakkoord	317	317	317	317
Nieuwe ontwikkelingen/ bestuursrapportage	39	-83	-83	-83
Totaal	**13.460**	**13.327**	**13.309**	**13.278**

(+ = nadeel/ last | - = voordeel / baat)

3.6.2.3 Taakvelden

De volgende taakvelden maken deel uit van dit programma. Per taakveld is het saldo van lasten en baten weergegeven.

Taakvelden (bedragen * € 1.000)	2027	2028	2029	2030
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	6.925	6.925	6.925	6.925
1.2 Openbare orde en veiligheid	6.579	6.446	6.384	6.353
Totaal	**13.504**	**13.371**	**13.309**	**13.278**

(+ = nadeel/ last | - = voordeel / baat)

3.6.3 Beleidsdocumenten

Het beleid in dit programma is gebaseerd op onderstaande documenten die door de raad zijn vastgesteld:

Beleidsdocument
Kadernota Integraal Veiligheidsbeleid 2024-2027
Algemene plaatselijke verordening 2025
Prostitutiebeleid in Gouda 2000
Coffeeshopbeleid Gouda 2013
Verordening speelautomaten Gouda 2025
Wegsleepverordening voor de Gemeente Gouda
Notitie cameratoezicht
Beleidsvisie externe veiligheid 2009 - 2013 & Aanvullend beleid externe veiligheid
Brandbeveiligingsverordening 2019
Nota Dierenwelzijn

3.7 Bestuur en organisatie

Ambitie

Gouda is een stad die groeit en verandert. Dat vraagt om een overheid die meegaat in die verandering: minder regisseur, meer verbinder. De gemeente Gouda kiest voor een nieuwe bestuursstijl: nabij, dienstbaar en samenwerkend, waarin beleid mét de stad wordt gemaakt en in plaats van alleen vóór haar.

Participatie wordt tijdig, eerlijk en met effect georganiseerd, aansluitend bij initiatieven die er al zijn. De gemeenteraad stelt daarbij de kaders en maakt de politieke afwegingen; het college voert het beleid uit en legt daarover verantwoording af. Meerderheden kunnen per onderwerp wisselen, en raadsleden stemmen zonder last. Dat vraagt om een overheid die eerlijk is over wat ze doet en waarom, en die de digitale wereld serieus neemt zowel als kans als als risico.

De gemeente Gouda maakt zich toegankelijker en begrijpelijker: met heldere communicatie, een duidelijk aanspreekpunt en de mogelijkheid om te bellen of langs te komen, ook als dienstverlening digitaler wordt. Over de voortgang van het Samenlevingsakkoord wordt twee keer per jaar gerapporteerd. Digitale systemen en persoonsgegevens worden zorgvuldig beschermd, en de organisatie werkt aan verdere efficiëntie, met beperking van externe inhuur.

Vrijwel alle grote opgaven waar Gouda mee te maken heeft, overstijgen de gemeentegrenzen. Of het nu gaat om woningbouw, mobiliteit, energietransitie, bodemdaling of bedrijventerreinen: samen optrekken met samenwerkingspartners zoals de regio Midden-Holland, de netwerksamenwerking Alphen-Gouda-Woerden, de G40 en VNG is geen keuze, maar een noodzaak. Als centrumgemeente pakt Gouda daarin een proactieve en verbindende rol, met heldere prioriteiten en een duidelijke stem namens de stad. Daarvoor worden scherpe lobbydoelen opgesteld, waarbij wordt aangegeven welke daarvan het belangrijkst zijn. Voor de komende periode zijn dat: de ontsluiting van Westergouwe en station Westergouwe; de woningbouw in de regio; de regionale schuifpuzzel op bedrijventerreinen; de energietransitie; bodemdaling.

Binnen gemeenschappelijke regelingen zoekt Gouda de samenwerking actief op, met blijvend oog voor de Goudse belangen. Onderzocht wordt waar de positie van Gouda versterking behoeft en waar nieuwe verbindingen nodig zijn. Daarbij hoort ook dat raad en college goed kunnen volgen wat in regionaal verband wordt besloten en wat dat voor Gouda en voor Gouwenaars betekent. Gouda heeft veel te bieden aan de regio en heeft de regio tegelijk nodig. Die wederzijdse afhankelijkheid is het vertrekpunt voor een constructieve, maar ook zelfbewuste regionale samenwerking.

Zo werkt Gouda aan een blijvende betrouwbare overheid, met oog voor de lange termijn: in deze bestuursperiode wordt gestart met het ontwikkelen van een langetermijnvisie voor Gouda tot 2050, in open samenwerking met de stad.

3.7.1 Verbonden partijen

Verbonden partijen dragen bij aan de te realiseren beleidsdoelstellingen van de gemeente.

Verbonden partijen	Doel
Regio Midden-Holland	De Regio Midden-Holland is in ontwikkeling van een netwerkorganisatie naar een krachtige, eigenstandige organisatie die met haar deelnemende gemeenten en andere partners uitvoering geeft aan de strategische agenda van de Regio Midden-Holland.
Belastingsamenwerking Gouwe-Rijnland (BSGR)	De BSGR verzorgt de heffing en de invordering van de publieksleges ter dekking van de kosten voor de door burgerzaken diverse geleverde diensten.
Groene Hart Rekenkamer	De Groene Hart rekenkamer ondersteunt de gemeenteraden in hun controlerende en kaderstellende taak. Dit doet zij door onderzoek uit te voeren naar de doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid van het gevoerde bestuur in de deelnemende gemeenten.

3.7.2 Wat gaat het kosten?

3.7.2.1 Overzicht lasten en baten

Exploitatie (bedragen * € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Lasten	49.016	47.590	47.498	46.864
Baten	-7.600	-7.289	-7.289	-7.289
Saldo van baten en lasten	**41.416**	**40.301**	**40.209**	**39.576**
Toevoegingen aan reserves (lasten)	545	545	545	545
Onttrekkingen aan reserves (baten)	-936	-936	-954	-664
Gerealiseerd resultaat	**41.025**	**39.911**	**39.800**	**39.457**

(+ = nadeel/ last | - = voordeel / baat)

3.7.2.2 Overzicht mutaties

In de onderstaande tabel zijn de financiële mutaties binnen dit programma weergegeven.

(bedragen x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Startbegroting	**37.646**	**36.862**	**36.704**	**36.398**
Autonome en administratieve ontwikkeling	2.532	2.186	2.233	2.197
Samenlevingsakkoord	0	0	0	0
Nieuwe ontwikkelingen/ bestuursrapportage	848	863	862	862
Totaal	**41.025**	**39.911**	**39.800**	**39.457**

(+ = nadeel/ last | - = voordeel / baat)

3.7.2.3 Taakvelden

De volgende taakvelden maken deel uit van dit programma. Per taakveld is het saldo van lasten en baten weergegeven.

Taakvelden (bedragen * € 1.000)	2027	2028	2029	2030
0.1 Bestuur	7.010	7.010	7.010	7.010
0.2 Burgerzaken	1.855	1.970	1.970	1.969
0.4 Overhead	32.550	31.321	31.230	30.597
Totaal	**41.416**	**40.301**	**40.209**	**39.576**

(+ = nadeel/ last | - = voordeel / baat)

3.7.3 Beleidsdocumenten

Het beleid in dit programma is gebaseerd op onderstaande documenten die door de raad zijn vastgesteld:

Beleidsdocument
Sociaal statuut gemeente Gouda 2000
Delegatiebesluit werkgeverschap raad 2020
Reglement van Orde voor vergaderingen van de gemeenteraad van de Gemeente Gouda 2023
Instructie voor de griffie Gouda 2019
Verordening gegevensverstrekking basisregistratie personen Gouda 2014
Verordening Auditcommissie 2024
Verordening burgerinitiatief
Verordening op de commissie van onderzoek en rapportage inzake functioneringsgesprekken en herbenoeming burgemeester
Verordening rechtspositie wethouders, raads- en commissieleden
Verordening ambtelijke bijstand van de gemeente Gouda 2019
Verordening op de raadscommissies gemeente Gouda 2020
Verordening werkgeverscommissie Gouda 2019
Verordening Vertrouwenscommissie 2020

3.7.4 Overhead

3.7.4.1 Inleiding

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft voor dat in het programmaplan een overzicht van de overhead wordt opgenomen. Doordat de overhead in een apart overzicht verantwoord wordt, ontstaat beter inzicht in de directe kosten die de gemeente maakt voor het leveren van haar producten en het halen van haar doelstellingen. Het idee is dat de begroting transparanter wordt en dat de raad beter kan sturen op de kosten van overhead. Daarnaast kan, door het hanteren van een eenduidige systematiek, een betere vergelijking met andere gemeenten worden gemaakt.

Het BBV geeft de volgende definitie van overhead die de gemeenten moeten hanteren: 'alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces'. Deze kosten worden verantwoord op het taakveld Overhead. De kosten van personeel (en goederen en diensten) in het primaire proces worden rechtstreeks doorberekend aan de betreffende taakvelden.

Vanwege administratief technische redenen heeft de gemeente ervoor gekozen de overhead in de programmabegroting onderdeel uit te laten maken van programma 7 Bestuur en organisatie.

3.7.4.2 Toelichting op de overhead

In de onderstaande tabellen wordt per afdeling de bijdrage aan de overhead weergegeven. De eerste tabel toont de lasten, en de tweede tabel toont de baten per afdeling. Ook afdelingen die voornamelijk werkzaamheden verrichten in het primaire proces dragen bij aan de overhead. Dit komt doordat leidinggevenden en andere kostenposten, zoals opleidingen, onder de overhead vallen.

3.7.4.3 Specificatie overhead

De specificatie van de lasten en baten van overhead leidt tot de volgende overzichten.

Exploitatie - Lasten (bedragen * € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Beheer openbare ruimte	876	876	876	876
Bestuur Veiligheid en Dienstverlening	0	0	0	0
Bestuurs- en managementondersteuning	3.307	3.307	3.307	3.307
Centraal juridische afdeling	821	821	821	821
Concernstaf	1.333	1.332	1.332	1.332
Dienstverlening	876	875	875	875
Directie algemeen	931	907	870	838
Directie Maatschappelijke Ontwikkeling	17	17	17	17
Directie Ruimtelijke Ontwikkeling	-260	-260	-260	-260
Facilitaire Zaken	4.831	4.827	4.822	4.819
Financiën	1.955	1.905	1.947	1.947
Griffie	0	0	0	0
Human resource management	4.832	4.883	4.839	4.839
Informatievoorziening en automatisering	10.661	10.634	10.688	10.494
Leerlingzaken	81	81	81	81
Maatschappelijk beleid	482	382	381	288
Opgroeien en start arbeidsmarkt	441	348	348	348
Projecten openbare ruimte	183	183	183	183
Regionale Werkorganisatie Sociaal Domein in opr.	0	0	0	0
Rekenkamer	0	0	0	0
Ruimtelijk beleid en advies	515	302	203	203
Toezicht en Handhaving	367	367	367	367
Vastgoed, Grondzaken en Ontwikkeling	2.998	2.439	2.439	2.127
Veiligheid en wijken	493	493	493	493
Werk en financiën	499	427	426	426
Zorg en ondersteuning	1.064	926	926	926
Totaal	**37.302**	**36.073**	**35.982**	**35.349**

(+ = nadeel/ last | - = voordeel / baat)

Verdeling van de baten van de overhead over de afdelingen

Exploitatie - Baten (bedragen * € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Beheer openbare ruimte	0	0	0	0
Bestuur Veiligheid en Dienstverlening	0	0	0	0
Bestuurs- en managementondersteuning	-5	-5	-5	-5
Centraal juridische afdeling	-33	-33	-33	-33
Concernstaf	0	0	0	0
Dienstverlening	0	0	0	0
Directie algemeen	-551	-1.189	-1.189	-1.189
Directie Maatschappelijke Ontwikkeling	0	0	0	0
Directie Ruimtelijke Ontwikkeling	0	0	0	0
Facilitaire Zaken	-795	-430	-430	-430
Financiën	4	4	4	4
Griffie	0	0	0	0
Human resource management	-101	0	0	0
Informatievoorziening en automatisering	-3.065	-2.893	-2.893	-2.893
Leerlingzaken	0	0	0	0
Maatschappelijk beleid	0	0	0	0
Opgroeien en start arbeidsmarkt	0	0	0	0
Projecten openbare ruimte	0	0	0	0
Regionale Werkorganisatie Sociaal Domein in opr.	0	0	0	0
Rekenkamer	0	0	0	0
Ruimtelijk beleid en advies	0	0	0	0
Toezicht en Handhaving	0	0	0	0
Vastgoed, Grondzaken en Ontwikkeling	-197	-197	-197	-197
Veiligheid en wijken	-8	-8	-8	-8
Werk en financiën	0	0	0	0
Zorg en ondersteuning	0	0	0	0
Totaal	**-4.752**	**-4.752**	**-4.752**	**-4.752**

(+ = nadeel/ last | - = voordeel / baat)

3.7.4.4 Methode van opslag overhead

Aanleiding

Sinds 2016 hebben gemeenten de mogelijkheid om overhead extracomptabel (buiten de begroting om) aan de tarieven voor lokale heffingen toe te rekenen. Het BBV schrijft niet voor op welke wijze de overhead aan de tarieven moet worden toegerekend. De gemeenteraad bepaalt de te gebruiken methode en legt dit vast in de financiële verordening. In artikel 17 van de financiële verordening van de gemeente Gouda wordt verwezen naar de begroting als het document waarin deze methode wordt beschreven. Per begroting 2025 is deze methode geformaliseerd. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in de overhead opslag bij publiekrechtelijke diensten (leges en heffingen) en privaatrechtelijk.

Overhead privaatrechtelijke diensten binnen Gouda

Zoals bij de aanleiding geschetst is er onderscheid in de methode van opslag bij Privaatrechtelijke- en publiekrechtelijke diensten. Ten aanzien van de privaatrechtelijke diensten is afgesproken om met een opslagpercentage te werken van 35% bovenop de salarislasten. Dit opslagpercentage wordt in verschillende situaties gebruikt, zoals:

- Overheadbudgetten nemen toe- of af bij een groei of krimp van de organisatie.
- Toerekening aan andere partners, bij bijvoorbeeld samenwerking en of leveren diensten.
- Investeringen.

Overhead opslag bij publiekrechtelijke diensten (leges en heffingen)

Voor de opslag bovenop de salarislasten wordt aangesloten bij een methode die binnen gemeenten veel gebruikt wordt. Hierbij wordt het saldo van overhead over de directe productieve salarislasten en inhuur verdeeld. Om deze te berekenen wordt de volgende formule gebruikt: Saldo overhead / (productieve salaris-, en inhuurlast). Deze methode zal ook gebruikt worden bij afval en riolering. Voor nadere informatie en de hoogte van het toe te rekenen bedrag wordt verwezen naar de paragraaf lokale heffingen.

3.7.4.5 Verplichte indicator 'Overheadpercentage'

De kosten van overhead kunnen worden uitgedrukt in een percentage. Het BBV schrijft voor dat hiervoor een indicator moet worden opgenomen in de begroting. Deze indicator drukt de totale overheadkosten uit in het percentage van het totaal van de lasten exclusief toevoegingen aan reserves.

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Totale overheadkosten (programma totaal)	37.302	36.073	35.982	35.349
Baten overhead (programma totaal)	-4.752	-4.752	-4.752	-4.752
Totale overhead	32.550	31.321	31.230	30.597
Totale lasten (exclusief toevoegingen aan reserves)	444.584	420.757	419.942	422.858
Berekend overheadpercentage	**8,39%**	**8,57%**	**8,57%**	**8,36%**

(+ = nadeel/ last | - = voordeel / baat)

3.8 Financiering en algemene dekkingsmiddelen

Waar staat dit programma voor?

In de zeven programma's van deze begroting zijn de specifieke lasten en baten per programma opgenomen. Daarnaast heeft de gemeente ook lasten en baten die niet aan een programma zijn toe te rekenen. Het betreft de algemene uitkering, algemene belastingen, financiering, onvoorziene uitgaven, stelposten en de vennootschapsbelasting. Deze onderdelen komen aan bod in dit programma.

3.8.1 Inleiding

Algemene dekkingsmiddelen zijn gelden die geen vooraf bepaald bestedingsdoel hebben. Voorbeelden zijn de uitkering uit het gemeentefonds en de opbrengsten van gemeentelijke belastingen (zoals ozb, precariobelasting). Binnen de algemene dekkingsmiddelen wordt geen directe koppeling gelegd tussen middelen en ambities.

De toelichting is opgebouwd aan de hand van de diverse taakvelden die binnen dit onderdeel worden verantwoord. In lijn met voorgaande jaren worden de volgende algemene dekkingsmiddelen onderscheiden:

- financiering/treasury;
- lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is;
- uitkering(en) uit het gemeentefonds;
- overige baten en lasten.

3.8.2 Toelichting op financiering

Treasury

Op het taakveld treasury worden het renteresultaat en het resultaat op deelnemingen verantwoord.

Het renteresultaat wordt ook wel aangeduid als het saldo van de financieringsfunctie. Dit geeft het saldo weer tussen enerzijds:
• de betaalde rente (last) over de aangegane langlopende leningen en over de aangetrokken kortlopende middelen zoals kasgeld en middelen in rekening-courant en
• de ontvangen rente (baten) over de uitzettingen, zoals deposito's, verstrekte langlopende leningen en beleggingen en anderzijds de rente die wordt doorberekend aan de producten, de investeringen en de grondexploitaties.

Het resultaat op deelnemingen bestaat uit ontvangen dividend van aandelen Bank Nederlandse Gemeenten (BNG). Cyclus N.V. en Oasen keren geen dividend uit. Naast dividend worden op deze post ook de ontvangen garantiepremies op verstrekte borgstellingen verantwoord.

Tot slot worden de kapitaallasten (rentelasten) voor deelnemingen in het aandelenkapitaal van de BNG, Cyclus N.V. en Oasen hier verantwoord.

Per saldo resteert in 2027 een voordelig resultaat op het taakveld treasury van circa € 2,1 miljoen. Dit voordeel ontstaat doordat de werkelijk aan taakvelden toegerekende rente hoger is dan de geraamde door te berekenen externe rente. In de daaropvolgende jaren kan dit voordeel wijzigen, mede afhankelijk van de ontwikkeling van de marktrente en het renteomslagpercentage. Hierbij geldt dat het rentepercentage waartegen rente op grond van de BBV-regelgeving mag worden doorberekend aan taakvelden, investeringen en grondexploitaties mogelijk op enig moment moet worden verlaagd. Hierdoor kan het resultaat op het taakveld treasury afnemen. Indien dit zich voordoet, heeft dit naar verwachting weinig tot geen begrotingsconsequenties, omdat de taakvelden, investeringen en grondexploitaties dan eveneens minder rente doorbelast krijgen.

3.8.3 Toelichting op algemene dekkingsmiddelen

Het begrotingssaldo

Het begrotingssaldo kent het volgende meerjarige verloop.

(bedragen x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Begrotingssaldo	-1.473	-837	-4	-1.984

(+ = nadeel / last | - = voordeel / baat)

Het saldo wordt administratief technisch in de jaren 2027 - 2030 toegevoegd aan de algemene reserve.

Onroerende zaakbelasting (woningen en niet-woningen)

De ozb is een belasting die gemeenten mogen heffen over woningen en niet-woningen. De ozb maakt onderdeel uit van de groep lokale heffingen (rioolheffing, ozb, afvalstoffenheffing, leges, parkeeropbrengsten, precariobelasting, hondenbelasting, havengelden, staangelden, marktgelden en toeristenbelasting) en genereert voor de gemeente Gouda binnen de lokale heffingen de op een na hoogste belastingopbrengst. De ozb kan worden gesplitst in een eigenarenbelasting en een gebruikersbelasting. De aanslagen ozb worden berekend op basis van de waarde van de onroerende zaken. Deze waardering dient de gemeente uit te voeren op grond van de Wet waardering onroerende zaken.

Het tarief voor de heffing van de ozb wordt jaarlijks gewijzigd. De aanslag ozb wordt berekend naar een percentage van de waarde van de onroerende zaken, zoals die op de voet van de Wet WOZ wordt vastgesteld. Voor het jaar 2027 worden de onroerende zaken gewaardeerd naar waardepeildatum 1 januari 2026.

Aan de lastenkant worden kosten geraamd voor het innen van de opgelegde belastingen, de zogenaamde perceptiekosten. Feitelijk zijn dit alle personele en materiële kosten die verband houden met de oplegging, inning, afhandeling van bezwaarschriften en de kosten van de uitvoering van de Wet WOZ.

Parkeerbelastingen

Tot dit taakveld behoren de heffing en invordering van parkeerbelasting, de opbrengsten van parkeerfaciliteiten en de opbrengsten uit boetes. In Gouda zorgen met name het betaalde straatparkeren rondom de binnenstad en de stationsparkeergarage voor jaarlijkse inkomsten.

Overige belastingen

Tot dit taakveld behoren overige gemeentelijke belastingen, zoals de precariobelasting en de hondenbelasting.

Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds
De (algemene) uitkering uit het gemeentefonds is de grootste inkomstenbron van de gemeente. De hoogte van de algemene uitkering wordt bepaald op basis van objectieve maatstaven zoals bijvoorbeeld het aantal inwoners, het aantal woonruimten en andere sociale en fysieke kenmerken van de gemeente. Naast de algemene uitkering komen uit het gemeentefonds ook decentralisatie-uitkeringen, integratie-uitkeringen en suppletie-uitkeringen, die allemaal hun eigen specifieke basis hebben.

De hoogte van de uitkering uit het gemeentefonds voor de periode 2027-2030 is gebaseerd op informatie uit de meicirculaire gemeentefonds 2026. De raad heeft de verwerking van deze circulaire vastgesteld via een apart raadsbesluit op 8 juli 2026.

De uitkomst van de septembercirculaire 2026 wordt verwerkt in het raadsvoorstel van de programmabegroting 2027 - 2030.

Overige baten en lasten
Binnen dit taakveld presenteert de gemeente de algemene lasten en baten, de post onvoorziene uitgaven algemeen en de stelposten voor nog toe te wijzen middelen. Binnen dit taakveld staan ook de loonkosten voor bovenformatief personeel dat niet meer aan het werk is en de lasten en baten van gedetacheerd personeel.

Onvoorziene uitgaven
Wettelijk is voorgeschreven dat in de programmabegroting een post voor onvoorziene uitgaven is opgenomen. Er zijn geen voorschriften of normen over de omvang hiervan. Het is aan de raad om aan te geven welke omvang hij nodig acht. De raming voor 2027 bedraagt € 151.000. Dit is het totaalbedrag dat beschikbaar is voor alle programma's tezamen, dat onder voorwaarden (onvoorzien, onvermijdbaar, onuitstelbaar) kan worden aangewend. De hoogte van de onvoorziene uitgaven is niet bedoeld om omvangrijke afwijkingen binnen de begroting op te vangen. Daarvoor dient de beschikbare weerstandscapaciteit.

Stelposten
Stelposten zijn posten die wel in de begroting zijn meegenomen voor het algemeen beeld, maar nog niet zijn uitgewerkt of ingevuld. Dit omdat nog niet bekend is hoe de verdeling precies plaatsvindt. Het is wenselijk zo min mogelijk met stelposten te werken.

Binnen de begroting van Gouda zijn de volgende stelposten verwerkt:
- Stelposten loon- en prijscompensatie: de inkomsten uit het gemeentefonds worden weergegeven in zogenaamde lopende prijzen. Dat betekent dat rekening is gehouden met de verwachte toekomstige cumulatieve loon- en prijsstijgingen. De loonindex in de meicirculaire 2026 bedraagt voor 2027: 4,1%. Daarnaast is gerekend met een prijsindexatie van 2,1% eveneens conform de meicirculaire 2026. De specifieke zorgbudgetten voor het jaar 2027 zijn geïndexeerd conform het OVA/PPC indexpercentage - OVA indexcijfer: 3,96% en PPC indexcijfer: 1,77%. Ook is in 2027 een mixpercentage van 80/20 (loon/prijs) van 3,70% toegepast voor de meer loongevoelige budgetten (subsidies). Voor de jaren erna bedraagt de gereserveerde loonindex 3,5% (gemiddeld) per jaar. De gereserveerde prijsindex voor 2028 t/m 2030 bedraagt 2,4% (gemiddeld). De loon- en prijsindexen worden elk jaar herijkt en verwerkt conform de uitgebrachte meicirculaire (conform jaar T-1).
- Stelpost (taakmutaties) uitkering gemeentefonds, die is samengesteld uit drie onderdelen:
  a. Taakmutaties in de gemeentefondscirculaires, die in afwachting van nadere inhoudelijke en financiële onderbouwing geraamd worden op deze afzonderlijke post in de begroting. Voor 2027 is € 0,5 miljoen beschikbaar, voor de jaren minder dan € 0,1 miljoen per jaar.
  b. Correctie niet-actuele maatstafaantallen circulaires gemeentefonds om verwachte toekomstige neerwaartse bijstellingen van de uitkering uit het gemeentefonds op te kunnen vangen als gevolg van vertraging in de actualisatie van de maatstafaantallen door het rijk. Hiertoe is op basis van de meicirculaire 2026 € 1 miljoen per jaar geraamd.
  c. Te compenseren baten, met instemming van de provinciale toezichthouder, om de nadelige financiële effecten van de voorgenomen kabinetsmaatregelen voor stelselwijzigingen in de jeugdzorg vanaf 2028 op te vangen. Dit leidt tot een negatieve post van € 1,3 miljoen per jaar. Overigens is ook het financiële effect van de beëindiging van de huishoudelijke hulp in de Wmo vanaf 2029 met instemming van de provinciale toezichthouder volledig budgetneutraal in de begroting verwerkt in afwachting van uitgewerkte kabinetsmaatregelen ten aanzien van dit onderwerp. Voor Gouda is hiermee per saldo € 4 miljoen gemoeid.

Indien de bedragen in onderstaande tabel positief zijn (+), dan betekent dit dat de middelen beschikbaar zijn voor besteding.

Stelposten

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Stelposten loon- en prijscompensatie	0	6.505	13.597	21.372
Stelpost (taakmutaties) uitkering gemeentefonds	1.487	-285	-278	-278
Totaal	**1.487**	**6.220**	**13.319**	**21.094**

In de onderstaande tabel is een nadere specificatie en verloopoverzicht opgenomen van de stelpost loon- en prijscompensatie.

Verloop stelpost loon- en prijscompensatie	2027	2028	2029	2030
Prijscompensatie				
Beschikbaar op stelpost (bruto)	5.300	8.950	13.646	18.506
Af: indexatie begroting 2027	-4.045	-4.104	-4.081	-4.044
Af: indexatie begroting GR-en 2027	-1.255	-1.796	-1.925	-1.549
Beschikbaar op stelpost prijscompensatie (netto)	**0**	**3.050**	**7.640**	**12.913**
Looncompensatie				
Beschikbaar op stelpost looncompensatie (netto)	**0**	**3.455**	**5.957**	**8.460**
Totaal beschikbaar loon- en prijscompensatie	**0**	**6.505**	**13.597**	**21.373**

Vennootschapsbelasting
Overheden vallen onder de vennootschapsbelastingplicht. Over de winst die zij met ondernemingsactiviteiten hebben behaald, moeten zij vennootschapsbelasting betalen.

De gemeente Gouda verwacht op basis van de huidige cijfers en inzichten dat de activiteiten straatparkeren, parkeergarage en reclame door de ondernemerspoort gaan:
- Voor het Straatparkeren kan een vrijstelling worden toegepast, waardoor geen VPB-druk ontstaat;
- Voor de parkeergarage en reclame gelden geen vrijstellingen en is de geraamde vennootschapsbelasting € 160.000 voor 2027 en € 479.000 totaal voor de periode 2028-2030.
- In 2027 is er mogelijk sprake van een fiscale onderneming voor de grondexploitaties waarover vennootschapsbelasting betaald moet gaan worden. Daar is nu echter nog geen duidelijkheid over.

3.8.4 Verbonden partijen
Verbonden partijen dragen bij aan de te realiseren beleidsdoelstellingen van de gemeente.

Verbonden partijen	Doel
Belastingsamenwerking Gouwe Rijnland (BSGR)	De BSGR verzorgt de heffing en de invordering van de onroerendezaakbelastingen, de hondenbelasting en de precariobelasting als algemeen dekkingsmiddel.
NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	BNG stuurt actief op het vergroten van haar maatschappelijke impact. BNG benoemt hiertoe vijf belangrijke doelstellingen waaraan zij wil bijdragen: duurzame steden en gemeenschappen, goede gezondheid en welzijn, kwaliteitsonderwijs, betaalbare en duurzame energie, klimaatactie.
Oasen N.V.	Oasen is het drinkwaterbedrijf van Midden-Holland; de inwoners van de gemeente Gouda en de bedrijven in Gouda zijn de afnemers. Kernactiviteiten van Oasen zijn het winnen, zuiveren, distribueren en verkopen van drinkwater. Belangrijkste missie van Oasen is om verrassingsvrij onberispelijk drinkwater te leveren. Daarnaast wordt ingezet op de productie van duurzaam en circulair drinkwater.
Cyclus N.V.	Cyclus draagt zorg voor een schone leefomgeving door het inzamelen van huishoudelijk afval en het verwijderen van zwerfafval op straat. Daarnaast levert Cyclus een bijdrage aan de verkeersveiligheid door de gladheidbestrijding op wegen in winterse perioden.

3.8.5 Wat gaat het opleveren?

3.8.5.1 Overzicht lasten en baten

Exploitatie (bedragen * € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Lasten	1.124	7.685	11.825	19.940
Baten	-284.878	-284.787	-283.948	-294.303
Saldo van baten en lasten	**-283.754**	**-277.101**	**-272.123**	**-274.362**
Toevoegingen aan reserves (lasten)	23.074	5.167	2.500	1.000
Onttrekkingen aan reserves (baten)	-5.025	-25	-6	0
Gerealiseerd resultaat	**-265.705**	**-271.959**	**-269.629**	**-273.362**

(+ = nadeel/ last | - = voordeel / baat)

3.8.5.2 Overzicht mutaties

In de onderstaande tabel zijn de financiële mutaties binnen dit programma weergegeven.

(bedragen x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Startbegroting	**-258.830**	**-258.961**	**-258.934**	**-260.990**
Autonome en administratieve ontwikkeling	-10.262	-11.442	-10.868	-12.360
Samenlevingsakkoord	500	2.250	0	1.000
Nieuwe ontwikkelingen/ bestuursrapportage	2.888	-3.806	173	-1.012
Totaal	**-265.705**	**-271.959**	**-269.629**	**-273.362**

(+ = nadeel/ last | - = voordeel / baat)

3.8.5.3 Taakvelden

De volgende taakvelden maken deel uit van dit onderdeel van de begroting. Per taakveld is het saldo van lasten en baten weergegeven.

Taakvelden (bedragen * € 1.000)	2027	2028	2029	2030
0.5 Treasury	-2.180	-2.018	-1.006	-631
0.61 Ozb woningen	-11.465	-11.602	-11.877	-12.197
0.62 Ozb niet-woningen	-10.232	-10.661	-10.926	-11.205
0.63 Parkeerbelasting	-7.933	-7.933	-7.933	-7.933
0.64 Belastingen overig	-557	-557	-557	-557
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-252.970	-250.981	-253.575	-263.333
0.8 Overige baten en lasten	1.397	6.455	13.556	21.333
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	185	195	195	160
Totaal	**-283.754**	**-277.101**	**-272.123**	**-274.362**

(+ = nadeel/ last | - = voordeel / baat)

3.8.6 Beleidsdocumenten

Het beleid in dit programma is gebaseerd op onderstaand document die door de raad is vastgesteld:

Beleidsdocument
Treasurystatuut 2020
Financiële Verordening gemeente Gouda
Nota waardering en afschrijving vaste activa 2025

4 Beleidsbegroting: paragrafen

4.1 Lokale heffingen

4.1.1 Inleiding

Lokale heffingen zijn een belangrijk onderdeel van de gemeentelijke inkomsten.

Heffingssoorten
Er is onderscheid tussen belastingen, rechten en bestemmingsheffingen.

- Belastingen zijn verplichte bijdragen aan de gemeente waar geen directe tegenprestatie tegenover staat. De opbrengst van de gemeentelijke belastingen gaat naar de algemene middelen.

- Rechten zijn vergoedingen voor kosten die verband houden met een individuele dienst. Een voorbeeld is het verstrekken van een vergunning. De opbrengst mag niet meer dan 100 procent kostendekkend zijn.

- Bestemmingsheffingen zijn vergoedingen die een gemeente vraagt voor het beschikbaar stellen/onderhouden van een collectieve voorziening. De opbrengst mag niet meer dan 100 procent kostendekkend zijn.

Lokale heffingen Gouda
Gouda kent de volgende lokale heffingen.

- Belastingen: ozb, hondenbelasting, toeristenbelasting, parkeerbelasting en precariobelasting.
- Rechten: leges, marktgelden, brug- en havengelden, staangelden.
- (Bestemmings)heffingen: rioolheffing, afvalstoffenheffing, reinigingsrechten.

Deze paragraaf geeft informatie over het beleid en de ontwikkeling van de tarieven van de diverse lokale heffingen en de consequenties daarvan voor de inwoners en bedrijven. Ook wordt in deze paragraaf ingegaan op de kostendekking van de leges en diverse gemeentelijke heffingen: de afvalstoffenheffing, rioolheffing, reinigingsrecht, marktgelden, brug- en havengelden en staangelden. De consequenties van het beleid voor de belastingverordeningen worden nader uitgewerkt in het belastingvoorstel dat in de raadsvergadering van december wordt behandeld.

De Belastingsamenwerking Gouwe-Rijnland verzorgt voor Gouda de heffing en de invordering van de lokale belastingen en heffingen. Ook bepaalt de BSGR de hoogte van de WOZ-waarde voor alle onroerende zaken in onze gemeente. Meer informatie over de BSGR is te vinden in de paragraaf Verbonden partijen en op de website van de BSGR *(https://www.bsgr.nl/)*.

Met ingang van 1 januari 2023 verzorgt de Coöperatie ParkeerService U.A. de naheffingsaanslagen van de parkeerbelastingen. Dit was tot en met 2022 ondergebracht bij de BSGR. Meer informatie over de Coöperatie ParkeerService U.A. vindt u op de website van Parkeerservice (*https://www.parkeerservice.nl/*).

4.1.2 Beleid en belangrijkste wijzigingen in 2027

Algemeen
De uitgangspunten voor de tarieven zijn gebaseerd op het Samenlevingsakkoord. Hierin is opgenomen dat de onroerendezaakbelasting maximaal stijgt met het inflatiepercentage.

Tariefontwikkeling
In de kaderbrief 2027 is aangegeven dat de lokale woonlasten en de belastingen/heffingen voor het jaar 2027 worden geïndexeerd op basis van de verwachte prijsontwikkeling conform de meicirculaire 2026. De prijsontwikkeling is in de meicirculaire 2026 bepaald op 2,1%. Bij het bepalen van de opbrengsten 2027 is rekening gehouden met een areaalontwikkeling van € 120.000 en een inflatiepercentage van 2,1%. In 2026 betrof dit percentage ook 2,1%. De ontwikkeling van de tarieven riool- en afvalstoffenheffing hangt samen met de kostenontwikkeling op deze terreinen. Als gevolg van de gestegen kosten dient zowel het tarief voor de rioolheffing als het vastrecht voor de afvalstoffenheffing te worden verhoogd met 2,1%.

Woonlasten (lokale lastendruk)
De woonlasten bestaan uit de onroerende zaakbelastingen, rioolheffing en afvalstoffenheffing. De woonlasten worden berekend voor een eigenaar of huurder van een woning die de woning bewoont met meerdere personen.

In 2027 stijgen de woonlasten voor de eigenaar-gebruiker van een woning met een WOZ-waarde van € 427.000 (gehanteerde WOZ-waarde van woningen in Gouda in 2026 ten tijde van het vaststellen van de belastingverordening ozb in december 2025 en een ingeschatte waardeontwikkeling van 7,3%) met 1,72% (gemiddelde stijging van ozb, afval en riool). De woonlasten voor de huurder stijgen in 2027 met 1,96% (gemiddelde stijging van afval en riool). De stijging wordt veroorzaakt door het toepassen van de inflatiecorrectie en de gestegen kosten voor zowel afvalinzameling als het beheer en onderhoud van het gemeentelijk rioolstelsel.

Overheadtoerekening
Conform de financiële verordening en de uitgangspunten beschreven in paragraaf 3.7.5 (Overhead) wordt er overhead toegerekend aan de geraamde kostprijs van heffingen en rechten waarmee kosten in rekening worden gebracht. Op deze manier worden alle relevante kosten die gemaakt worden voor de uitvoering van deze taken meegenomen in dit "gesloten stelsel".

Het beleid in deze paragraaf is gebaseerd op onderstaande beleidsdocumenten die door de raad zijn vastgesteld. Actualisatie van deze documenten voor het jaar 2027 vindt plaats in december 2026.

Beleidsdocument
Legesverordening 2026
Parkeerbelastingverordening 2026
Verordening brug- en havengelden 2026
Verordening hondenbelasting 2026
Verordening marktgelden 2026
Verordening onroerende-zaakbelastingen 2026
Verordening precariobelasting 2026
Verordening afvalstoffenheffing en reinigingsrechten 2026
Verordening rioolheffing 2026
Verordening staangeld 2026
Verordening toeristenbelasting 2026
Besluit gemeentelijk kwijtscheldingsbeleid 2026

4.1.3 Beleidsuitgangspunten gemeentelijke heffingen in 2027

Onroerendezaakbelastingen
Onroerendezaakbelastingen worden betaald door eigenaren en/of gebruikers van onroerende zaken zoals woningen, bedrijfspanden en grond. De opbrengsten van de OZB gaan naar de algemene middelen.

De opbrengst van de OZB wordt opgehoogd met 2,1%. Dit is het percentage 'prijsoverheidsconsumptie' zoals aangegeven in de meicirculaire 2026. Wat de verhoging van de OZB-opbrengst betekent voor de hoogte van de belastingtarieven is onder andere afhankelijk van de definitieve waardeontwikkeling van woningen en niet-woningen.

In de commissievergadering van 1 december 2025 is bij de behandeling van de belastingverordening onroerendezaakbelasting 2026 aangegeven dat in de begroting 2027 wordt aangegeven hoe de waarde-ontwikkeling 2026 is geweest en hoe deze waarden doorwerken naar de toekomst.

Bij het berekenen van de tarieven OZB voor belastingjaar 2026 is uitgegaan van een waardeontwikkeling van 12% voor woningen en 0,07% voor niet-woningen. Uit informatie van de BSGR (juli 2026) blijkt dat de daadwerkelijke waardeontwikkeling voor woningen 13,35% bedraagt en voor niet-woningen 1,39%. Uitgaande van deze informatie leidt dit tot de volgende gecorrigeerde tarieven 2026:

Onroerendezaakbelasting tarieven	Vastgestelde tarieven 2026*	Gecorrigeerde tarieven 2026
OZB eigenaar woning	0,0836%	0,0826%
OZB eigenaar niet-woning	0,4198%	0,4143%
OZB gebruiker niet-woning	0,3366%	0,3322%

**(zoals opgenomen in de belastingverordening ozb en vastgesteld in december 2025)*

Door de tarieven te herberekenen naar de daadwerkelijke waardeontwikkeling werken eventuele hogere *of* lagere waardeontwikkelingen niet door in de tarieven voor 2027. De gecorrigeerde tarieven 2026 zijn als uitgangspunt gehanteerd voor 2027.

De heffingsmaatstaf van de onroerendezaakbelastingen is de WOZ-waarde van de woning/niet-woning. Er wordt belasting geheven naar een percentage van deze vastgestelde WOZ-waarde. De WOZ-waarde wordt jaarlijks opnieuw bepaald. In het woonlastenoverzicht is uitgegaan van een stijging van 7,3% voor 2027. Zodra de nieuwe WOZ-waarden voor 2027 (waardepeildatum 1 januari 2026) bekend zijn, wordt bij het tarievenvoorstel Belastingverordening (na vaststelling van de begroting) het definitieve belastingtarief hierop aangepast.

Voor de objecten die de gemiddelde waardeontwikkeling volgen, stijgt de aanslag OZB 2027 met ongeveer 0,87%.

Reinigingsheffingen
Afvalstoffenheffing is een heffing voor huishoudens waar de gemeente de zorgplicht heeft om afvalstoffen op te halen (Wet milieubeheer). Met de opbrengst wordt de inzameling en verwerking van het huishoudelijk afval bekostigd. Uitgangspunt is een kostendekkende exploitatie, waarbij de inkomsten en uitgaven gelijk zijn. Het tarief voor afvalstoffenheffing bestaat per huishouden uit een vast tarief (voor 2026 bepaald op € 354) en een variabel tarief. Het variabele deel van de afvalstoffenheffing 2027 is afhankelijk van het aantal maal dat een huishouden fijn restafval aanbied. Het tarief is € 1,50 per 60 liter restafval. Het aanvragen van kwijtschelding is mogelijk. Tevens is er, net als in voorgaande jaren, een mogelijkheid tot gedeeltelijke vrijstelling indien als gevolg van een medische aandoening sprake is van extra veel afval. Bij de vaststelling van de Verordening Reinigingsheffingen 2027 (raadsbehandeling in december 2026) worden de definitieve tarieven 2027 vastgesteld.

Reinigingsrecht is een heffing voor bedrijven die hun restafval bij het huishoudelijk afval mogen aanbieden. Bedrijven mogen restafval aanbieden dat qua samenstelling en hoeveelheid vergelijkbaar is met huishoudelijk afval. Het tarief betreft een tarief per aanbieding en betreft een indexering van het tarief van 2026. Kwijtschelding is niet mogelijk.

De reinigingsheffingen (afvalstoffenheffing en reinigingsrecht) worden bepaald op basis van actuele berekeningen van kosten en opbrengsten met als uitgangspunt kostendekkende tarieven. In 2027 is er sprake van een kostenstijging ten opzichte van 2026. Dit is grotendeels veroorzaakt door marktwerking. Een deel wordt gedekt door hogere inkomsten vanwege areaaluitbreiding. De laatste jaren is sprake geweest van een oplopende egalisatievoorziening. Hierdoor ligt het voor de hand het vaste tarief wel te indexeren, maar niet kostendekkend te laten zijn. De egalisatievoorziening wordt dan deels gebruikt als dekking van de kosten. De verwachting is dat markttarieven, met name verbranding van restafval, de komende jaren fors zullen toenemen. Afhankelijk hiervan is het inzetten van de egalisatievoorziening ter dekking van kosten meerjarig mogelijk. Het tarief voor 2027 is een indexering van 2,1% van het tarief van 2026 en voorlopig bepaald op € 361,44. Uitgaande van 30 aanbiedingen van 60 liter zakken leidt dit tot een totaal bedrag van € 406,44 (vast tarief € 361,44 + 30 x € 1,50 variabel tarief). Dit bedrag is opgenomen in het woonlastenoverzicht.

Rioolheffingen
Rioolheffing is een heffing voor huishoudens en bedrijven die water direct of indirect op de gemeentelijke riolering afvoeren. Rioolheffing is een bestemmingsheffing. De opbrengsten worden dan ook alleen gebruikt om de kosten te dekken die samenhangen met de wettelijke zorgplicht die de gemeente heeft voor de afvoer van afvalwater, de afvoer van regenwater en het beheer van het grondwaterpeil.

De heffing bestaat uit 2 soorten: een eigenaren- en een gebruikersdeel. Eigenaren betalen een vast bedrag per perceel. Gebruikers betalen een bedrag op basis van het aantal kubieke meters water dat vanuit een perceel wordt afgevoerd. Daarbij is voor de eerste 400 m^3 sprake van een vast bedrag. Dit bedrag wordt vermeerderd indien meer dan 400 m3 water vanuit een perceel wordt afgevoerd.

De tarieven voor de rioolheffing zijn gebaseerd op het Water- en Rioleringsprogramma 2024-2028 (WRP) zoals in maart 2024 door de gemeenteraad vastgesteld. Op basis van het WRP 2024-2028 worden de tarieven voor 2027 verhoogd met 2,1%.

Marktgelden
Marktgelden worden geheven voor alle week- en dagmarkten in de gemeente. Er zijn tarieven voor een vaste standplaats en een dagplaats. Deze tarieven zijn gedifferentieerd naar een tarief voor de zaterdagmarkt en een tarief voor de dinsdag-, woensdag- of donderdagmarkt. Belastingplichtigen betalen een bedrag op basis van de plaats (m2) die wordt ingenomen. De opbrengsten van deze belasting worden onder andere ingezet voor het onderhoud van de markt. Daarbij valt te denken aan het reinigen van het marktterrein, dagelijks toezicht op de markt door de marktmeester en energie- en watervoorzieningen.

De tarieven van de marktgelden worden opgehoogd met 2,1%.

Toeristenbelasting
Toeristenbelasting is een belasting voor uitbaters van overnachtingsmogelijkheden zoals hotels en bed & breakfast. Er wordt een bedrag per persoon, per overnachting betaald. Ondernemers ontvangen aan het begin van het jaar een voorlopige aanslag. Deze mag in maandelijkse termijnen worden betaald. De definitieve aanslag volgt na afloop van het belastingjaar.

Overeenkomstig het Samenlevingsakkoord wordt het tarief toeristenbelasting voor 2027 verhoogd van € 2,55 naar € 4,60 per persoon per overnachting.

Precariobelasting
Precariobelasting is een belasting voor personen of bedrijven die voorwerpen hebben onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond. Voorwerpen waarvoor de gemeente Gouda precariobelasting heft zijn onder andere bouwmaterialen, terrassen en winkeluitstallingen. De opbrengsten van deze belasting gaan naar de algemene middelen.

De tarieven worden verhoogd met 2,1%.

Hondenbelasting
De hondenbelasting is een belasting voor houders van honden. Het te betalen bedrag is afhankelijk van het aantal honden. De opbrengsten gaan in de algemene middelen. Een deel van de opbrengst wordt gebruikt als vergoeding voor het beschikbaar stellen van collectieve voorzieningen voor honden (zoals onderhoud van uitrenplekken en het beschikbaar stellen van hondenpoepzakjes). Na een toename gedurende corona is er momenteel sprake van een afname van het aantal honden. De geraamde opbrengst is hierop aangepast.

Voor belastingjaar 2027 wordt het tarief verhoogd met 2,1%.

Havengelden
Havengelden worden betaald voor vaartuigen die in gemeentewater aanleggen of verblijven. Het te betalen bedrag is afhankelijk van de duur van het verblijf en de lengte (in strekkende meters) van het vaartuig. De opbrengsten van havengelden worden onder andere gebruikt voor het onderhoud van aanlegsteigers en voorzieningen ten behoeve van de recreatievaart.

In deze verordening worden de tarieven havengelden verhoogd met het inflatiepercentage van 2,1%.

Staangelden
Staangeld wordt opgelegd aan de hoofdbewoner van een woonwagen voor het hebben van een standplaats voor een woonwagen. Het te betalen bedrag is afhankelijk van de oppervlakte van de staanplaats.

De staangelden worden verhoogd met het percentage van de maximale jaarlijkse huurverhoging voor woonwagen-standplaatsen van 4,1% (bron: https://www.rijksoverheid.nl/vraag-en-antwoord/woning-huren/wat-is-de-maximale-huurverhoging-voor-een-sociale-huurwoning-in-2026). Het percentage van de maximale jaarlijkse huurverhoging loopt niet één op één met het inflatiepercentage waarmee de belastingen worden verhoogd. Hierdoor is er de laatste jaren een verschil ontstaan tussen de geraamde opbrengst en de daadwerkelijke opbrengst. De geraamde opbrengst is daarom aangepast en verlaagd.

Leges
Leges zijn vergoedingen voor een produkt dat bij de gemeente wordt aangevraagd of voor een dienst die door de gemeente op verzoek wordt uitgevoerd.

In algemene zin worden de legestarieven verhoogd met het inflatiepercentage van 2,1%. Waarschijnlijk worden enkele nieuwe belastbare feiten opgenomen c.q. bestaande belastbare feiten worden gewijzigd in relatie tot onder meer gewijzigde regelgeving. Dit geldt onder andere voor de overbrengingsvergunning voor het vervoeren van explosieven voor civiel gebruik. Vanaf 1 september 2026 is deze vergunning verplicht. Daarnaast zullen waarschijnlijk enkele tekstuele aanpassingen worden doorgevoerd of artikelen worden samengevoegd. Verder zijn gemeentes gebonden aan de door de rijksoverheid vastgestelde maximumtarieven.

Bij de vaststelling van de Legesverordening 2027 (raadsbehandeling in december 2026) worden de definitieve tarieven 2027 vastgesteld.

Parkeerbelastingen
Parkeerbelasting wordt betaald voor het parkeren van een voertuig op plaatsen die door het college zijn aangewezen als betaald parkeerplaatsen. Tevens wordt parkeerbelasting geheven voor het verlenen van een parkeervergunning. De opbrengsten gaan in de algemene middelen.

Het kostenelement dat gemeenten in rekening mogen brengen bij de naheffingsaanslag parkeerbelasting is voor 2027 met € 2,30 verhoogd tot € 84,30. Voor dit bedrag geldt dat de opbrengst niet hoger mag zijn dan de kosten die hiervoor worden gemaakt. Sinds 1 april 2022 maakt Gouda gebruik van de scanauto van Parkeerservice. Het handhaven op foutparkeren wordt hiermee eenvoudiger. Het aantal naheffingsaanslagen is door de komst van de scanauto toegenomen en hiermee ook de opbrengst naheffingsaanslagen. Dit leidt er toe dat het bedrag naheffingsaanslag met ingang van 2027 vooralsnog wordt aangepast naar € 51,50.

4.1.4 Overzichten

In deze paragraaf staan de volgende overzichten:
1. overzicht lokale heffingen;
2. overzicht lokale lastendruk eigenaar/gebruiker en huurder.

1. Overzicht lokale heffingen

In het onderstaande overzicht staan de geraamde opbrengsten voor 2027.

Opbrengstsoort (bedragen x € 1.000)	Geraamde opbrengst 2027	Geraamde kwijtschelding 2027	Geraamde opbrengst gewijzigde begroting 2026	Tarieven 2027
Belastingen en heffingen				
ozb-eigenaren woningen	12.479	2	12.263	0,0786%
ozb-eigenaren niet-woningen	5.962		5.852	0,4192%
ozb-gebruikers niet-woningen	4.481		4.408	0,3362%
Afvalstoffenheffing	14.175	1.251	13.841	406,44
Rioolheffing eigenaren	11.962	719	11.573	317,81
Rioolheffing gebruikers	10.707		10.343	267,72
Totaal Belastingen en heffingen	**59.766**	**1.972**	**58.280**	
Overige belastingen				
Hondenbelasting	310		304	95,76
Parkeerbelasting	7.947		7.947	div
Toeristenbelasting	442		241	4,60
Precariobelasting	368		355	div
Totaal overige belastingen	**9.067**	**0**	**8.848**	
Rechten				
Leges burgerzaken	2.086		1.794	div
Leges bouwvergunningen	3.263		3.146	div
Leges milieuvergunningen	29		25	div
Leges overig	355		188	div
Marktgelden	153		150	div
Havengelden	140		137	div
Staangelden	57		53	div
Reinigingsrechten	30		25	div
Totaal rechten	**6.114**	**0**	**5.519**	
Totaal Lokale heffingen	**74.947**	**1.972**	**72.647**	

De geraamde opbrengsten zijn bruto-opbrengsten zonder aftrek van geraamde kwijtscheldingen.

De ozb-tarieven zijn nog gebaseerd op de WOZ-waarde met peildatum 1 januari 2025 en een ingeschatte waardeontwikkeling voor 2026. De tarieven worden nog gecorrigeerd op basis van de hertaxatie met peildatum 1 januari 2026.

De ozb-tarieven van een niet-woning zijn inclusief een opslag van 7% ten behoeve van het Ondernemersfonds Gouda. Het OFG ontvangt jaarlijks een subsidie van 7% van de ozb-inkomsten van niet-woningen van twee jaar daarvoor. In de begroting 2027 is voor deze subsidie een bedrag van € 646.475 opgenomen.

De afvalstoffenheffing is de som van het vaste tarief (€ 361,44) en het variabele tarief op basis van gemiddeld 30 aanbiedingen van 60 liter restafval à € 1,50 (€ 45,00). De geraamde opbrengst afvalstoffenheffing is exclusief de reinigingsrechten bedrijven.

2. Overzicht lokale lastendruk eigenaar/gebruiker en huurder

In onderstaande tabel is de lastendruk in Gouda in het jaar 2027, voor zowel een eigenaar-gebruiker als een huurder, aangegeven. Ter vergelijking zijn de cijfers van 2026 toegevoegd. Zoals gebruikelijk in het woonlastenoverzicht worden hierbij de ozb, de afvalstoffenheffing en de rioolheffingen betrokken. Verder is als uitgangspunt genomen een meerpersoonshuishouden.

Voor de berekening van de ozb 2027 is uitgegaan van een woning met een WOZ-waarde van € 427.000 (de WOZ-waarde van woningen in Gouda zoals gehanteerd in 2026 ten tijde van het vaststellen van de verordening ozb in december 2025 en een geschatte waardeontwikkeling van 7,3%). De WOZ-waarde voor 2025 is € 398.000. Deze WOZ-waarde is gebruikt voor de berekening van de ozb 2026. Voor het bepalen van het tarief voor afvalstoffenheffing is uitgegaan van het vaste tarief vermeerderd met 30 aanbiedingen van 60 liter zakken.

Opbrengstsoort (bedragen x € 1)	2027	2027	2026	2026	verschil in %	verschil in %
	eigenaar/ gebruiker	huurder	eigenaar/ gebruiker	huurder	eigenaar/ gebruiker	huurder
ozb eigenaar	335,62		332,73		0,87%	
Afvalstoffenheffing	406,44	406,44	399,00	399,00	1,86%	1,86%
Rioolheffing eigenaar	317,81		311,27		2,10%	
Rioolheffing gebruiker	267,72	267,72	262,20	262,20	2,11%	2,11%
Totaal	**1.327,59**	**674,16**	**1.305,20**	**661,20**	**1,72%**	**1,96%**

Kwijtschelding
Personen met een inkomen op bijstandsniveau en zonder vermogen kunnen in aanmerking komen voor kwijtschelding van gemeentelijke belastingen. In Gouda is kwijtschelding mogelijk voor afvalstoffenheffing, rioolheffing en onroerendezaakbelastingen. Voor het variabele tarief afvalstoffenheffing is een maximale kwijtschelding van € 75,00 mogelijk. In de praktijk komt kwijtschelding vooral voor bij de afvalstoffenheffing en rioolheffing**.** De kwijtscheldingsnorm is 100%.

4.1.5 Kostenonderbouwing tarieven

Onderstaand zijn de kostprijsonderbouwingen van de tarieven voor leges, afvalstoffenheffing, rioolheffing, reinigingsrecht, havengelden, staangelden en marktgelden voor 2027 weergegeven.

Conform de financiële verordening en de uitgangspunten beschreven in paragraaf 3.7.5 (Overhead) wordt overhead toegerekend aan de geraamde kostprijs van heffingen en rechten waarmee kosten in rekening worden gebracht. Op deze manier worden alle relevante kosten die gemaakt worden voor de uitvoering van deze taken meegenomen in dit "gesloten stelsel".

Kostenonderbouwing legestarieven uit legesverordening
De kostendekkendheid van de leges is in 2027 nader onderzocht en geactualiseerd. Hiervoor is gebruik gemaakt van kostendekkendheid.nl. Een webapplicatie die door een groot aantal gemeenten (meer dan 100) wordt gebruikt. In samenwerking met kostendekkendheid.nl en de diverse deelnemende gemeenten wordt de komende jaren meer onderzoek verricht naar de kostendekkendheid van de leges. Het doel is een hogere kwaliteit van de legesproducten (snellere dienstverlening), meer transparantie en lagere kosten.

Hoofdstuk 1 Algemene dienstverlening

Legesverordening (bedragen x € 1.000)	Totale lasten	Totale baten	Kostendekking
1.1 Burgerlijke stand	207	184	88,52%
1.2 Reisdocumenten en NL ID-kaart	1.576	1.382	87,70%
1.3 Rijbewijzen	415	352	84,78%
1.4 Verstrekking Basisreg Personen	77	47	61,01%
1.5 Gereserveerd	0	0	0,00%
1.6 Vastgoedinformatie	0	0	0,00%
1.7 Overige publiekszaken	49	39	79,97%
1.8 Gereserveerd	0	0	0,00%
1.9 Bijzondere wetten	196	272	139,07%
1.10 Diversen	8	5	66,39%
Totaal Algemene dienstverlening	**2.530**	**2.282**	**90,23%**

Hoofdstuk 2 Dienstverlening vallend onder omgevingsvergunning

Legesverordening (bedragen x € 1.000)	Totale lasten	Totale baten	Kostendekking
Paragraaf 2.1 t/m 2.14	4.031	3.357	83,29%
Totaal Dienstverlening vallend onder omgevingswet	**4.031**	**3.357**	**83,29%**

Hoofdstuk 3 Europese dienstenrichtlijn

Legesverordening (bedragen x € 1.000)	Totale lasten	Totale baten	Kostendekking
3.1 Horeca	89	28	31,76%
3.2 Prostitutiebedrijven	1	1	155,31%
3.3 Winkeltijdenwet	0	0	0,00%
3.4 Organiseren evenement	37	18	49,29%
3.5 Gereserveerd	0	0	0,00%
3.6 Huisvestingswet 2014 en Huisvestingsverordening 2023 Gouda	0	1	0,00%
3.7 Overige besluiten en in dit hoofdstuk niet benoemde besluiten	0	0	0,00%
Totaal Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn	**127**	**49**	**38,60%**

Recapitulatie

Hoofdstuk (bedragen x € 1.000)	Lasten taakvelden	Totale baten	Kostendekking
1. Algemene dienstverlening	2.530	2.282	90,23%
2. Dienstverlening vallend onder omgevingswet	4.031	3.357	83,29%
3. Diensten vallend onder Europese dienstenrichtlijn	127	49	38,60%
Totale tarieventabel	**6.688**	**5.689**	**85,06%**

Voor de berekening van de kostendekkendheid is gebruik gemaakt van de 'Handreiking kostentoerekening leges en tarieven' (opgesteld in opdracht van het ministerie van Binnenlandse zaken) en van het kostenmodel van de VNG. Er mogen alleen kosten worden toegerekend die direct met de dienstverlening samenhangen. Alle directe lasten die op de betreffende taakvelden staan worden betrokken in de berekening. Het gaat hierbij om de taakvelden Burgerzaken, Openbare orde en veiligheid, Parkeren, Openbaar groen en (openlucht) recreatie, Milieubeheer en Wonen en bouwen. Directe kosten zijn bijvoorbeeld; kosten voor afdrachten van rijksleges voor rijbewijzen en reisdocumenten, inzet van de medewerkers van de Omgevingsdienst, perceptiekosten (kosten heffen en invorderen) maar ook automatiseringskosten en uren van medewerkers die direct kunnen worden toegerekend aan de betreffende producten.

In de kolom totale baten staan de legesinkomsten van de betreffende dienstverlening. Wanneer de opbrengsten worden afgezet tegen de kosten resulteert de kostendekkendheid. Een kostendekkendheid van minder dan 100% betekent dat de geraamde lasten hoger zijn dan de geraamde baten.

In de tabel is per heffing de mate van kostendekkendheid voor het begrotingsjaar aangegeven. Het is van belang dat de totale legesverordening de 100% kostendekkingsnorm niet overschrijdt. De maximale kostendekkendheid van 100% geldt dus niet per tarief. Door kruissubsidiëring binnen titels van de legesverordening is het mogelijk om de 'winst' van bepaalde legesproducten te gebruiken om het 'verlies' op andere producten te dekken.

Uit de tabel blijkt dat de geraamde baten van de verordening niet uitgaan boven de totale geraamde lasten van de verordening. Dit geldt ook wanneer de drie titels in de legesverordening individueel worden bekeken.

Hoofdstuk 1 is voor 90% kostendekkend. Er is weinig ruimte om de tarieven te verhogen omdat de opbrengsten voornamelijk worden veroorzaakt door de paspoorten en rijbewijzen. Deze tarieven zijn momenteel gelijk aan de maximaal toegestane hoogte.

Hoofdstuk 2 is voor 83% kostendekkend.

Hoofdstuk 3 is voor slechts 39% kostendekkend. Het betreft echter een klein onderdeel van de legesverordening en bestaat hoofdzakelijk uit evenementen en horeca. De kostendekking van hoofdstuk 3 is laag. Vanwege de maatschappelijke betekenis ervan is dit bij veel gemeenten niet kostendekkend.

Kostenonderbouwing afvalstoffenheffing 2027

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	2027
Kosten taakveld afval	12.934
Inkomsten excl. heffingen	1.761
Netto kosten	**11.174**
Toe te rekenen kosten:	
Overhead	209
Reinigingsinspectie	0
Compensabele BTW	2.831
Totaal kosten	**14.214**
Opbrengst afvalstoffenheffing	14.175
Dekking	**99,73%**

Uitgangspunt bij de bepaling van de hoogte van de afvalstoffenheffing 2027 is 100% kostendekking. Alle kosten die op het taakveld Afval staan, worden betrokken bij de berekening van de heffing. Het betreft hier zowel de kosten van afvalinzameling als van afvalverwerking. Daarnaast worden de kapitaallasten van reeds uitgevoerde investeringen (bijvoorbeeld ondergrondse containers) meegenomen evenals de overheadkosten. De kosten voor kwijtschelding zijn niet meegenomen als gevolg van het aangenomen amendement "verlaging woonlasten" in de Begrotingsraad van 9 november 2022.

Kostenonderbouwing rioolheffing 2027

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	2027
Kosten taakveld riolering	20.166
Inkomsten excl. heffingen	138
Netto kosten	**20.029**
Toe te rekenen kosten:	
Overhead	463
Compensabele BTW	2.874
Totaal kosten	**23.366**
Opbrengst rioolheffing	22.669
Dekking	**97,02%**

Voor de berekening van de hoogte van de rioolheffing worden alle lasten verzameld die op het taakveld Riolering staan. Bij Riolering realiseert de gemeente 97% kostendekking. Grote kostencomponent binnen Riolering zijn de kapitaallasten van de historische investeringen (rioolvervanging). Daarnaast vormen de kosten van dagelijks en groot onderhoud ook een belangrijke kostencomponent evenals de overheadkosten. De kosten voor kwijtschelding zijn niet meegenomen als gevolg van het aangenomen amendement "verlaging woonlasten" in de Begrotingsraad van 9 november 2022.

Kostenonderbouwing reinigingsrecht 2027

omschrijving (bedragen x € 1.000)	2027
Kosten taakveld reinigingsrecht	30
Netto kosten	**30**
Totaal kosten	**30**
Opbrengst reinigingsrecht	30
Dekking	**100,00%**

Kostenonderbouwing havengelden 2027

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	2027
Kosten taakveld recreatieve havens	697
Netto kosten	**697**
Toe te rekenen kosten:	
Overhead	387
Totaal kosten	**1.084**
Opbrengst havengelden	140
Dekking	**12,90%**

Kostenonderbouwing staangelden 2027

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	2027
Kosten taakveld exploitatie woonwagenterreinen	115
Netto kosten	**115**
Toe te rekenen kosten:	
Overhead	7
Totaal kosten	**122**
Opbrengst staangelden	57
Dekking	**46,82%**

Kostenonderbouwing marktgelden 2027

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	2027
Kosten taakveld markten	363
Netto kosten	**363**
Toe te rekenen kosten:	
Overhead	123
Totaal kosten	**486**
Opbrengst marktgelden	153
Dekking	**31,56%**

4.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

4.2.1 Inleiding

De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing geeft inzicht in de ontwikkeling van risico's en daarmee ook in de financiële weerbaarheid van de gemeente. In de kern gaat het om de vraag in welke mate de gemeente in staat is om financiële gevolgen van risico's op te vangen. Deze paragraaf geeft aanvullend de stand van zaken van een zestal financiële kengetallen: netto schuldquote, netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, solvabiliteitsratio, structurele exploitatieruimte, grondexploitatie en belastingcapaciteit.

De paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing is opgesteld volgens het BBV, de nota risicomanagement en weerstandsvermogen en de nota reserves en voorzieningen. Daarnaast is gebruik gemaakt van de inzichten die vanuit het ministerie van BZK worden aangereikt (Financiële Regelgeving en Toezicht Decentrale Overheden). De nota risicomanagement en weerstandsvermogen zal begin 2027 worden geactualiseerd.

4.2.2 Belangrijkste conclusies

Gemeente Gouda hanteert de volgende financiële uitgangspunten:
- een gezonde weerstandsratio van ≥ 1,4
- een schuldquote van maximaal 110%
- een sluitende meerjarige programmabegroting

De weerstandsratio is 2,9 in 2027 oplopend naar 3,1 in 2030 en kwalificeert als "uitstekend". In de jaren erna blijft de weerstandsratio gelijk. De gemeente beschikt dus over voldoende middelen om onverwachte tegenvallers op te vangen.

De netto schuldquote van de gemeente Gouda zal eind 2027 ongeveer 89% zijn en de jaren daarna oplopen naar ongeveer 102% eind 2030. De waarden liggen ruim onder de signaalwaarde van de VNG van 130%.

De structurele exploitatieruimte laat zien dat de structurele lasten (waaronder die samenhangend zijn met de schuldenlast van de gemeente (rente en aflossing)), in de periode 2027-2030 volledig worden gedekt door structurele baten.

4.2.3 Weerstandsvermogen

Weerstandsvermogen is het vermogen van de gemeente om financiële tegenvallers op te kunnen vangen zonder dat dit invloed heeft op het uitvoeren van de programma's.

Ratio weerstandsvermogen = Beschikbare weerstandscapaciteit : Benodigde weerstandscapaciteit

4.2.3.1 Beschikbaar weerstandsvermogen

Het beschikbaar weerstandsvermogen bestaat uit de middelen waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om financiële risico's (niet begrote kosten of tegenvallende opbrengsten) op te vangen. Dit is de som van de algemene reserve en het saldo van het begrotingsresultaat, voor zover dit saldo wordt toegevoegd aan de algemene reserve.

In onderstaande tabel is de ontwikkeling meerjarig weergegeven. Aangezien het niet zeker is dat de begrote resultaten ook daadwerkelijk gerealiseerd gaan worden en aangezien de bestemming van het rekeningresultaat voorbehouden is aan de gemeenteraad, kan het beschikbare weerstandsvermogen wijzigen als gevolg van het daadwerkelijk gerealiseerde resultaat en van besluitvorming in de gemeenteraad.

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Algemene reserve per (31/12)	62.488	67.296	69.597	70.597
Begrotingsresultaten (31/12)	1.473	837	4	1.984
Resultaat 2026 conform 2e berap 2026 (afgerond)	3.800			
Beschikbaar weerstandsvermogen per (31/12)	**67.761**	**68.134**	**69.602**	**72.582**

Dit leidt tot een beschikbaar weerstandsvermogen van € 67.761.000 in 2027. In de oorspronkelijke meerjarenraming waren al mutaties in de algemene reserve opgenomen. Deze zijn eveneens in de bovenstaande tabel opgenomen per jaar, opdat een zuiverder beeld van de ontwikkeling van het beschikbaar vermogen wordt weergegeven. Daarnaast zijn de mutaties die worden voorgesteld in deze programmabegroting meegenomen. Uiteindelijk leidt dit tot een beschikbaar weerstandsvermogen van € 72.582.000 in 2030.

Eventueel zouden ook de bestemmingsreserves kunnen worden aangesproken waarvan de bestemming (eenvoudig) kan worden gewijzigd. Dat deel is hier niet meegerekend in het beschikbaar weerstandsvermogen.

4.2.3.2 Benodigd weerstandsvermogen

Het benodigd weerstandsvermogen is een optelsom van alle risico's waarvoor geen beheersmaatregelen zijn getroffen. Voor het berekenen van het benodigd weerstandsvermogen maakt de gemeente Gouda een onderscheid tussen risico's verbonden aan grondexploitaties en overige risico's.

De toekomstige kasstromen bij grondexploitaties leveren per definitie risico's op. Opbrengsten kunnen tegenvallen, terwijl ook de kosten hoger kunnen uitvallen. De risico's verbonden aan grondexploitaties worden gekwantificeerd met behulp van de IFLO methode. Daarbij wordt een risico-opslag van 10% gehanteerd met betrekking tot de boekwaarden, de toekomstige opbrengsten en de toekomstige kosten. Westergouwe is momenteel de enige grondexploitatie. Het benodigd weerstandsvermogen voor deze grondexploitatie komt uit op € 7.714.000.

De overige risico's (going concern) worden gekwantificeerd met behulp van een Monte Carlo simulatie. Met een Monte Carlo simulatie berekent de gemeente hoeveel geld nodig is om risico's op te vangen. De berekening kijkt naar duizenden mogelijke situaties en geeft een inschatting van het bedrag dat als reserve nodig is. Op basis van de simulatie is een weerstandsvermogen op van € 15.751.000 benodigd. Daarbij is het gebruikelijke zekerheidspercentage van 90% gehanteerd.

Het totaal benodigd weerstandsvermogen voor 2027 en verder bedraagt bij het opmaken van deze begroting € 23.465.000.

In onderstaande tabel zijn de belangrijkste risico's toegelicht, samengevat in een top 10-overzicht. De overige risico's zijn opgenomen in de bijlage. De risico's zijn gekwantificeerd, waarbij een inschatting is gemaakt van de kans dat de gebeurtenis zou kunnen optreden en de maximaal financiële impact. Belangrijke kanttekening is dat hier sprake is van inschattingen en de uitkomsten van een kansberekening.

Naam	Omschrijving	Risico-gebied	Kans-percentage	Maximaal (bedragen x 1.000)
Ontsluiting Westkant Gouda	Zuidplas en Gouda ontvangen in 2026 subsidie van het rijk voor infrastructurele maatregelen ter ontsluiting van Westergouwe en Cortelande. Rijk, Zuidplas, provincie en Gouda hebben een bestuursovereenkomst gesloten waarin onder andere afspraken zijn vastgelegd over de risicoverdeling. Hierbij is vastgelegd dat partijen direct met elkaar in overleg treden wanneer zich onvoorziene financiële omstandigheden voordoen, zodat eventueel afwijkende afspraken kunnen worden gemaakt. In de kostenraming van de maatregelen (schetsontwerp) is zo realistisch mogelijk rekening gehouden met tegenvallers. Het risico is dat de toegekende middelen inclusief cofinanciering uiteindelijk niet kostendekkend zijn als gevolg van prijsstijging en/of aanbestedingsrisico.	Gebiedsontwikkeling	50%	€ 6.500
Open einde regeling Jeugd	De Jeugdwet is een open-einde regeling en kent daardoor geen bestedingsplafond. Hierdoor moet de gemeente ondersteuning blijven leveren aan haar inwoners, ook als het budget voor het lopende jaar niet toereikend is. Als mitigerende maatregel voor het beheersbaar houden van de kosten voor ondersteuning vanuit de Jeugdwet en de WMO is het maatregelenpakket van Berenschot in gang gezet. Voorzichtigheidshalve moet desalniettemin rekening worden gehouden met het risico dat de realisatie van de reeds ingeboekte besparingen die uit het maatregelenpakket voortvloeien een ander tempo kent, dan wel mogelijk tegen valt.	Jeugdzorg	70%	€ 4.000
Stijgende materiaalkosten en krapte op de markt	Risico dat prijzen omhoog gaan voor aanbestedingen of op basis van Uniforme Administratieve Voorwaarden §47 (UAV) afspraken na aanbesteding. Veel materialen worden schaarser (en duurder) en veel aanbieders zitten vaak vol. Dit zorgt voor druk op de dienstverlening. Hier speelt ook de onzekerheid van de oorlog in Oekraïne en in het Midden Oosten. Prijzen gaan dan omhoog voor lopende en nieuwe beheer- en projectaanbestedingen. Het beheerplan Groot Onderhoud en Vervangingsonderhoud (GOVO) is aangenomen met daarin een inflatiecorrectie. Dit zorgt ervoor dat een eventuele prijsstijging geheel of gedeeltelijk regulier kan worden opgevangen.	Beheer Openbare Ruimte	50%	€ 5.000
Open einde regeling Participatiewet (BUIG-budget)	De gemeente ontvangt een BUIG uitkering voor het betalen van bijstandsuitkeringen/uitkeringen Levensonderhoud en Loonkostensubsidies. Het BUIG-budget betreft twee deelbudgetten met een verschillende financieringssystematiek; beide zijn open einde regelingen. *Financieel risico deelbudget bijstandsuitkeringen* Het macrobudget voor de bijstandsuitkeringen wordt onder gemeenten verdeeld op basis van het zgn. objectieve verdeelmodel. Jaarlijks wordt het verdeelmodel aangepast (beperkte aanpassing van de variabelen	Werk en inkomen	70%	€ 3.000

Naam	Omschrijving	Risico-gebied	Kans-percentage	Maximaal (bedragen x 1.000)
	en actualisatie van de data) en wordt het budgetaandeel per gemeente opnieuw bepaald. De omvang van het macrobudget verandert gedurende het jaar, afhankelijk van de ontwikkeling van het landelijk aantal bijstandsuitkeringen, de werkloosheid, de conjunctuur, beleidseffecten van het Rijk en loon- en prijsbijstellingen. Er zijn drie momenten waarop het deelbudget voor gemeenten wordt vastgesteld door het Rijk: voorlopig (in september jaar t-1, tevens vaststelling budgetaandeel voor dat jaar), nader voorlopig (in mei in lopende jaar) en definitief (eind september in lopende jaar). Afhankelijk van de ontwikkeling van het budgetaandeel, het macrobudget en van de bijstandsvraag in de gemeente bestaat een financieel risico. Gemeenten moeten een tekort tot 7,5% op hun budget voor de Participatiewet zelf opvangen (eigen risico) uit eigen middelen. Voor grote(re) tekorten op het budget is er een vangnetuitkering Pw die gemeenten (beperkte) financiële compensatie biedt, met een getrapte vergoeding. *Financieel risico deelbudget loonkostensubsidies (LKS)* Het deelbudget voor loonkostensubsidies wordt (sinds 2022) toegekend op basis van de gemeentelijke uitgaven aan loonkostensubsidie in het voorgaande jaar. Ook dit is een open einde regeling, waarbij het macrobudget LKS vooraf wordt vastgesteld/gemaximeerd. Voorlopig zorgt het ministerie ervoor dat het macrobudget LKS voldoende is om de uitgaven aan LKS te dekken. Financiële risico's voor de gemeente zijn er bij sterke schommelingen in de inzet van loonkostensubsidies (bijvoorbeeld bij sterke toename van de inzet in een kalenderjaar) en bij lagere inzet van LKS dan gemiddeld in de andere gemeenten.			
Inflatie	Door inflatie kunnen de prijzen voor afgenomen diensten en producten hoger uitpakken dan verwacht, mogelijk meer dan de uitkering uit het Gemeentefonds meestijgt door de loon-prijsindexatie.	Financiën	50%	€ 2.500
Fiscaliteit	Het onderdeel fiscaliteit binnen gemeenten wordt steeds complexer en het is een uitdaging om de bewustwording en de kennis in alle lagen van de organisatie te brengen. Het risico bestaat dat als er niet genoeg stappen in dit proces worden gezet het bestaande convenant Horizontaal Toezicht met de Belastingdienst wordt opgezegd en we onder verticaal toezicht gaan vallen. De financiële gevolgen kunnen fors hoger zijn in dat geval.	Financiën	30%	€ 3.000
Digitale continuïteit en cyberweerbaar-heid	Door een cyberincident, ransomware-aanval, technische storing, dataverlies of verstoring van een kritieke digitale voorziening kunnen gemeentelijke processen tijdelijk niet of beperkt worden uitgevoerd. Dit kan leiden tot herstelkosten, inzet van externe expertise, tijdelijke noodvoorzieningen, productiviteitsverlies, juridische kosten, meldplichten, communicatiekosten en aantasting van vertrouwen in de gemeentelijke dienstverlening.	ICT / Informatie-veiligheid	15%	€ 5.000
Onbeheerste inzet van AI, data en digitalisering	Door de snelle ontwikkeling en toepassing van AI, algoritmen en datagedreven werken bestaat het risico dat de gemeente onvoldoende grip heeft op de kwaliteit, herkomst, juistheid, volledigheid en governance van gegevens. Onvoldoende datakwaliteit, gebrekkige informatiehuishouding, onvoldoende archivering, legacy-systemen en ongecontroleerd gebruik van AI-toepassingen kunnen leiden tot onjuiste analyses of besluiten, privacy- en beveiligingsrisico's, en verminderd vertrouwen in de gemeentelijke dienstverlening.	ICT	25%	€ 3.000
Borg- en garantstellingen	Gemeenten staan borg voor de rente- en aflossingsverplichtingen van organisaties zoals culturele instellingen, voetbalclubs en bibliotheken. Als een partij niet kan voldoen aan haar verplichtingen jegens de bank, kan de bank de gemeente aanspreken om de betalingsverplichtingen over te nemen of de schuld over te nemen bij een faillissement (afhankelijk van de gevestigde zekerheden). Het risicoprofiel van alle borgstellingen wordt als laag beoordeeld.	Treasury	10%	€ 6.000
Niet voldoen aan Cyberbeveiligings-wet, BIO2 en digitale compliance-eisen	De Cyberbeveiligingswet is de implementatie van de NIS2-richtlijn die de Europese Unie heeft vastgesteld. Deze wetgeving heeft tot doel om een hoog gemeenschappelijk niveau van cyberbeveiliging in de EU te bereiken. Gemeenten worden als essentiële entiteit aangemerkt en moeten op grond van deze wetgeving voldoen aan de registratieplicht, zorgplicht en meldplicht. Het niet of onvoldoende voldoen aan deze verplichtingen kan leiden tot toezichtmaatregelen, herstelprogramma's, extra audits, externe ondersteuning, juridische kosten, bestuurlijke aansprakelijkheid en boetes. De wetgeving stelt hoge boetes tot een maximum van € 10 mln.	Informatie-veiligheid / organisatie-continuiteit	5%	€ 10.000

4.2.3.3 Beoordeling ratio weerstandsvermogensontwikkeling weerstandscapaciteit

Door het beschikbaar weerstandsvermogen te delen door het benodigd weerstandsvermogen wordt de ratio weerstandsvermogen van de gemeente verkregen.

In onderstaand tabel is de ontwikkeling meerjarig weergegeven.

Omschrijving	2027	2028	2029	2030
Benodigd weerstandsvermogen grondexploitaties	7.714	7.714	7.714	7.714
Benodigd weerstandsvermogen going concern	15.751	15.751	15.751	15.751
Benodigd weerstandsvermogen totaal	**23.465**	**23.465**	**23.465**	**23.465**

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Beschikbaar weerstandsvermogen	67.761	68.134	69.602	72.582
Benodigd weerstandsvermogen	23.465	23.465	23.465	23.465
Weerstandsratio	**2,9**	**2,9**	**3,0**	**3,1**

Aangezien de inschatting van het benodigd weerstandsvermogen een momentopname betreft, terwijl het beschikbare weerstandsvermogen meerjarig wordt berekend, rijst de vraag in hoeverre het juist is, om de ratio meerjarig weer te geven. Overwogen kan worden om in komende begrotingen de ratio enkel voor het begrotingsjaar te presenteren, een werkwijze die in steeds meer gemeenten gevolgd wordt.

Door de beschikbare weerstandscapaciteit te delen met de benodigde weerstandscapaciteit kan een kwalificatie worden gegeven over de toereikendheid van de weerstandscapaciteit.

Hiervoor wordt onderstaande tabel gehanteerd.

Waardering	Ratio	Betekenis
A	>2,0	Uitstekend
B	1,4-2,0	Ruim voldoende
C	1,0-1,4	Voldoende
D	0,8-1,0	Matig
E	0,6-0,8	Onvoldoende
F	< 0,6	Ruim onvoldoende

De weerstandsratio is een kengetal dat aangeeft in welke mate de gemeente in staat is om risico’s op te vangen. Dit kengetal wordt berekend door de beschikbare weerstandscapaciteit te delen door de benodigde weerstandscapaciteit. Het beschikbaar weerstandsvermogen moet minimaal gelijk zijn aan het benodigd weerstandsvermogen om voldoende weerstand te kunnen bieden als de risico’s zich daadwerkelijk voordoen. De weerstandsratio voor Gouda is 2,9. Dit betekent dat de gemeente Gouda uitstekend in staat is om risico's op te vangen. Kanttekening is dat in deze begroting de gevolgen van nieuwe beleidskeuzes nog niet zijn verwerkt.

4.2.4 Kengetallen

Het opnemen van financiële kengetallen in de begroting past in het streven naar meer transparantie. Ook geven de kengetallen meer inzicht in de ontwikkeling van de financiële positie en de baten en lasten van de gemeente. Het biedt ook de mogelijkheid om normen te stellen, net als bij de beoordeling van het weerstandsvermogen gebeurt. We relateren de normering zoveel mogelijk aan normen die door de VNG zijn voorgesteld.

In het BBV is bepaald dat gemeenten een basisset van zes financiële kengetallen moeten opnemen in de jaarrekening en begroting. Daarnaast is de netto investeringsquote opgenomen, om inzicht te geven in welke mate er geïnvesteerd wordt in de stad.

	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030	GTK-richtlijn
Netto schuldquote	77,5%	82,4%	89,5%	96,7%	101,8%	102,4%	< 90% = minst risicovol
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen	78,6%	82,1%	88,5%	95,6%	100,7%	101,4%	< 90% = minst risicovol
Solvabiliteitsratio	24,4%	21,4%	20,7%	21,0%	20,4%	20,4%	< 20% = meest risicovol
Netto investeringsquote*	3,5%	6,8%	8,8%	7,5%	5,9%	4,2%	< 0% en > 5% meest risicovol
Structurele exploitatieruimte	1,2%	0,7%	1,6%	1,1%	0,4%	0,7%	> 0,0% = minst risicovol
Grondexploitatie	5,0%	4,4%	6,7%	6,7%	6,4%	6,0%	< 10% = minst risicovol
Belastingcapaciteit	124,9%	124,1%	121,2%	121,2%	121,2%	121,2%	> 105% = meest risicovol

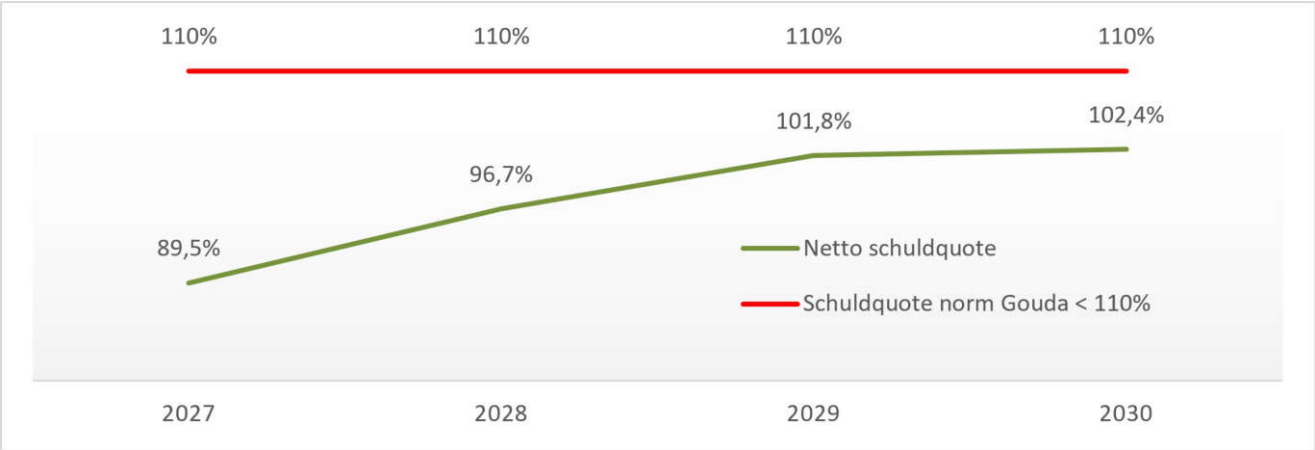
** 2026 betreft verwachte realisatie*

4.2.4.1 Toelichting

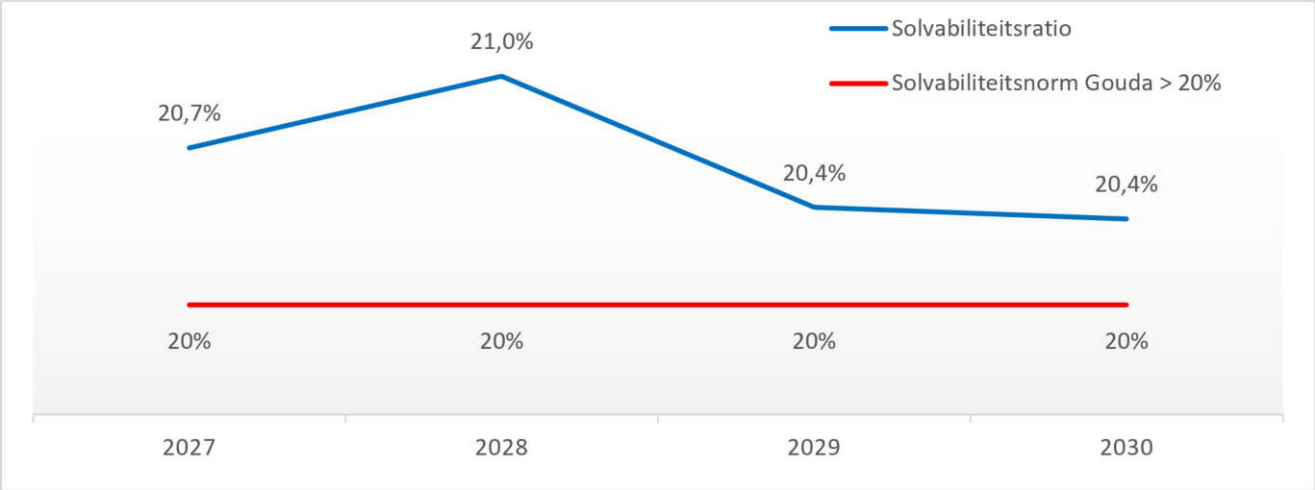
Netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
Dit cijfer geeft inzicht in het niveau van de gemeentelijke schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. Een laag percentage is gunstig. Met een hoge schuldpositie is een gemeente kwetsbaarder voor rentestijgingen dan bij een lagere schuldpositie. De VNG adviseert om 130% als maximum norm te hanteren en daarboven de schuld af te bouwen. In het samenlevingsakkoord is de schuldquote gemaximeerd op een bovengrens van 110%.

Omdat bij leningen onzekerheid kan bestaan of ze allemaal worden terugbetaald, wordt dit kengetal zowel inclusief als exclusief de doorgeleende gelden berekend. Zo wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en wat dit betekent voor de schuldenlast. Hoe lager deze percentages, hoe beter.

De netto schuldquote van de gemeente Gouda zal eind 2027 ongeveer 89% zijn en de jaren daarna oplopen naar ongeveer 102% eind 2030. De waarden liggen ruim onder de signaalwaarde van de VNG.

Solvabiliteitsratio
Dit cijfer geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger dit percentage, hoe gunstiger dit is voor de financiële weerbaarheid van de gemeente. Dit cijfer geeft dus een soort toekomstvisie weer. In de periode 2027 tot en met 2030 neemt de solvabiliteit af van 20,7% tot 20,4%. De VNG hanteert een signaalwaarde van 20% als minimum.

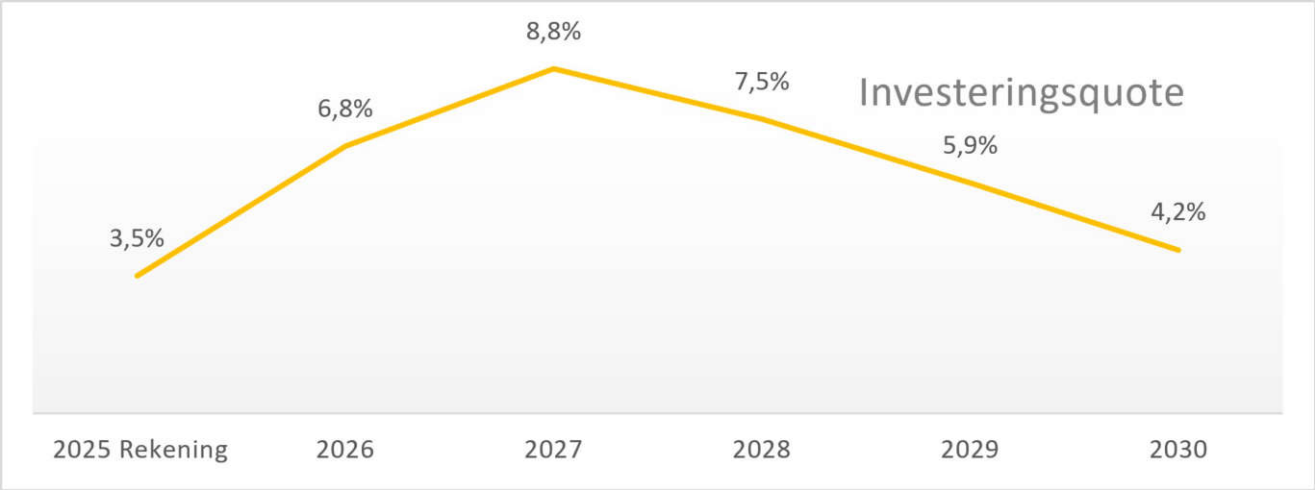
Netto investeringsquote
De investeringsquote is een maatstaf die de ontwikkeling van de jaarlijkse investeringen weergeeft. Door deze indicator te gebruiken, kan beter worden gemonitord of de gemeente voldoende investeert in belangrijke projecten en voorzieningen. Hiermee wordt beoogd de transparantie en verantwoording te verbeteren.

De VNG hanteert geen specifieke **norm** voor de investeringsquote van gemeenten. Wel zijn er **signaalwaarden** vastgesteld voor zowel te lage als te hoge investeringen. Bij een netto investeringsquote van minder dan 1% is sprake van een lage investeringsquote; bij een negatieve waarde (< 0%) wordt dit als zeer laag beschouwd. Aan de andere kant geldt dat bij een netto investeringsquote van meer dan 5% sprake is van een hoog investeringsniveau.

Te lage investeringen kunnen een signaal zijn dat een gemeente moeite heeft met het beheersen van de lopende consumptieve uitgaven. Op termijn kunnen hierdoor inhaalinvesteringen nodig zijn. Te hoge investeringen zorgen daarentegen voor een stijging van de netto schuldquote en dus ook van de schuldverplichtingen. Daarnaast leggen hogere afschrijvingslasten een groter beslag op de exploitatierekening, waardoor de ruimte voor ombuigingen op de lopende uitgaven kleiner wordt.

In 2024 heeft de raad besloten om de investeringsquote als instrument op te nemen, zodat gevolgd kan worden of er voldoende wordt geïnvesteerd. In het financieel kader van het samenlevingsakkoord (2026) is opgenomen dat de investeringsquote verder wordt gemonitord. De concrete onder- en bovengrens waarbinnnen we langjarig investeren in de stad zal in samenhang met de uitvoeringsagenda bij het samenlevingsakkoord worden vastgesteld.

In onderstaande grafiek wordt inzicht gegeven in de verwachte ontwikkeling van de investeringsquote, gebaseerd op de gerealiseerde investeringsuitgaven in 2024, 2025 en 2026 en de investeringsvolumes uit de begroting 2027-2030. De investeringsuitgaven in 2024 en 2025 zijn ruim verdubbeld ten opzichte van 2023 en blijven ook in 2026 op een hoog niveau. Dit resulteert in een relatief hoge investeringsquote, waarin de ingezette inhaalslag duidelijk zichtbaar is. Vanaf 2027 neemt de investeringsquote geleidelijk af tot 4%. In de jaren daarna zet deze dalende trend zich voort. Daarmee beweegt de investeringsquote zich weer richting een niveau dat beter aansluit bij een regulier investeringspatroon.

Structurele exploitatieruimte
Het kengetal ‘structurele exploitatieruimte’ geeft inzicht in welke mate de structurele lasten van de gemeente gedekt zijn door structurele baten. Dit is van belang om te beoordelen in welke mate de gemeente in staat is om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Een positief percentage betekent dat incidentele lasten deels uit structurele middelen worden gedekt. Een negatief percentage betekent dat structurele lasten deels uit incidentele baten worden gedekt.

De begroting 2027-2030 van de gemeente Gouda laat zien dat de structurele lasten volledig worden gedekt door structurele baten.

Grondexploitatie
De boekwaarde van de voorraden grond moet worden terugverdiend bij de verkoop. Kenmerkend voor grondexploitaties is dat de looptijd meerdere jaren betreft. Naarmate de inkomsten verder in de toekomst liggen, brengt dit meer rentekosten en risico’s met zich mee. Een grondexploitatie van 10% of hoger wordt beschouwd als kwetsbaar. In de periode 2027 tot en met 2030 ligt dit kengetal van de gemeente Gouda “veilig” onder de GTK-norm van 10%.

Belastingcapaciteit
Het kengetal ‘belastingcapaciteit’ geeft weer hoe de belastingdruk zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde van alle gemeenten. De ruimte die een gemeente heeft om belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten voor de burger. Een belastingcapaciteit van 100% betekent dat de woonlasten op het landelijk gemiddelde liggen.

Onder de woonlasten worden verstaan de ozb, rioolheffing en reinigingsheffing voor een woning met een gemiddelde WOZ-waarde in die gemeente. Een percentage boven de 100% betekent dat de woonlasten per huishouden hoger zijn dan het landelijk gemiddelde. Binnen de gemeente Gouda worden de hoge woonlasten veroorzaakt door het relatief hoge aanslagbedrag voor de rioolheffing. Deze is nodig om de financiering van de riolering toekomstbestendig te maken.

4.3 Onderhoud kapitaalgoederen

4.3.1 Inleiding

De gemeente heeft op haar grondgebied een groot aantal kapitaalgoederen zoals gebouwen, wegen, constructies, riolering, water en groen. Investeren in en onderhouden van kapitaalgoederen zijn belangrijk, omdat deze kapitaalgoederen een belangrijke bijdrage leveren aan de uitvoering van de programma's van de begroting, zoals milieu, onderwijs en verkeer. Een aantal van de taken, waarop kapitaalgoederen betrekking hebben, is verplicht. Zo heeft de gemeente een wettelijke plicht rondom riolering en onderhoud van wegen. Ook leggen de kapitaalgoederen een aanzienlijk beslag op de gemeentelijke middelen. Dit geldt niet alleen voor de aanschaf als investering, maar ook voor de jaarlijkse exploitatiekosten die hieruit voortvloeien. Het gaat dan vooral om kosten van rente en afschrijving, kosten van groot en klein onderhoud en beheerskosten. Dit vergt duurzaam onderhoudsbeheer op basis van door de raad vast te stellen beleidskaders waaruit de voortvloeiende financiële consequenties en de vertaling daarvan in de begroting dienen te worden aangegeven.

In deze paragraaf geven we een dwarsdoorsnede van de meerjarige uitgaven voor het onderhoud. We maken onderscheid in kapitaalgoederen in de openbare ruimte (bijvoorbeeld wegen, openbare verlichting, bruggen, openbaar groen en riolering) en gemeentelijke gebouwen (bijvoorbeeld Huis van de Stad, Schouwburg, Cultuurhuis De Garenspinnerij).

Het onderhoudsbeleid is gebaseerd op de onderstaande beleidsdocumenten die door de raad zijn vastgesteld:

Beleidsdocument	Datum vaststelling	Eindjaar beleidsdocument
Uitvoeringsplan Onderwijshuisvesting 2020 - 2024 1ste tranche IHP	Vastgesteld op 19-02-2020	Bijgestelde eindjaar 2027
Uitvoeringsplan Onderwijshuisvesting 2026 - 2029 2e tranche IHP	Vastgesteld op 18-06-2025	2029
Verordening Voorzieningen Huisvesting onderwijs gemeente Gouda 2020	Vastgesteld op 19-02-2020	Geen einddatum
Kadernota Vastgoed 2023	Vastgesteld op 13-12-2023	2028
MeerJaren Onderhoudsplan gemeentelijk vastgoed 2025- 2030	Vastgesteld op 11-12-2024	2029
Nota kwaliteitsplan openbare ruimte (KOR)	Vastgesteld op 03-10-2005. Actualisatie in 2018 (ter kennisname) aan de raad aangeboden.	Geplande actualisatie medio 2027.
Beheerplan Groot onderhoud en vervanging Openbare Ruimte 2023 - 2029 (GoVo)	Jaarlijkse actualisatie en één keer per twee jaar aan de raad aangeboden. Laatste versie is vastgesteld op 27-09-2023	Actualisatie conform looptijd beheerplan in 2029.
Water- en Rioleringsprogramma Gouda 2024 t/m 2028	Vastgesteld op 13-03-2024	Actualisatie conform looptijd WRP in 2028.
Sportacccommodatienota 'Ruimte voor Sport'	Vastgesteld op 23-10-2024	Geen einddatum
Nota maatschappelijke voorzieningen Westergouwe	Vastgesteld op 26-05-2021	Nog geen einddatum. Afhankelijk van ontwikkelingen

Omdat de onderhoudsbehoefte per jaar kan verschillen, kunnen de uitgaven ook jaarlijks verschillen. Daarom worden kostenegalisatievoorzieningen gebruikt waaraan jaarlijks een bedrag wordt gedoteerd. In een jaar dat er minder wordt uitgegeven dan begroot, groeit de voorziening en de middelen uit de voorziening zijn beschikbaar in een jaar waarin er meer wordt uitgegeven dan wordt toegevoegd aan de voorziening.

4.3.2 Onderwijsgebouwen

4.3.2.1 Beleid

De gemeente is verantwoordelijk voor onderwijshuisvesting van het primair en voortgezet onderwijs. Die verantwoordelijkheid vertaalt zich in een zorgplicht voor de huisvesting. De uitvoering van deze zorgplicht is vastgelegd in het Uitvoeringsplan onderwijshuisvesting 2020-2024 1e tranche IHP en in het Uitvoeringsplan onderwijshuisvesting 2026-2030 2e tranche IHP (Hierna Uitvoeringsplan 1 IHP en Uitvoeringsplan 2 IHP). De schoolbesturen zijn zelf verantwoordelijk voor al het onderhoud aan hun schoolgebouwen. Schoolbesturen ontvangen deze middelen vanaf 2015 rechtstreeks van het Rijk. De gemeente blijft nog wel verantwoordelijk voor nieuwbouw, uitbreiding, medegebruik, eerste inrichting, vandalismeschades, constructiefouten en onderhoud van de scholen in eigen beheer (de bruikleenscholen). De gemeentelijke gymnastiekzalen zijn in de dienstverleningsovereenkomst met SPORT●GOUDA ondergebracht die het beheer en onderhoud uitvoert. De gemeente stelt jaarlijks een programma voorzieningen Onderwijshuisvesting vast waarin de huisvestings- (en daaraan gerelateerde) aanvragen van de schoolbesturen zijn opgenomen.

4.3.2.2 Financiële middelen

(Dagelijks) onderhoud

De gemeente is verantwoordelijk voor het dagelijks onderhoud van de zeven zogenoemde "bruikleenscholen". Gebruik vindt plaats op basis van medegebruiksovereenkomsten.Eind 2026 wordt onderzocht of een aanvraag voor een extra onderhoudsvoorziening voor alle bruikleenscholen noodzakelijk is. Dit hangt af van de werkelijke kosten van noodzakelijke

ingrepen in 2026 aan de huidige gebouwen, op te stellen MJOP's van de nieuwe bruikleenscholen en de bezetting van de tijdelijke huisvesting als gevolg van het Uitvoeringsplan 1 en 2 IHP.

(bedragen x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Stand per 1 januari	0	0	0	0
Vermeerderingen	86	86	86	86
Verminderingen	86	86	86	86
Stand per 31 december	0	0	0	0

In het uitvoeringsprogramma onderwijshuisvesting, tranche 1 en 2, zijn verschillende nieuwbouw- en renovatieprojecten gedefinieerd. De projecten uit IHP 1 zijn inmiddels afgerond of bevinden zich in de realisatiefase. De projectontwikkeling van de projecten uit IHP 2 is in volle gang. Besluitvorming op projectniveau moet voor de meeste projecten nog plaatsvinden. De definitieve investeringsbedragen en het bijbehorende kasritme worden momenteel nader uitgewerkt en dienen te passen binnen de vastgestelde maximale jaarbedragen.

Naast de reeds gestarte projecten uit IHP 2 zijn recent vier onderwijsinitiatieven door de minister goedgekeurd. Dit brengt voor de gemeente de opgave met zich mee om in de daaruit voortvloeiende huisvestingsbehoefte te voorzien. Op welke wijze hieraan invulling wordt gegeven, wordt nader onderzocht en uitgewerkt. Hierover zal zo spoedig mogelijk bestuurlijk worden gerapporteerd.

Voor dagelijks onderhoud (contract- en klachtenonderhoud) van de bruileenscholen zijn de volgende middelen beschikbaar in de exploitatie.

Bedragen x € 1.000	2027	2028	2029	2030
Onderhoud bruikleenscholen	121	121	121	121

4.3.3 Gemeentelijke gebouwen en objecten

4.3.3.1 Beleid

In december 2024 is het Meerjaren Onderhoudsplan (MJOP) 2025-2030 vastgesteld. Het MJOP is opgesteld op basis van de onderhoudsbehoefte per object.

Het Meerjaren Onderhoudsplan (MJOP) 2025-2030 bevindt zich inmiddels halverwege de vastgestelde uitvoeringsperiode. De uitvoering van het plan bevestigt de waarde van het MJOP als sturingsinstrument voor het planmatig onderhoud van het gemeentelijk vastgoed. Het MJOP biedt een solide basis voor de onderhoudsprogrammering en budgettering, waarbij het uitgangspunt is dat gedurende de looptijd periodiek wordt beoordeeld of bijstelling noodzakelijk is op basis van nieuwe inzichten en actuele ontwikkelingen.

Tijdens de uitvoering zijn diverse aandachtspunten naar voren gekomen. Zo blijkt de onderhoudsopgave voor de kitvoegen van het Huis van de Stad, zoals vastgesteld op basis van de destijds uitgevoerde inspectie, niet volledig aan te sluiten bij de feitelijke onderhoudsbehoefte. Daarnaast hebben zich binnen de vastgoedportefeuille en de uitvoering van projecten verschillende ontwikkelingen en verschuivingen voorgedaan die van invloed zijn op de prioritering, planning en fasering van onderhoudswerkzaamheden.

Door onderhoudsgegevens, inspectieresultaten en ontwikkelingen binnen de vastgoedportefeuille periodiek te beoordelen, blijft het MJOP een actueel en betrouwbaar instrument voor de sturing van het vastgoedonderhoud. Waar nodig worden werkzaamheden, planning en budgetten hierop aangepast.

In 2027 worden de onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd conform de geactualiseerde meerjarige planning. Hiermee blijft het gemeentelijk vastgoed veilig, functioneel en toekomstbestendig. Tevens wordt achterstallig onderhoud voorkomen en worden hogere herstel- en vervangingskosten op de langere termijn beperkt.

4.3.3.2 Financiële middelen

Planmatig / groot onderhoud

In 2027 worden uitgaven voor planmatig/groot onderhoud gedekt uit de voorzieningen groot onderhoud voor dit doel. De verwachte uitgaven en onttrekkingen voor deze voorzieningen zijn als volgt.

Bedragen x € 1.000	2027	2028	2029	2030
Stand 1 januari	386	526	212	0
Dotatie	2.650	2.282	2.282	1.910
Uitputting	2.509	2.596	2.493	1.910
Stand 31 december	526	212	0	0

Dagelijks onderhoud
Voor dagelijks onderhoud (contract- en klachtenonderhoud) zijn de volgende middelen beschikbaar in de exploitatie.

Bedragen x € 1.000	2027	2028	2029	2030
Dagelijks onderhoud gebouwen	327	327	327	327

4.3.4 Openbare ruimte (wegen, kunstwerken, water en groen)

4.3.4.1 Beleid

Voor het dagelijks beheer van de stad wordt gewerkt met de door de raad vastgestelde kwaliteitsniveaus gebaseerd op de landelijke beeldsystematiek van het CROW.

Gouda stuurt zelf het dagelijks onderhoud van de openbare ruimte aan. Het onderhoud is aanbesteed en gegund aan een aantal marktpartijen. De gemeente controleert de kwaliteit van het uitgevoerde onderhoud door maandelijks op 100 willekeurige punten kwaliteitsmetingen uit te voeren en via dagelijks toezicht op de uitgevoerde werkzaamheden.

Groot onderhoud en vervanging worden uitgevoerd wanneer dit technisch noodzakelijk is op basis van door de raad vastgestelde normen. Er wordt daarbij ingezet op het kwaliteitsplan Openbare ruimte en de daarbij horende beheervisie. In het beheerplan voor de openbare ruimte is een lange termijn doorkijk gemaakt van de noodzakelijke onderhouds- en vervangingswerkzaamheden met een prognose van de benodigde financiële middelen. De nota Beheerplan Groot onderhoud en vervanging, waarin de staat van de openbare ruimte wordt beschreven met een meerjarige doorkijk, is geactualiseerd in september 2023. Dit proces volgt een tweejaarlijkse cyclus. Indien de financiële middelen op de middellange termijn niet toereikend zijn, worden keuzes voorgelegd aan de raad.

4.3.4.2 Financiële middelen

Groot onderhoud en vervanging openbaar gebied
De kosten van groot onderhoud komen ten laste van de voorziening Groot Onderhoud Openbare Ruimte. Vanuit de exploitatie vinden dotaties plaats aan deze voorziening. Naast onderhoud vinden investeringen plaats. Alle investeringen moeten geactiveerd worden (investeringsbudgetten in meerdere jaren afschrijven). Daartoe is er een reeks investeringsbudgetten opgenomen met, afhankelijk van de levensduur van de investering, verschillende afschrijvingstermijnen. Voor de totaal beschikbare middelen voor Onderhoud en investeringen Openbare Ruimte (zowel de voorziening groot onderhoud als de investeringsbudgetten) geldt dat de beschikbare middelen zijn afgestemd op de onderhouds- en investeringsbehoefte.

Vervangingsinvesteringen openbare ruimte worden op basis van het beheerplan openbare ruimte geprogrammeerd en komen ten laste van de investeringsbudgetten *Vervangingsinvesteringen Openbare Ruimte*.

In de begroting wordt rekening gehouden met het volgende verloop van deze voorziening groot onderhoud (zie onderstaande tabel). Daarnaast is een reeks investeringsbudgetten Vervangingsinvesteringen Openbare Ruimte opgenomen zoals verwerkt in de paragraaf investeringen.

Bedragen x € 1.000	2027	2028	2029	2030
Stand 1 januari	4.735	1.739	200	2.301
Dotatie	4.291	4.291	4.291	4.291
Uitputting	7.287	5.830	2.190	3.564
Stand 31 december	1.739	200	2.301	3.028

Civieltechnische kunstwerken (bruggen, kademuren, sluizen, tunnels en viaducten)
Naast de investeringsprojecten in het beheerplan openbare ruimte zijn er ook verbeterprojecten voor de openbare ruimte opgenomen in het Concern Investeringsplan (CIP). Dit zijn projecten die afwijken van de criteria van het beheerplan openbare ruimte. Bijvoorbeeld: projecten op basis van het mobiliteitsplan, nieuwe aanleg van ondergrondse afvalcontainers of (her)inrichting van de openbare ruimte naar aanleiding van wijkontwikkelingsprojecten. Ook deze (vervangings)investeringen worden, conform de regeling Besluit begroting en verantwoording, geactiveerd. De benodigde investeringsbudgetten worden opgenomen in het CIP en de meerjaren kapitaallasten worden in de begroting verwerkt.

Herstel zakkende bodem
Door de bodemgesteldheid (veenbodem) behoort de zakkende bodem nog steeds tot de grootste aandachtspunten en kapitaalintensieve beheeronderdelen van Gouda. Bodemdaling zorgt ook dat woningen, bedrijven en instellingen steeds lastiger toegankelijk worden. In gebieden waar geen grootschalig onderhoud staat gepland zorgt dit voor uitdagingen bij het realiseren van de doelstelling om Gouda voor iedereen toegankelijk te houden. De ophoogprojecten worden ook vanuit de voorziening groot onderhoud openbare ruimte betaald. In de rioleringsprojecten worden ook meteen de noodzakelijke ophogingen meegenomen, zodat het gebied weer volledig is opgeknapt.

Dagelijks onderhoud
Voor het uitvoeren van het dagelijks onderhoud zijn de volgende middelen beschikbaar in de exploitatie:

Bedragen x € 1.000	2027	2028	2029	2030
2.1 Verkeer en vervoer	11.221	10.552	10.589	10.589
2.4 Economische havens en waterwegen	418	418	418	418
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	6.420	6.435	6.467	6.467

Het dagelijks onderhoud wordt uitgevoerd door diverse gespecialiseerde marktpartijen waarbij de selectie van partijen via aanbestedingen plaatsvindt.

4.3.5 Watertaken

4.3.5.1 Beleid

In maart 2024 is het Water- en Rioleringsprogramma Gouda 2024 t/m 2028 (WRP 2024-2028) door de gemeenteraad vastgesteld. In dit programma zijn de wettelijke watertaken voor afvalwater, regenwater en grondwater opgenomen. Binnen de WRP-projecten worden (in het projectgebied) ook de noodzakelijke ophogingen en de daarbij horende weginrichting meegenomen en gefinancierd vanuit het WRP. Dit geldt ook voor de watergerelateerde klimaatadaptatiemaatregelen om de stad weerbaarder te maken tegen de effecten van klimaatverandering. Daarnaast zijn de (gemeentelijke) maatregelen die nodig zijn voor de waterpeilverlaging in de binnenstad (Kaderplan Bodemdaling Binnenstad) opgenomen in het WRP.

In 2028 zal het WRP worden geactualiseerd op basis van de meest recente inzichten met betrekking tot de (meerjarige-)uitvoeringsplaning van het beheer en onderhoud (inclusief de financiele doorrekening) en actuele regelgeving (wet, jurisprudentie, beleid e.d.).

4.3.5.2 Financiële middelen

Gebaseerd op het WRP 2024-2028 is de planning voor de jaaruitgaven en de inkomsten voor de komende jaren als volgt:

Riolering - totaal voorzieningen Bedragen x € 1.000	2027	2028	2029	2030
Stand 1 januari	15.233	6.445	2.950	4.313
Dotatie	9.000	10.760	11.309	11.805
Uitputting	17.788	14.256	9.946	8.728
Stand 31 december	6.445	2.950	4.313	7.390

4.3.6 Sportgebouwen

4.3.6.1 Beleid

De gemeente is verantwoordelijk voor het onderhoud van de sporthallen, gymnastieklokalen, het Groenhovenbad en de velden op een aantal sportparken in Gouda. De onderhoudsniveaus zijn vastgelegd in de dienstverleningsovereenkomst tussen gemeente en SPORT●GOUDA. SPORT●GOUDA verzorgt voor de gemeente de uitvoering van het groot en dagelijks onderhoud. Dit gebeurt in nauwe samenspraak met de sportclubs. De sportclubs onderhouden zelf hun eigen accommodaties zoals kleedkamers en kantines. De dienstverleningsovereenkomst met SPORT●GOUDA is in 2022 met een periode van vijf jaar verlengd. Na deze periode kan, op basis van de evaluatie, besloten worden om nogmaals met vijf jaar te verlengen.

4.3.6.2 Financiële middelen

De kosten voor het onderhoud van de binnensportaccommodaties moet SPORT●GOUDA vinden in het lumpsumbedrag dat zij jaarlijks van de gemeente ontvangt voor uitvoering van de dienstverleningsovereenkomst. Investeringen in sportvelden staan op de gemeentelijke begroting.

Groot onderhoud
De meerjarenonderhoudsplanningen voor zowel de binnensport als de buitensport worden jaarlijks door SPORT●GOUDA bijgesteld. Voor 2027 zijn geen erg grote renovaties voorzien, behalve groot onderhoud aan een aantal natuurgrasvelden in het Groenhovenpark.

Dagelijks onderhoud
Het contractonderhoud (jaarlijkse onderhoudsbeurten van installaties, schilderwerk, servicecontracten) en het klachtenonderhoud maakt deel uit van de meerjarenonderhoudsplannen.

4.4 Financiering

4.4.1 Waarin geeft de paragraaf financiering inzicht?

De paragraaf geeft inzicht in de verwachte ontwikkeling van de financiering op korte, middellange en langere termijn. Deze verwachte ontwikkeling vindt haar grondslag in de volgende gegevens, verwachtingen, het treasurystatuut en (wettelijke) kaders:

- De omvang van de verwachte meerjarige financieringsbehoefte
- De renteverwachting
- Gedeeltelijk afdekken van toekomstig renterisico
- Kasgeldlimiet en renterisiconorm

Onder 4.4.2 worden de belangrijkste conclusies uit deze paragraaf financiering samengevat.

De gevolgen voor de operationele financiering zijn hieronder in 4.4.3 uitgewerkt in beleidsvoornemens voor de korte termijn (2027), de middellange termijn (2028-2029) en lange termijn (2030 en verdere jaren). Tevens wordt inzichtelijk gemaakt op welke wijze de bancaire schuld zich naar verwachting meerjarig gaat ontwikkelen en inzicht gegeven in de verwachte ontwikkeling van de schuldquote.

Het investeringsprogramma leidt er toe dat de komende jaren nieuwe financieringsmiddelen moeten worden aangetrokken. Daarover moet rente worden betaald. Hoe de gemeente beleidsmatig op deze rente heeft geanticipeerd en in de nabije toekomst mee om wil gaan is in deze paragraaf onder 4.4.3 uitgewerkt.

Daarnaast dient in de paragraaf financiering een aantal door het BBV voorgeschreven rapportages te worden opgenomen. Deze zijn onder 4.4.5 opgenomen.

4.4.2 Belangrijkste conclusies uit de paragraaf financiering

De belangrijkste conclusies zijn:

- De verwachting is dat de renteniveaus voor langlopende financiering in 2027 rond 4% zullen liggen, wat een redelijke schatting is gezien de huidige economische vooruitzichten;
- het verwacht renteresultaat over 2027 is € 2 miljoen positief;
- meerjarige financiering vindt plaats binnen de wettelijke kaders;
- de netto schuldquote stijgt in 2030 naar 102% en blijft ruim onder de acceptabele grens van 110%;
- de investeringsquote laat duidelijk de inhaalslag zien;
- uit hoofde van risicobeheersing worden maatregelen genomen ter beheersing van het renterisico op toekomstig aan te trekken financieringsmiddelen.

4.4.3 Beleidsvoornemens

4.4.3.1 Beleidsvoornemens operationele financiering op korte termijn (tot en met 2027)

De benodigde omvang van de bancaire financiering hangt onder andere samen met de verwachte ontwikkeling van het investeringsprogramma en de grondexploitaties. Daarnaast spelen de exploitatieresultaten en mutaties in schulden en vorderingen op de balans een belangrijke rol bij het bepalen van de financieringsbehoefte. Door deze ontwikkelingen beter inzichtelijk te hebben, kan de toekomstige financieringsbehoefte nauwkeuriger worden ingeschat.

Op basis van de huidige trends wordt verwacht dat in de resterende maanden van 2026 en in 2027 circa € 67 miljoen aan langlopende financiering nodig zal zijn. Het renterisico op deze nog af te sluiten leningen wordt voor een groot deel reeds in 2026 afgedekt. Hierdoor wordt meer zekerheid verkregen over de toekomstige rentelasten en worden de financiële risico's als gevolg van renteontwikkelingen beperkt.

Hieronder het verloop van de bancaire financiering:

Omschrijving (bedragen x 1 miljoen €)	Bedrag
Langlopende financiering	353
Kortlopende financiering	38
Totaal	**391**
Omschrijving (bedragen x 1 miljoen €)	**Bedrag**
Langlopende financiering	
Omvang op 1 januari 2027	335
Aflossingen 2027	-22
In 2027 aan te trekken langlopende financiering	40
Totaal op 31 december 2027	**353**
Kortlopende financiering	
Omvang op 1 januari 2027	35
In 2027 aan te trekken kortlopende financiering	3
Totaal op 31 december 2027	**38**

4.4.3.2 Beleidsvoornemens op middellange termijn (2028-2029)

De benodigde omvang van de bancaire financiering wordt steeds lastiger betrouwbaar in te schatten naarmate verder in de toekomst wordt gekeken. Verwachte ontwikkelingen binnen het investeringsprogramma worden continu bijgesteld en steeds beter gefaseerd, waardoor een realistischer beeld ontstaat.

Op basis van de trends in investeringsuitgaven in 2024, 2025 en 2026 en het investeringsvolume in de begroting, is de verwachting dat er op de middellange termijn (in 2028 - 2029) circa € 75 miljoen aan langlopende financiering nodig zal zijn. Eventueel extra benodigde financiering zal worden voorzien met behulp van kortlopende leningen.

Het renterisico voor de nog af te sluiten leningen in 2028-2029 zijn niet afgedekt. De beheersing van het renterisico op het financieringsvolume in 2027 wordt in de loop van 2027 nader overwogen.

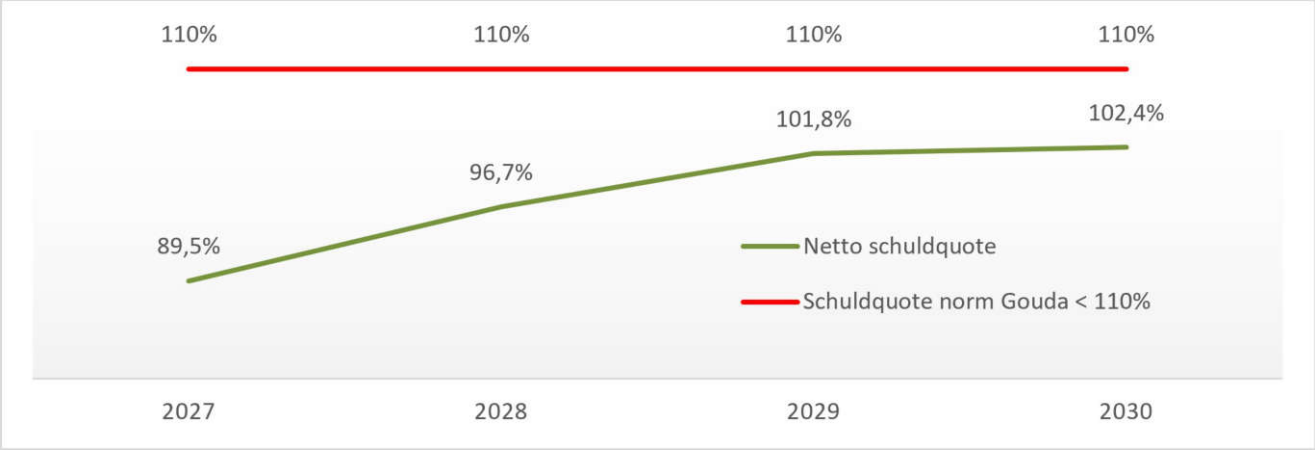
4.4.3.3 Beleidsvoornemens op langere termijn (≥ 2030)

Gegeven het investeringsprogramma zullen vanaf 2030 structureel langlopende financieringsmiddelen moeten worden aangetrokken. De omvang van de benodigde nieuwe langlopende financiering na dat moment is echter slechts in beperkte mate met zekerheid te bepalen. Om die reden wordt het op dit moment niet zinvol geacht om actief beleid te voeren gericht op de beheersing van het renterisico voor de financieringsmiddelen die vanaf 2030 nodig zijn.

4.4.3.4 Meerjarige ontwikkeling schuldquote

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de gemeentelijke schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. De VNG adviseert om een norm van maximaal 130% te hanteren. In het samenlevingsakkoord is de schuldquote gemaximeerd op een bovengrens van 110%. In onderstaande grafiek wordt inzicht gegeven in de verwachte ontwikkeling van de schuldquote.

Vanwege de oplopende investeringsuitgaven in 2024, 2025 en 2026 en de investeringsvolumes uit de begroting 2027-2030 zien we in die jaren een stijgende trend in de schuldquote. In 2030 wordt naar verwachting het hoogste punt van circa 102% bereikt. Door investeringen te faseren en de investeringsvolumes binnen acceptabele grenzen te houden, verwachten we dat de schuldquote zich binnen de vastgestelde bandbreedte zal ontwikkelen.

4.4.3.5 Meerjarige ontwikkeling investeringsquote

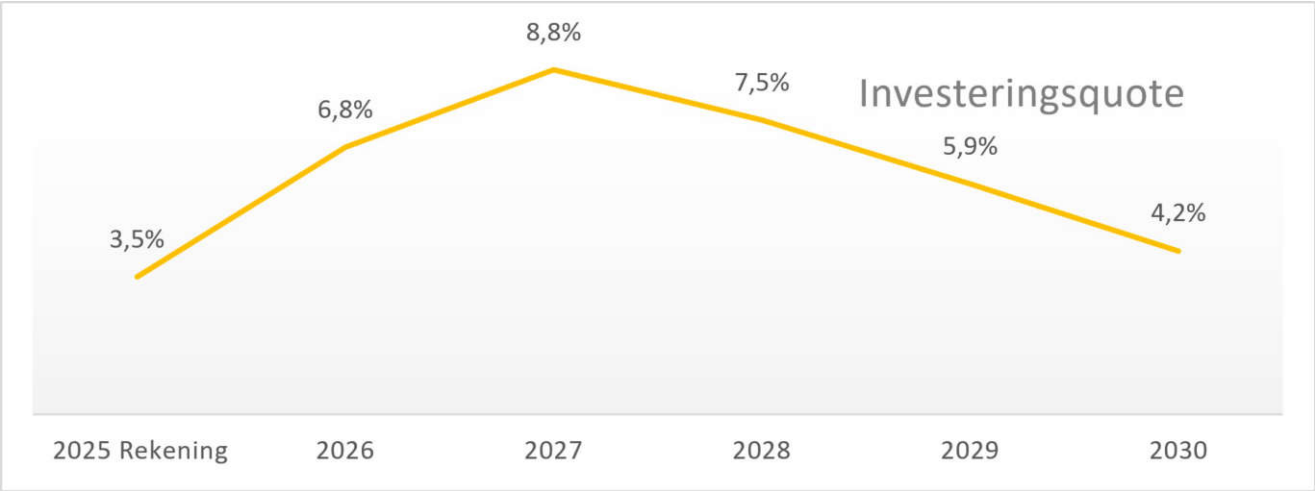
De netto investeringsquote is een maatstaf die de ontwikkeling van de jaarlijkse investeringen weergeeft. Door deze indicator te gebruiken, kan beter worden gemonitord of de gemeente voldoende investeert in belangrijke projecten en voorzieningen. Hiermee wordt beoogd de transparantie en verantwoording te verbeteren.

De VNG hanteert geen specifieke **norm** voor de investeringsquote van gemeenten. Wel zijn er **signaalwaarden** vastgesteld voor zowel te lage als te hoge investeringen. Bij een netto investeringsquote van minder dan 1% is sprake van een lage investeringsquote; bij een negatieve waarde (< 0%) wordt dit als zeer laag beschouwd. Aan de andere kant geldt dat bij een netto investeringsquote van meer dan 5% sprake is van een hoog investeringsniveau.

Te lage investeringen kunnen een signaal zijn dat een gemeente moeite heeft met het beheersen van de lopende consumptieve uitgaven. Op termijn kunnen hierdoor inhaalinvesteringen nodig zijn. Te hoge investeringen zorgen daarentegen voor een stijging van de netto schuldquote en dus ook van de schuldverplichtingen. Daarnaast leggen hogere afschrijvingslasten een groter beslag op de exploitatierekening, waardoor de ruimte voor ombuigingen op de lopende uitgaven kleiner wordt.

In 2024 heeft de raad besloten om de investeringsquote als instrument op te nemen, zodat gevolgd kan worden of er voldoende wordt geïnvesteerd. In het financieel kader van het samenlevingsakkoord (2026) is opgenomen dat de investeringsquote verder wordt gemonitord. De concrete onder- en bovengrens waarbinnen we langjarig investeren in de stad zal in samenhang met de uitvoeringsagenda bij het samenlevingsakkoord worden vastgesteld.

In onderstaande grafiek wordt inzicht gegeven in de verwachte ontwikkeling van de investeringsquote, gebaseerd op de gerealiseerde investeringsuitgaven in 2024, 2025 en 2026 en de investeringsvolumes uit de begroting 2027-2030. De investeringsuitgaven in 2024 en 2025 zijn ruim verdubbeld ten opzichte van 2023 en blijven ook in 2026 op een hoog niveau. Dit resulteert in een relatief hoge investeringsquote, waarin de ingezette inhaalslag duidelijk zichtbaar is. Vanaf 2027 neemt de investeringsquote geleidelijk af tot 4%. In de jaren daarna zet deze dalende trend zich voort. Bij een structureel investeringsniveau van circa € 40 miljoen per jaar daalt de investeringsquote in de jaren na 2031 onder de 3%. Daarmee beweegt de investeringsquote zich weer richting een niveau dat beter aansluit bij een regulier investeringspatroon.

4.4.4 Beheersing renterisico

Omdat de gemeente Gouda meer investeert dan voorheen, zullen er meer nieuwe financieringsmiddelen moeten worden aangetrokken. Hierdoor neemt het risico toe dat een stijgende rente zal leiden tot hogere exploitatielasten, wat een negatieve invloed heeft op het financieel perspectief. Daalt de rente, dan heeft dat juist een gunstig effect op de lasten en daarmee op het perspectief.

(bedragen x € 1 miljoen)	2027	2028	2029	2030
Langlopend				
Stand per 1 januari	335	353	364	383
Aflossingen	-22	-23	-23	-24
Nieuwe lening, % nog niet bekend > wel renterisico	40	34	41	31
Stand per 31 december	**353**	**364**	**383**	**389**

Bij de beleidsvoornemens is uiteengezet op welke wijze invulling wordt gegeven aan het beheersen van het renterisico. De verwachting is dat de rentepercentages voor langlopende financiering binnen de gehanteerde bandbreedte blijven. Aangezien de rente beïnvloed wordt door macro-economische ontwikkelingen, wordt speculeren op renteontwikkelingen op dit moment niet zinvol geacht. Om die reden is er ten aanzien van het te beheersen renterisico geen actie ondernomen

4.4.5 Voorgeschreven rapportages

4.4.5.1 Rente en renteverdeling

Voor de begroting 2027 wordt rekening gehouden met € 10 miljoen aan te betalen rentekosten (voor 2026: € 8.5 miljoen).

Via de methodiek van de renteomslag wordt totaal € 10 miljoen aan rentelasten omgeslagen over de activa (programma's en voorzieningen) en daarmee doorbelast aan de taakvelden. Aan de grondexploitaties wordt € 0,7 miljoen vergoed.

Schema rentetoerekening 2027

(bedragen x € 1.000)	2027
De externe rentelasten voor de korte en lange financiering	10.215
De externe rentebaten	-125
Totaal door te berekenen externe rente	10.090
De rente die aan de grondexploitaties wordt worden doorberekend	-732
De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	0
Totaal rente grondexploitaties en projectfinanciering	*-732*
Saldo door te berekenen externe rente	**9.358**
Rente over eigen vermogen	0
Rente over voorzieningen die gewaardeerd zijn op contante waarde	0
Totaal rente over eigen vermogen en voorzieningen	*0*
De geraamde aan taakvelden toe te rekenen rente	9.358
De werkelijk aan taakvelden (programma's inclusief overhead) toegerekende rente (renteomslag)	11.436
Renteresultaat op het taakveld treasury (- betekent voordelig)	**-2.078**

Doordat er een verschil is tussen het gehanteerde omslagpercentage en het werkelijke rentepercentage (toegestaan binnen een bandbreedte van -0,5% tot +0,5%), ontstaat een renteresultaat. Het verwachte renteresultaat voor 2027 bedraagt € 2 miljoen (ter vergelijking: 2026 € 1,2 miljoen). Dit renteresultaat maakt onderdeel uit van het resultaat van het taakveld Treasury.

De toename van het renteresultaat ten opzichte van 2026 wordt met name veroorzaakt door hogere toegerekende rente aan taakvelden. Het gepresenteerde positieve renteresultaat betekent dat de gehanteerde omslagrente hoger is dan de werkelijke rente. Er wordt dus meer rente doorberekend dan dat er daadwerkelijk aan rente wordt betaald aan de geldverstrekkers. Het verschil bevindt zich binnen de gestelde bandbreedte.

In de programmabegroting 2027-2030 zijn voor de verschillende rentes de volgende uitgangspunten gehanteerd:

Omschrijving	2027	2028	2029	2030
Omslagrente	2,20%	2,20%	2,20%	2,20%
Rente over boekwaarden grondexploitaties	2,20%	2,20%	2,20%	2,20%
Rekenrente in de grondexploitaties	2,20%	2,20%	2,20%	2,20%
Rekenrente aan te trekken kort geld	3,00%	3,00%	3,00%	3,00%
Rekenrente aan te trekken lang geld	4,00%	4,00%	4,00%	4,00%

De hoogte van de omslagrente is vastgesteld op basis van de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) hiervoor stelt.

Als gevolg van de ontwikkeling van de renteniveaus waartegen de gemeente kan lenen, is de omslagrente voor het begrotingsjaar 2027 naar boven bijgesteld naar 2,2%. De verwachting is dat de omslagrente in de komende jaren verder naar boven zal worden bijgesteld.

De rekenrentes voor aan te trekken kort en lang geld zijn afgeleid van de marktverwachtingen in het derde kwartaal van 2026.

De verwachting is dat zowel de korte als de lange rente in 2027, maar ook voor de wat langere termijn, op de huidige niveaus blijven en wellicht iets stijgen.

4.4.5.2 Kasgeldlimiet

Om grote fluctuaties in de rentelasten van de gemeente te vermijden is de omvang van de korte financiering door de wet Fido begrensd op maximaal 8,5% van het begrotingstotaal bij aanvang van het jaar, met een minimum van € 0,3 miljoen. Het is hierbij niet toegestaan meer dan twee kwartalen achtereen de kasgeldlimiet te overschrijden.

Kasgeldlimiet

Omschrijving (bedragen * € 1 miljoen)	Rekening 2025 ultimo	Begroting 2026 gemiddeld	Begroting 2027 1e kwartaal	Begroting 2027 2e kwartaal	Begroting 2027 3e kwartaal	Begroting 2027 4e kwartaal
Begrotingstotaal (primitief)	390	380	445	445	445	445
In procenten van de grondslag	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
Kasgeldlimiet	33	32	38	38	38	38
Gemiddelde kortlopende schuld (-/- = schuld, + = tegoed)	-24	-19	-38	-30	-10	-20
Vrije ruimte	**9**	**13**	**0**	**8**	**28**	**18**

Bovenstaande tabel toont aan dat de gemeente Gouda de renterisico's op korte schuld beheerst binnen de daarvoor gestelde wettelijke kaders. Bij een eventuele transactie waarbij korte schuld wordt omgezet in lange schuld, beïnvloedt dit de ruimte onder de limiet positief.

4.4.5.3 Renterisiconorm

Om grote fluctuaties in de rentelasten bij lange financiering te vermijden is door de wet FIDO bepaald dat een gemeente elk jaar maximaal 20% van het begrotingstotaal mag aflossen. Doel van de norm is dat gemeenten de renterisico’s over de jaren spreiden.

Onderstaand de renterisico’s met betrekking tot de vaste schuld.

Omschrijving (bedragen * € 1 miljoen)	2027	2028	2029	2030
Grondslag: omvang begroting per 1 januari				
Begrotingstotaal	445	421	420	423
Norm (%)	20%	20%	20%	20%
Renterisiconorm	89	84	84	85
Aflossingsverplichtingen op vaste schuld	-22	-23	-23	-24
Ruimte (+) / Overschrijding (-)	**67**	**61**	**61**	**60**

Bovenstaande tabel geeft aan dat het renterisico op de vaste schuld van de gemeente Gouda in de periode 2027 tot en met 2030 ruim binnen de wettelijk gestelde normen blijft.

4.4.5.4 Kredietrisico op verstrekte gelden en borgstellingen

De gemeenteraad heeft als algemeen uitgangspunt vastgesteld dat alleen leningen of garanties uit hoofde van de publieke taak worden verstrekt. Andere uitzettingen zijn op grond van de Wet Fido niet toegestaan. Eventuele overtollige financiering mag uitsluitend nog worden belegd bij banken die voldoen aan de juiste kredietwaardigheid, de rijksoverheid of medeoverheden.

Kredietrisicobeheersing richt zich op de kredietwaardigheid (en dus risicoprofiel) van de tegenpartij bij financiële transacties. Kredietrisico’s kunnen worden gelopen vanuit uitzettingen (verstrekte geldleningen, beleggingen) of uit verleende garanties.

Overzicht kredietrisico op verstrekte gelden en borgstellingen

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	Rekening 2025	Begroting 2026	Ultimo 2026	Ultimo 2027	Ultimo 2028	Ultimo 2029	Ultimo 2030
Publieke taak							
Leningen aan verenigingen, stichtingen en natuurlijke personen	43	72	43	43	43	43	43
Leningen aan woningbouwcorporaties	0	0	0	0	0	0	0
Prudent beheer							
Financiele instellingen (rating A en hoger)	2.847	2.825	2.847	2.847	2.847	2.847	2.847
Overige (semi-)overheidsinstellingen	0	0	0	0	0	0	0
Overige toegestane instellingen	318	318	318	318	318	318	318
Overige niet toegestane instellingen	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	**3.208**	**3.215**	**3.208**	**3.208**	**3.208**	**3.208**	**3.208**

De uitzettingen bij financiële instellingen met een rating van A of hoger betreffen met name uitzettingen bij het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting.

Naast het verstrekken van kredieten, verleent de gemeente Gouda uit hoofde van de publieke taak in uitzonderlijke gevallen een borgstelling richting derden (voor een toelichting, zie het onderdeel: Niet uit de balans blijkende verplichtingen uit de jaarstukken).

Het kredietrisico op borgstellingen wordt periodiek gewaardeerd en meegenomen in de berekening van het weerstandsvermogen (zie paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing).

4.4.5.5 Liquiditeitenrisico

Liquiditeitsrisico is het risico dat er onvoldoende middelen zijn om aan directe betalingsverplichtingen te kunnen voldoen. Dit doet zich voor indien de met BNG Bank overeengekomen kredietlimiet van € 10 miljoen op onze rekening-courant wordt overschreden. Dit risico wordt beheerst door een actief liquiditeitenbeheer dat wordt ondersteund door een permanent onderhouden liquiditeitsplanning met een horizon van ongeveer 2 jaar.

Op basis van onderbouwde voorspellingen van de in- en uitgaande geldstromen kan tijdig actie worden ondernomen om tekorten aan te vullen en overschotten uit te zetten. De liquiditeitsplanning wordt ook ingezet als hulpmiddel om de renterisico's te bepalen en het dagelijks saldo te beheren.

4.5 Investeringen

4.5.1 Inleiding

Investeringen leveren een positieve bijdrage aan de fysieke leefomgeving, waardoor de stad voor inwoners, bedrijven en toeristen aantrekkelijk blijft. Daarom blijft het college in de begroting ruimte maken voor zowel investeringen met een economisch als een maatschappelijk nut.

4.5.2 Investeringsrapportage

In de begroting wordt jaarlijks een meerjarige investeringsplanning opgesteld. Met dit instrument wordt de omvang van de investeringsbudgetten en de kapitaallasten vastgesteld. Bij iedere programmabegroting wordt een inschatting van de verwachte operationele, investerings- en financieringskasstromen opgesteld, waardoor liquiditeits- en renterisico's beheersbaar blijven. De kapitaallasten die uit de investeringen voortvloeien zijn opgenomen in de exploitatielasten. Het totaalbedrag aan investeringen per jaar is als volgt:

Programma (bedragen in € 1.000)	Omschrijving	Nut	2027	2028	2029	2030
1 Economie, werk en onderwijs	IHP	E	473	0	0	0
	IHP2 2026-2030	E	2.258	7.465	16.536	20.000
	Maatschappelijke Voorzieningen Wester-Gouwe	E	194	91	6.000	6.000
2 Energie en klimaat	Rioleringsinvesteringen uitgaven	H	17.736	14.256	9.946	7.128
	Rioolinvesteringen inkomsten	H	-17.736	-14.256	-9.946	-7.128
3 Wonen en leefomgeving	Elektrificering Bruggen/sluizen deel 1	M	1.700	0	0	0
	Elektrificering Bruggen/sluizen deel 2	M	0	0	1.205	0
	Herinrichting Agnietenstraat	M	409	0	0	0
	Investering Groenfonds 20jr - 2025-2027	M	833	0	0	0
	Kwaliteitsverhoging binnenstad	M	150	200	690	0
	Maatr. Knelpunt.verkeer en VCP 2022-2029	M	3.040	2.858	2.509	2.750
	Maatschappelijke Voorzieningen Wester-Gouwe	E	0	0	6.306	101
	MJOP 2025-2029	E	269	1.318	286	286
	Noord-Zuid fiets- en wandelroutes	M	0	0	362	0
	Ontsluiting Gouda-West	M	3.000	0	0	0
	PRIS Parkeer Route Informatie Systeem	E	225	0	0	0
	Sporten in de buitenruimte (bestuursakkoord)	M	250	0	0	0
	Stadhuis 2023 (bestuursakkoord)	E	3.162	0	0	0
	Spoorzone Fase 1	M	1.668	4.798	737	0
	Toegankelijkheid Openbare Gebouwen 20 jr (bestuursakkoord)	E	167	167	168	168
	Verduurz Gem.Vastgoed (bestuursakkoord)	E	1.782	3.622	3.393	2.800
	Vervanging Kade- en Walmuur 20jr	M	1.500	0	0	0
	Vervanging populieren	M	1.760	0	0	0
	Vervangings investering Openbare Ruimte	M	28.160	5.619	6.500	6.500
5 Cultuur, sport en recreatie	Buitensport	E	440	937	1.000	1.000
6 Leefbaarheid en veiligheid	Vervanging camera toezicht	E	60	60	60	60
7 Bestuur en organisatie	Automatisering	E	362	1.198	500	500
Totaal			**51.862**	**28.333**	**46.252**	**40.165**

(+ = nadeel / last | - = voordeel / baat)
(E = Economisch nut | M = Maatschappelijk nut | H = Economisch nut waarvoor een heffing kan worden geheven)

4.6 Bedrijfsvoering

4.6.1 Inleiding

De gemeente Gouda werkt aan grote opgaven in een tijd van schaarste. De ambities voor de stad zijn groot, terwijl geld, mensen, ruimte en tijd beperkt zijn. Dat vraagt om een organisatie die scherpe keuzes maakt, goed samenwerkt en betrouwbaar uitvoert. Bedrijfsvoering is daarbij een belangrijke randvoorwaarde voor de uitvoering van het Samenlevingsakkoord, de uitvoeringsagenda en de dagelijkse dienstverlening aan de stad.

Gouda 2030 is de koers voor de ontwikkeling van de organisatie. De drie koerslijnen zijn: voor, met en in de stad; kiezen in schaarste; en vakmanschap en leiderschap. Deze koers wordt in 2027 verder vertaald naar het dagelijks werk, de sturing, de processen en de ondersteuning aan bestuur en organisatie.

4.6.2 Wat zijn de belangrijkste prioriteiten

Versterken van grip op personeelskosten en inhuur

Doel

Om de ambities voor Gouda waar te maken zijn voldoende en deskundige medewerkers nodig. Tegelijk vragen personeelskosten, bezetting en externe inhuur om scherpe keuzes. Niet alles kan tegelijk en niet iedere opgave kan op dezelfde manier worden uitgevoerd. Dit wordt versterkt door de ambitie om de uitgaven aan de gemeentelijke organisatie niet verder te laten groeien. Daarom blijft Gouda sturen op personeelskosten, formatie, bezetting en externe inhuur.

Daarbij wordt gebruikgemaakt van managementinformatie, strategische personeelsplanning en periodieke sturingsgesprekken. Zo ontstaat beter zicht op kosten, capaciteit, werkdruk, kwetsbaarheid van teams en de uitvoerbaarheid van opgaven. Ook wordt gekeken naar kansen om werk anders te organiseren, bijvoorbeeld door innovatie, digitalisering of automatisering.

De uitwerking van het Samenlevingsakkoord in de uitvoeringsagenda maakt zichtbaar welke inzet, capaciteit en randvoorwaarden nodig zijn. Deze informatie wordt betrokken bij keuzes over formatie, inhuur, prioritering en uitvoeringstempo. Zo kan per situatie een onderbouwde afweging worden gemaakt tussen vaste formatie, interne ontwikkeling, tijdelijke inhuur of het aanpassen van ambities en planning.

Activiteiten 2027

- **Strategische personeelsplanning:** strategische personeelsplanning wordt gebruikt om leidinggevenden beter te ondersteunen bij het sturen op capaciteit, kwetsbaarheid en toekomstige personeelsbehoefte.
- **Managementinformatie:** personeelskosten, externe inhuur en bezetting worden periodiek gemonitord op basis van eenduidige managementinformatie.
- **Uitvoerbaarheid van ambities:** bij nieuwe ambities en opgaven wordt scherper gekeken naar de gevolgen voor capaciteit, formatie, werkdruk en uitvoerbaarheid.
- **Uitvoeringsagenda Samenlevingsakkoord:** de uitvoeringsagenda wordt benut om de benodigde inzet van mensen en middelen beter in beeld te brengen.
- **Externe capaciteit:** de aanbesteding voor de Managed Service Provider wordt afgerond en geïmplementeerd. Zo blijft het proces voor externe capaciteit transparant, rechtmatig en beheersbaar.
- **Keuzes in taken en capaciteit:** om de uitgaven aan de gemeentelijke organisatie niet verder te laten groeien, wordt scherper in beeld gebracht welke keuzes nodig zijn binnen het bestaande takenpakket.

Investeren in vakmanschap, leiderschap en goed werkgeverschap

Doel

De kracht van de organisatie zit in de mensen die er werken. Betrokkenheid, vakmanschap en korte lijnen vormen een belangrijke basis voor de manier van werken in Gouda. Die kracht blijft nodig om de opgaven voor de stad goed uit te voeren.

Tegelijk worden de maatschappelijke opgaven complexer. Denk aan de energietransitie, woningbouw, sociale vraagstukken, dienstverlening en de druk op de arbeidsmarkt. Dit vraagt om een organisatie die goed samenwerkt over afdelingen heen, integrale afwegingen maakt, eigenaarschap toont en scherp adviseert.

Daarom investeert Gouda in vakmanschap, leiderschap en goed werkgeverschap. Leiderschap is daarbij een belangrijke hefboom. De ambities zijn groot, terwijl mensen en middelen beperkt zijn. Dat vraagt om leidinggevenden die richting geven, prioriteiten stellen, keuzes maken en zorgen voor duidelijke randvoorwaarden. Zo kunnen medewerkers met vertrouwen en deskundigheid hun werk doen.

Ook vakmanschap vraagt om voortdurende ontwikkeling. Nieuwe technologie, zoals AI, veranderende wet- en regelgeving en hogere verwachtingen van inwoners en ondernemers vragen om nieuwe kennis en vaardigheden. Door hierin te investeren blijft de organisatie goed toegerust voor de opgaven van de stad.

Goed werkgeverschap vormt hiervoor de basis. Gouda wil een aantrekkelijke werkgever blijven, met aandacht voor ontwikkeling, vitaliteit, duurzame inzetbaarheid, diversiteit, inclusie en werkplezier. Zo kan de gemeente deskundige en betrokken medewerkers aantrekken, ontwikkelen en behouden.

Activiteiten 2027
- **Leiderschapsprogramma:** het leiderschapsprogramma wordt doorontwikkeld. De nadruk ligt op integraal werken, prioriteiten stellen, richting geven, eigenaarschap en samenwerking.
- **Toekomstgericht vakmanschap:** er wordt geïnvesteerd in kennis en vaardigheden die nodig zijn voor de opgaven van de komende jaren. Daarbij is aandacht voor AI, veranderende wet- en regelgeving en maatschappelijke ontwikkelingen.
- **Leren en ontwikkelen:** continu leren en ontwikkelen blijft een belangrijk onderdeel van de organisatieontwikkeling. Medewerkers worden ondersteund om hun vakkennis op peil te houden en nieuwe vaardigheden te ontwikkelen.
- **Goed werkgeverschap:** Gouda versterkt goed en aantrekkelijk werkgeverschap. Daarbij is aandacht voor ontwikkeling, vitaliteit, duurzame inzetbaarheid, diversiteit, inclusie, werkplezier en een goede werkervaring.
- **Aantrekken en behouden:** Gouda blijft investeren in het aantrekken, ontwikkelen en behouden van deskundige en betrokken medewerkers.

Slimmer en verantwoord werken met AI

Doel

AI biedt kansen om het werk sneller, eenvoudiger en beter te doen. Voor Gouda is AI geen doel op zich, maar een hulpmiddel om publieke waarde te creëren. AI kan bijvoorbeeld ondersteunen bij standaardteksten, documentanalyse, klantcontact, procesondersteuning en managementinformatie.

De inzet van AI vraagt om zorgvuldige keuzes. Toepassingen moeten uitlegbaar, controleerbaar en veilig zijn. De menselijke maat blijft leidend. Besluiten blijven menselijk en waar nodig vindt altijd professionele beoordeling plaats. Daarbij gelden duidelijke kaders voor privacy, informatieveiligheid, ethiek en transparantie.

In 2027 wordt AI verder in de praktijk gebracht. Dit gebeurt met trainingen, pilots, evaluaties en ondersteuning van medewerkers. Zo draagt AI bij aan kwaliteit, doelmatigheid en uitvoeringskracht, zonder dat zorgvuldigheid en betrouwbaarheid uit het oog worden verloren.

Activiteiten 2027
- **AI-geletterdheid:** medewerkers worden verder ondersteund in het goed en verantwoord gebruiken van AI. Dit gebeurt met een tweede training, na de eerste training in 2026, aangevuld met online informatie en korte bijdragen tijdens bijeenkomsten.
- **Risicoclassificatie AI:** AI-toepassingen worden beoordeeld op risico's volgens de Europese AI-verordening. Waar nodig worden aanvullende maatregelen genomen. Het doel is om de risicoclassificatie in september 2027 op orde te hebben.
- **AI-pilots en projecten:** lopende AI-pilots worden afgerond en geëvalueerd. Op basis van de ervaringen starten nieuwe pilots en eerste projecten waarin AI structureel onderdeel wordt van het werkproces.
- **Algoritmeregister en transparantie:** AI-toepassingen en algoritmen waarvoor dit geldt, worden geregistreerd en gepubliceerd op open.gouda.nl. Zo krijgen inwoners en raad inzicht in het gebruik van deze systemen door de gemeente.
- **AI-proof organisatie:** een aanjaagteam met medewerkers van Communicatie, HRM, organisatieadvies en Moderne Werkplek ondersteunt de organisatie bij de gedrags- en cultuurverandering die nodig is om goed met AI te werken.
- **Traineeprogramma AI:** het traineeprogramma dat in september 2026 start, wordt benut om te onderzoeken wat de organisatie nodig heeft om AI goed, veilig en verantwoord te gebruiken.
- **Open-source en samenwerking:** Gouda verkent hoe open-source en andere ethisch verantwoorde AI-toepassingen kunnen worden ingezet. Daarbij wordt zoveel mogelijk samengewerkt met andere gemeenten en overheden.

Versterken van datagedragen werken en informatiemanagement

Doel

Goede sturing vraagt om betrouwbare informatie. Gouda wil minder afhankelijk zijn van losse overzichten, verschillende definities en handmatige Excel-overzichten. Daarom worden datagedragen werken en informatiemanagement verder versterkt.

Data en informatie worden beter georganiseerd, eenduidiger gebruikt en sterker verbonden aan sturing, uitvoering en verantwoording. Dit vraagt om goede datakwaliteit, duidelijk eigenaarschap, een sterke informatiehuishouding en herbruikbare stuurinformatie. Zo ontstaat beter zicht op wat werkt, waar bijsturing nodig is en waar risico's ontstaan.

Informatiemanagement helpt om digitalisering, processen, systemen en organisatieontwikkeling beter met elkaar te verbinden. Daarmee is informatie niet alleen een technisch onderwerp, maar een belangrijke randvoorwaarde voor goed bestuur, goede dienstverlening en betrouwbare uitvoering.

Activiteiten 2027
- **Informatiemanagement:** de informatiemanagementfunctie wordt verder versterkt. Er komt een gezamenlijk kader voor rollen, verantwoordelijkheden, samenwerking en werkwijzen van informatiemanagers. Zo wordt informatiemanagement organisatiebreed consistenter en effectiever ingezet.
- **Eigenaarschap op data:** de governance op data wordt versterkt. Er worden gemeentebrede afspraken gemaakt over rollen, eigenaarschap, definities, datakwaliteit en beheer van data.
- **Datamanagement:** er wordt gewerkt aan een gemeentebrede aanpak voor datamanagement. Daarmee wordt gezorgd dat de juiste data beschikbaar is om te sturen op de maatschappelijke opgaven van Gouda.
- **Sturen op feiten:** beleidskeuzes, uitvoering en verantwoording worden sterker ondersteund met betrouwbare en bruikbare informatie. Dit helpt om beter te volgen wat werkt en waar bijsturing nodig is.
- **Datageletterdheid:** de kennis en vaardigheden van medewerkers en management worden versterkt. Het gaat om het beter kunnen interpreteren, gebruiken en toepassen van data bij beleidsvorming, uitvoering en besluitvorming.

Procesgerichter werken en continu verbeteren met LEAN
Doel
Om slimmer en consistenter te werken, wordt procesmanagement versterkt. Veel werkprocessen zijn nog afhankelijk van individuele kennis of verschillen per afdeling. Dat maakt samenwerking kwetsbaar en maakt het lastiger om te sturen op kwaliteit, doorlooptijd en resultaat.

Daarom wordt ingezet op procesgericht werken en LEAN. Medewerkers worden hiervoor opgeleid, onder andere via Green Belt-trainingen. Met deze kennis worden concrete processen opgepakt en stap voor stap verbeterd. Daarbij wordt gekeken waar werk eenvoudiger kan, waar overdrachten beter kunnen, waar dubbel werk ontstaat en waar inwoners, ondernemers of collega’s sneller en beter geholpen kunnen worden.

Procesmanagement helpt om minder ad hoc te werken, goede werkwijzen beter te borgen en structureel te leren van verbeteringen. Zo wordt de uitvoeringskracht van de organisatie vergroot.

Activiteiten 2027
- **Opleiden collega's:** In alle domeinen worden collega’s (green belts) opgeleid om de eigen processen te verbeteren. In 2027 komen er 24 collega’s bij.
- **Black belt:** Naast de huidige kwartiermaker procesmanagement zal in 2027 een black belt worden aangetrokken om complexe verbeterprojecten te leiden en minder ervaren collega's te coachen.
- **Eigenaarschap:** Er wordt verder gewerkt aan het versterken van het eigenaarschap bij procesmanagement door zowel het proceslandschap als de taken, beslisruimte en verantwoordelijkheden nader uit te werken.

4.6.3 Beleidsdocumenten
Het beleid in deze paragraaf is gebaseerd op onderstaande beleidsdocumenten die door de raad zijn vastgesteld:

Beleidsdocument
Agressieprotocol voor politieke ambtsdragers Gemeente Gouda 2022
AI Visie
Protocol geheimhouding
Instellingsbesluit Bezwaarschriftencommissie Gouda
Verordening voor de behandeling van bezwaarschriften Gouda 2024
Verordening nadeelcompensatie Gouda
Verordening controle financiële beheer en organisatie (artikel 213 Gemeentewet) gemeente Gouda 2023
Verordening omtrent doelmatigheid en doeltreffendheid van de Gemeente Gouda

4.7 Verbonden partijen

4.7.1 Inleiding

Verbonden partijen zijn samenwerkingspartners van de gemeente waarin zij een bestuurlijk en een financieel belang heeft en waarin zij daardoor medeverantwoordelijkheid draagt (‘mede-eigenaarschap’). Verbonden partijen zijn gevormd omdat samenwerkingsverbanden kansen bieden voor een efficiëntere, effectievere en/of kwalitatief betere uitvoering van beleid. Verbonden partijen kunnen zowel publiekrechtelijke (gemeenschappelijke regelingen) als privaatrechtelijke (stichtingen, verenigingen, NV’s en BV’s) organisaties zijn.

In deze paragraaf wordt per verbonden partij weergegeven welk bestuurlijk en financieel belang de gemeente in een verbonden partij heeft.

4.7.2 Beleidsdocumenten

Het beleid in deze paragraaf is gebaseerd op onderstaand document die door de raad is vastgesteld:

Beleidsdocument
Verbonden Partijen 2025 "Visie en richtlijnen voor effectief en doelmatig verbonden partijenbeleid".

In het BBV en daaruit voortvloeiende richtlijnen zijn specifieke voorschriften opgenomen inzake verbonden partijen. Voorschrift is dat gemeenten in de paragraaf Verbonden partijen van de gemeentelijke begroting de visie op en beleid omtrent verbonden partijen opnemen. De visie en het beleid van de gemeente Gouda omtrent verbonden partijen is beschreven in de door de raad vastgestelde nota Verbonden Partijen 2025 "Visie en richtlijnen voor effectief en doelmatig verbonden partijenbeleid". Deze nota, een actualisatie van de nota Verbonden Partijen uit 2012, stelt duidelijke kaders voor de samenwerking van de gemeente Gouda met haar verbonden partijen. Hiermee ondersteunt zij de raad en het college bij het sturen op de samenwerking, het beheersen van risico’s en het waarborgen van het publieke belang. De nota geldt voor alle verbonden partijen waarin Gouda bestuurlijk en financieel betrokken is, en voor het aangaan, voortzetten, aanpassen of beëindigen van deze samenwerkingen binnen de geldende wet- en regelgeving.

4.7.3 Jaarrekening 2025

De gemeente beschikt over de jaarrekeningen 2025 van de verbonden partijen, inclusief de bijbehorende accountantsverklaringen. In deze verklaringen wordt onder andere aandacht besteed aan de continuïteit van de betreffende organisaties. Per verbonden partij is inzicht gegeven in het financieel belang van de gemeente en de bijbehorende financiële risico’s. Uitgangspunt blijft dat de verbonden partij zelf zorg draagt voor de afdekking van financiële risico’s door middel van een toereikend weerstandsvermogen. Dit is van belang om te voorkomen dat deelnemende gemeenten worden geconfronteerd met onverwachte financiële nadelen.

4.7.4 Soort verbonden partijen

Er zijn twee soorten verbonden partijen:
- publiekrechtelijke verbonden partijen
- privaatrechtelijke verbonden partijen

4.7.4.1 Publiekrechtelijke verbonden partijen

Bij publiekrechtelijke verbonden partijen gaat het om gemeenschappelijke organen, openbare lichamen of bedrijfsvoeringsorganisaties. De samenwerking met publiekrechtelijke verbonden partijen is geregeld in de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr).

Sinds 2010 biedt de Financiële Kaderstelling Gemeenschappelijke Regelingen (FKGR) een gemeenschappelijk kader voor de financiering voor de gemeenschappelijke regelingen waarin gemeenten in de regio Hollands-Midden samenwerken. In mei 2026 heeft Berenschot een evaluatie over de FKGR uitgevoerd om te beoordelen of versterking van het instrument mogelijk is om te komen tot een toekomstbestendige, solide en eenduidige financiële sturing op de gemeenschappelijke regelingen. De bevinden en aanbevelingen in het rapport van Berenschot zullen opvolging krijgen vanuit een ambtelijke werkgroep FKGR.

Gouda neemt deel aan de volgende gemeenschappelijke regelingen
1. Regio Midden Holland
2. Omgevingsdienst Midden-Holland
3. Groenalliantie Midden-Holland en omstreken
4. Streekarchief Midden-Holland
5. Promen
6. Hecht
7. RZG Zuidplas Grondbank
8. Veiligheidsregio Hollands Midden
9. Belastingsamenwerking Gouwe-Rijnland
10. Jeugd en Wmo
11. De Groene Hart Rekenkamer

Totaaloverzicht bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen

Verbonden partij (bedragen * € 1.000)	Bijdrage 2026	Bijdrage 2027	Bijdrage 2028	Bijdrage 2029	Bijdrage 2030
Regio Midden Holland	426	759	759	759	759
Omgevingsdienst Midden-Holland	4.543	4.732	4.732	4.732	4.732
Groenalliantie	587	599	599	599	599
Streekarchief Midden-Holland	714	727	727	727	727
Promen	9.090	9.119	8.945	8.589	8.213
Hecht	5.463	5.882	5.882	5.882	5.882
Grondbank RZG Zuidplas	0	0	0	0	0
Veiligheidsregio Hollands Midden	6.380	6.668	6.668	6.668	6.668
Belastingsamenwerking Gouwe-Rijnland	1.569	1.584	1.608	1.607	1.607
Jeugd en Wmo Midden-Holland	2.345	2.269	2.269	2.269	2.269
Groene Hart Rekenkamer	66	107	107	107	107
Totaal bijdrage gemeenschappelijke regelingen	**31.183**	**32.446**	**32.296**	**31.939**	**31.563**

4.7.4.2 Privaatrechtelijke verbonden partijen

Bij privaatrechtelijke verbonden partijen gaat het om besloten of naamloze vennootschappen waarin de gemeente aandelen heeft. Ook stichtingen of een (coöperatieve) verenigingen kunnen een verbonden partij zijn. De samenwerking met privaatrechtelijke verbonden partijen is geregeld in het Burgerlijk Wetboek.

Voor Gouda gaat het om de volgende partijen:
1. B.V. SPORT●GOUDA;
2. N.V. BNG;
3. Oasen N.V.;
4. N.V. Cyclus;
5. Coöperatieve Parkeerservice U.A..

4.7.5 Overzicht per verbonden partij

Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is de gemeente verplicht om in de paragraaf Verbonden partijen een overzicht op te nemen, met daarin per verbonden partij:

- doel en openbaar belang;
- wijze van dienen gemeentebelang;
- beleidsvoornemens;
- risico's;
- financiële gegevens.

4.7.5.1 Gemeenschappelijke regelingen

4.7.5.1.1 Regio Midden Holland

Naam verbonden partij	Regio Midden Holland
Vestigingsplaats	Gouda
Website	www.regiomiddenholland.nl
Programma:	7. Bestuur en organisatie
Taakveld:	0.1 Bestuur
Aard	GR
Deelnemerspercentage	20% (Ieder AB lid heeft 1 stem)
Doel en openbaar belang	Regionale beleidsvorming en strategische belangenbehartiging van de aangesloten gemeenten Bodegraven-Reeuwijk, Gouda, Krimpenerwaard, Waddinxveen en Zuidplas.
Wijze van dienen van het gemeentebelang	In het AB zitten twee collegeleden die door de raad benoemd zijn.
Beleidsvoornemens 2027	In 2026 en 2027 staat de structurele versterking van de samenwerking centraal. Daarbij draait het niet alleen om inhoudelijke keuzes, maar ook om governance, uitvoeringskracht en een eigentijdse organisatievorm. De directeur-secretaris werkt aan de afronding van de inrichting van de nieuwe organisatie. De inhoudelijke focus voor de regionale samenwerking krijgt vorm in de Strategische Agenda. De taken van de medewerkers die nu vanuit de gemeenten werken (7 fte) gaan in 2026 over naar het regiobureau, inclusief het daarbij behorende personeelsbudget.
Risico's	Op 12 juni 2024 heeft de gemeenteraad ingestemd met de meerjarenbegroting 2025-2028. In deze begroting is het Berenschot advies om te investeren in een regionaal programmabureau dat regionale inzet coördineert en werkt aan concrete resultaten voor de drie centrale opgaven van Midden-Holland: 1) verantwoorde groei 2) bereikbaarheid en mobiliteit 3) toekomstbestendige economie. Bij de inrichting van het regiobureau moet tevens worden gelet op de opgaven die voor Gouda van belang zijn en de wijze waarop deze worden meegenomen.
Bijdrage in 2027	€ 758.528

Financiële gegevens (bedragen * € 1.000)	2024	2025	2026
Eigen vermogen	€ 628	€ 1.031	€ 879
Vreemd vermogen	€ 919	€ 1.267	€ 1.419
Resultaat	€ 131	€ 403	-
Bron	jaarrekening	jaarrekening	begroting

4.7.5.1.2 Omgevingsdienst Midden-Holland

Naam verbonden partij	Omgevingsdienst Midden-Holland
Vestigingsplaats	Gouda
Website	www.odmh.nl
Programma(s)	2. Energie en klimaat 3; Wonen en leefomgeving
Taakveld	7.4 Milieubeheer; 8.3 Wonen en bouwen
Aard	GR
Deelnemerspercentage	17,0% (Stemverhouding op basis van budget € 100.000 = 1 stem)
Doel en openbaar belang	Bijdrage leveren aan een veilige, duurzame en gezonde leefomgeving.
Wijze van dienen van het gemeentebelang	In het AB zitten twee collegeleden die door het college zijn aangewezen, waarvan 1 lid zitting heeft in het DB.
Beleidsvoornemens 2027	De nieuwe Nota Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH) 2027-2023 is vanaf 1 januari 2027 van kracht en zorgt daarmee voor een goede invulling voor de werkwijze die de Omgevingswet aan ons vraagt. De ODMH zet zich in voor het, zoveel mogelijk uniform, vertalen van de milieudoelstelling in de omgevingsplannen van de aangesloten gemeenten. Ook in 2027 blijft de ODMH gefocust op duurzaamheid, het verbeteren van luchtkwaliteit, het aanpakken van geluidsoverlast, en het monitoren van zwemwaterkwaliteit. Hierbij wordt ook gebruik gemaakt van nieuwe technologieën zoals drones voor effectiever toezicht. De samenwerking met gemeenten blijft cruciaal om beleidsdoelen te realiseren en de naleving van regelgeving te waarborgen. Deze plannen worden verder uitgewerkt in de jaarlijkse begroting en zijn afgestemd op de behoeftes van de gemeenten die onder de Omgevingsdienst vallen. Naast de milieutaken voert de ODMH ook de VTH-taken voor het beleidsveld Bouw- en woningtoezicht.
Risico's	Voor de Nota VTH 2027-2030 is voor het taakveld Bouw- en woningtoezicht een risico-analyse uitgevoerd.
Bijdrage in 2027	€ 4.732.057

Financiële gegevens (bedragen * € 1.000)	2024	2025	2026
Eigen vermogen	€ 2.870	€ 3.738	€ 2.385
Vreemd vermogen	€ 10.951	€ 12.880	€ 8.577
Resultaat	€ 880	€ 911	-
Bron	jaarrekening	jaarrekening	begroting

4.7.5.1.3 Groenalliantie Midden-Holland en omstreken

Naam verbonden partij	Groenalliantie Midden-Holland en omstreken
Vestigingsplaats	Schiedam
Website	https://www.groenalliantiemiddenholland.nl/
Programma(s)	1.Economie en onderwijs; 2 Energie en klimaat; 5.Cultuur, sport en recreatie;
Taakveld	3.4 Economische promotie; 7.4 Milieubeheer; 5.1 Sportbeleid en activering
Aard	GR
Deelnemerspercentage	20%; 5 deelnemende gemeenten met elk 2 AB-leden; ieder AB lid heeft 1 stem
Doel en openbaar belang	Het primaire belang van de Groenalliantie is de bescherming van de belangen van natuur, recreatie en landschap. Verantwoordelijk voor het beheer van natuur- recreatiegebieden voor regionale dagrecreatie in Gouda, Bodegraven-Reeuwijk, Waddinxveen, Krimpenerwaard en enkele kleinere gebieden. Daarnaast zorgt de Groenalliantie voor (gebied)ontwikkeling, handhaving en communicatie in de natuur- en recreatiegebieden. Ook is Groenalliantie beheerder en ontwikkelaar van routestructuren in het Groene Hart.
Wijze van dienen van het gemeentebelang	In het AB zitten twee leden die door de raad en het college zijn aangewezen. In het DB 1 lid. In de gebiedsadviescommissies zitten 2 raadsleden.
Beleidsvoornemens 2027	Vanuit haar kerntaken wil Groenalliantie blijven investeren in nieuwe projecten die recreatieve meerwaarde bieden. Het jaar 2026 werd benut om de Investeringsagenda 2021-2025 te analyseren en te bekijken in hoeverre de gestelde doelen uit het programma 'Groen voor iedereen' al zijn behaald. Op basis van deze analyse en na inzichten van de bezoekers en deelnemers werd er in 2026 een vernieuwing van de Investeringsagenda opgesteld. In de Investeringsagenda 2026-2030 worden nieuwe projecten verwerkt die inzetten op het versterken van de ecologische en recreatieve meerwaarde in de natuur- en recreatiegebieden. Met deze nieuwe impuls in de gebieden worden de programmadoelen behaald door een positieve bijdrage te leveren aan biodiversiteit, klimaatadaptatie, gezondheid, bewegen en de energietransitie.
Risico's	In de uittreedovereenkomst per 1 januari 2018 van de Provincie, is met de Provincie Zuid-Holland vastgelegd dat zij de komende jaren substantieel blijft bijdragen middels een beheerregeling recreatiegebieden. Nu er concrete afspraken over de beheersubsidie voor de komende vier jaar zijn vastgelegd, er plannen liggen voor de bezuinigingsopgave en het toekomstperspectief, en er voor de komende jaren voldoende reserves zijn opgebouwd om de overgangsjaren te overbruggen, is dit risico tot een minimum beperkt. Daarnaast zijn de deelnemende gemeenten op basis van de gemeenschappelijke regeling verantwoordelijk voor het aanvullen van eventuele tekorten. Daarnaast zijn er niet gekwantificeerde risico's. Hier wordt uitgegaan van 2% van de structurele inkomsten. Voor dit beleid volgt het schap het rijksbeleid voor gemeenten. Het rijk stelt voor gemeenten de minimale buffer van de algemene reserve op 2% van de som van de structurele inkomsten. Dit bedrag is daarmee het minimaal gewenste/benodigde weerstandsvermogen voor niet gekwantificeerde risico's. De structurele baten in 2025 bedroegen afgerond € 4,3 mln.
Bijdrage in 2027	€ 598.550

Financiële gegevens (bedragen * € 1.000)	2024	2025	2026
Eigen vermogen	€ 11.610	€ 11.246	€ 10.604
Vreemd vermogen	€ 2.240	€ 2.390	€ 2.136
Resultaat	€ 501	€ 16	-
Bron	jaarrekening	jaarrekening	begroting

4.7.5.1.4 Streekarchief Midden-Holland

Naam verbonden partij	Streekarchief Midden-Holland
Vestigingsplaats:	Gouda
Website:	www.samh.nl
Programma(s):	5. Cultuur sport en recreatie
Taalveld(en):	5.5 Cultureel erfgoed
Aard:	GR
Deelnemerspercentage:	20% Ieder AB lid heeft 1 stem
Doel en openbaar belang:	SAMH bewaart conform de Archiefwet de archieven van de besturen en ambtelijke instellingen van de gemeenten Gouda, Krimpenerwaard, Krimpen aan de IJssel, Waddinxveen, Zuidplas en de Omgevingsdienst Midden Holland.
Wijze van dienen van het gemeentebelang:	In het AB zitten twee collegeleden die door de raad benoemd zijn.
Beleidsvoornemens 2027	Ten opzichte van de voorgaande begrotingsjaren wordt het beleid doorgezet. Een belangrijk inhoudelijk punt is de verdere doorontwikkeling, optimalisatie en inbedding van het e-Depot voor de aangesloten gemeenten. Verder wordt de verdeelsleutel voor de kosten geactualiseerd en toegepast. De gewijzigde Archiefwet treedt in

Naam verbonden partij	Streekarchief Midden-Holland
	2027 in werking. Dit brengt de overbrengingstermijn van overheidsarchieven terug van 20 jaar naar 10 jaar. Dit kan in de aankomende jaren leiden tot het versneld overbrengen van (digitaal) archief door de deelnemende gemeenten naar het streekarchief.
Risico's	Door de invoering van een nieuwe methodiek voor indexatie van lonen en prijzen is de indexering in de komende jaren mogelijk niet toereikend voor het dekken van de werkelijke loonkostenstijgingen. Momenteel wordt aan het toegestane indexeringspercentage voldaan en past de bijdrage van Gouda binnen de begroting. Indien er door de invoering van de nieuwe Archiefwet extra middelen nodig zijn vanwege het versneld overbrengen van (digitaal) archief, wordt dit tijdig onder de aandacht van het bestuur en de deelnemende gemeenten gebracht.
Bijdrage in 2027	€ 727.086

Financiële gegevens (bedragen * € 1.000)	2024	2025	2026
Eigen vermogen	€ 307	€ 342	€ 288
Vreemd vermogen	€ 325	€ 350	€ 345
Resultaat	€ 13	€ 41	-
Bron	jaarrekening	jaarrekening	begroting

4.7.5.1.5 Promen

Naam verbonden partij	Promen
Vestigingsplaats	Gouda
Website	www.promen.nl
Programma(s)	4. Sociaal domein,
Taakveld	6.4 Begeleide participatie; 6.5 Arbeidsparticipatie
Aard	GR
Deelnemerspercentage	36%
Doel en openbaar belang	Uitvoering geven aan de Wet Sociale Werkvoorziening. Daarnaast het uitvoeren van re-integratieactiviteiten voor werkzoekenden met een Participatiewet-uitkering (via BV ProWork).
Wijze van dienen van het gemeentebelang	In het DB en AB zit een collegelid dat door het college is aangewezen
Beleidsvoornemens 2027	Implementatie maatregelen toekomsttraject 2025-2026
Risico's	De uitstroom van de steeds ouder wordende Wsw-doelgroep stijgt. Tegelijkertijd stagneert de nieuwe instroom van mensen uit de Participatiewet en wordt de groep complexer. De begeleidings-/organisatiemiddelen vanuit het rijk voor deze nieuwe doelgroepen zijn ontoereikend. De onzekerheden en risico's in de omzetten, loon- en overige bedrijfskosten nemen toe.
Bijdrage in 2027	€ 9.119.000

Financiële gegevens (bedragen * € 1.000)	2024	2025	2026
Eigen vermogen	€ 3.471	€ 4.134	€ 3.041
Vreemd vermogen	€ 7.196	€ 7.609	€ 6.259
Resultaat	€ 180	€ 409	-
Bron	jaarrekening	jaarrekening	begroting

4.7.5.1.6 Hecht

Naam verbonden partij	Hecht
Vestigingsplaats	Leiden
Website	https://wijzijnhecht.nl/
Programma(s)	4. Sociaal domein 6. Leefbaarheid en veiligheid
Taakveld	1.1 Crisisbeheersing en brandweer 1.2 Openbare orde en veiligheid 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie 6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen integraal 6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal 7.1 Volksgezondheid 7.5 Begraafplaatsen en crematoria
Aard	GR
Deelnemerspercentage	8%, Aantal stemmen (4) gebaseerd op inwoneraantal
Doel en openbaar belang	Hecht is een Gemeenschappelijke Regeling (GR) van 18 deelnemende gemeenten. Hecht zet zich in voor de gezondheid en veiligheid van de inwoners van de regio Hollands Midden. De taken van Hecht liggen in het verbinden van de publieke gezondheid, het sociaal domein en het veiligheidsdomein. De wisselwerking tussen beleid, onderzoek en praktijk verhoogt de effectiviteit van het werk en komt daarmee ten goede aan de inwoners.

Naam verbonden partij	Hecht
	Onder Hecht vallen de GGD Hollands Midden, de Regionale Ambulance Voorziening (RAV) Hollands Midden en het Zorg- en Veiligheidshuis (ZVH) Hollands Midden.
Wijze van dienen van het gemeentebelang	In het AB zit één collegelid dat door het college is aangewezen. NB: DB-posten worden verdeeld in september 2026.
Beleidsvoornemens 2027	Het AB heeft op 9 juli 2025 besloten om het takenpakket van Hecht in te krimpen per 2026. Met de begrotingen voor 2027 en 2028 wordt het laatste deel van de 6% structurele bezuiniging gefaseerd gerealiseerd, zodat Hecht aan het eind van het jaar 2028 de totale taakstelling heeft gerealiseerd. Om dit waar te maken wordt incidenteel geïnvesteerd in digitale efficiency en het vergroten van het bereik van de dienstverlening. Ook wordt effect verwacht van het inzetten op een strategische inkoopkalender. Vanaf 2027 worden onderdelen van het Integraal Zorgakkoord (IZA) en delen van Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) samengebracht in het Aanvullend Zorg en Welzijnsakkoord (AZWA). Het doel van AZWA is onder meer het toegankelijk en betaalbaar houden van kwalitatief goede zorg en ondersteuning in Nederland, waar ondertekenaars zich tot en met 2028 inzetten om het stijgende arbeidsmarkttekort te verlagen. De invoering van het AZWA heeft gevolgen voor de taken en financiering van Hecht. De precieze consequenties zijn op dit moment nog niet bekend en worden in overleg met Hecht nog uitgewerkt.
Risico's	Omdat de begroting al ruim voor de start van het jaar wordt opgesteld, is de raming van de kostenontwikkeling per definitie met enige onzekerheid omgeven. Als afwijkingen worden verwacht, dan wordt hierover het gesprek gevoerd in het AB Hecht. Daarnaast is de krapte op de arbeidsmarkt voor zorgpersoneel een risicofactor. Het ziekteverzuim is hoog en kan risico's voor de continuïteit van Hecht met zich meebrengen. Ook kan het zo zijn dat Hecht niet de geplande bezuiniging niet volledig of tijdig realiseert.
Bijdrage in 2027	€ 5.882.000

Financiële gegevens (bedragen * € 1.000)	2024	2025	2026
Eigen vermogen	€ 258	€ 3.166	€ 837
Vreemd vermogen	€ 52.822	€ 57.501	€ 52.309
Resultaat	€ -390	€ 2.897	-
Bron	jaarrekening	jaarrekening	begroting

4.7.5.1.7 Grondbank RZG Zuidplas

Naam verbonden partij	Grondbank RZG Zuidplas
Vestigingsplaats:	Den Haag
Website:	www. ontwikkelingzuidplaspolder.nl
Programma(s):	3. Wonen en leefomgeving
Taalveld(en):	8.3 Wonen en bouwen
Aard:	GR
Deelnemerspercentage:	6% Ieder AB lid heeft 1 stem
Doel en openbaar belang:	De Grondbank heeft als doel de ontwikkeling van de Zuidplaspolder te faciliteren door de voor deze ontwikkeling benodigde gronden te verwerven, te beheren ten behoeve van de gebiedsontwikkeling en de daarmee samenhangende publieke opgaven te realiseren. Haar belangrijkste doelstelling is om de in eigendom zijnde gronden te verkopen in het kader van de gewenste en vastgestelde Zuidplaspolderontwikkelingen.
Wijze van dienen van het gemeentebelang:	In het AB zitten twee collegeleden die door het college zijn aangewezen. Het college van Gouda doet een bindende voordracht voor het DB-lid.
Beleidsvoornemens 2027	Na effectuering van de met de gemeente Zuidplas gesloten koopovereenkomst en de overdracht van de voor de gebiedsontwikkeling benodigde gronden, is het voornemen de gemeenschappelijke regeling Grondbank RZG Zuidplas in 2027 te beëindigen. Hiermee wordt uitvoering gegeven aan het tijdelijke karakter van de Grondbank, waarvan de doelstelling met de overdracht van de gronden aan de gemeente Zuidplas is gerealiseerd.
Risico's	Na uitvoering van de koopovereenkomst tussen de Grondbank en de gemeente Zuidplas worden de voor de gebiedsontwikkeling benodigde gronden overgedragen aan de gemeente. In de overeenkomst is vastgelegd dat vanaf het moment van overdracht de risico's samenhangend met de gronden en de verdere gebiedsontwikkeling niet langer bij de Grondbank liggen, maar voor rekening en risico van de gemeente Zuidplas komen.
Bijdrage in 2027	-

Financiële gegevens (bedragen * € 1.000)	2024	2025	2026
Eigen vermogen	-	€ -22.000	n.n.b.
Vreemd vermogen	€ 97.237	€ 97.737	n.n.b.
Resultaat	-	-	n.n.b.
Bron	jaarrekening	jaarrekening	Begroting wordt niet opgesteld

4.7.5.1.8 Veiligheidsregio Hollands Midden

Naam verbonden partij	Veiligheidsregio Hollands Midden
Vestigingsplaats	Leiden
Website	www.vrhm.nl
Programma(s)	6. Leefbaarheid en veiligheid
Taakveld	1.1 Crisisbeheer & Brandweer
Aard	GR
Deelnemerspercentage	9,3 % Aantal stemmen gebaseerd op inwoneraantal.
Doel en openbaar belang	Belangenbehartiging van de aan de regeling deelnemende gemeenten op het terrein van brandweer, geneeskundige hulpverlening bij zware ongevallen, rampen en rampenbestrijding. Daarnaast aan het realiseren van een gecoördineerde inzet bij zware ongevallen en rampen betrokken organisaties, instellingen en diensten.
Wijze van dienen van het gemeentebelang	Het AB wordt gevormd door de burgemeesters van de deelnemende gemeenten.
Beleidsvoornemens 2027	Het beleidskader voor 2027 wordt gevormd door het Regionaal Beleidsplan VRHM 2024–2027 “Focus op veiligheid, vandaag en morgen” en de bijbehorende Kadernota 2027. De raad heeft hierop haar zienswijze gegeven, waarbij met name de zorg over de aanrijdtijd van de brandweer in Gouda-Oost door de veiligheidsregio is opgepakt en opgelost. De VRHM is in belangrijke mate een uitvoeringsorganisatie. Ontwikkelingen als klimaatverandering, stedelijke verdichting, digitalisering, energietransitie, vergrijzing en polarisatie brengen echter nieuwe en complexere risico’s met zich mee voor de veiligheid van inwoners. Wat deze dynamiek betekent voor de taken van de Veiligheidsregio Hollands Midden is uitgewerkt in het Regionaal Beleidsplan. Omdat sommige ontwikkelingen zo snel gaan dat er nog geen pasklare antwoorden zijn, heeft het beleidsplan het karakter van een beleidsagenda. Hierin zijn 12 strategische opgaven benoemd, die richtinggevend zijn voor de ontwikkeling van het vakgebied en de organisatie van de VRHM in de komende jaren.
Risico's	Onvoorzienbare grote crisis zoals sterke opleving van het corona virus.
Bijdrage in 2027	€ 6.668.442

Financiële gegevens (bedragen * € 1.000)	2024	2025	2026
Eigen vermogen	€ 9.297	€ 9.926	€ 6.455
Vreemd vermogen	€ 74.971	€ 79.141	€ 86.747
Resultaat	€ 2.786	€ 2.020	-
Bron	jaarrekening	jaarrekening	begroting

4.7.5.1.9 Belasting samenwerking Gouwe-Rijnland

Naam verbonden partij	Belastingsamenwerking Gouwe Rijnland
Vestigingsplaats	Leiden
Website:	www. bsgr.nl
Programma(s):	1 economie, werk en onderwijs ; 2.Energie en klimaat; 3 wonen en leefomgeving; 4. Sociaal Domein ; 5 cultuur, sport en recreatie; 6 leefbaarheid en veiligheid; 7 bestuur en organisatie 8. Financiering en Dekkingsmiddelen
Taakveld(en):	3.3 bedrijvenloket en bedrijfsregelingen (marktgelden) 3.4 economische promotie (toeristenbelasting) 7.2 riolering (rioolheffing) 7.3 Afval (reinigingsheffingen) 7.4 Milieubeheer (milieuleges) 2.1. Verkeer en vervoer (leges kabels en leidingen) 8.3 wonen en bouwen (leges omgevingsvergunning/VFLO 2.3 recreatieve havens (haven- en liggelden) ; 1,2 openbare orde en veiligheid (leges bijzondere wetten) 0.2 burgerzaken (leges div) 0.61 OZB woningen; 0.62 OZB niet woningen; 0.64 Belastingen overig (hondenbelasting, precariobelasting)
Aard:	GR
Deelnemerspercentage:	9,41%, Aantal stemmen gerelateerd aan bijdrage in kalenderjaar
Doel en openbaar belang:	Het verbeteren van de kwaliteit, continuïteit en efficiency door samen te werken bij de uitvoering van de heffing en invordering van lokale belastingen en de uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken (WOZ) .
Wijze van dienen van het gemeentebelang:	In het AB zit een collegelid die door het college benoemd is.
Beleidsvoornemens 2027	De gemeente houdt de regie over beleidsvoornemens. De gemeente bepaalt zelf de tarieven en het beleid rondom kwijtschelding etc.
Risico's	De BSGR betreft een uitvoeringsorganisatie. Op grond van de Gemeenschappelijke regeling van de BSGR zijn de deelnemers verplicht er zorg voor te dragen dat de BSGR te allen tijde beschikt over voldoende middelen om aan al haar verplichtingen jegens derden te kunnen voldoen. De deelnemers moeten zelf maatregelen treffen om eventuele risico’s af te dekken.
Bijdrage in 2027	€ 1.583.970

Financiële gegevens (bedragen * € 1.000)	2024	2025	2026
Eigen vermogen	€ 1.422	€ 1.964	€ 930
Vreemd vermogen	€ 17.662	€ 13.162	€ 14.629
Resultaat	€ 576	€ 748	-
Bron	jaarrekening	jaarrekening	begroting

4.7.5.1.10 Jeugd en Wmo

Naam verbonden partij	Jeugd en Wmo Midden Holland
Vestigingsplaats	Gouda
Website:	www.grjw.nl
Programma(s):	4. Sociaal domein
Taakveld(en):	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie 6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen integraal 6.714 Overige maatwerkarrangementen Wmo 6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal
Aard:	GR
Deelnemerspercentage:	30,25%. Aantal stemmen in AB gebaseerd op staffel inwoneraantal
Doel en openbaar belang:	GR JW organiseert een doelmatig regionaal zorg- en ondersteuningsaanbod jeugd en Wmo voor de inwoners van Midden-Holland. GR JW waarborgt hierbij de kwaliteit, continuïteit, doelmatigheid en rechtmatigheid vanhet zorg- en ondersteuningsaanbod. GR JW heeft mede tot doel de gemeentelijke colleges te ondersteunen bij het opstellen van kaderstellend beleid.
Wijze van dienen van het gemeentebelang:	In het AB zitten 2 collegeleden die door het college benoemd zijn. In het DB zit een collegelid dat door het college benoemd is.
Beleidsvoornemens 2027	De taken in het kader van het Integraal Zorg Akkoord (IZA) en het borgen van de daar behaalde resultaten in de opvolger van het IZA, het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA). Doel is het beroep op de zorg de komende jaren minder te laten stijgen, of zelfs te laten dalen, door meer aandacht voor preventie en betere samenwerking. Doorontwikkeling van het in 2025 gestarte programma Inzicht & Impact, waarin met gemeenten, zorginstanties, en kennisinstituten onderzocht wordt wat wel en niet werkt in de jeugdzorg, en daar als regio ook op gaan sturen (met als doel de kwalitatief goede, betaalbare en toegankelijke zorg). De doorontwikkeling van GR JW tot een kwalitatief hoogwaardige en duurzame organisatie.
Risico's	Door onvoorspelbare (prijs)ontwikkelingen kunnen de kosten voor afgenomen producten en diensten hoger worden dan begroot. Dit geldt voor de loonkostenontwikkelingen van het vaste personeel, de kosten van inhuur en voor het Regionaal Zorgaanbod. Doordat de organisatie in opbouw is bestaat het risico dat werkzaamheden meer personele capaciteit vragen dan eerder ingeschat. Ten aanzien van de Rijksbudgetten gelden diverse risico's: er is sprake van doordecentralisatie van de Rijksmiddelen voor beschermd wonen. Daarnaast worden de Rijksmiddelen voor MO en VO niet geïndexeerd. Voor het jaar 2027 is een realistische inschatting opgenomen van de Rijksbudgetten. Op de langere termijn bestaat het risico dat de Rijksbudgetten onvoldoende zijn om alle taken uit te voeren. De kosten voor beschermd wonen zijn voor 2027 ingeschat. De werkelijke kosten kunnen hoger worden doordat sprake is van een openeinderegeling.
Bijdrage in 2027	€ 2.269.000 (betreft organisatiekosten)

Financiële gegevens (bedragen * € 1.000)	2024	2025	2026
Eigen vermogen	nvt	€ 12.814	€ 7.000
Vreemd vermogen	nvt	€ 11.279	€ 500
Resultaat	nvt	€ 4.644	-
Bron	jaarrekening	jaarrekening	begroting

4.7.5.1.11 De Groene Hart Rekenkamer

Naam verbonden partij	Groene Hart Rekenkamer
Vestigingsplaats	Gouda
Website:	www.groenehartrekenkamer.nl
Programma(s):	7. Bestuur en organisatie
Taakveld(en):	0.1 Bestuur
Aard:	GR
Deelnemerspercentage:	Op basis van de omzet 2024: 51%
Doel en openbaar belang:	De Groene Hart rekenkamer ondersteunt de gemeenteraden in hun controlerende en kaderstellende taak. Dit doet zij door onderzoek uit te voeren naar de doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid van het gevoerde bestuur in de deelnemende gemeenten.
Wijze van dienen van het gemeentebelang:	Vanuit de Programmaraad (ingesteld om de verbinding met de vier gemeenteraden te borgen) zijn vanuit elke deelnemende gemeente twee raadsleden vertegenwoordigd. De leden van de Groene Hart rekenkamer zijn met ingang van 1 januari 2024 benoemd voor een periode van 6 jaar.

Naam verbonden partij	Groene Hart Rekenkamer
Beleidsvoornemens 2027	De Groene Hart rekenkamer beziet de mogelijkheden om gemeenschappelijke onderzoeken voor de gemeenten uit te voeren, maar heeft ook de ruimte om voor individuele gemeenten onderwerpen te onderzoeken.
Risico's	-
Bijdrage in 2027	€ 107.120

4.7.5.2 Overige verbonden partijen

4.7.5.2.1 B.V. Sport.Gouda

Naam verbonden partij	B.V. Sport.Gouda
Vestigingsplaats	Gouda
Website	www.sportpuntgouda.nl
Programma(s)	5. Cultuur, Sport en Recreatie
Taakveld	5.1 Sportbeleid en activering; 5.2 Sportaccommodaties
Aard	BV
Deelnemerspercentage	100% stemrecht als aandeelhouder
Doel en openbaar belang	Het realiseren, beheren en exploiteren van voorzieningen en accommodaties op het gebied van sport en bewegen, zoals het Groenhovenbad, gymzalen, sporthallen en velden. Daarnaast worden voor derden activiteiten uitgevoerd zoals buurtsport, buitenschoolse activiteiten, organisatie en uitvoering van sportevenementen, verenigingsondersteuning en activiteiten in de verbinding tussen sport, zorg en sociale basis.
Wijze van dienen van het gemeentebelang	De AVA wordt vertegenwoordigd door een collegelid. Voor de afgenomen diensten is een dienstverleningsovereenkomst (DVO) afgesloten.
Beleidsvoornemens 2027	De beleidsvoornemens van SPORT•GOUDA voor 2026 zijn gericht op het voortzetten en versterken van het beheer en de ontwikkeling van sportfaciliteiten in Gouda. De organisatie blijft verantwoordelijk voor de exploitatie van sporthallen, gymzalen, het zwembad en overige sportinfrastructuur binnen de stad. Belangrijkste accenten voor 2026: Toegankelijkheid en kwaliteit: Het verbeteren van de toegankelijkheid van sportvoorzieningen en het waarborgen van een hoge kwaliteit van de dienstverlening. Duurzaamheid: Het verduurzamen van sportaccommodaties door middel van energiebesparende maatregelen en circulaire oplossingen in beheer en onderhoud. Participatie en gezondheid: Het stimuleren van sport- en beweegdeelname door inwoners van Gouda, met extra aandacht voor kwetsbare doelgroepen. Gezonde leefstijl en sociale cohesie: Het versterken van een gezonde leefstijl en het bevorderen van ontmoeting en verbinding via sportactiviteiten. Gemeentelijke samenwerking (AZWA): SPORT•GOUDA vervult in 2027 opnieuw een centrale rol in de uitvoering van de gemeentelijke plannen op het gebied van sport & bewegen, sociale basis en zorg, onder meer bij projecten op het gebied van valpreventie en het versterken van de sociale basis. Meer informatie over de concrete plannen en prestaties van SPORT•GOUDA in 2027 is terug te vinden in de financiële jaarstukken van de gemeente Gouda, waarin de verbonden partijen worden toegelicht.
Risico's	Verduurzaming zwembad: Om de sport betaalbaar te houden is het van groot belang dat er een verduurzamingsslag uitgevoerd kan worden in het zwembad. Vanwege de enorm gestegen energiekosten is verduurzaming op termijn de enige manier om de kosten (en daarmee de prijs voor deelname aan sport door Gouwenaren) binnen de perken te houden. Onzekerheid rijksregelingen (btw en SPUK): De wijze waarop wordt omgegaan met btw blijft een punt van aandacht, hoewel inmiddels duidelijk is dat de rijksregeling Specifieke Uitkering Stimulering Sport (SPUK) in ieder geval voor de jaren 2027 tot en met 2029 blijft bestaan. Het wegvallen van deze regeling zou directe financiële gevolgen hebben voor de exploitatie. Personeelslasten (cao-ontwikkeling): De verwachting is dat de cao-stijging in 2027 wederom hoger uitvalt dan het percentage waarmee de gemeente het DVO-bedrag verhoogt. Dit leidt tot een structureel financieel knelpunt.

Financiële gegevens (bedragen * € 1.000)	2024	2025	2026
Eigen vermogen	€ 1.140	€ 1.151	n.n.b.
Vreemd vermogen	€ 6.359	€ 6.600	n.n.b.
Resultaat	€ 71	€ 11	n.n.b.
Bron	jaarrekening	jaarrekening	begroting

4.7.5.2.2 N.V. BNG

Naam verbonden partij	N.V. BNG
Vestigingsplaats	Den Haag
Website	www.BNG.nl
Programma(s)	8. Dekkingsmiddelen
Taakveld	0.5 Treasury
Aard	NV
Deelnemerspercentage	0,15%. Er is stemrecht via de aandeelhouder.

Naam verbonden partij	N.V. BNG
Doel en openbaar belang	Het uitvoeren van gespecialiseerde financiële dienstverlening voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang tegen zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger
Wijze van dienen van het gemeentebelang	De gemeente Gouda wordt in de AVA vertegenwoordigd door een collegelid. Voor de afgenomen diensten is een dienstverleningsovereenkomst afgesloten.
Beleidsvoornemens 2027	De beleidsvoornemens van BNG Bank voor 2027 bouwen voort op de resultaten van de strategische periode, waarin maatschappelijke impact, duurzaamheid en digitalisering onverminderd centraal staan. Binnen het klimaatplan **"Going Green"** heeft BNG Bank haar klimaatdoelstelling voor 2025 (minimaal 25% reductie van de CO_2e-uitstoot van haar kredietportefeuille in scope 1 en 2) al in een eerder stadium succesvol gerealiseerd. De focus verschuift voor 2027 volledig naar de tussendoelstelling voor 2030, die stuurt op een absolute emissiereductie van minimaal 43% ten opzichte van het referentiejaar. Volgens de meest recente rapportages beschikt de bank over robuuste emissiegegevens voor nagenoeg de gehele kredietportefeuille (99,6%), wat de monitoring van deze transitie hoogwaardig en betrouwbaar maakt. BNG Bank blijft in 2027 haar unieke positie als stabiele partner voor de publieke sector invullen. Zij ondersteunt overheden en maatschappelijke instanties actief met gerichte duurzame financieringsoplossingen - waaronder de uitgifte van ESG-obligaties en sectorgerichte kredietverlening voor de energietransitie, woningbouw, zorg en het onderwijs. Daarnaast intensiveert de bank haar inzet op verregaande digitalisering en data-gedreven processen om de operationele efficiëntie te verhogen, met behoud van de toegankelijke, persoonlijke ondersteuning aan haar klanten.
Risico's	Onverwachte kredietverliezen en de ontwikkeling van ongerealiseerde marktwaardeveranderingen kunnen de winstverwachting van BNGBank onder druk zetten. Dit kan gevolgen kunnen hebben voor de dividenduitkering over het boekjaar 2025 en verdere jaren.

Financiële gegevens (bedragen * € 1.000)	2024	2025	2026
Eigen vermogen	€ 1.140	€ 1.151	n.n.b.
Vreemd vermogen	€ 6.359	€ 6.600	n.n.b.
Resultaat	€ 71	€ 11	n.n.b.
Bron	jaarrekening	jaarrekening	begroting

4.7.5.2.3 Oasen N.V

Naam verbonden partij	Oasen N.V.
Vestigingsplaats	Gouda
Website	www.oasen.nl
Programma(s)	8. Dekkingsmiddelen
Taakveld	0.8 Overige baten en lasten
Aard	NV
Deelnemerspercentage	9,63% stemrecht als aandeelhouder.
Doel en openbaar belang	Het leveren van drinkwater voor de inwoners van Gouda en een groot aantal andere gemeenten in het Groene Hart.
Wijze van dienen van het gemeentebelang	De gemeente Gouda wordt in de AVA vertegenwoordigd door een collegelid.
Beleidsvoornemens 2027	Continuering en versterking van investeringen in waterinfrastructuur: Oasen zet haar investeringsprogramma uit 2022–2026 voort, waarin drinkwaterzuiveringsinstallaties, distributienetwerken, reservoirs en pompstations worden gemoderniseerd om de drinkwatervoorziening in Zuid-Holland en West-Utrecht toekomstbestendig te houden. Hoewel het investeringsprogramma loopt tot uiterlijk 2026, blijft de kernmissie onveranderd: het garanderen van betrouwbaar en hoogwaardig drinkwater voor ongeveer 790.000 tot 800.000 inwoners in het verzorgingsgebied. Klimaatadaptatie en waterkwaliteit: Oasen richt zich sterk op de gevolgen van klimaatverandering, zoals verzilting van grondwater en toename van milieuvreemde stoffen. Door innovatieve zuiveringstechnieken en infrastructuuraanpassingen wordt de drinkwaterkwaliteit beschermd en de beschikbaarheid gegarandeerd.
Risico's	De gemeente Gouda heeft geen directe invloed op de door Oasen gehanteerde drinkwatertarieven. De komende jaren blijft Oasen fors investeren in de drinkwatervoorziening voor de toekomst. Deze investeringen zijn noodzakelijk om voldoende betrouwbaar drinkwater te blijven garanderen. Als gevolg van de toenemende inflatie en klimaatveranderingen zullen inwoners van Gouda worden geconfronteerd met drinkwatertarieven die naar verwachting sneller stijgen dan voorheen uitgangspunt was.

Financiële gegevens (bedragen * € 1.000.000)	2024	2025	2026
Eigen vermogen	€ 4.777	€ 4.863	n.n.b.
Vreemd vermogen	€ 123.164	€ 110.701	n.n.b.
Resultaat	€ 56	€ 86	n.n.b.
Bron	jaarrekening	jaarrekening	Begroting wordt niet opgesteld

4.7.5.2.4 N.V. Cyclus

Naam verbonden partij	N.V. Cyclus
Vestigingsplaats	Gouda
Website	www.cyclusnv.nl
Programma(s)	3. Wonen en leefomgeving
Taakveld	5.7 Openbaar groen; 8.3 Wonen en bouwen
Aard	NV
Deelnemerspercentage	Stemrecht als aandeelhouder 23,5 %
Doel en openbaar belang	Uitvoering afvalbeheer (inzameling, verwerking), reiniging en gladheidsbestrijding. Daarnaast wordt ook informatie en advies gegeven over regionaal en lokaal afvalbeleid. Als zodanig levert zij ook een bijdrage aan een schoon, heel en veilig leefmilieu.
Wijze van dienen van het gemeentebelang	In de AVA vertegenwoordigt een collegelid (portefeuillehouder financiën) de belangen van Gouda als aandeelhouder. Voor de afgenomen diensten zijn dienstverleningsovereenkomsten afgesloten en is de gemeente opdrachtgever. Opdrachtgeving vindt bestuurlijk plaats (portefeuillehouder afval) en ambtelijk (afdeling Beheer Openbare Ruimte).
Beleidsvoornemens 2027	De beleidsvoornemens voor 2027 richten zich op een vervolg én verdieping van de inzet op een circulaire economie en de Nederlandse VANG-doelstellingen (Van Afval Naar Grondstof). Cyclus zet samen met gemeenten in Midden-Holland en daarbuiten actief in op het verminderen van restafval per inwoner, het bevorderen van afvalscheiding, het verhogen van recyclingpercentages en het implementeren van innovatieve oplossingen. Het huidige beleid van Cyclus, waarin klantwaarde (efficiënte dienstverlening en kostenbesparingen) vooropstaat, wordt voortgezet. Door de uitbreiding verwacht men – op basis van een uitgewerkte businesscase – vanaf 2027 synergievoordelen te behalen. Toetreding van nieuwe gemeenten: in 2025 is een besluit genomen over de toetreding van nieuwe gemeenten. Dienstverlening is in een aantal van deze gemeenten gestart in 2026 en voor een aantal zal dit in 2027 starten. De nieuwe gemeenten zijn allen sinds 2026 aandeelhouder en sluiten aan op het inzamelnetwerk van Cyclus, een belangrijke stap voor schaalvergroting en een uniforme aanpak.
Risico's	De met de opdrachtgevende gemeenten afgesloten DVO's bieden voor de komende jaren uitvoerings- en financiële zekerheid. De effecten van landelijke nieuwe wet- en regelgeving en marktontwikkelingen kunnen consequenties hebben op de DVO-afspraken en daarmee ook voor Gouda een financiële impact hebben. Daarnaast biedt de uitbreiding met nieuwe gemeenten zoals kansen als risico's, omdat de organisatie van Cyclus er op aangepast moet worden.

Financiële gegevens (bedragen * € 1.000)	2024	2025	2026
Eigen vermogen	€ 136.041	€ 147.276	€ 149.792
Vreemd vermogen	€ 263.335	€ 287.747	€ 298.494
Resultaat	€ 7.892	€ 11.556	€ 10.583
Bron	jaarrekening	jaarrekening	Begroting

4.7.5.2.5 Coöperatieve Parkeerservice U.A.

Naam verbonden partij	Coöperatieve Parkeerservice u.a.
Vestigingsplaats	-
Website	www. Parkeerservice.nl
Programma(s)	3. Wonen en leefomgeving
Taakveld	2.2 Parkeren
Aard	Coöperatie
Deelnemerspercentage	6,25%
Doel en openbaar belang	ParkeerService ondersteunt gemeenten bij het ontwikkelen, implementeren en uitvoeren van parkeerbeleid.
Wijze van dienen van het gemeentebelang	De gemeente wordt vertegenwoordigd in de algemene ledenvergadering (ALV).
Beleidsvoornemens 2027	Streven is om te groeien, er wordt niet geanticipeerd op een nieuw lid / nieuwe leden.
Risico's	-

Financiële gegevens (bedragen * € 1.000)	2024	2025	2026
Eigen vermogen	€ 14.156	€ 19.194	n.n.b
Vreemd vermogen	€ 24.695	€ 28.779	n.n.b
Resultaat	€ 2.893	€ 2.040	n.n.b
Bron	jaarrekening	jaarrekening	begroting

4.8 Grondbeleid

4.8.1 Inleiding

Op 13 december 2023 is de vernieuwde nota grondbeleid vastgesteld.

Bij de jaarrekeningen worden de grondexploitaties geactualiseerd. Daarbij worden planningen herzien, indexen geactualiseerd en gerealiseerde kosten en opbrengsten verwerkt. Voorafgaand aan de actualisatie wordt jaarlijks het Meerjarenperspectief Grondexploitaties (MPG) opgesteld en aan de raad gerapporteerd. Deze rapportage geeft inzicht in de grondexploitaties. Daarmee sluit deze stand aan bij de jaarrekening en vormen beiden op gebied van grondexploitaties een twee-eenheid.

Aanvullend en samenvattend hierop worden in deze paragraaf relevante aspecten van het grondbeleid weergegeven.

Deze paragraaf bevat:
- Algemene prijs- en marktontwikkelingen;
- Actuele ontwikkelingen rond grondbeleid;
- Actuele ontwikkelingen binnen projecten.

4.8.2 Algemene prijs- en marktontwikkelingen

Woningprijzen blijven stijgen door schaarste en ruimere hypotheekmogelijkheden
Het kadaster meldt in de eerste kwartaalrapportage 2026 woningmarkt dat het aantal verkochte woningen is toegenomen ten opzichte van een jaar eerder. Starters hebben hierin, net als voorgaande jaren, een groot aandeel. Zij kopen vooral kleine woningen in grote steden. Daarnaast neemt het aandeel van investeerders in de woningvoorraad nog steeds af.

Gemiddelde woningprijs daalt
Het lijkt starters wat beter te lukken om – voornamelijk kleine – woningen te kopen. De verkoop door investeerders van dit type woning draagt daaraan bij. Overigens lijkt de piek van die verkopen door particuliere investeerders wel bereikt, al ligt het aantal verkochte woningen in het eerste kwartaal van 2026 nog steeds hoger dan een jaar eerder. Als investeerders woningen kopen, betreft dit juist grotere en duurdere woningen. De ingezette daling van de gemiddelde woningprijs wordt voornamelijk veroorzaakt door het grote aantal verkochte kleine woningen (< 80 m2).

Grondwaarde stijgt
De grondwaarde per m2 bij nieuwbouwwoningen en bedrijventerreinen blijft stijgen maar gemiddeld minder dan maar de (gemeentelijke) grondprijsverhogingen blijven achter bij een genormeerd residuele berekening (aldus Stec naan aanleiding van benchmark eind 2025). Belangrijkste oorzaak voor woningbouw is de gemeentelijke inzet om nieuwbouwwoningen betaalbaar te houden, De Wet versterking regie volkshuisvesting (Wvrv) is hiervoor een belangrijke drijfveer. Relatief goed nieuws is de afvlakking van de bouwkostenstijgingen doordat de prijzen voor grondstoffen en materiaal redelijk stabiliseren. Hierin zijn de laatste gevolgen van de oorlog in het Midden-Oosten overigens nog niet zichtbaar. Per saldo stijgt de residuele grondwaarde. Ontwikkelaars en bouwers proberen steeds vaker conceptwoningen te bouwen. Hierdoor dalen de faalkosten en ontstaan efficiëntere woonproducten. Daarmee wordt de bouw ook minder weersafhankelijk, maar ligt het risico van eenvormigheid maar ook afhankelijkheid op de loer.

4.8.3 Actuele ontwikkelingen rond grondbeleid

In Gouda wordt de methode van residueel rekenen toegepast. Deze methode houdt maximaal rekening met de actuele marktomstandigheden. Daarmee kan worden ingespeeld op stijging van bouwkosten maar ook op rentedaling/-stijging en de prijsontwikkeling van koopwoningen. In economisch gunstige tijden stijgt de grondwaarde. Bij hoge rentelasten, dalende VON waarde, en/of stijging van bouwkosten daalt uiteindelijk de gemiddelde grondwaarde. Deze methode stelt partijen in staat om de productie van woningen op peil te houden en marktconforme waardes te behalen. Wel kan een lagere grondwaarde binnen een project tot lagere projectresultaten (veelal verliezen binnen een project) leiden. Soms kan, door het wijzigen van bouwprogramma's, verkleinen van projecten of het slim faseren (uitstellen, versnellen of prioriteiten bijstellen), het resultaat van een project positief worden beïnvloed en/of de financiële nadelen worden beperkt.

Op 13 december 2023 is de vernieuwde nota grondbeleid vastgesteld. Doel is een actiever grondbeleid, waarbij de gemeente meer aan de voorkant van de projecten wil meedenken. Daarnaast is de nota kostenverhaal ingevoerd waarmee het verhaal van kosten transparanter wordt en zijn het fonds betaalbaar wonen en het gebiedsfonds infrastructuur Spoorzone ingesteld.

4.8.4 Actuele ontwikkelingen binnen projecten

Bij de jaarrekening worden de grondexploitaties geactualiseerd. Daarbij worden planningen herzien, indexen geactualiseerd en gerealiseerde kosten en opbrengsten verwerkt. Inhoudelijke beleidskeuzes en/of planscope wijzigingen worden voorafgaand aan de actualisatie afzonderlijk ter besluitvorming aangeboden.

De actualisatie van grondexploitaties geeft per project een resultaat op eindwaarde. Vanuit het voorzichtigheidsbeginsel worden voorzieningen getroffen bij projecten die sluiten met een financieel tekort maar sinds het afsluiten van de grondexploitatie Spoorzone eind 2025 is dit in Gouda niet aan de orde. Bij positieve grondexploitaties vindt verplichte tussentijdse winstneming plaats. Bij Westergouwe worden eventuele winsten ingezet om de betaalbaarheid van woningen te vergroten, zodat ook tussentijdse winstneming niet heeft plaatsgevonden en niet in beeld is.

Per project volgt een overzicht van de stand van zaken en de geplande activiteiten.

Westergouwe
Vanaf 1 januari 2026 heeft Gouda één grondexploitatie: Westergouwe. Het project is volop in ontwikkeling. Fases I en II zijn gereed. Fase III is in aanbouw en deze fase loopt door tot en met 2028. In 2025 is gewerkt aan de planvoorbereiding in deelgebied 3B. Door een beroep tegen het vastgestelde bestemmingsplan is hier wel vertraging ontstaan. Verwacht wordt dat in dit deelgebied eind 2026/ begin 2027 gestart wordt met de realisatie van de eerste woningen van het in totaal geplande programma van 450 woningen. De bouw van de eerste fase van het voorzieningencluster (het integraal Kindcentrum) heeft in 2025 plaatsgevonden en de eerste gebruikers hebben het gebouw begin 2026 in gebruik genomen. Voor fase 4 is in 2025 het stedenbouwkundig plan definitief gemaakt, zodat ook hier gestart kon worden met de uitwerking van de woongebouwen. Begin 2026 is het traject voor de uitwerking van het stedenbouwkundig plan voor fase 5 opgestart.

In de periode 2026-2028 is de bouw van fase III voorzien, het doorlopen van de ruimtelijke procedure van fase IV en de planvorming voor fase V. Fase III.B loopt naar verwachting door tot in 2029. In 2027-2029 is de bouw van fase IV voorzien.

De baten en lasten van de grondexploitaties zijn opgenomen in het overzicht van incidentele baten en lasten.

Westergouwe is momenteel de enige actieve grondexploitatie van de gemeente Gouda.

4.8.5 Beleidsdocumenten
Het beleid in deze paragraaf is gebaseerd op onderstaande documenten die door de raad zijn vastgesteld:

Beleidsdocument
Nota Grondbeleid 2023
Handboek grondzaken

4.9 Openbaarheid

Uitvoering van de Wet open overheid (Woo)
De wet regelt dat de gemeente informatie openbaar maakt. Dat gebeurt op twee manieren. Inwoners kunnen informatie opvragen met een Woo-verzoek. Dat heet passieve openbaarmaking. Daarnaast maakt de gemeente zelf informatie openbaar. Dat heet actieve openbaarmaking. Een goede informatiehuishouding is hiervoor noodzakelijk. Daarvoor moet de informatie van de gemeente vindbaar, betrouwbaar en duurzaam toegankelijk zijn. De Woo verplicht gemeenten om in de begroting aandacht te besteden aan de uitvoering van de wet.

Actieve openbaarmaking
Gouda maakt al informatie actief openbaar. De eerste verplichte informatiecategorieën staan in de Woo-index en de eerste publicaties staan op open.gouda.nl.

De landelijke invoering van de volgende informatiecategorieën is vertraagd. In 2026 adviseerde het Adviescollege Openbaarheid en Informatiehuishouding gemeenten om niet langer te wachten op een landelijke voorziening, maar om een eigen publicatieplatform te ontwikkelen. Het kabinet heeft deze lijn in juni 2026 onderschreven.

Gouda sluit hierop aan. Het college besloot op 31 maart 2026 om niet langer te wachten op de komst van een landelijk publicatieplatform. De gemeente publiceert inmiddels Woo-verzoeken, Woo-besluiten en convenanten op het publicatieplatform open.gouda.nl.

In 2027 bekijkt Gouda of actieve openbaarmaking verder kan worden ingevoerd, rekening houdend met de landelijke fasering. De planning en de exacte eisen daarvan zijn nog niet definitief (zie onderstaande tabel). Op dit moment werkt het Rijk toe naar verdere invoering in de tweede helft van 2027. Gouda volgt deze ontwikkeling.

In de onderstaande tabel is per tranche aangegeven welke informatiecategorieën hierin zijn opgenomen.

Tranche	informatiecategorieën	Stand van zaken Gouda
Eerste tranche	• Informatie over organisatie en werkwijze • bereikbaarheidsgegevens	Informatie over organisatie, werkwijze en bereikbaarheid is openbaar via overheid.nl
Tweede tranche	• Ontwerpen van wet- en regelgeving met adviesaanvraag • Vergaderstukken decentrale overheden • Agenda's en besluiten van bestuurscolleges • Adviezen • Jaarplannen en jaarverslagen	Raads- en commissiestukken zijn al openbaar via het raadsinformatiesysteem. In 2027 breidt Gouda de actieve openbaarmaking uit met agenda's en besluiten van het college, jaarplannen en jaarverslagen. De landelijke planning en exacte eisen kunnen wijzigen.
Derde tranche	• Bij vertegenwoordigende organen ingekomen stukken • Subsidieverplichtingen anders dan met beschikking • Convenanten • Onderzoeksrapporten • Klachtoordelen	Convenanten en Woo-verzoeken en -besluiten staan op open.gouda.nl. In 2027 breidt Gouda de actieve openbaarmaking stapsgewijs uit met klachtoordelen. De landelijke planning en exacte eisen kunnen nog wijzigen.

Passieve openbaarmaking
Gouda werkt in 2027 verder aan de verbetering van de afhandeling van Woo-verzoeken. De nadruk ligt op juridische kwaliteit, procesregie, betere ondersteuning van medewerkers en betere vindbaarheid van informatie. Deze aanpak helpt om verzoeken tijdig en zorgvuldig af te handelen.

Informatiehuishouding op orde
Een open overheid vraagt om betrouwbare en vindbare informatie. Gouda werkt daarom in 2027 verder aan een informatiehuishouding die duurzaam toegankelijk is. In 2027 voert Gouda het verbeterplan voor informatie- en archiefbeheer verder uit. Dit verbeterplan bundelt de maatregelen uit het archieftoezicht, het rekenkameronderzoek en de rapportage Informatie- en Archiefbeheer Gouda als onderdeel van het interbestuurlijk toezicht. De gemeente brengt processen, informatie en applicaties beter in beeld. Ook maakt Gouda duidelijke afspraken over digitaal samenwerken, archiveren, bewaren en vernietigen.

De nieuwe Archiefwet treedt op 1 januari 2027 in werking. Gouda bereidt de noodzakelijke aanpassingen aan lokale regelgeving in 2026 voor. Daarnaast werkt Gouda verder aan goed informatiebeheer. Hierdoor kan de gemeente informatie beter vinden, beheren, openbaar maken en bewaren.

5 Financiële begroting 2027 - 2030

5.1 Inleiding

In de financiële begroting wordt ingegaan op de exploitatie en de balans. Dit met als doel het inzicht in de gemeentelijke financiën te vergroten.

Allereerst worden de actuele uitgangspunten van het financieel beleid toegelicht. Daarna wordt een uitgebreide toelichting op de financiële positie gepresenteerd, waarbij aandacht wordt besteed aan de totstandkoming van het begrotingssaldo, het meerjarenperspectief, de geprognosticeerde balans en het EMU-saldo. Het hoofdstuk wordt afgesloten met een aantal specificaties (per programma, incidentele baten en lasten, financieringspositie, reserves, voorzieningen en arbeidskosten gerelateerde verplichtingen).

5.2 Financieel beleid en indicatoren

De uitgangspunten voor het financieel kader zijn vastgelegd in het samenlevingsakkoord 2027-2030.

De sturing van de financiële positie van de gemeente Gouda wordt langs drie invalshoeken vormgegeven:
1. Een gezonde weerstandsratio van ≥ 1,4
2. Een schuldquote van maximaal 110%
3. Een sluitende meerjarige programmabegroting

Realistisch begroten is essentieel. Tegenvallers worden zoveel als mogelijk in het lopende begrotingsjaar met meevallers en/ of binnen de bestaande budgetten opgelost. Incidentele meevallers aan het einde van een jaar worden in eerste instantie toegevoegd aan de algemene reserve. Pas daarna vindt besluitvorming plaats over de toekenning daarvan.

We gaan uit van een weerstandsratio (de verhouding tussen het aanwezige en het beschikbare weerstandsvermogen) in een bandbreedte van ≥ 1 en ≤ 1,4. We willen over voldoende reserves beschikken om in staat te zijn de gevolgen van de risico's op te vangen. We versterken de financiële positie door het instellen van een spaaroptie van 8,75 miljoen over de komende vier jaar.

Ten aanzien van de programmabegroting 2027-2030 geldt het volgende:
- De weerstandsratio ligt in 2027 op 2,9 en de jaren 2028 - 2030 rond de 3,0 en valt daardoor in de klasse 'uitstekend'.
- De leningenportefeuille (kortlopende en langlopende aangetrokken geldleningen) bedraagt eind 2027 naar verwachting € 390 miljoen.
- Voor de jaren 2027-2030 is er een sluitende meerjarenraming.

5.3 Toelichting ontwikkeling meerjarenperspectief 2027 - 2030

5.3.1 Ontwikkeling van het meerjarenperspectief 2027-2030

De basis voor het meerjarenperspectief 2027-2030 (startbegroting) ligt in de vaststelling van raadsbesluiten tot 9 juli 2026.

Bij het samenstellen van de begroting 2027- 2030 zijn vervolgens de mutaties uit het samenlevingsakkoord 2027 - 2030 en de financiële effecten van diverse ontwikkelingen en inzichten verwerkt, wat resulteert in een geactualiseerd meerjarenperspectief 2027-2030. Zie daartoe de volgende tabel.

De in de tabel geschetste ontwikkelingen zijn hierna per onderdeel verder uitgewerkt en toegelicht.

(bedragen x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
A. Startbegroting	**-2.678**	**-1.551**	**-2.750**	**-3.611**
B. Samenlevingsakkoord	5.700	2.225	-75	875
C. Autonome en administratieve ontwikkeling	223	228	697	-233
D. Nieuwe ontwikkelingen / effect bestuursrapportage	-4.718	-1.740	2.123	985
E. Begrotingsresultaten 2027 - 2030	**-1.473**	**-837**	**-4**	**-1.984**

(+ = nadeel/ last | - = voordeel/ baat)

Sluitende meerjarenraming 2027-2030
Het perspectief wordt gekenmerkt door een sluitende begroting 2027-2030.

5.3.2 Overzicht samenlevingsakkoord 2027-2030

Op 9 juli 2026 is het samenlevingsakkoord Gouda vastgesteld. Van een aantal concrete onderwerpen zijn de budgettaire aspecten (intensiveringen/ besparingen) in de voorliggende begroting 2027 - 2030 verwerkt. De verdere financiële

vertaling van het samenlevingsakkoord en de nog nader uit te werken besparingsvoorstellen worden betrokken bij de kadernota 2028.

B. Samenlevingsakkoord (bedragen x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Intensiveringen:				
1. Spaaroptie - t.b.v. algemene reserve	5.500	2.250	0	1.000
2. Intensivering veiligheidsbeleid	317	317	317	317
3. Onderzoek armoedebeleid	75	0	0	0
Besparingen				
4. Verhoging toeristenbelasting	-192	-192	-192	-192
5. Generieke besparing subsidiestaat	0	-150	-200	-250
Totaal effect Samenlevingsakkoord	**5.700**	**2.225**	**-75**	**875**

(+ = nadeel/ last | - = voordeel / baat)

5.3.3 Overzicht autonome en administratieve ontwikkelingen 2027 - 2030

Bij het samenstellen van de programmabegroting 2027 - 2030 zijn er diverse autonome ontwikkelingen. Dit betreft onder andere loon- en prijsontwikkeling, aanpassing van hoeveelheden en administratieve aanpassingen. In dit onderdeel is een specificatie van deze ontwikkelingen opgenomen.

C. Autonome en administratieve ontwikkelingen (bedragen x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
1. Actualisatie bijdrage gemeenschappelijke regelingen	324	0	0	0
2. Actualisatie Parkeeropbrengsten	-552	-549	-550	-551
3. Actualisatie OZB	-131	-231	-251	-324
4. Actualisatie Treasury / kosten financiering (rente)	686	153	901	1.714
5. Actualisatie Kapitaallasten	-317	482	154	-1.515
6. Areaaluitbreiding beheerkosten Westergouwe	337	406	475	475
7. Fasering vervangingsinvesteringen openbare ruimte	-131	7	7	7
8. Diverse kleine mutaties < 100.000	6	-39	-39	-39
Totaal autonome en administratieve mutaties	**223**	**228**	**697**	**-233**

(+ = nadeel/ last | - = voordeel / baat)

5.3.4 Overzicht nieuwe ontwikkelingen/ effecten bestuursrapportage 2027 - 2030

Bij het samenstellen van de programmabegroting 2027 - 2030 zijn naast nieuwe ontwikkelingen ook de financiële ontwikkelingen uit de 2e bestuursrapportage 2026 verwerkt. In de onderstaande tabel is een specificatie van deze aanpassingen opgenomen. De mutaties zijn nader toegelicht in de financiele samenvatting van de begroting - hoofdstuk 2.3.

D. Nieuwe ontwikkelingen/ effect bestuursrapportage (bedragen x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
1. Uitkomst meicirculaire gemeentefonds 2026	-6.529	-3.279	1.153	15
2. Cyberbeveiligingswet (Cbw)	313	313	313	313
3. Data protection impact assessment (DPIA)	136	136	136	136
4. Wet open overheid (Woo)	136	136	136	136
5. Omgevingswet	350	350	250	250
6. Programma Buurt aan Zet (BAZ)	167	167		
7. Parkeerbeleid	100	200		
8. Subsidie Cultuur in Ontwikkeling	138			
9. Diverse kleine mutaties < 100.000	77	77	27	27
10. 2e Berap 2026: diverse mutaties	394	160	107	107
Totaal nieuwe ontwikkelingen/ effect bestuursrsapportage	**-4.718**	**-1.740**	**2.123**	**985**

(+ = nadeel/ last | - = voordeel / baat)

5.3.5 Totaaloverzicht financiele effecten per programma

(bedragen x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Programma 1				
Startbegroting	18.915	19.247	19.569	20.257
Autonome en administratieve ontwikkeling	1.355	1.225	1.288	1.943
Samenlevingsakkoord	-192	-192	-192	-192
Nieuwe ontwikkelingen/ bestuursrapportage	86	94	92	92
Saldo programma 1	**20.164**	**20.374**	**20.758**	**22.100**
Programma 2				
Startbegroting	-2.208	-1.053	-1.056	-1.272
Autonome en administratieve ontwikkeling	93	84	70	56
Samenlevingsakkoord	0	0	0	0
Nieuwe ontwikkelingen/ bestuursrapportage	-3.710	0	0	0
Saldo programma 2	**-5.825**	**-969**	**-986**	**-1.216**
Programma 3				
Startbegroting	34.139	36.414	37.152	37.738
Autonome en administratieve ontwikkeling	2.381	3.556	3.246	3.985
Samenlevingsakkoord	5.000	0	0	0
Nieuwe ontwikkelingen/ bestuursrapportage	-1.169	167	184	183
Saldo programma 3	**40.351**	**40.137**	**40.581**	**41.906**
Programma 4				
Startbegroting	134.579	132.892	131.266	131.349
Autonome en administratieve ontwikkeling	2.806	3.282	3.389	3.104
Samenlevingsakkoord	75	-150	-200	-250
Nieuwe ontwikkelingen/ bestuursrapportage	-4.000	1.026	895	943
Saldo programma 4	**133.460**	**137.050**	**135.351**	**135.146**
Programma 5				
Startbegroting	20.671	20.649	20.170	20.561
Autonome en administratieve ontwikkeling	625	642	642	144
Samenlevingsakkoord	0	0	0	0
Nieuwe ontwikkelingen/ bestuursrapportage	300	0	0	0
Saldo programma 5	**21.596**	**21.291**	**20.812**	**20.706**
Programma 6				
Startbegroting	12.410	12.398	12.379	12.347
Autonome en administratieve ontwikkeling	693	695	696	698
Samenlevingsakkoord	317	317	317	317
Nieuwe ontwikkelingen/ bestuursrapportage	39	-83	-83	-83
Saldo programma 6	**13.460**	**13.327**	**13.309**	**13.278**
Programma 7				
Startbegroting	37.646	36.862	36.704	36.398
Autonome en administratieve ontwikkeling	2.532	2.186	2.233	2.197
Samenlevingsakkoord	0	0	0	0
Nieuwe ontwikkelingen/ bestuursrapportage	848	863	862	862
Saldo programma 7	**41.025**	**39.911**	**39.800**	**39.457**
Programma 8				
Startbegroting	-258.830	-258.961	-258.934	-260.990
Autonome en administratieve ontwikkeling	-10.262	-11.442	-10.868	-12.360
Samenlevingsakkoord	500	2.250	0	1.000
Nieuwe ontwikkelingen/ bestuursrapportage	2.888	-3.806	173	-1.012
Saldo programma 8	**-265.705**	**-271.959**	**-269.629**	**-273.362**

(+ = nadeel/ last | - = voordeel / baat)

5.3.6 Geprognosticeerde balans

De geprognosticeerde balans geeft inzicht in de verwachte ontwikkeling van de bezittingen, schulden en het eigen vermogen van de gemeente in de periode 2027-2030. De balans is gebaseerd op de meerjarenraming van de programmabegroting, de geplande investeringen, grondexploitaties en de ontwikkeling van reserves, voorzieningen en financiering.

Op basis van de geraamde investeringen, grondexploitaties, reserves en voorzieningen wordt zichtbaar hoe de financiële positie zich in de komende jaren ontwikkelt. De geprognosticeerde balans vormt tevens de basis voor de bepaling van de toekomstige financieringsbehoefte en de ontwikkeling van financiële kengetallen zoals de schuldquote, investeringsquote en solvabiliteitsratio.

ACTIVA bedragen * € 1.000	31-12-2026	31-12-2027	31-12-2028	31-12-2029	31-12-2030
VASTE ACTIVA					
Materiele vaste activa	*482.103*	*512.546*	*521.055*	*539.152*	*554.459*
Immateriele vaste activa	*10.620*	*10.199*	*9.778*	*9.357*	*8.965*
Financiele vaste activa	*4.537*	*4.537*	*4.537*	*4.537*	*4.537*
TOTAAL VASTE ACTIVA	**497.260**	**527.282**	**535.370**	**553.047**	**567.961**
VLOTTENDE ACTIVA					
Totaal voorraden	*38.528*	*20.486*	*18.586*	*23.064*	*20.978*
Liquide middelen	*500*	*500*	*500*	*500*	*500*
Overlopende activa	*55.000*	*55.000*	*55.000*	*55.000*	*55.000*
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA	**94.028**	**75.986**	**74.086**	**78.564**	**76.478**
TOTAAL GENERAAL ACTIVA	**591.288**	**603.269**	**609.455**	**631.611**	**644.439**

PASSIVA bedragen * € 1.000	31-12-2026	31-12-2027	31-12-2028	31-12-2029	31-12-2030
VASTE PASSIVA					
Algemene reserve	*53.741*	*56.843*	*58.281*	*59.532*	*60.141*
Bestemmingsreserves	*61.278*	*66.674*	*69.150*	*69.601*	*69.303*
Saldo van rekening	*6.367*	*1.473*	*837*	*4*	*1.984*
Totaal Eigen Vermogen	**121.387**	**124.990**	**128.268**	**129.137**	**131.428**
Voorzieningen	*34.510*	*22.235*	*16.348*	*19.195*	*22.661*
Opgenomen langlopende geldleningen	*335.340*	*353.180*	*364.230*	*382.622*	*389.235*
Totaal vreemd vermogen	**369.850**	**375.415**	**380.578**	**401.817**	**411.896**
TOTAAL VASTE PASSIVA	**491.237**	**500.404**	**508.847**	**530.955**	**543.324**
VLOTTENDE PASSIVA					
Opgenomen kasgeldleningen	35.000	38.000	35.000	36.000	36.000
kortlopende schulden en overlopende passiva	*65.051*	*64.864*	*65.609*	*64.656*	*65.115*
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA	**100.051**	**102.864**	**100.609**	**100.656**	**101.115**
TOTAAL GENERAAL PASSIVA	**591.288**	**603.269**	**609.455**	**631.611**	**644.439**

5.3.7 EMU-saldo

Het overzicht van het EMU-saldo is een verplicht onderdeel in de begroting. Samen met de geprognosticeerde balans geeft het inzicht in toekomstige ontwikkelingen van de financieringsbehoefte van de gemeente Gouda.

Omschrijving (Bedragen in € x 1.000)	2026	2027	2028	2029	2030
	Volgens realisatie t/m sept. 2026, aangevuld met raming resterende periode	Volgens begroting 2027	Volgens MJB begroting 2028	Volgens MJB begroting 2029	Volgens MJB begroting 2030
1. Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	5.000	3.003	2.679	269	1.690
2. Mutatie (im)materiële vaste activa	42.691	30.022	8.088	17.677	14.914
3. Mutatie voorzieningen	-2.734	-12.275	-5.887	2.847	3.466
4. Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	12.039	-18.041	-1.901	4.479	-2.087
5. Verwachte boekwinst/verlies bij de verkoop van financiële vaste activa en (im)materiële vaste activa, alsmede de afwaardering van financiële vaste activa	0	0	0	0	0
Berekend EMU-saldo	**-52.464**	**-21.253**	**-9.395**	**-19.039**	**-7.672**

De begroting van Gouda is opgesteld conform een (gemodificeerd) stelsel van baten en lasten. In het BBV, art. 20 is de verplichting vastgelegd dat de gemeenten het geraamde EMU-saldo moeten opnemen in de programmabegroting over het vorig begrotingsjaar, het begrotingsjaar en de drie daarop volgende jaren. Het EMU-saldo is het saldo van de inkomsten en uitgaven met derden van de overheid op transactiebasis in een bepaald jaar. Het EMU-saldo geeft aan of er in een bepaald jaar met reële transacties meer geld uitgegeven wordt dan in een jaar binnenkomt, of dat er geld overgehouden wordt. Het EMU-saldo is daarmee een indicatie voor de ontwikkeling van de liquiditeits- en financiële positie (eigen vermogen en schulden) van de gemeente.

In de jaren tot en met 2015 werden er individuele referentiewaarden van het EMU-tekort vastgesteld. Voor 2019-2022 is het jaarlijkse aandeel in het EMU-saldo van de decentrale overheden gesteld op 0,4%. Het aandeel van de gemeenten is gesteld op -0,27% van het BBP. Voor 2023 en verder zijn geen cijfers bekend. Het aandeel in het EMU-tekort betreft een inspanningsverplichting, er staat momenteel geen sanctie op een eventuele overschrijding van het toegestane EMU-tekort. De gemeente wordt niet beoordeeld op de balans in enig jaar, maar wel op de bijdrage aan het voorkomen van een overheidstekort op langere termijn. Kortom: de gemeente mag niet jaar op jaar veel meer uitgeven dan ontvangen.

5.4 Grondslagen

In dit hoofdstuk staan de financiële uitgangspunten die zijn gebruikt voor het opstellen van de ramingen in de financiële begroting.

De loonindex in de meicirculaire 2026 bedraagt voor 2027: 4,1%. Daarnaast is gerekend met een prijsindexatie van 2,1%, eveneens conform de meicirculaire 2026.

De specifieke zorgbudgetten voor het jaar 2027 zijn geïndexeerd conform het OVA/PPC indexpercentage - OVA indexcijfer: 3,96% en PPC indexcijfer: 1,77%. Ook is in 2027 een mixpercentage van 80/20 (loon/prijs) van 3,70% toegepast voor de meer loongevoelige budgetten (subsidies).

Voor de jaren erna bedraagt de gereserveerde loonindex 3,5% (gemiddeld) per jaar. De gereserveerd prijsindex voor 2028 t/m 2030 bedraagt 2,4% (gemiddeld). De loon- en prijsindexen worden elk jaar herijkt en verwerkt conform de uitgebrachte meicirculaire (conform jaar T-1).

Voor de berekening van de financieringslasten in 2027 wordt uitgegaan van:
- de door de budgethouders aangegeven uitputtingsritmes voor investeringen, reserves en voorzieningen;
- (vastgestelde) grondexploitaties die gefinancierd worden afhankelijk van de mogelijkheid/wenselijkheid tot het fixeren van het renterisico in de respectievelijke projecten en/of afhankelijk van het specifieke cashflowverloop;
- rekenrente aan te trekken kort geld van 3,00% in de periode 2027 - 2030;
- rekenrente aan te trekken lang geld van 4,00% in de periode 2027 - 2030;
- een omslagrente van 2,20%;
- rekenrente grondexploitaties 2,20%;
- het concerninvesteringsplan 2027-2030 dat is opgenomen als paragraaf bij deze programmabegroting;
- geraamde dotaties en onttrekkingen aan de reserves en voorzieningen die met deze programmabegroting worden vastgesteld, waarbij het kapitaalbeslag als gevolg van de aanwending van reserves en voorzieningen en investeringen uit het concerninvesteringsplan wordt gefinancierd door middel van langlopende en kortlopende geldleningen.

De ramingen in deze financiële begroting zijn gebaseerd op de bedragen voor 2027 inclusief de structurele doorwerking uit de 1e bestuursrapportage 2026, de meicirculaire gemeentefonds 2026 en tussentijdse raadsbesluiten (t/m 9 juli 2026). Deze bedragen zijn aangevuld met de financiële gevolgen van diverse autonome ontwikkelingen en overige aanpassingen. Zie hiervoor het hoofdstuk: "Toelichting ontwikkeling meerjarenperspectief 2027-2030" waarin een nadere duiding is opgenomen.

5.5 Overzicht van baten en lasten

In het onderstaande overzicht worden meerjarig per programma alle lasten, baten en het saldo weergegeven. Ook de toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves zijn gespecificeerd per programma. Onderaan het overzicht staat het totaal resultaat wat wordt afgewikkeld ten gunste van de algemene reserve.

(bedragen x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Programma 1 lasten	30.371	30.415	30.669	32.012
Programma 2 lasten	39.170	39.702	40.164	40.430
Programma 3 lasten	94.413	72.781	69.493	64.659
Programma 4 lasten	191.384	184.055	182.305	181.901
Programma 5 lasten	25.442	24.999	24.520	23.613
Programma 6 lasten	13.664	13.531	13.469	13.438
Programma 7 lasten	49.016	47.590	47.498	46.864
Programma 8 lasten	1.124	7.685	11.825	19.940
Totaal lasten	**444.584**	**420.757**	**419.942**	**422.858**
Programma 1 baten	-9.807	-9.640	-9.640	-9.640
Programma 2 baten	-38.775	-40.670	-41.150	-41.646
Programma 3 baten	-51.178	-30.428	-27.562	-21.849
Programma 4 baten	-51.481	-46.755	-46.755	-46.755
Programma 5 baten	-3.708	-3.708	-3.708	-2.908
Programma 6 baten	-160	-160	-160	-160
Programma 7 baten	-7.600	-7.289	-7.289	-7.289
Programma 8 baten	-284.878	-284.787	-283.948	-294.303
Totaal baten	**-447.587**	**-423.436**	**-420.211**	**-424.548**
Toevoegingen aan reserves P01	0	0	0	0
Toevoegingen aan reserves P02	0	0	0	0
Toevoegingen aan reserves P03	5.833	0	0	0
Toevoegingen aan reserves P04	0	0	0	0
Toevoegingen aan reserves P05	0	0	0	0
Toevoegingen aan reserves P06	0	0	0	0
Toevoegingen aan reserves P07	545	545	545	545
Toevoegingen aan reserves P08	23.074	5.167	2.500	1.000
Totaal Toevoegingen reserves	**29.452**	**5.712**	**3.045**	**1.545**
Onttrekkingen reserves P01	-401	-401	-271	-271
Onttrekkingen reserves P02	-6.219	0	0	0
Onttrekkingen reserves P03	-8.717	-2.215	-1.350	-904
Onttrekkingen reserves P04	-6.443	-250	-199	0
Onttrekkingen reserves P05	-138	0	0	0
Onttrekkingen reserves P06	-44	-44	0	0
Onttrekkingen reserves P07	-936	-936	-954	-664
Onttrekkingen reserves P08	-5.025	-25	-6	0
Totaal Onttrekkingen reserves	**-27.922**	**-3.871**	**-2.781**	**-1.840**
Saldo mutaties reserves	1.530	1.842	265	-294
Totaal resultaat	**-1.473**	**-837**	**-4**	**-1.984**

(+ = nadeel/ last | - = voordeel / baat)

5.6 Incidentele & structurele baten en lasten 2027 - 2030

Artikel 189 van de Gemeentewet schrijft voor dat de raad erop toeziet dat de begroting structureel en reëel in evenwicht is. Daarmee wordt bedoeld dat in de begroting de structurele lasten gedekt worden door structurele baten. Om vast te stellen dat er sprake is van structureel evenwicht is inzicht nodig in welk deel van de baten en lasten incidenteel zijn en welke structureel. Daartoe is in de begroting een limitatief overzicht van de incidentele lasten en baten opgenomen.

Het overzicht van baten en lasten dient niet alleen voor het horizontale toezicht door de raad, maar is voor de financiële toezichthouder, de provincie Zuid-Holland, een belangrijk overzicht bij de bepaling of de gemeente in aanmerking komt voor het gewenste repressieve toezicht. Er kan geconcludeerd worden dat in de periode 2027-2030 sprake is van structureel evenwicht.

Opbouw en ontwikkeling van het structureel saldo 2027 - 2030

(bedragen * € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Saldo begroting				
Totaal baten	-447.587	-423.436	-420.211	-424.548
Totaal lasten	444.584	420.757	419.942	422.858
Saldo	*-3.003*	*-2.679*	*-269*	*-1.690*
Saldo van toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	1.530	1.842	265	-294
Resultaat begroting (A)	**-1.473**	**-837**	**-4**	**-1.984**
Incidenteel saldo begroting				
Totaal incidentele baten	-37.124	-20.738	-17.887	-12.059
Totaal incidentele lasten	40.699	21.426	18.077	12.059
Saldo	3.575	688	190	0
Saldo van incidentele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	*2.299*	*3.213*	*1.621*	*881*
Incidenteel saldo (B)	**5.874**	**3.901**	**1.811**	**881**
Structureel saldo begroting				
Totaal structurele baten	-410.463	-402.698	-402.324	-412.489
Totaal structurele lasten	403.885	399.331	401.865	410.799
Saldo	-6.578	-3.367	-459	-1.690
Saldo van structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	*-769*	*-1.371*	*-1.356*	*-1.175*
Structureel saldo (A-B)	**-7.347**	**-4.738**	**-1.815**	**-2.866**

(+ = nadeel/ last | - = voordeel / baat)

Specificatie incidentele baten en lasten

In de onderstaande tabel zijn de incidentele baten en lasten opgenomen.

Nr.	Programma	Omschrijving (bedragen x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
1	3	Reserve Spoorzone (niet-grex)	1.159			
2	3	Kosten project versnelling woningbouw	2.416	688	190	0
3	3	Grex Westergouwe	37.124	20.738	17.887	12.059
Totaal incidentele lasten exploitatie			**40.699**	**21.426**	**18.077**	**12.059**
4	3	Grex Westergouwe	-37.124	-20.738	-17.887	-12.059
Totaal incidentele baten exploitatie			**-37.124**	**-20.738**	**-17.887**	**-12.059**
Saldo van incidentele baten en lasten - exploitatie			**3.575**	**688**	**190**	**0**

Nr.	Toelichting op de mutaties
1	Dit betreft kosten voor het project Spoorzone A1. De kosten hiervan worden verrekend met de reserve Spoorzone. De einddatum van dit project is 2027.
2	Conform de uitgangspunten uit de nota reserves en voorzieningen worden de kosten voor projecten in het kader van de versnelling van woningbouw verrekend met deze betreffende reserve. Einddatum hiervan is 2029.
3	Dit betret het saldo van de kosten en opbrengsten die verrekend worden met de boekwaarde van de grondexploitaties (conform het MPG 2026). Per saldo zijn deze lasten en baten neutraal voor het financieel perspectief 2027 - 2030.
4	Dit betret het saldo van de kosten en opbrengsten die verrekend worden met de boekwaarde van de grondexploitaties (conform het MPG 2026). Per saldo zijn deze lasten en baten neutraal voor het financieel perspectief 2027 - 2030.

5.7 Financiering

De financieringsbehoefte van de gemeente hangt af van ontwikkelingen in de exploitatie en de balans. De onderstaande tabel geeft de berekening van de financieringsbehoefte weer. Deze bevat een indicatie van de mate waarin de gemeentelijke bezittingen (vaste activa en bouwgrond) worden gefinancierd met langlopende middelen.

De financieringsbehoefte wordt bepaald door de geprognosticeerde financiering ten behoeve van investeringen in materieel en de uitvoering van projecten, waaronder grondexploitaties. De beschikbare financieringsmiddelen bestaan uit de interne financieringsmiddelen. Hieronder staat de verwachte financieringsbehoefte weergegeven.

Deze financieringsbehoefte wordt gedekt met langlopende en kortlopende financiering. De kortlopende financieringen zijn gefixeerd op de omvang van de kasgeldlimiet. De ontwikkeling van de financieringspositie is bepalend voor de toekomstige ontwikkeling van de omvang van de leningenportefeuille (het lang vreemd vermogen).

Uit de onderstaande financieringsstaat blijkt de verwachte omvang van de financiering met vreemd vermogen voor de jaren 2027 tot en met 2030. Deze omvang is een momentopname en is berekend op basis van de opgenomen geprognosticeerde balans.

Bedragen * € 1.000	31-12-2027	31-12-2028	31-12-2029	31-12-2030
INVESTERINGEN				
Vaste activa	527.282	535.370	553.047	567.961
Grondexploitaties	20.486	18.586	23.064	20.978
Totaal te financieren	**547.769**	**553.955**	**576.111**	**588.939**
FINANCIERING				
Eigen vermogen	124.990	128.268	129.137	131.428
Voorzieningen	22.235	16.348	19.195	22.661
Totaal financieringsmiddelen	**147.224**	**144.616**	**148.333**	**154.088**
Financieringsbehoefte	**400.544**	**409.339**	**427.778**	**434.850**

**Inclusief risicovoorziening(en) grondexploitaties*

5.8 Overzicht inzet reserves 2027 - 2030

In het onderstaande overzicht zijn de reserve mutaties opgenomen voor de periode 2027 - 2030 en toegelicht.

Nr.	Programma	Reserve	Soort mutatie	2027	2028	2029	2030
1	3	Reserve Versnellen woningb+(gebieds)transformatie	Toevoeging	5.000			
2	8	Algemene Reserve	Toevoeging	6.000	2.500	2.500	0
3	8	Algemene Reserve	Toevoeging	5.500	2.250	0	1.000
4	8	Algemene Reserve	Toevoeging	1.574	417		
5	8	Algemene Reserve	Toevoeging	10.000			
6	3	Reserve Afschrijvingslasten investeringen Groenfonds	Toevoeging	833			
7	7	Reserve Organisatieontwikkeling	Toevoeging	545	545	545	545
Totaal incidentele toevoegingen reserves				*29.452*	*5.712*	*3.045*	*1.545*
8	1	Algemene Reserve	Onttrekking	-65	-65		
9	2	Algemene Reserve	Onttrekking	-1.219			
10	4	Algemene Reserve	Onttrekking	-250	-250	-199	
11	4	Algemene Reserve	Onttrekking	-1.193			
12	6	Algemene Reserve	Onttrekking	-44	-44		
13	8	Algemene Reserve	Onttrekking	-5.000			
14	3	Algemene Reserve	Onttrekking	-182			
15	1	Reserve co-financiering in regionale projecten	Onttrekking	-50	-50		
16	3	Reserve Parkeren	Onttrekking	-100	-200		
17	3	Reserve Wijkontwikkeling	Onttrekking	-167	-167		
18	3	Reserve Omgevingswet	Onttrekking	-1.119			
19	5	Reserve Cultuur en erfgoedfonds	Onttrekking	-138			
20	4	Reserve Programma vluchtelingenopvang	Onttrekking	-5.000			
21	2	Reserve duurzaamheidsfonds	Onttrekking	-5.000			
22a	7	Reserve Organisatieontwikkeling	Onttrekking	-639	-639	-658	-664
22b	8	Reserve Organisatieontwikkeling	Onttrekking	-25	-25	-6	
23	3	Reserve Wijkontwikkeling	Onttrekking	-276			
24	3	Reserve Versnellen woningb+(gebieds)transformatie	Onttrekking	-2.416	-688	-190	
25	3	Reserve Groenfonds	Onttrekking	-833			
26a	3	Reserve Vastgoed	Onttrekking	-443	-75	-75	
26b	7	Reserve Vastgoed	Onttrekking	-296	-296	-296	
27	3	Reserve Incidentele herstelacties openbare ruimte	Onttrekking	-706			
28	3	Reserve Spoorzone (niet-grex)	Onttrekking	-1.159			
Totaal incidentele onttrekkingen reserves				*-26.320*	*-2.499*	*-1.424*	*-664*
Saldo incidentele reserve mutaties				**3.133**	**3.213**	**1.621**	**881**
29	1	Reserve Afschrijvingslasten Goudse Poort	Onttrekking	-51	-51	-36	-36
30	1	Reserve Afschrijvingslasten Burg. Martenssingel 15	Onttrekking	-236	-236	-236	-236
31	3	Reserve Afschrijvingslasten investeringen Groenfonds	Onttrekking	-77	-118	-118	-118
32	3	Reserve Afschrijvingslasten vervangingsinv. O.R.	Onttrekking	-1.239	-966	-966	-786
Totaal structurele onttrekkingen reserves				*-1.603*	*-1.371*	*-1.356*	*-1.176*
Saldo structurele reserve mutaties				**-1.603**	**-1.371**	**-1.356**	**-1.176**
Totaal mutaties reserves				**1.530**	**1.842**	**265**	**-295**
waarvan onttrekking				**-27.923**	**-3.870**	**-2.780**	**-1.840**
waarvan toevoeging				**29.452**	**5.712**	**3.045**	**1.545**

Toelichting op de mutaties:

Nr.	Toelichting op de mutaties
1	Dit betreft een incidentele toevoeging aan de reserve versnelling woningbouw, als mutatie naar aanleiding van het samenlevingsakkoord 2026.
2	In de kadernota 2026 is besloten om voor de jaren 2026 - 2029 een spaaroptie in te zetten ten gunste van de algemene reserve.
3	Dit betreft vanuit de exploitatie een toevoeging aan de algemene reserve, ter uitwerking van de spaaroptie naar aanleiding van het samenlevingsakkoord 2026.
4	In 2027 en 2028 worden diverse projectkosten ten laste van het begrotingsresultaat gebracht in plaats van de betreffende bestemmingsreserves (cultuur- en erfgoed, omgevingswet, regionale projecten, parkeren en buurt aan zet (wijkontwikkeling)). Hierdoor wordt voor hetzelfde bedrag vanuit deze bestemmingsreserves een toevoeging gedaan aan de algemene reserve.
5	Vanuit de reserve duurzaamheidsfonds(€5 miljoen) en de reserve programma vluchtelingenopvang (€5 miljoen) wordt een toevoeging gedaan aan de algemene reserve.
6	Voor de bekostiging van groenfondsprojecten vindt er een overheveling plaats van de reserve Groenfonds naar de reserve investeringen Groenfonds.
7	Dit betreft de bijdrage aan de reserve organisatieontwikkeling voor de bekostiging van zowel reeds in gang gezette als toekomstige organisatieontwikkelingen.
8	Dit betreft een budgetoverheveling vanuit de 2e bestuursrapportage 2025: herverdeling budgetten stadsmarketing 2026-2028.
9	Dit betreft een budgetoverheveling vanuit de 2e bestuursrapportage 2026: budget voor de regeling CDOKE (klimaat)
10	Conform het raadsbesluit van 21-05-2025 van de uitvoering van het Beleidskader armoede en schulden vindt er een onttrekking plaats aan de algemene reserve.
11	Dit betreft een budgetoverheveling vanuit de 2e bestuursrapportage 2026: overheveling Regiobudget arbeidsmarkt naar 2027.
12	Dit betreft een budgetoverheveling vanuit de 2e bestuursrapportage 2025: herverdeling budget ondermijning 2026 - 2028.
13	Als mutatie naar aanleiding van het samenlevingsakkoord is besloten om een deel van de algemene reserve over te hevelen naar de reserve versnelling woningbouw.
14	Dit betreft een budgetoverheveling vanuit de 2e bestuursrapportage 2025: exploitatiebudget stadhuis van 2025 naar 2027.
15 t/m 19	Zie toelichting onder mutatie nr. 4.
20 t/m 21	Zie toelichting onder mutatie nr. 5.
22a/ 22b	Dit betreft een onttrekking aan de reserve organisatieontwikkeling voor de bekostiging van zowel reeds in gang gezette als toekomstige organisatieontwikkelingen.
23	Dit betreft een actualisatie van de wijkontwikkelingsprojecten op basis van afgegeven subsidiebeschikkingen.
24	Dit betreft een update van de woningbouw projecten na actualisatie van de afgegeven subsidiebeschikkingen.
25	Voor de bekostiging van groenfondsprojecten vindt er een overheveling plaats van de reserve Groenfonds naar de reserve investeringen Groenfonds.
26a/ 26b	Op aangeven van de accountant is de reserve groot onderhoud in 2025 niet in een keer vrijgevallen en toegevoegd aan de voorzieningen groot onderhoud. In de plaats daarvan wordt een jaarlijkse bedrag aan vrijval gebruikt om de (hogere) dotaties aan de voorzieningen te dekken.
27	Dit betreft een onttrekking voor de aanpak van kwaliteitsimpulsen met betrekking tot de openbare ruimte.
28	Dit beteft een onttrekking aan de reserve Spoorzone (niet-grex) voor het project Spoorzone A1.
29	Voor het opvangen van kapitaallasten voor infrastructuur kosten van de Goudse Poort vindt een structurele onttrekking plaats aan deze bestemmingsreserve.
30	Voor het opvangen van kapitaallasten voor de verbouwing van de Burg Martenssingel 15 vindt een structurele onttrekking plaats aan deze bestemmingsreserve.
31	Voor het opvangen van kapitaallasten voor investeringen Groenfonds vindt een structurele onttrekking plaats aan deze bestemmingsreserve.
32	Voor het opvangen van kapitaallasten voor investeringen in de openbare ruimte vindt een structurele onttrekking plaats aan deze bestemmingsreserve.

5.9 Ontwikkeling en toelichting reserves 2027 - 2030

In dit onderdeel is de ontwikkeling van de reserves (per reserve) opgenomen. Daarnaast zijn de reserves ingedeeld naar structureel / incidenteel. Voor de bestemmingsreserves geldt: Indien de werkelijke kosten lager zijn dan de begrote onttrekking, wordt slechts het bedrag van de feitelijk gemaakte kosten onttrokken. Het verschil tussen de begrote en de werkelijke onttrekking blijft beschikbaar in de reserve.

Het overzicht reserve mutaties is een nadere specificatie en toelichting op hoofdstuk 5.8 Overzicht inzet reserves 2027 - 2030.

Overzicht structurele reserve mutaties

Programma 1 Reserve afschrijvingslasten revitalisering Goudse Poort

(bedragen x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Stand per 1 januari	362	311	260	225
Vermeerderingen	0	0	0	0
Verminderingen	51	51	36	36
Stand per 31 december	311	260	225	189

Wat is het doel (wat willen we bereiken): dekking van de afschrijvingslasten voor gedane investeringen voor infrastructuur in de Goudse Poort.

Waarom (argumentatie) instellen: de raad heeft bij het vaststellen van de nota reserves 2023 besloten om de afschrijvingslasten voor gedane investeringen te verrekenen met de reserve afschrijvingslasten Goudse Poort.

Programma 1 Reserve afschrijvingslasten burgemeester martenssingel 15

(bedragen x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Stand per 1 januari	4.489	4.253	4.018	3.782
Vermeerderingen	0	0	0	0
Verminderingen	236	236	236	236
Stand per 31 december	4.253	4.018	3.782	3.547

Wat is het doel (wat willen we bereiken): dekking van de afschrijvingslasten voor de verbouwing van de Burgemeester Martenssingel 15, ten behoeve van de ISK (internationale schakel klas).

Waarom (argumentatie) instellen: op 10 april is het voorstel Verbouwing Burgemeester Martenssingel 15 ten behoeve van de ISK vastgesteld. Hierin is besloten om de afschrijvingslasten (20 jaar) voor de verbouwing ten laste te brengen van de reserve afschrijvingslasten Burgemeester Martenssingel 15.

Programma 3 Reserve afschrijvingslasten vervangingsinvesteringen openbare ruimte

(bedragen x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Stand per 1 januari	12.677	11.438	10.471	9.505
Vermeerderingen	0	0	0	0
Verminderingen	1.239	966	966	786
Stand per 31 december	11.438	10.471	9.505	8.720

Wat is het doel (wat willen we bereiken): opvangen van de kapitaallasten van een aantal gedane investeringen openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

Waarom (argumentatie) instellen: de raad heeft bij het vaststellen van de nota reserves 2023 besloten om de afschrijvingslasten voor een aantal gedane investeringen te verrekenen met de reserve afschrijvingslasten vervangingsinvesteringen openbare ruimte.

Overzicht incidentele reserve mutaties

Programma 1 Reserve onderwijshuisvesting

(bedragen x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Stand per 1 januari	80	80	80	80
Vermeerderingen	0	0	0	0
Verminderingen	0	0	0	0
Stand per 31 december	80	80	80	80

Wat is het doel (wat willen we bereiken): Dekking toekomstige kapitaallasten

Waarom (argumentatie) instellen: op grond van het raadsbesluit 3 april 2019 is het kader van het IHP vastgesteld. Vanwege de aard en omvang van het financiële risico is besloten een aparte reserve te creëren voor het dekken van de kapitaallasten die voortvloeien uit IHP. Gedurende de looptijd van het IHP kunnen inkomsten die voortkomen uit de verkoop van vrijvallende schoollocaties ten gunste van deze reserve worden afgewikkeld. In het kader van realistisch begroten worden deze inkomsten pas verwerkt nadat ze gerealiseerd zijn. Ook kunnen financiële voordelen vanuit het combinatiegebruik hieraan toegevoegd worden. Intentie is om de reserve in te zetten ter dekking van de kapitaallasten. Dit alles ter beheersing van de omvang van het mogelijke exploitatietekort.

Programma 1 Reserve (co)financiering in regionale projecten

(bedragen x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Stand per 1 januari	469	419	369	369
Vermeerderingen	0	0	0	0
Verminderingen	50	50	0	0
Stand per 31 december	419	369	369	369

Wat is het doel (wat willen we bereiken): aanpak regionale projecten die gezamenlijk worden gefinancierd.

Waarom (argumentatie) instellen: deze reserve heeft de raad bij de 2e begrotingswijziging 2017 ingesteld met onder andere de volgende uitgangspunten:

- Binnen de algemene reserve wordt rekening gehouden met dit bedrag door een nieuwe reserve te vormen. Deze blijft meetellen in het weerstandsvermogen.
- De middelen zijn alleen in te zetten als bron voor cofinanciering voor regionale projecten.
- Er vindt geen regionale overheveling van middelen plaats.
- Besluitvorming over al dan niet benutting van dit bedrag is voorbehouden aan het college van B en W van Gouda en voor zover het budgetrecht van de raad van toepassing is: de raad van de gemeente Gouda.
- Besluitvorming kan alleen als er tenminste op hoofdlijnen een projectvoorstel is. Er is geen sprake van ‘solidariteit’: ieder college / raad beslist zelf over welke bedrag die betreffende gemeente in een regionaal project wil investeren.
- Indien er aan de indiening van projectvoorstellen voor externe financiële middelen een zodanig strakke termijn is verbonden, waardoor de goedkeuring door de raad agenda technisch niet haalbaar is, zullen projectvoorstellen onder voorbehoud van goedkeuring door de raad ingediend worden.
- De beschikbaarheid van dit deel van de algemene reserve zal herzien worden, indien de reserves op een te laag peil dreigen te raken. Op dit moment is daar geen sprake van.

Programma 1 Reserve revitalisering goudse poort

(bedragen x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Stand per 1 januari	376	376	376	376
Vermeerderingen	0	0	0	0
Verminderingen	0	0	0	0
Stand per 31 december	376	376	376	376

Wat is het doel (wat willen we bereiken): vrije deel van de reserve dat kan worden ingezet ten behoeve van de infrastructuur in de Goudse Poort.

Waarom (argumentatie) instellen: de raad heeft bij het vaststellen van de nota reserves 2023 besloten om een aparte reserve in te stellen voor afschrijvingslasten Goudse Poort en een aparte reserve dat kan worden ingezet voor overige bestedingen, niet zijnde afschrijvingslasten.

Programma 2 Reserve investeringen afval

(bedragen x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Stand per 1 januari	100	100	100	100
Vermeerderingen	0	0	0	0
Verminderingen	0	0	0	0
Stand per 31 december	100	100	100	100

Wat is het doel (wat willen we bereiken): Voorkomen fluctuatie tarieven

Waarom (argumentatie) instellen: op basis van de nacalculatie van de compensabele btw in boekjaar 2018 bleek het voordeel voor het begrotingsperspectief van kosten-baten afval hoger dan begroot. Bij vaststelling van de jaarrekening 2018 is besloten dit resultaat te doteren aan de reserve, zodat dit bedrag betrokken kan worden in de berekening van de toekomstige afvalstoffenheffing (bestemmingsreserve).

Programma 2 Reserve investeringen riool

(bedragen x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Stand per 1 januari	1.130	1.130	1.130	1.130
Vermeerderingen	0	0	0	0
Verminderingen	0	0	0	0
Stand per 31 december	1.130	1.130	1.130	1.130

Wat is het doel (wat willen we bereiken): voorkomen fluctuatie tarieven.

Waarom (argumentatie) instellen: op basis van de nacalculatie van de compensabele btw in boekjaar 2018 bleek het voordeel voor het begrotingsperspectief van kosten-baten riool hoger dan begroot. Bij vaststelling van de jaarrekening 2018 is besloten dit resultaat te doteren aan de reserve, zodat dit bedrag betrokken kan worden in de berekening van de toekomstige rioolheffing (bestemmingsreserve).

Programma 2 Reserve duurzaamheidsfonds

(bedragen x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Stand per 1 januari	5.000	0	0	0
Vermeerderingen	0	0	0	0
Verminderingen	5.000	0	0	0
Stand per 31 december	0	0	0	0

Wat is het doel (wat willen we bereiken): het verstekken van duurzaamheidsleningen waardoor doelgroepen in staat zijn om investeringen te doen in het verduurzamen van hun gebouw of woning. (Zie Raadsbehandeling 27 sept 2023 Verordening Duurzaamheidsfonds, dossiernummer 7397).

Waarom (argumentatie) instellen: om de ambities om in 2040 een CO_2-vrije stad te zijn richten we een revolverend duurzaamheidsfonds op. Als aanvulling op rijks- en provinciale ondersteuningsmiddelen (subsidies en fondsen) ondersteunt een lokaal duurzaamheidsfonds bij het waarmaken van deze ambitie. De uitvoering van de regeling is ondergebracht bij het SVN (Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten). Zij toetsen de aanvraag en beschikken op basis van de criteria zoals door de raad van Gouda vastgesteld.

Programma 2 Reserve klimaat, energie en duurzame mobiliteit

(bedragen x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Stand per 1 januari	1.898	1.898	1.898	1.898
Vermeerderingen	0	0	0	0
Verminderingen	0	0	0	0
Stand per 31 december	1.898	1.898	1.898	1.898

Wat is het doel (wat willen we bereiken): Het doel van de reserve is om de financiële middelen die in 2022 beschikbaar zijn gesteld ook meerjarig beschikbaar te houden ten behoeve van klimaatgerelateerde maatregelen. Op basis van separate raadsvoorstellen/ besluiten zullen dotaties/ onttrekkingen aan deze reserve plaatsvinden.

Programma 3 Reserve wijkontwikkeling

(bedragen x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Stand per 1 januari	2.075	1.632	1.465	1.465
Vermeerderingen	0	0	0	0
Verminderingen	443	167	0	0
Stand per 31 december	1.632	1.465	1.465	1.465

Wat is het doel (wat willen we bereiken): dekking van de kosten van wijkontwikkelingsprojecten

Waarom (argumentatie) instellen: het doel van de wijkontwikkeling is om de leefbaarheid in de wijken te verbeteren door het uitvoeren van fysieke projecten in samenspraak met de bewoners. Het gaat daarbij om de herinrichting van de openbare ruimte, maar ook om verbetering van de woningvoorraad. Dit gebeurt in nauwe samenwerking met de twee betrokken woningbouwcorporaties. De kosten en opbrengsten die de gemeente hiervoor maakt worden vanaf 2004 verrekend via de reserve wijkontwikkeling. Jaarlijks wordt aan de hand van het verwachte projectverloop van deze reserve een prognose gemaakt.

Programma 3 Reserve zero-emissie-zone

(bedragen x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Stand per 1 januari	930	930	930	930
Vermeerderingen	0	0	0	0
Verminderingen	0	0	0	0
Stand per 31 december	930	930	930	930

Wat is het doel (wat willen we bereiken): dekking van kosten van een emissie-vrije stadsdistributie.

Waarom (argumentatie) instellen: uitgangspunt is dat in 2025 de binnenstad van Gouda een Zero Emission Stadslogistiek-zone is. Ter dekking van de kosten van onderzoek (samen met ondernemers en andere betrokkenen) en uitvoering is in 2021 deze reserve ingesteld.

Programma 3 Reserve nog uit te voeren werkzaamheden Bolwerk

(bedragen x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Stand per 1 januari	159	159	159	159
Vermeerderingen	0	0	0	0
Verminderingen	0	0	0	0
Stand per 31 december	159	159	159	159

Wat is het doel (wat willen we bereiken): dekking van de kosten van nog uit te voeren civieltechnische werken en bijbehorende plankosten van de voormalige grondexploitatie Bolwerk.

Waarom (argumentatie) instellen: bij de actualisatie van de grondexploitaties in het kader van de jaarrekening 2012 is de grondexploitatie Bolwerk afgesloten. Voor de nog uit te voeren civieltechnische werken in de openbare ruimte en bijbehorende plankosten is een afzonderlijke voorziening gevormd. Deze voorziening moest, vanwege het ontbreken van concrete verplichtingen, in 2016 boekhoudkundig vrijvallen. De resterende middelen zijn toegevoegd aan de nieuwe gelijknamige reserve (raadsbesluit jaarstukken 2016).

Programma 3 Reserve Omgevingswet

(bedragen x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Stand per 1 januari	1.119	0	0	0
Vermeerderingen	0	0	0	0
Verminderingen	1.119	0	0	0
Stand per 31 december	0	0	0	0

Wat is het doel (wat willen we bereiken): dekking van de meerkosten (ten opzichte van de reguliere exploitatie) met betrekking tot beleid en werkwijze "Omgevingswet".

Programma 3 Reserve versnellen woningbouw en (gebieds)transformatie

(bedragen x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Stand per 1 januari	6.983	9.566	8.878	8.688
Vermeerderingen	5.000	0	0	0
Verminderingen	2.416	688	190	0
Stand per 31 december	9.566	8.878	8.688	8.688

Wat is het doel (wat willen we bereiken): versnellen van de woningbouw.

Waarom (argumentatie) instellen: de reserve is in 2018 ingesteld bij de vaststelling van de programmabegroting 2019-2022 en vindt zijn basis in het Coalitieakkoord 2018-2022 waar ingezet wordt op de versnelling van de woningbouw en de transformatie van zakelijke panden en gebieden naar woningen.

Programma 3 Reserve parkeren

(bedragen x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Stand per 1 januari	431	331	131	131
Vermeerderingen	0	0	0	0
Verminderingen	100	200	0	0
Stand per 31 december	331	131	131	131

Wat is het doel (wat willen we bereiken): dekking van kosten voor aanleg van parkeerplaatsen, het treffen van parkeerregulerende maatregelen en andere voorzieningen in het kader van het betaald en/of belanghebbenden parkeren.

Waarom (argumentatie) instellen: de toevoeging die betrekking heeft op het batig saldo van de exploitatie van de Stationsgarage komt voort uit het besluit, dat het nadelig resultaat de eerste jaren ten laste van deze reserve kan worden gebracht.

Programma 3 Reserve Groenfonds

(bedragen x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Stand per 1 januari	833	0	0	0
Vermeerderingen	0	0	0	0
Verminderingen	833	0	0	0
Stand per 31 december	0	0	0	0

Wat is het doel (wat willen we bereiken): realiseren van nieuw groen en water in samenhang met het te realiseren Klimaatadaptatieplan.

Waarom (argumentatie) instellen: met geld uit het Groenfonds kan meer groen komen in de Goudse wijken met het minste groen: Binnenstad, Kadebuurt, Kort Haarlem, Korte Akkeren, Gouda Noord en Goverwelle. Bijvoorbeeld door bestrating of bebouwing om te zetten in groen. Bewonersinitiatieven uit deze wijken kunnen aanspraak maken op een deel van het geld uit het Groenfonds. Middels de aangepaste subsidieverordening is een deel van het budget beschikbaar als subsidie.

Programma 3 Reserve Zuidelijk Stationsgebied

(bedragen x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Stand per 1 januari	644	644	644	644
Vermeerderingen	0	0	0	0
Verminderingen	0	0	0	0
Stand per 31 december	644	644	644	644

Wat is het doel (wat willen we bereiken): dekking van de plankosten.

Waarom (argumentatie) instellen: op 22 juni 2016 heeft de raad besloten met de herontwikkeling Zuidelijk Stationsgebied. Hiervoor is een investeringsbudget en deze reserve ter dekking ingesteld. De reserve spoorse doorsnijdingen en de reserve ketenmobiliteit zijn destijds opgeheven en samengevoegd tot deze reserve. De reserve is eveneens gevoed met de subsidies die reeds voor dit project zijn ontvangen.

Programma 3 Reserve incidentele herstelacties openbare ruimte

(bedragen x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Stand per 1 januari	869	162	162	162
Vermeerderingen	0	0	0	0
Verminderingen	706	0	0	0
Stand per 31 december	162	162	162	162

Wat is het doel (wat willen we bereiken): een reserve voor incidentele herstelacties openbare ruimte, ingesteld na aangenomen amendement jaarstukken 2022 (28 juni 2023).

Programma 3 Reserve spoorzone (niet grex)

(bedragen x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Stand per 1 januari	2.279	1.120	1.120	1.120
Vermeerderingen	0	0	0	0
Verminderingen	1.159	0	0	0
Stand per 31 december	1.120	1.120	1.120	1.120

Wat is het doel (wat willen we bereiken): het doel is dekking van bovenlokale en gemeenschappelijke investeringen in Spoorzone-gebied (niet zijnde de grondexploitatie Spoorzone).

Programma 3 reserve vereveningsfonds betaalbaar wonen

(bedragen x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Stand per 1 januari	968	968	968	968
Vermeerderingen	0	0	0	0
Verminderingen	0	0	0	0
Stand per 31 december	968	968	968	968

Wat is het doel (wat willen we bereiken): Het is niet altijd mogelijk om aan de eis van betaalbaar wonen te voldoen. Als realisatie van het project vanuit gemeentelijk perspectief wenselijk is, kan de verplichting worden afgekocht via een bijdrage aan het fonds (reserve) betaalbaar wonen. Via dit fonds (reserve) kan de gemeente op andere locaties zelf extra woningen realiseren en/of financieel bijdragen aan projecten waar hogere woonambities worden gerealiseerd. De looptijd van deze reserve wordt voorlopig ingesteld t/m 2039.

Programma 3 Reserve gebiedsfonds infrastructuur Spoorzone

(bedragen x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Stand per 1 januari	350	350	350	350
Vermeerderingen	0	0	0	0
Verminderingen	0	0	0	0
Stand per 31 december	350	350	350	350

Wat is het doel (wat willen we bereiken): De reserve is bedoeld voor dekking van gebiedseigen en bovenwijkse kosten voor de infrastructuur Spoorzone. De reserve wordt gevoed door een bijdrage per woning van nieuwbouwprojecten zoals bepaald in de geldende nota kostenverhaal.

Programma 3 Reserve afschrijvingslasten Investeringen Groenfonds

(bedragen x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Stand per 1 januari	1.456	2.213	2.094	1.976
Vermeerderingen	833	0	0	0
Verminderingen	77	118	118	118
Stand per 31 december	2.213	2.094	1.976	1.858

Wat is het doel (wat willen we bereiken): De uitgaven voor groenfonds-projecten zijn investeringsuitgaven. Deze worden vanaf 2025 op een investeringsbudget verantwoord. Verrekening van deze uitgaven met een gewone reserve (in dit geval de reserve Groenfonds) is niet toegestaan. Daarom heeft de raad op 10 december de reserve Afschrijvingslasten investeringen groenfonds ingesteld. De afschrijvingslasten van de investeringsbudgetten voor groenfonds-projecten worden gedekt door onttrekkingen uit deze reserve. De reserve wordt gevoed vanuit de reserve Groenfonds.

Programma 3 reserve groot onderhoud vastgoed

(bedragen x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Stand per 1 januari	1.686	946	575	203
Vermeerderingen	0	0	0	0
Verminderingen	739	372	372	0
Stand per 31 december	946	575	203	203

Wat is het doel (wat willen we bereiken): Op aangeven van de accountant is de reserve groot onderhoud in 2025 niet in een keer vrijgevallen en toegevoegd aan de voorzieningen groot onderhoud. In de plaats daarvan wordt een jaarlijkse bedrag aan vrijval gebruikt om de (hogere) dotaties aan de voorzieningen te dekken. In de loop van de jaren wordt uiteindelijk de volledige reserve voor dit doel ingezet.

Programma 4 Reserve programma vluchtelingenopvang

(bedragen x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Stand per 1 januari	10.386	5.386	5.386	5.386
Vermeerderingen	0	0	0	0
Verminderingen	5.000	0	0	0
Stand per 31 december	5.386	5.386	5.386	5.386

Wat is het doel (wat willen we bereiken): Het doel van de reserve is om de financiële middelen die in 2022 beschikbaar zijn gesteld ook meerjarig beschikbaar te houden ten behoeve van uitvoeringsmaatregelen (noodopvang) voor vluchtelingen/ ontheemden. Op basis van separate raadsvoorstellen/ besluiten zullen dotaties/ onttrekkingen aan deze reserve plaatsvinden.

Programma 5 Reserve cultuur- en erfgoedfonds

(bedragen x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Stand per 1 januari	138	0	0	0
Vermeerderingen	0	0	0	0
Verminderingen	138	0	0	0
Stand per 31 december	0	0	0	0

Wat is het doel (wat willen we bereiken): het meerjarig beschikbaar houden van de middelen uit het cultuur- en erfgoedfonds dat als belangrijk instrument geldt voor het gebruik en behoud van Gouds erfgoed.

Waarom (argumentatie) instellen: de reserve is ingesteld bij de 2e begrotingswijziging 2015. Na de vaststelling van de jaarstukken 2019 kan en zal de reserve cultuur- en erfgoedfonds (ook) worden aangewend voor het bekostigen van de festiviteiten en activiteiten in het kader van Gouda 750 jaar in 2022.

Programma 5 Waterfonds

(bedragen x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Stand per 1 januari	250	250	250	250
Vermeerderingen	0	0	0	0
Verminderingen	0	0	0	0
Stand per 31 december	250	250	250	250

Wat is het doel (wat willen we bereiken): we willen er met het Waterfonds op inzetten om het historisch water in de binnenstad uit te breiden en vaarverbindingen te verbeteren. Daartoe wordt een fonds geïntroduceerd, waarin in 2022 € 1 miljoen wordt gestort. In de toekomst kan het fonds eventueel verder worden aangevuld. Een project dat hiervoor in ieder geval in zicht is, betreft de intieme vaarroute. Ook wordt gekeken naar de verbetering van de vaarverbinding met de Reeuwijkse plassen. Verder kan voor eventuele andere toekomstige maatregelen, worden geput uit de ambities vanuit de Watervisie van de Wateralliantie. Uitgaven uit het fonds dienen plaats te vinden op basis van een door de gemeenteraad vast te stellen kader. Verder dienen de wateralliantie, de ondernemers en bewoners te worden betrokken.

Programma 5 Reserve niet gesprongen explosieven WO2

(bedragen x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Stand per 1 januari	596	596	596	596
Vermeerderingen	0	0	0	0
Verminderingen	0	0	0	0
Stand per 31 december	596	596	596	596

Wat is het doel (wat willen we bereiken): dekking van de kosten van onderzoek naar en het opruimen van niet-gesprongen explosieven uit de Tweede Wereldoorlog.

*Waarom (argumentatie) instellen: d*eze reserve is gevormd door de bijdragen die in het verleden van het Rijk ontvangen zijn in het kader van het opsporen en ruimen van niet-gesprongen explosieven WO2.

Programma 7 Reserve organisatieontwikkeling

(bedragen x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Stand per 1 januari	1.111	992	873	754
Vermeerderingen	545	545	545	545
Verminderingen	664	664	664	664
Stand per 31 december	992	873	754	635

Wat is het doel (wat willen we bereiken): dekking van kosten van reeds in gang gezette en toekomstige organisatieontwikkelingen.

Waarom (argumentatie) instellen: de reserve Organisatieontwikkeling is een uitvloeisel van het traject Optima Forma. Voor zover valt na te gaan ligt het besluit Flankerend Beleid uit 2003 hieraan ten grondslag. De huidige werkwijze is, dat in overleg met de directie, jaarlijks de hoogte van de raming van de onttrekking (of toevoeging) bepaald wordt.

Programma 8 Algemene reserve

(bedragen x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Stand per 1 januari	47.367	62.488	67.296	69.597
Vermeerderingen	23.074	5.167	2.500	1.000
Verminderingen	7.953	359	199	0
Stand per 31 december	62.488	67.296	69.597	70.597

Wat is het doel (wat willen we bereiken): het vormen van een buffer voor financiële tegenvallers.

Waarom (argumentatie) instellen: de Algemene reserve vormt een vast onderdeel van het weerstandsvermogen en daarmee van de begroting en jaarstukken. Het weerstandsvermogen is het vermogen van de gemeente om financiële tegenvallers op te kunnen vangen zonder dat dit invloed heeft op het uitvoeren van de programma's.

Overzicht structurele reserve mutaties

(bedragen x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Stand per 1 januari	18.984	18.215	16.844	15.488
Vermeerderingen	833	0	0	0
Verminderingen	1.602	1.371	1.356	1.175
Stand per 31 december	18.215	16.844	15.488	14.313

Overzicht incidentele reserve mutaties

(bedragen x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Stand per 1 januari	88.225	90.524	93.736	95.357
Vermeerderingen	28.619	5.712	3.045	1.545
Verminderingen	26.320	2.500	1.425	664
Stand per 31 december	90.524	93.736	95.357	96.238

Totaaloverzicht ontwikkeling reserves

(bedragen x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Stand per 1 januari	107.209	108.739	110.580	110.845
Vermeerderingen	29.452	5.712	3.045	1.545
Verminderingen	27.922	3.871	2.781	1.840
Stand per 31 december	108.739	110.580	110.845	110.551

5.10 Ontwikkeling en toelichting voorzieningen 2027 - 2030

Programma 1 voorziening onderhoud burg. Martenssingel 15

(bedragen x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Stand per 1 januari	0	0	0	0
Vermeerderingen	86	86	86	86
Verminderingen	86	86	86	86
Stand per 31 december	0	0	0	0

Wat is het doel (wat willen we bereiken): nivelleren van uitgaven onderhoud Burgemeester Martenssingel 15.

Waarom (argumentatie) instellen: deze voorziening is bestemd voor het nivelleren van uitgaven van planmatig onderhoud aan de Burgemeester Martenssingel 15.

Programma 1 voorziening grex spoorzone

(bedragen x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Stand per 1 januari	0	0	0	0
Vermeerderingen	0	0	0	0
Verminderingen	0	0	0	0
Stand per 31 december	0	0	0	0

Wat is het doel (wat willen we bereiken): Dekking van het verwachte negatieve resultaat op de grondexploitatie Spoorzone.

Waarom (argumentatie) instellen: Deze voorziening dient conform BBV, art 44, lid 1 ingesteld voor een verwacht berekend verlies. Voor maximaal de boekwaarde van de grondexploitatie Spoorzone, wordt deze in mindering gebracht van de voorraden. Het restant van de voorziening wordt onder de post voorziening bouwgrond in exploitatie gerubriceerd.

Programma 2 Voorziening riolering - spaardeel

(bedragen x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Stand per 1 januari	13.592	4.856	601	655
Vermeerderingen	9.000	10.000	10.000	10.000
Verminderingen	17.736	14.256	9.946	8.728
Stand per 31 december	4.856	601	655	1.927

Programma 2 Voorziening riolering - egalisatiedeel

(bedragen x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Stand per 1 januari	1.641	1.589	2.349	3.658
Vermeerderingen	0	760	1.309	1.805
Verminderingen	52	0	0	0
Stand per 31 december	1.589	2.349	3.658	5.463

Programma 2 Voorziening riolering - totaal

(bedragen x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Stand per 1 januari	15.233	6.445	2.950	4.313
Vermeerderingen	9.000	10.760	11.309	11.805
Verminderingen	17.788	14.256	9.946	8.728
Stand per 31 december	6.445	2.950	4.313	7.390

Wat is het doel (wat willen we bereiken): spaarvoorziening vervangingsinvesteringen riolering en tariefsegalisatie.

Waarom (argumentatie) instellen: bij de riolering is volledige kostendekking uitgangspunt. Deze voorziening is een spaarvoorziening vervangingsinvesteringen rioleringen met als nevendoel een meer gespreide lastenontwikkeling (en daarmee tariefontwikkeling). De kosten die gemaakt worden ten behoeve van riolering worden gedekt door inkomsten rioolrechten.

Programma 2 Voorziening verwerking afvalstoffen

(bedragen x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Stand per 1 januari	1.641	1.589	2.349	3.658
Vermeerderingen	0	760	1.309	1.805
Verminderingen	52	0	0	0
Stand per 31 december	1.589	2.349	3.658	5.463

Wat is het doel (wat willen we bereiken): voorkomen fluctuatie tarieven.

Waarom (argumentatie) instellen: bij de inzameling en verwerking van afvalstoffen is volledige kostendekking uitgangspunt. Deze voorziening is een egalisatievoorziening, waarop geen meerjarig onderhoudsplan van toepassing is. Het uiteindelijke jaarlijkse exploitatieresultaat wordt op nacalculatiebasis bepaald en aan deze voorziening toegevoegd of onttrokken. Een nevendoel van deze voorziening is het bevorderen van een gelijkmatig tariefverloop bij onregelmatige lasten.

Programma 3 Voorziening groot onderhoud openbare ruimte

(bedragen x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Stand per 1 januari	4.735	1.739	200	2.301
Vermeerderingen	4.291	4.291	4.291	4.291
Verminderingen	7.287	5.830	2.190	3.564
Stand per 31 december	1.739	200	2.301	3.028

Wat is het doel (wat willen we bereiken): egalisatie meerjarenkosten groot onderhoud openbare ruimte.

Waarom (argumentatie) instellen: deze voorziening is bestemd voor de egalisatie van beschikbare middelen ter dekking van de kosten van groot onderhoud van de openbare ruimte (onder meer wegen, kunstwerken, water en groen) zoals is opgenomen in het Beheerplan GOVO.

Programma 3 Voorziening onderhoud stationsgarage

(bedragen x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Stand per 1 januari	80	22	18	0
Vermeerderingen	56	56	56	49
Verminderingen	113	60	74	49
Stand per 31 december	22	18	0	0

Wat is het doel (wat willen we bereiken): nivelleren van uitgaven onderhoud Stationsgarage.

Waarom (argumentatie) instellen: deze voorziening is bestemd voor het nivelleren van uitgaven van planmatig onderhoud aan de Stationsgarage.

Programma 3 Voorziening verhuurdersonderhoud schouwburg

(bedragen x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Stand per 1 januari	4	22	0	0
Vermeerderingen	502	502	502	574
Verminderingen	484	524	502	574
Stand per 31 december	22	0	0	0

Wat is het doel (wat willen we bereiken): nivelleren van uitgaven voor groot onderhoud.

Waarom (argumentatie) instellen: deze voorziening is bestemd voor het nivelleren van de uitgaven verhuurdersonderhoud aan het schouwburgcomplex gelegen aan de Boelekade 67.

Programma 3 Voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen *

(bedragen x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Stand per 1 januari	0	0	181	0
Vermeerderingen	1.524	1.156	1.156	1.016
Verminderingen	1.524	975	1.338	1.016
Stand per 31 december	0	181	0	0

Wat is het doel (wat willen we bereiken): nivelleren van uitgaven van planmatig onderhoud.

Waarom (argumentatie) instellen: deze voorziening is bestemd voor het nivelleren van uitgaven aan planmatig onderhoud aan gemeentelijk pandenbezit.

*Dit betreft de "onderhoudsvoorziening Onderhoud" zoals deze in het raadsbesluit van 11 december 2024 'Actualisatie MeerjarenOnderhoudsPlan gemeentelijke gebouwen' is opgenomen. Het betreft de onderhoudsvoorziening voor alle gemeentelijk gebouwen, behalve waarvoor een aparte voorziening is ingesteld (bijv. dienstgebouwen en de schouwburg). Om verwarring met andere onderhoudsvoorzieningen te voorkomen (bijvoorbeeld die voor onderhoud openbare ruimte), wordt de naam aangepast naar "onderhoudsvoorziening Gemeentelijke gebouwen'

Programma 3 Voorziening afkoopsom onderhoud Steinse Groen

(bedragen x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Stand per 1 januari	23	19	15	11
Vermeerderingen	0	0	0	0
Verminderingen	4	4	4	4
Stand per 31 december	19	15	11	8

Wat is het doel (wat willen we bereiken): bestemming geven aan projectsubsidie.

Waarom (argumentatie) instellen: op deze voorziening is geen meerjarig onderhoudsplan van toepassing. Deze voorziening heeft betrekking op een projectsubsidie die door de gemeente Gouda is ontvangen voor (de afkoop van) het beheer van de ecologische verbinding Steinse Groen voor 12 jaar (2020 tot en met 2031).

Programma 3 Voorziening DEELNAME GRONDBANK ZUIDPLAS

(bedragen x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Stand per 1 januari	1.320	1.320	1.320	1.320
Vermeerderingen	0	0	0	0
Verminderingen	0	0	0	0
Stand per 31 december	1.320	1.320	1.320	1.320

Wat is het doel (wat willen we bereiken): De accountant van de Grondbank heeft in zijn interim-controle voor de jaarrekening aangegeven dat de Grondbank op basis van de ontwikkelingen in de jaarrekening 2025 een verliesvoorziening moet treffen, vooruitlopend op het opnemen van de vordering op de deelnemers in de (gewijzigde) begroting 2026. Dit betekent dat Gouda, naar rato van haar deelnemers-percentage, ook een verliesvoorziening moet treffen.

Programma 4 Voorziening pijporgel aula begraafplaats

(bedragen x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Stand per 1 januari	52	52	52	52
Vermeerderingen	0	0	0	0
Verminderingen	0	0	0	0
Stand per 31 december	52	52	52	52

Wat is het doel (wat willen we bereiken): bestemming geven aan legaat.

Waarom (argumentatie) instellen: op deze voorziening is geen meerjarig onderhoudsplan van toepassing. Deze voorziening heeft betrekking op een legaat dat door de gemeente Gouda als legataris beheerd wordt. Het legaat dient gebruikt te worden voor de aanschaf en het onderhoud van de pijporgel op de begraafplaats IJsselhof te Gouda. De aanschaf en het onderhoud van dit orgel zal worden uitgevoerd door de beheerder/eigenaar van deze begraafplaats. Op dit moment is niet bekend op welke termijn Yarden deze werkzaamheden gaat uitvoeren. Sinds 2020 maakt Yarden officieel deel uit van Dela en is Dela formeel de beheerder.

Programma 7 Voorziening pensioenaanspraken (voormalig) wethouders

(bedragen x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Stand per 1 januari	5.634	5.956	6.278	6.600
Vermeerderingen	500	500	500	500
Verminderingen	178	178	178	178
Stand per 31 december	5.956	6.278	6.600	6.922

Wat is het doel (wat willen we bereiken): treffen van een voorziening voor het uitbetalen van pensioen aan gewezen wethouders.

Waarom (argumentatie) instellen: in tegenstelling tot deelnemers aan het ABP, vindt voor de Appa geen premieafdracht plaats van de gemeente aan een pensioenfonds. De pensioenen van de wethouders worden gefinancierd uit de begroting van de gemeente Gouda op het moment dat dit pensioen wordt uitbetaald aan betrokkene. Op grond van artikel 44 van het BBV dient een voorziening voor de pensioenaanspraken (voormalig) wethouders te worden gevormd. Ter financiering van de opgebouwde pensioenaanspraken en -rechten op (partner)pensioen van (voormalig) wethouders is de voorziening gevormd.

Programma 7 Voorziening wachtgeld wethouders

(bedragen x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Stand per 1 januari	682	491	419	443
Vermeerderingen	91	91	91	91
Verminderingen	282	163	67	0
Stand per 31 december	491	419	443	534

Wat is het doel (wat willen we bereiken): Dekking van de toekomstige uitgaven voor wachtgeld wethouders.

Waarom (argumentatie) instellen: Volgens de notitie "Het BBV & Arbeidskostengerelateerde verplichtingen" dienen voor wachtgelden voor wethouders een voorziening te worden gevormd ter dekking van de toekomstige uitgaven voor deze wachtgelden.

Programma 7 voorziening Onderhoud dienstgebouwen

(bedragen x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Stand per 1 januari	303	482	12	0
Vermeerderingen	568	568	568	271
Verminderingen	388	1.038	580	271
Stand per 31 december	482	12	0	0

Wat is het doel (wat willen we bereiken): nivelleren van uitgaven onderhoud Huis van de Stad.

Waarom (argumentatie) instellen: deze voorziening is bestemd voor het nivelleren van uitgaven van planmatig onderhoud aan het Huis van de Stad. De jaarlijkse dotatie aan deze voorziening wordt elk jaar aangewend voor de onderhoudskosten van dit pand, die gebaseerd zijn op de meerjarige technische onderhoudsplanning.

Programma 7 voorziening spaaruren verlof

(bedragen x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Stand per 1 januari	1.736	1.736	1.736	1.736
Vermeerderingen	0	0	0	0
Verminderingen	0	0	0	0
Stand per 31 december	1.736	1.736	1.736	1.736

Wat is het doel (wat willen we bereiken): De voorziening is bestemd voor de dekking van toekomstige verplichtingen die voortvloeiden uit de binnen de organisatie opgebouwde spaaruren.

Programma 7 voorziening RVU (regeling vervroegd uittreden)

(bedragen x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Stand per 1 januari	163	29	0	0
Vermeerderingen	0	0	0	0
Verminderingen	134	29	0	0
Stand per 31 december	29	0	0	0

Wat is het doel (wat willen we bereiken): Voor ex-medewerkers die op basis van de regeling vervroegd uittreden geen activiteiten/prestaties voor de gemeente verrichten, dient een voorziening te worden getroffen voor de financiële verplichting die de gemeente tegenover de ex-medewerker en de fiscus heeft op basis van deze regeling. Dat betekent voor alle jaren tot aan de AOW datum. Het doel is het treffen van een voorziening voor betalingen aan medewerkers die gebruik maken van de regeling vervroegd uittreden.

Totaal voorzieningen

(bedragen x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Stand per 1 januari	34.510	22.235	16.348	19.195
Vermeerderingen	16.617	18.009	18.558	18.683
Verminderingen	28.892	23.896	15.711	15.218
Stand per 31 december	22.235	16.348	19.195	22.661

5.11 Arbeidskosten gerelateerde verplichtingen

Overeenkomstig de artikelen 20 en 22 van het BBV dient afzonderlijk aandacht te worden besteed aan de jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Alle bedoelde verplichtingen zijn meerjarig in de exploitatiebegroting verwerkt.

Voor pensioenaanspraken van (voormalig) wethouders is op grond van wettelijke bepalingen een gelijknamige voorziening in gebruik.

6 Bijlagen

6.1 Overzicht taakvelden

Landelijk is bepaald dat in de begroting en jaarrekening een overzicht wordt opgenomen met daarin de baten en lasten per taakveld en de wijze waarop deze zijn verdeeld over de programma's. Deze taakvelden gelden voor alle gemeenten en hierdoor ontstaat vergelijkbaarheid tussen alle gemeenten. De volgende hoofdtaakvelden worden onderscheiden:

Nummer	Omschrijving taakveld
0.	Bestuur en ondersteuning
1.	Veiligheid
2.	Verkeer, vervoer en waterstaat
3.	Economie
4.	Onderwijs
5.	Sport, cultuur en recreatie
6.	Sociaal domein
7.	Volksgezondheid en milieu
8.	Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing

De programmabegroting 2027 ingedeeld naar taakvelden ziet er als volgt uit:

Taakvelden: Lasten (bedragen * € 1.000)	Progr.	Jaarrekening 2025	2026 t/m 1e Berap	2027	2028	2029	2030
0.1 Bestuur	7	7.624	7.394	7.457	7.457	7.457	7.457
0.10 Mutaties reserves	1 t/m 8	5.498	9.731	29.452	5.712	3.045	1.545
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	8	0	15.590	17.381	8.739	5.626	10.122
0.2 Burgerzaken	7	4.008	3.934	4.257	4.060	4.060	4.059
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	3	5.475	7.817	6.287	6.564	6.820	6.884
0.4 Overhead	7	36.241	35.304	37.302	36.073	35.982	35.349
0.5 Treasury	8	-770	-1.150	-1.919	-1.754	-744	-371
0.61 Ozb woningen	8	271	997	1.014	1.029	1.029	1.029
0.62 Ozb niet-woningen	8	261	211	211	214	214	214
0.63 Parkeerbelasting	8	9	14	15	15	15	15
0.64 Belastingen overig	8	69	79	121	121	121	121
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	8	0	0	0	0	0	0
0.8 Overige baten en lasten	8	295	1.182	1.498	7.866	10.996	18.773
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	8	45	160	185	195	195	160
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	6	6.289	6.580	6.988	6.988	6.988	6.988
1.2 Openbare orde en veiligheid	6	7.050	7.368	6.676	6.543	6.481	6.450
2.1 Verkeer en vervoer	3	20.778	23.795	23.207	24.540	24.825	25.898
2.2 Parkeren	3	2.094	1.803	2.867	3.033	2.802	2.750
2.3 Recreatieve havens	5	640	760	702	702	701	701
2.4 Economische havens en waterwegen	1	1.755	1.706	1.789	1.893	1.887	1.882
2.5 Openbaar vervoer	3	100	99	103	101	100	99
3.1 Economische ontwikkeling	1	0	0	0	0	0	0
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	1	399	670	354	353	337	336
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	1	353	385	369	369	369	369
3.4 Economische promotie	1	2.642	2.729	2.551	2.551	2.584	2.584
4.1 Openbaar basisonderwijs	1	0	0	0	0	0	0
4.2 Onderwijshuisvesting	1	10.101	11.135	12.331	12.291	12.703	14.053
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1	12.788	12.036	12.977	12.958	12.789	12.789
5.1 Sportbeleid en activering	5	8.326	8.821	9.398	9.315	9.337	8.537
5.2 Sportaccommodaties	5	2.909	2.929	2.965	2.975	2.480	2.500
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	5	6.673	0	5.274	5.267	5.261	5.138
5.4 Musea	5	3.260	4.644	3.729	3.429	3.429	3.426
5.5 Cultureel erfgoed	5	917	908	796	734	734	734
5.6 Media	5	2.781	2.905	2.578	2.578	2.578	2.578
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	3	7.672	7.588	7.494	7.699	7.722	7.708
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	4	19.257	21.016	12.219	10.772	10.552	10.594

Taakvelden: Lasten (bedragen * € 1.000)	Progr.	Jaarrekening 2025	2026 t/m 1e Berap	2027	2028	2029	2030
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Wmo	4	0	0	123	123	123	123
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	4	0	0	2.918	2.918	2.918	2.918
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	4	7.058	7.557	8.209	7.981	7.981	7.981
6.3 Inkomensregelingen	4	47.331	48.009	45.636	45.535	45.484	45.285
6.4 WSW en beschut werk	4	10.734	0	10.272	10.122	9.848	9.472
6.5 Arbeidsparticipatie	4	8.352	10.901	9.038	7.955	6.700	6.779
6.60 Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	4	2.483	2.647	1.592	1.602	1.609	1.614
6.711 Hulp bij het huishouden (WMO)	4	6.976	7.197	8.209	8.231	8.247	8.259
6.712 Begeleiding (WMO)	4	10.252	9.022	8.961	8.988	9.004	9.016
6.713 Dagbesteding (WMO)	4	2.363	2.872	2.875	2.875	2.875	2.875
6.714 Overige maatwerkarrangementen (WMO)	4	11.584	3.416	3.121	3.122	3.122	3.122
6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal	4	2.046	1.804	2.004	2.010	2.010	2.010
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	4	22.559	19.426	17.181	17.426	17.458	17.482
6.753 Jeugdhulp ambulant landelijk	4	854	1.102	1.006	1.009	1.009	1.009
6.761 Jeugdhulp met verblijf lokaal	4	1.772	1.524	1.878	1.884	1.884	1.884
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	4	6.951	5.201	6.635	6.655	6.622	6.742
6.763 Jeugdhulp met verblijf landelijk	4	0	125	0	0	0	0
6.791 PGB WMO	4	748	1.325	1.244	1.244	1.244	1.244
6.792 PGB Jeugd	4	730	1.037	833	836	836	836
6.811 Beschermd wonen (WMO)	4	28.126	28.730	29.487	29.487	29.487	29.487
6.812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	4	6.115	5.356	5.655	5.655	5.655	5.655
6.821 Jeugdbescherming	4	2.539	2.782	2.697	2.760	2.771	2.650
6.822 Jeugdreclassering	4	465	663	532	533	533	533
6.91 Coördinatie en beleid Wmo	4	177	196	301	301	301	301
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	4	243	207	381	381	381	381
7.1 Volksgezondheid	4	5.432	19.328	8.377	3.651	3.651	3.651
7.2 Riolering	2	19.474	18.385	20.166	21.824	22.298	22.575
7.3 Afval	2	14.235	12.418	13.182	13.275	13.263	13.253
7.4 Milieubeheer	2	6.160	14.683	5.822	4.603	4.603	4.603
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	4	83	0	0	0	0	0
8.1 Ruimtelijke ordening	3	5.475	5.024	5.065	3.862	3.762	3.762
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	3	9.122	22.239	41.099	20.738	17.773	12.059
8.3 Wonen en bouwen	3	6.521	8.172	8.292	6.243	5.690	5.499
Totaal lasten		**422.769**	**460.489**	**491.417**	**435.208**	**428.613**	**434.525**

Taakvelden: Baten (bedragen * € 1.000)	Progr.	Jaarrekening 2025	2026 t/m 1e Berap	2027	2028	2029	2030
0.1 Bestuur	7	-806	-439	-447	-447	-447	-447
0.10 Mutaties reserves	1 t/m 8	-22.770	-17.572	-27.922	-3.871	-2.781	-1.840
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	8	0	-10.785	-15.908	-7.901	-5.622	-8.138
0.2 Burgerzaken	7	-1.941	-2.126	-2.402	-2.090	-2.090	-2.090
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	3	-5.010	-5.202	-5.325	-4.980	-5.080	-5.080
0.4 Overhead	7	-5.413	-4.842	-4.752	-4.752	-4.752	-4.752
0.5 Treasury	8	-562	-363	-261	-264	-262	-260
0.61 Ozb woningen	8	-11.291	-1.198	-12.479	-12.631	-12.906	-13.226
0.62 Ozb niet-woningen	8	-9.899	-10.300	-10.443	-10.875	-11.140	-11.419
0.63 Parkeerbelasting	8	-7.748	-6.249	-7.947	-7.947	-7.947	-7.947
0.64 Belastingen overig	8	-673	-697	-678	-678	-678	-678
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	8	-241.421	-241.364	-252.970	-250.981	-253.575	-263.333
0.8 Overige baten en lasten	8	-112	-162	-101	-1.410	2.560	2.560
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	8	0	0	0	0	0	0
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	6	-16	-61	-62	-62	-62	-62

Taakvelden: Baten (bedragen * € 1.000)	Progr.	Jaarrekening 2025	2026 t/m 1e Berap	2027	2028	2029	2030
1.2 Openbare orde en veiligheid	6	-809	-1.198	-97	-97	-97	-97
2.1 Verkeer en vervoer	3	-914	-1.868	-560	-561	-561	-561
2.2 Parkeren	3	-320	-818	-455	-455	-455	-455
2.3 Recreatieve havens	5	-132	-137	-140	-140	-140	-140
2.4 Economische havens en waterwegen	1	0	0	0	0	0	0
2.5 Openbaar vervoer	3	0	0	0	0	0	0
3.1 Economische ontwikkeling	1	0	0	0	0	0	0
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	1	-1.458	-383	0	0	0	0
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	1	-167	-197	-201	-201	-201	-201
3.4 Economische promotie	1	-656	-1.134	-1.260	-1.260	-1.260	-1.260
4.1 Openbaar basisonderwijs	1	0	0	0	0	0	0
4.2 Onderwijshuisvesting	1	-556	-374	-381	-381	-381	-381
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1	-8.299	-7.764	-7.965	-7.798	-7.798	-7.798
5.1 Sportbeleid en activering	5	-1.246	-428	-825	-825	-825	-25
5.2 Sportaccommodaties	5	-2.661	-2.722	-2.742	-2.742	-2.742	-2.742
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	5	-237	-28	0	0	0	0
5.4 Musea	5	0	0	0	0	0	0
5.5 Cultureel erfgoed	5	0	0	0	0	0	0
5.6 Media	5	42	-42	0	0	0	0
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	3	-129	-77	-79	-79	-79	-79
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	4	-8.844	-8.152	-90	-90	-90	-90
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Wmo	4	0	0	0	0	0	0
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	4	0	0	0	0	0	0
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	4	-50	0	0	0	0	0
6.3 Inkomensregelingen	4	-37.202	-37.222	-34.568	-34.568	-34.568	-34.568
6.4 WSW en beschut werk	4	0	0	0	0	0	0
6.5 Arbeidsparticipatie	4	-341	-966	-13	-13	-13	-13
6.60 Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	4	-644	-524	-560	-560	-560	-560
6.711 Hulp bij het huishouden (WMO)	4	0	0	0	0	0	0
6.712 Begeleiding (WMO)	4	-2.068	-1.626	-1.626	-1.626	-1.626	-1.626
6.713 Dagbesteding (WMO)	4	0	-600	-600	-600	-600	-600
6.714 Overige maatwerkarrangementen (WMO)	4	-13	0	0	0	0	0
6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal	4	0	0	0	0	0	0
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	4	0	0	0	0	0	0
6.753 Jeugdhulp ambulant landelijk	4	0	0	0	0	0	0
6.761 Jeugdhulp met verblijf lokaal	4	0	0	0	0	0	0
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	4	0	0	0	0	0	0
6.763 Jeugdhulp met verblijf landelijk	4	0	0	0	0	0	0
6.791 PGB WMO	4	0	0	0	0	0	0
6.792 PGB Jeugd	4	0	0	0	0	0	0
6.811 Beschermd wonen (WMO)	4	-8.852	-9.218	-8.994	-8.994	-8.994	-8.994
6.812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	4	-475	-398	-304	-304	-304	-304
6.821 Jeugdbescherming	4	-8	0	0	0	0	0
6.822 Jeugdreclassering	4	0	0	0	0	0	0
6.91 Coördinatie en beleid Wmo	4	0	0	0	0	0	0
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	4	0	0	0	0	0	0
7.1 Volksgezondheid	4	-1.953	-15.772	-4.726	0	0	0
7.2 Riolering	2	-21.441	-21.864	-22.806	-23.231	-23.717	-24.213
7.3 Afval	2	-16.729	-15.051	-15.935	-16.115	-16.109	-16.108
7.4 Milieubeheer	2	-2.489	-9.856	-34	-1.324	-1.324	-1.324
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	4	0	0	0	0	0	0
8.1 Ruimtelijke ordening	3	-570	-243	-225	-181	-181	-181

Taakvelden: Baten (bedragen * € 1.000)	Progr.	Jaarrekening 2025	2026 t/m 1e Berap	2027	2028	2029	2030
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	3	-9.094	-22.262	-41.099	-20.738	-17.773	-12.059
8.3 Wonen en bouwen	3	-3.601	-3.758	-3.434	-3.434	-3.434	-3.434
Totaal baten		**-439.576**	**-466.043**	**-491.417**	**-435.208**	**-428.613**	**-434.525**

6.2 Wettelijk voorgeschreven indicatoren

Programma	Indicator	Meeteenheid	Periode	Gouda	Nederland
Programma 1	Functiemenging	%	2024	53,5	54,5
Programma 1	Vestigingen (van bedrijven)	per 1.000 inw.15 t/m 64jr	2024	181,4	191,4
Programma 1	Absoluut verzuim	per 1.000 leerlingen	2024	1,0	6,7
Programma 1	Relatief verzuim	per 1.000 leerlingen	2024	55	28
Programma 1	Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	%	2024	1,9	2,3

Indicator	Toelichting
Functiemenging	De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.
Vestigingen (van bedrijven)	Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.
Absoluut verzuim	Het aantal leer- of kwalificatieplichtige jongeren dat absoluut verzuimer is (geweest) gedurende het schooljaar: de jongere is niet ingeschreven bij een onderwijsinstelling en beschikt niet over een vrijstelling. De periodeaanduiding '2024' staat voor schooljaar '2023/2024'.
Relatief verzuim	Het aantal leer- of kwalificatieplichtige leerlingen (per 1.000 leerlingen) waarbij sprake is van meer dan 16 uur ongeoorloofd verzuim gedurende 4 opeenvolgende lesweken. De periodeaanduiding '2024' staat voor schooljaar '2023/2024'.
Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	Vsv'ers zijn jongeren van 12 tot 23 jaar die zonder startkwalificatie het onderwijs verlaten. Een startkwalificatie is een havo of vwo diploma of minimaal een mbo-2 diploma. Het vsv-percentage staat voor het aantal vsv'ers als percentage van het aantal onderwijsdeelnemers die aan het begin van het schooljaar ingeschreven staan. De periodeaanduiding '2024' staat voor schooljaar '2023/2024'.

Programma	Indicator	Meeteenheid	Periode	Gouda	Nederland
Programma 2	Omvang huishoudelijk restafval	kg per inwoner	2024	113	148
Programma 2	Percentage bekende hernieuwbare elektriciteit	%	2024	14,6	42,5

Indicator	Toelichting
Niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval.	Niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval.
Percentage bekende hernieuwbare elektriciteit	Percentage bekende hernieuwbare elektriciteit t.o.v. het totaal bekend elektriciteitsverbruik.

Programma	Indicator	Meeteenheid	Periode	Gouda	Nederland
Programma 3	Gemiddelde WOZ-waarde	x €1.000	2026	404	439
Programma 3	Nieuw gebouwde woningen	per 1.000 woningen	2024	10,8	8,4
Programma 3	Demografische druk	%	2026	71,4	71,3
Programma 3	Gemeentelijke woonlasten éénpersoons-huishouden	€	2026	1.357	993
Programma 3	Gemeentelijke woonlasten meerpersoons-huishouden	€	2026	1.383	1.091

Indicator	Toelichting
Gemiddelde WOZ-waarde	De WOZ-waarde van alle woningen. Alle verblijfsobjecten in de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG)met minimaal een woonfunctie en eventueel een of meer andere gebruiksfuncties worden als woning aangemerkt
Nieuw gebouwde woningen	Nieuw gebouwde woningen, exclusief overige toevoegingen, zoals transformaties.
Demografische druk	Het aantal personen van 0 tot 20 jaar én 65 jaar of ouder per honderd personen van 20 tot 65 jaar.
Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden	Som van de gemiddeld betaalde ozb op basis van de gemiddelde woz-waarde van woningen in de gemeente + reinigingsheffing + rioolheffing minus eventuele heffingskorting.
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	Som van de gemiddeld betaalde ozb op basis van de gemiddelde woz-waarde van woningen in de gemeente + reinigingsheffing + rioolheffing minus eventuele heffingskorting.

Programma	Indicator	Meeteenheid	Periode	Gouda	Nederland
Programma 4	Banen	per 1.000 inwoners van 15-64 jaar	2024	824,2	850,2
Programma 4	Jongeren met een delict voor de rechter	%	2023	1	1
Programma 4	Achterstand onder jeugd - Kinderen in uitkeringsgezin	%	2024	7	6
Programma 4	Achterstand onder jeugd - Werkloze jongeren	%	2024	2	2
Programma 4	Netto arbeidsparticipatie	%	2025	72,8	73,2
Programma 4	Personen met een bijstandsuitkering	per 10.000 inwoners	2025	322,8	281,2
Programma 4	Lopende re-integratie-voorzieningen	per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	2025	167,9	217,8
Programma 4	Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	2025	14,6	13,7
Programma 4	Jongeren met jeugdbescherming	%	2025	1,3	1,0
Programma 4	Jongeren met jeugdreclassering	%	2025	0,4	0,4
Programma 4	Cliënten met een maatwerk-voorziening Wmo	per 10.000 inwoners	2025	710	720

Indicator	Toelichting
Banen	Onder een baan wordt een vervulde positie verstaan. Dit betreffen zowel fulltimers, parttimers als uitzendkrachten. De indicator betreft het aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot en met 64 jaar.
Jongeren met een delict voor de rechter	Het percentage jongeren (12 t/m 21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.
Achterstand onder jeugd - Kinderen in uitkeringsgezin	Percentage kinderen tot 18 jaar die in een gezin leven dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen. Bijstandshuishouden is een huishouden waarvan minimaal één lid een bijstandsuitkering ontvangt. Onder bijstand wordt hier uitkeringen aan huishoudens op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, tot 2015) en de Participatiewet (vanaf 2015) en het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (Bbz) verstaan. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.
Achterstand onder jeugd - Werkloze jongeren	Personen van 16 t/m 22 jaar die als werkzoekende staan ingeschreven bij het UWV WERKbedrijf en tegelijkertijd geen baan hebben als werknemer volgens de Polisadministratie. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker
Netto arbeidsparticipatie	Het aandeel van de werkzame beroepsbevolking in de bevolking (beroeps- en niet-beroepsbevolking). Deze definitie heeft betrekking op personen die in Nederland wonen (exclusief de institutionele bevolking).
Personen met een bijstandsuitkering	Het aantal personen met een uitkering op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, t/m 2014) en de Participatiewet (vanaf 2015). De uitkeringen (leefgeld) aan personen in een instelling, de elders verzorgden, zijn niet inbegrepen. Ook de uitkeringen aan dak- en thuislozen zijn niet inbegrepen.
Lopende re-integratievoorzieningen	Het aantal reintegratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.
Jongeren met jeugdhulp	In percentage van alle jongeren tot 18 jaar, per 1 januari Hulp en zorg zoals deze bedoeld en beschreven is in de Jeugdwet (2014), en in natura door de zorgaanbieder is geleverd. PGB gefinancierde hulp en zorg valt hier dus buiten. Het betreft hulp en zorg aan jongeren en hun ouders bij psychische, psychosociale en of gedragsproblemen, een

Indicator	Toelichting
	verstandelijke beperking van de jongere, of opvoedingsproblemen van de ouders. Zorg in Natura wordt direct vergoed aan de zorgverlener zonder tussenkomst van de zorggebruiker. In het kader van de jeugdzorg betekent dit dat de hulp rechtstreeks door de gemeente wordt vergoed. Persoonsgebonden budget (PGB)is een geldbedrag waarmee de zorggebruiker zelf zorg, begeleiding, hulp, hulpmiddelen of voorzieningen in kan kopen. Deze wordt verstrekt via de Sociale verzekeringsbank (SVB) maar is ook afkomstig van de gemeente.
Jongeren met jeugdbescherming	In percentage van alle jongeren tot 18 jaar, per 1 januari Jeugdbescherming is een maatregel die de rechter dwingend oplegt. Dat gebeurt als een gezonde en veilige ontwikkeling van een kind of jeugdige wordt bedreigd en vrijwillige hulp niet of niet voldoende helpt. Een kind of jongere wordt dan 'onder toezicht gesteld' of ‘onder voogdij geplaatst’.
Jongeren met jeugdreclassering	In percentage van alle jongeren in de leeftijd van 12 tot 23 jaar, per 1 januari Jeugdreclassering is een combinatie van begeleiding en controle voor jongeren vanaf 12 jaar, die voor hun 18e verjaardag met de politie of leerplichtambtenaar in aanraking zijn geweest en een proces-verbaal hebben gekregen. Indien de persoonlijkheid van de dader of de omstandigheden waaronder de overtreding of het misdrijf is begaan daartoe aanleiding geven, bijvoorbeeld bij jongvolwassenen met een verstandelijke beperking, kan het jeugdstrafrecht eveneens worden toegepast op jongvolwassenen in de leeftijd 18 tot en met 22 jaar. De jongere krijgt op maat gesneden begeleiding van een jeugdreclasseringswerker om te voorkomen dat hij of zij opnieuw de fout ingaat. Jeugdreclassering kan worden opgelegd door de kinderrechter of de officier van Justitie. Jeugdreclassering kan ook op initiatief van de Raad voor de Kinderbescherming in het vrijwillige kader worden opgestart.
Cliënten met een maatwerkvoorziening Wmo	Aantal per 10.000 inwoners in de betreffende bevolkingsgroep. Een maatwerkvoorziening is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo-gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 327 deelnemende gemeen

Programma	Indicator	Meeteenheid	Periode	Gouda	Nederland
Programma 5	Niet-sporters	%	2024	44,4	42,5

Indicator	Toelichting
Niet-sporters	Het percentage niet-wekelijkse sporters t.o.v. de bevolking van 19 jaar en ouder. Bevolking van 19 jaar en ouder dat niet minstens één keer per week aan sport doet.

Programma	Indicator	Meeteenheid	Periode	Gouda	Nederland
Programma 6	Verwijzingen Halt	per 1.000 jongeren	2021	7	8
Programma 6	Verwijzingen Halt	per 1.000 jongeren	2022	6	8
Programma 6	Verwijzingen Halt	per 1.000 jongeren	2023	7	9
Programma 6	Verwijzingen Halt	per 1.000 jongeren	2024	7	9
Programma 6	Verwijzingen Halt	per 1.000 jongeren	2025	14	10
Programma 6	Misdrijven - Geweldsmisdrijven	per 1.000 inwoners	2025	5,5	4,6
Programma 6	Misdrijven - Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	per 1.000 inwoners	2025	6,4	5,7
Programma 6	Misdrijven - Diefstallen uit woning	per 1.000 inwoners	2025	1,7	1,2
Programma 6	Misdrijven - Winkeldiefstallen	per 1.000 inwoners	2025	2,7	2,1

Indicator	Toelichting
Het aantal verwijzingen Halt per 1.000 inwoners van 12 t/m 17 jaar. Jongeren van 12 t/m 17 jaar die een licht strafbaar vergrijp plegen, worden door de politie of leerplichtambtenaren naar Bureau Halt verwezen voor een passende Halt-straf. Zij krijgen leeropdrachten en er volgen gesprekken met de jongere en de ouders. Op deze manier kunnen jongeren rechtzetten wat zij fout hebben gedaan, zonder dat zij in aanraking komen met het Openbaar Ministerie.	Het aantal verwijzingen Halt per 1.000 inwoners van 12 t/m 17 jaar. Jongeren van 12 t/m 17 jaar die een licht strafbaar vergrijp plegen, worden door de politie of leerplichtambtenaren naar Bureau Halt verwezen voor een passende Halt-straf. Zij krijgen leeropdrachten en er volgen gesprekken met de jongere en de ouders. Op deze manier kunnen jongeren rechtzetten wat zij fout hebben gedaan, zonder dat zij in aanraking komen met het Openbaar Ministerie.
Verwijzingen Halt	Het aantal verwijzingen Halt per 1.000 inwoners van 12 t/m 17 jaar. Jongeren van 12 t/m 17 jaar die een licht strafbaar vergrijp plegen, worden door de politie of leerplichtambtenaren naar Bureau Halt verwezen voor een passende Halt-straf. Zij krijgen leeropdrachten en er volgen gesprekken

Indicator	Toelichting
	met de jongere en de ouders. Op deze manier kunnen jongeren rechtzetten wat zij fout hebben gedaan, zonder dat zij in aanraking komen met het Openbaar Ministerie.
Verwijzingen Halt	Het aantal verwijzingen Halt per 1.000 inwoners van 12 t/m 17 jaar. Jongeren van 12 t/m 17 jaar die een licht strafbaar vergrijp plegen, worden door de politie of leerplichtambtenaren naar Bureau Halt verwezen voor een passende Halt-straf. Zij krijgen leeropdrachten en er volgen gesprekken met de jongere en de ouders. Op deze manier kunnen jongeren rechtzetten wat zij fout hebben gedaan, zonder dat zij in aanraking komen met het Openbaar Ministerie.
Verwijzingen Halt	Het aantal verwijzingen Halt per 1.000 inwoners van 12 t/m 17 jaar. Jongeren van 12 t/m 17 jaar die een licht strafbaar vergrijp plegen, worden door de politie of leerplichtambtenaren naar Bureau Halt verwezen voor een passende Halt-straf. Zij krijgen leeropdrachten en er volgen gesprekken met de jongere en de ouders. Op deze manier kunnen jongeren rechtzetten wat zij fout hebben gedaan, zonder dat zij in aanraking komen met het Openbaar Ministerie.
Verwijzingen Halt	Het aantal verwijzingen Halt per 1.000 inwoners van 12 t/m 17 jaar. Jongeren van 12 t/m 17 jaar die een licht strafbaar vergrijp plegen, worden door de politie of leerplichtambtenaren naar Bureau Halt verwezen voor een passende Halt-straf. Zij krijgen leeropdrachten en er volgen gesprekken met de jongere en de ouders. Op deze manier kunnen jongeren rechtzetten wat zij fout hebben gedaan, zonder dat zij in aanraking komen met het Openbaar Ministerie.
Misdrijven - Geweldsmisdrijven	Het aantal geweldsmisdrijven. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).
Misdrijven - Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	Hieronder vallen brandstichting, alle vormen van vernieling en misdrijven tegen de openbare orde en het openbaar gezag. Voorbeelden van misdrijven tegen de openbare orde en tegen het openbaar gezag zijn opruiing, huis-, computer- en lokaalvredebreuk, deelneming aan een criminele of terroristische organisatie, openlijke geweldpleging, godslastering, discriminatie en het doen van een valse aangifte. Omdat het delict mensenhandel vaak onder dezelfde feitcode geregistreerd wordt als het delict mensensmokkel worden deze twee delicten samengeteld en weergegeven bij de gewelds- en seksuele misdrijven.
Misdrijven - Diefstallen uit woning	Het aantal diefstallen uit woningen per 1000 inwoners
Misdrijven - Winkeldiefstallen	Het aantal winkeldiefstallen per 1000 inwoners

Programma	Indicator	Meeteenheid	Periode	Gouda	Nederland
Programma 7	Formatie	Fte per 1.000 inwoners	2024	n.v.t.	n.n.b.
Programma 7	Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	2024	n.v.t.	n.n.b.
Programma 7	Apparaatskosten	Kosten per inwoner	2024	€ 1.186	n.n.b.
Programma 7	Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	2024	9%	n.n.b.
Programma 7	Overhead	% van totale lasten	2024	8,4%	n.n.b.

Indicator	Toelichting
Formatie	De toegestane formatie in fte van het ambtelijk apparaat van de gemeente voor het begrotingsjaar op peildatum 1 januari. In Gouda is dit niet van toepassing omdat de gemeente niet werkt met het principe van toegestane formatie.
Bezetting	Het geraamde werkelijk aantal fte's van het ambtelijk apparaat van de gemeente dat werkzaam is op peildatum 1 januari van het begrotingsjaar. In Gouda wordt geen raming opgesteld van de werkelijke bezetting voor een begrotingsjaar.
Apparaatskosten	Alle personele en materiële kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de organisatie, exclusief griffie en bestuur.
Externe inhuur	Het uitvoeren van werkzaamheden in opdracht van een bij de gemeente in dienst zijnde opdrachtgever, door een private organisatie met winstoogmerk, door middel van het tegen betaling inzetten van personele capaciteit en deskundigheid, zonder dat daar een arbeidsovereenkomst of aanstelling tussen organisatie en de daarbij ingezette personen aan ten grondslag ligt.
Overhead	Alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces in verhouding tot het totaal saldo van de lasten (exclusief toevoegingen aan reserves) volgens de begroting.

6.3 Afkortingen

Afkorting	Betekenis
ABP	Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds
AB	Algemeen Bestuur
AGW	Alphen - Gouda - Woerden
AI	Artificial Intelligence
AOK	Adviescommissie omgevingskwaliteit
Art.	Artikel
AVA	Algemen vergadering van aandeelhouders
AVG	Algemene verordening gegevensbescherming
B.V.	Besloten Vennootschap
BBP	Bruto Binnenlands Product
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten
Bbz	Besluit bijstandverlening zelfstandigen
Bibob	Bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BSGR	Belastingsamenwerking Gouwe-Rijnland
BTW	Belasting Toegevoegde Waarde
BWT	Bouw- en woningtoezicht
BZK	Binnenlandse Zaken
C02	Koolstofdioxide
CAO	Collectieve arbeidsovereenkomst
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CIP	Concern Investeringsplan
CIV	Centra voor Innovatief Vakmanschap
CJG	Centrum voor Jeugd en Gezin
DB	Dagelijks Bestuur
DVO	Dienstverleningsovereenkomst
EMU-saldo	Economische Monetaire Unie
Fido	Financiering decentrale overheden
FMI	Functiemengingsindex
FTE	Fulltime-equivalent
GALA	Gezond en aktief leven akkoord
GGD	Gemeentelijke of Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst
GGZ	Geestelijke gezondheidszorg
GOVO	Groot onderhoud en vervangingsonderhoud
GR	Gemeenschappelijke Regeling
GREX	Grondexploitatie
GRJW	Gemeenschappelijke Regeling Jeugd en Wmo
GTK	Gemeenschappelijk financieel toezichtkader
Ha	Hectare
HAVO	Hoger Algemeen Voortgezet Onderwijs
hbo	Hoger beroepsonderwijs
HIC	High Impact Crime
ICT	Informatie- en Communicatietechnologie
IFLO	Inspectie Financiën Lagere Overheden
IHP	Integraal Huisvestingsplan Gouda
ISK	Internationale schakelklas
KBF	Kenniscentrum Bodemdaling en Funderingen
kg	Kilogram
KOR	Kwaliteit openbare ruimte
LISA	Landelijk InformatieSysteem Arbeidsplaatsen
LKS	Loonkostensubsidies
LLO	Leven lang ontwikkelen
m2	Vierkante meter
mbo	Middelbaar beroepsonderwijs
MD	Management Development
MDTO	Metagegevens voor duuzaam toegankelijke overheidsinformatie

Afkorting	Betekenis
MJOP	Meerjarig Onderhoudsplan
MKB	Midden- en kleinbedrijf
MO	Maatschappelijke opvang
NGE	Niet gesprongen explosieven
NOVEX	Nationale OmgevingsVisie EXecutiekracht
NV	Naamloze Vennootschap
O.a.	Onder andere
OCW	(Ministerie van) Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
ODMH	Omgevingsdienst Midden-Holland
OFG	OndernemersFonds Gouda
OV	Openbaar vervoer
OVA	Overheidsbijdrage in Arbeidsontwikkeling
OZB	Onroerendezaakbelasting
pmd	plastic verpakkingen, metalen verpakkingen en drankpakken
PPC	Prijsindex voor kosten van Personeel
PW	Participatiewet
Resp.	Respectievelijk
RVO	Rijksdienst voor ondernemend Nederland
RZG	Rotterdam Zuidplas Gouda
SAMH	Streekacrhief Midden-Holland
SBG	Samenwerkende Binnenstadondernemers Gouda
SDO	Samen naar een duurzame omgeving
SiSa	Single information Single audit
SMP	Soorten managementplan
SPUK	Specifieke uitkering
STO	Sterk techniek onderwijs
U.A.	Uitgesloten van Aansprakelijkheid
UAV	Uniforme Administratieve Voorwaarden
URC	Uitzondering raamcontract
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
VANG	Van afval naar grondstof
VCP	Verkeerscirculatieplan
VFF	Verbeteren Financiële Functie
VFLO	Verordening Fysieke Leefomgeving
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VO	Vrouwenopvang
vo	Voortgezet onderwijs
VOF	Vennootschap onder Firma
VON	Vrij op naam
VPB	Vennootschapsbelasting
VRHM	Veiligheidsregio Hollands-Midden
VSV-ers	Voortijdige school- verlaters
VTH	Vergunningverlening, toezicht en handhaving
VVE	Voor- en vroegschoolse educatie / Vereniging van Eigenaren
VZHG	Vereniging van Zuid-Hollandse Gemeenten
Wgr	Wet gemeenschappelijke regelingen
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
WO2	Tweede Wereldoorlog
Wob	Wet openbaarheid van bestuur
Woo	Wet open overheid
WOZ	Waardering onroerende zaken
WRP	Water- en rioleringsprogramma
Wsw	Wet sociale werkvoorziening
WWB	Wet werk en bijstand

6.4 Bijlage risico's

Risicocategorie Grondexploitaties:

Grondexploitaties	Sub aanduiding	Toelichting
Bouwplannen en projecten	Westergouwe	De risico's voor de deelgebieden Westergouwe 1 t/m 3 zijn verder afgenomen. Deze deelgebieden zijn gereed of in een vergevorderd stadium van realisatie. In Westergouwe 3 moeten de woningen op een aantal door de gemeente verkochte bouwvelden nog worden gebouwd. Voor één bouwveld in Westergouwe 3 wordt nog gezocht naar een afnemer. Voor de fase Westergouwe 3b is de planvorming afgerond, maar tegen het bestemmingsplan is beroep aangetekend. De termijn waarop de Raad van State uitspraak zal doen en de inhoud van de uitspraak vormen een mogelijk risico. De door de gemeente te verkopen bouwvelden in deze fase worden via een of meerdere tenders in de markt gezet. De voorbereiding daarvan is inmiddels opgestart. Voor de fase Westergouwe 4 wordt op dit moment het stedenbouwkundig plan uitgewerkt. Dit is een proces waarbij rekenen en tekenen gelijk op gaan en waarbij nog veel ruimte is om keuzes te maken en te sturen op het gewenste financiële resultaat. Op termijn wordt het ontwerpproces voor de laatste fase van Westergouwe (fase 5) opgepakt.

Risicocategorie Going concern:

Going concern (bedragen x 1.000)	Toelichting	Risicogebied	Kans	Maximale impact (x 1.000)
Verbonden partijen en samenwerking	Verbonden partijen zijn gemeentelijke samenwerkingsverbanden of deelnemingen die gevormd zijn om bepaalde taken bijvoorbeeld efficiënter uit te voeren. De gemeente Gouda heeft in de rechtspersonen bestuurlijke invloed en/of financiële belangen. De gemeentelijke bijdrage van Gouda aan de publiekrechtelijke verbonden partijen (Gemeenschappelijke regelingen; GRen) bedraagt in 2027 op begrotingsbasis € 34 miljoen. Bij samenwerkingsverbanden kunnen risico's ontstaan door: uittredingen van deelnemers, een niet-sluitende begroting, het verminderen van bijdragen aan regelingen door het Rijk of daling van reserves waardoor tekorten binnen de verbonden partij niet meer opgevangen kunnen worden. Maar ook verminderde afname van ondersteunende diensten die we als gemeente leveren, of andere markteisen. Verder kennen we ook het risico dat de gemeentelijke indexering geen gelijke tred houdt met de CAO-ontwikkelingen van gemeenschappelijke regelingen.	Verbonden partijen / subsidie	50%	€ 1.000
Aansprakelijkheid en nadeelcompensatie	Niet of onvoldoende nakomen van contractuele afspraken en toezeggingen, onzorgvuldig handelen of onjuiste toepassing van regelgeving kan ertoe leiden dat de gemeente aansprakelijk wordt gesteld voor schade. Deze schade kan ontstaan in het openbaar gebied (letselschade, materiële schade, evenementen, etc.). Meestal door handelen of nalaten van de gemeente (onterecht weigeren/verlenen vergunning, werken in de openbare ruimte). Het gaat hierbij om grotere schades die niet worden gedekt door de verzekering (contractuele aansprakelijkheid) of boven de dekking uitgaan. De gemeente kan ook aansprakelijk worden gesteld voor schade als gevolg van op zichzelf rechtmatig handelen, bv. door werkzaamheden in het openbaar gebied doordat winkels en/of bedrijven moeilijk bereikbaar zijn (gederfde winst). De drempel om in aanmerking te komen voor nadeelcompensatie is relatief hoog zodat de kans van optreden laag wordt ingeschat en het risico niet wordt meegenomen in het berekenen van de weerstandscapaciteit.	Juridisch	30%	€ 1.500
Rampen en crises	Natuur & Milieu: - Overstromingen (Gouda is een laaggelegen gebied is en ligt aan een grote rivier) - Extreme weersomstandigheden (droogte, extreme neerslag of windhozen) Voorzieningen: - Verstoring gasvoorziening - Verstoring elektriciteitsvoorziening - Verstoring drinkwatervoorziening - Grootschalige verstoring internet Gebouwde omgeving/openbare ruimte: - Grote branden - Instorting	Openbare Orde en Veiligheid	15%	€ 3.000

Going concern (bedragen x 1.000)	Toelichting	Risicogebied	Kans	Maximale impact (x 1.000)
	Vervoer: - Spoorvervoerincidenten (vervoer gevaarlijke stoffen) - Wegvervoerincidenten Gezondheid: - Pandemie Publieke veiligheid: - Extreem geweld - Verstoring openbare orde			
Financiële gevolgen Wet toekomst pensioenen (Wtp)	De pensioenen van wethouders zijn op dit moment geregeld in de Algemene pensioen- en uitkeringswet politieke ambtsdragers (Appa). Een aangenomen motie in de Eerste Kamer roept het kabinet op om ook de pensioenen van politieke ambtsdragers onder te brengen in het nieuwe pensioenstelsel conform de Wet toekomst pensioenen. Hoe de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel voor politieke ambtsdragers eruit moet komen te zien is nog niet duidelijk. Een dergelijke overgang naar een nieuw pensioenstelsel die per 1 januari 2028 geregeld moet zijn, betekent dat alle opgebouwde pensioenaanspraken van politieke ambtsdragers worden overgezet in een nieuwe pensioenregeling. Daarbij zullen de decentrale overheden gevraagd worden om de gevormde voorzieningen over te dragen ter financiering. Het risico is dat de gevraagde inleg hoger zal zijn dan de opgebouwde voorziening. Het bedrag dat hiermee gemoeid is kan in de orde van € 1,5 miljoen zijn. Zowel de kans als het bedrag dat deze hogere kosten zich bij overdracht voordoen is erg lastig in te schatten. We rekenen vooralsnog op een kans van 25% en op de genoemde € 1,5 miljoen. Gouda doet mee aan een onderzoek van BZK. BZK adviseert over de financiële gevolgen van de Appa naar de Wtp. Tot dat advies is uitgebracht kan alleen een grove inschatting gemaakt worden van de financiële impact.	Bestuur	25%	€ 1.500
Verzakkingen woonwagenlocaties	Risico is dat de gemeente extra kosten moet maken om verzakkingen van de woonwagenlocaties tegen te gaan. Een aantal van de woonwagenlocaties in eigendom van de gemeente heeft te maken met verzakkingen. Als verhuurder zijn wij verantwoordelijk voor een goede woonplek en dus ook een goede ondergrond. Om verzakkingen tegen te gaan worden de standplaatsen voorzien van een fundering. Kosten hiervan zijn circa €190.000 per plek. De gemeente heeft zes woonwagenlocaties in bezit. Met name de locaties aan de Tiendweg en de Goudkade zijn het meest urgent. De onderhoudsmiddelen zijn mogelijk niet toereikend.	Vastgoed	70%	€ 400
Stijgende rente	Wanneer de rente stijgt, nemen de kosten van bestaande en toekomstige leningen toe. Dit kan leiden tot hogere lasten in de begroting, waardoor er minder ruimte is voor andere uitgaven of investeringen.	Treasury	50%	€ 500
Invoering Omgevingswet	Per 1 januari 2024 is de Omgevingswet van kracht. Het implementeren van de wet, waaronder het ontwikkelen van nieuwe werkprocessen en het opstellen van het omgevingsplan, kosten mogelijk meer dan eerder aan de reguliere ruimtelijke ordening en vergunningverlening werd besteed. In de reserve Omgevingswet zijn middelen beschikbaar, onder andere voor het inhuren van deskundige ondersteuning. Monitoring van de budgetten voor RO en Omgevingswet over de loop van een aantal jaar zal inzicht geven in de structurele kosten voor dit domein. De legesinkomsten worden bewaakt en waar nodig bijgesteld.	Ruimtelijk beleid	50%	€ 500
Extra inhuur	Het risico bestaat dat door omstandigheden extra kosten voor niet-begrote inhuur zullen worden gemaakt.	Inhuur	50%	€ 500
Afhankelijkheid van leveranciers, cloud en digitale ketens	Door toenemende afhankelijkheid van cloudleveranciers, SaaS-oplossingen, landelijke voorzieningen en digitale ketenpartners kan een storing, beveiligingsincident, contractwijziging, prijsstijging of geopolitieke ontwikkeling leiden tot discontinuïteit, extra kosten of noodzaak tot versnelde migratie. De gemeente heeft niet altijd volledige invloed op beschikbaarheid, beveiliging, datalocatie, voorwaarden en continuïteit van deze externe voorzieningen.	ICT / Leveranciersmanagement	10%	€ 2.500
Subsidies	Voor projecten op het gebied van verkeer, economie en bodem wordt gebruik gemaakt van (provinciale) subsidies. Het risico bestaat dat door de krappe arbeidsmarkt, ziekte en tegenvallers in de uitvoering projecten niet tijdig gerealiseerd kunnen worden. Daardoor kunnen subsidies niet binnen de gestelde termijn besteed worden. Ook kan een verantwoording die onvolledig is of fouten bevat, ertoe leiden dat het recht op de subsidie vervalt.	Ruimtelijk beleid	50%	€ 500

Going concern (bedragen x 1.000)	Toelichting	Risicogebied	Kans	Maximale impact (x 1.000)
Goudse ondergrond	De bodemgesteldheid van Gouda brengt onzekerheid met zich mee en kan leiden tot onvoorziene tegenvallers.	Openbare ruimte	10%	€ 2.000
Aanhoudende extreme droogte	Door de aanhoudende droge perioden ontstaat een financieel risico binnen het beheer van de openbare ruimte. Droogte vergroot de kans op uitval van bomen, heesters en andere beplanting, waardoor de kosten voor water geven, inboet en herplant toenemen. Daarnaast kan de kwaliteit van het openbaar groen afnemen, wat leidt tot extra beheer- en onderhoudsmaatregelen. Voor Gouda is dit risico extra relevant vanwege de aanwezige zettingsgevoelige bodem. Door langdurige droogte kan er sprake zijn van extra zetting van de bodem door compactie en er kan sprake zijn van krimpende bodemlagen. Dit kan leiden tot ongelijkmatige bodemdaling, verzakkingen van wegen, trottoirs, fietspaden en groenvoorzieningen. Het financiële risico bestaat daarmee uit zowel hogere structurele beheerkosten als incidentele herstelkosten. Wanneer droge perioden vaker voorkomen of langer aanhouden, kunnen deze kosten verder oplopen en toenemende druk veroorzaken op de beschikbare budgetten voor beheer en onderhoud van de openbare ruimte. De grootste financiële risico's liggen daarbij in extra uitgaven voor beregening, vervanging van uitgevallen beplanting en herstel van schade als gevolg van bodemdaling en verzakkingen. Uit de inspectierapporten zal blijven wat de daadwerkelijke gevolgen zijn van de aanhoudende extreme droogte. - Gevolgen voor groen: Inspectie, (extra) watergeven, (extra) inboet en spoed maatregelen vanuit de inspectie. - Verhardingen: Inspecties, extra meldingen, mogelijke onderspoelingen en spoedmaatregelen die voortkomen uit inspectieresultaten	Beheer Openbare Ruimte	70%	€ 220
Frauderisico	Fraude is het bevoordelen van jezelf of een ander middels opzettelijk wederrechtelijk handelen. Bepalend voor fraude zijn dus de elementen bevoordeling en opzettelijke strijdigheid met wet- en regelgeving. Iedere organisatie loopt het risico om slachtoffer te worden van fraude. Om tegen dit risico te wapenen worden beheersmaatregelen getroffen. In 2023 is een frauderisicoanalyse uitgevoerd met de conclusie dat frauderisico's in voldoende mate beheerst worden. Desondanks is het risico op fraude niet uitgesloten. Het frauderisico bestaat uit drie elementen: • incentive/druk: er is een druk ontstaan voor een individu of een organisatie om te gaan frauderen • gelegenheid: onvoldoende beheersmaatregelen in de organisatie kunnen zorgen dat het voor een persoon of een organisatie(onderdeel) mogelijk is om te frauderen; • houding/rechtvaardiging: de frauderende persoon of organisatie moet het voor zichzelf kunnen rechtvaardigen dat het plaatsvindt. Het risico op fraude is niet verzekerd en is daarom opgenomen in de weerstandsparagraaf.	Risk & Compliance / Control	10%	€ 1.500
Herstel dek Ecopark	De verzekeraar keert mogelijk niet alle kosten uit voor het herstel, alleen de materiële kosten. Mogelijk niet de kosten voor een tijdelijke verplaatsing, et cetera. Verder is de uitkering mogelijk een lump-sum bedrag, waar de werkelijke kosten van kunnen afwijken.	Juridisch	40%	€ 300
Invoering Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb)	Private kwaliteitsborgers zijn na invoering Wkb belast met het toezichthouden op bouwwerken uit gevolgklasse 1. Deze taak is vanaf de invoering Wkb niet meer bij de ODMH belegd (zowel toezicht als vergunningverlening). De ODMH/gemeente heeft echter wel de wettelijke taak om de kwaliteitsborger te beoordelen op onder andere de certificering en het borgingsplan (dit naast administratieve handelingen). Deze kosten mogen niet gedekt worden uit legesinkomsten.	Ruimtelijk beleid	75%	€ 150
Niet voldoen aan privacywetgeving (AVG)	Gemeenten verwerken voor de uitvoering van hun taken persoonsgegevens. Op grond van de Algemene verordening gegevensbescherming zijn gemeenten ertoe gehouden om zorgvuldige verwerking van deze gegevens aantoonbaar te waarborgen. De wetgeving is stevig, onder andere door het stellen van hoge boetes. Daarnaast zijn de inhoudelijke eisen streng, zoals het aanstellen van een data protection officer, het uitvoeren van risico-analyses, zogenoemde data privacy impact assessments (DPIA's) en het hebben van een actueel verwerkingenregister. Het risico blijft altijd aanwezig dat persoonsgegevens onzorgvuldig worden verwerkt, waaruit datalekken kunnen ontstaan. Dit kan leiden tot financiële schade, zoals opgelegde boetes door de Autoriteit Persoonsgegevens. Ook	AVG-Privacy	10%	€ 1.000

Going concern (bedragen x 1.000)	Toelichting	Risicogebied	Kans	Maximale impact (x 1.000)
	kunnen datalekken of incidenten betrokkenen ernstig schaden en kan imagoschade ontstaan voor de organisatie als een lek of incident bijvoorbeeld in de media veel aandacht krijgt.			
Nieuwe verordening WMO en Jeugdhulp	De nieuwe verordening WMO en Jeugdhulp vraagt logischerwijs van de consulenten gedeeltelijk een andere insteek in het contact met inwoners. Er is een risico op toename klachten en bezwaren op afwijzing beschikkingen. Risico wordt geschat op € 200K van mogelijke beschikkingen die na bezwaar toch moeten worden beschikt.	Sociaal Domein	50%	€ 200
Tussentijdse verkiezingen	Bij een eventuele val van het kabinet vinden er eerder landelijke verkiezingen plaats. Daar is niet voor begroot in het budget voor verkiezingen.	Dienstverlening	25%	€ 400
Waterschade	Waterschade aan de openbare ruimte als gevolg van extreme buien.	Openbare ruimte	10%	€ 1.000
Nieuwe schoolaanvragen	Wettelijk mogen initiatienemers bij de rijksoverheid een aanvraag indienen voor het stichten van een nieuwe school. Gemeente dient hiervoor vervolgens (binnen een jaar) ruimte te organiseren. De kosten komen ten laste van de gemeente. Er zijn signalen dat er een of meerdere schoolinitiatieven lopen bij de rijksoverheid.	Wettelijk/juridisch	50%	€ 200
Renovatie/ vervanging Sportaccomodaties	Een aantal sportaccomodaties is aan vervanging toe. Hiervoor is een huisvestingsplan opgesteld. Hierover dient nog besluitvorming plaats te vinden.	(Sport)Vastgoed	20%	€ 500
Vorderingen op personen/ bedrijven zijn niet te innen	Het toepassen van bestuursdwang (artikel 5.3.1 Awb) is één van de handhavingsinstrumenten die gemeenten hebben tegen overtredingen van de wet en illegale situaties. Het risico bestaat dat de dwangsom vervolgens niet geïnd kan worden. Dit geldt ook voor andere vorderingen die de gemeente heeft op personen of bedrijven.	Financiën	30%	€ 300
Open einde regeling WMO	De Wet Maatschappelijke ondersteuning (WMO) is een open-einde regeling en kent daardoor geen bestedingsplafond. Hierdoor moet de gemeente ondersteuning blijven leveren aan haar inwoners, ook als het budget voor het betreffende jaar niet toereikend is. Aankomende jaren wordt als gevolg van de demografische ontwikkelingen en de in gang gezette beweging naar langer thuis wonen extra druk verwacht op de WMO- middelen. Uitvoering van de WMO doet de gemeente zelf. Als mitigerende maatregel voor het beheersbaar houden van de kosten voor ondersteuning vanuit de Jeugdwet en de WMO is het maatregelenpakket van Berenschot in gang gezet. Voorzichtigheidshalve moet desalniettemin rekening worden gehouden met het risico dat de realisatie van de reeds ingeboekte besparingen die uit het maatregelenpakket voortvloeien een ander tempo kent, dan wel mogelijk tegen valt.	WMO	30%	€ 250
Gladheidsbestrijding	Het risico op een extreme winter. Extra kosten voor de gemeente doordat er meer gladheidsbestrijding moet worden uitgevoerd.	Beheer Openbare Ruimte	40%	€ 150
Onderhoud sportaccommodaties	Onderhoud van de sportaccommodaties is opgenomen in het meerjarig onderhoudsplan. Het risico is dat het budget niet toereikend is. Terwijl het onderhoud wel uitgevoerd moet worden.	Vastgoed	60%	€ 100
Stormschade	Het risico van zeer zware stormen wat extra kosten voor de gemeente betekent. Zoals het ruimen van bomen en vorstschade.	Beheer Openbare Ruimte	70%	€ 75
Saldo financieringsfunctie valt lager uit dan begroot	Volumerisico is het risico dat er een mismatch is tussen de werkelijke en de begrote financieringsbehoefte. Als het werkelijk investeringsniveau lager uitvalt dan ingeschat, leidt dit tot een intern rentenadeel, doordat er minder doorbelast kan worden aan het betreffende project. Voor het onttrekken van geld betaalt de gemeente een vergoeding in de vorm van rente. Die rente wordt vervolgens intern doorbelast aan het betreffende project of dienstonderdeel. Voor het doorbelasten wordt een omslagrente gehanteerd en gefixeerd in de begroting. Dit brengt financiële- en beheerstechnische risico's met zich mee. De omslagrente moet voldoen aan richtlijnen en kaders conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Voor de begroting 2027 bedraagt omslagrente 2,20%.	Treasury	50%	€ 100
Netcongestie / aansluitcapaciteit op het net	Netcongestie kan effect hebben op de realisatie en oplevering van bouwprojecten die de gemeente in eigen beheer uitvoert. Dit kan zich uiten in vertragingen door het niet kunnen aansluiten en daardoor niet kunnen opleveren. Deze kosten komen ten laste van de opdrachtgever.	Vastgoed	25%	€ 200
Kosten versnelde transformatie jeugdhulp plus	In de jeugdhulp plus wordt al enkele jaren gewerkt aan de afbouw van gesloten plaatsingen. Deze ontwikkeling is echter versneld door zowel een landelijke maatschappelijke beweging als een motie in de Tweede Kamer voor de afbouw van jeugdhulp	Sociaal Domein	40%	€ 120

Going concern (bedragen x 1.000)	Toelichting	Risicogebied	Kans	Maximale impact (x 1.000)
	plus. Hierdoor gaat de afbouw van deze locatiegebonden zorg sneller dan aanvankelijk was ingeschat. Dit heeft gevolgen voor de bedrijfsvoering van de aanbieders. Midden-Holland is als kleine regio hierin een kleine speler: accounthouders voor deze partijen zijn Den Haag of Rotterdam.			
Bruikleenscholen	Onze gemeente is verantwoordelijk voor onderhoud van momenteel acht bruikleenscholen. Het risico is dat het budget niet toereikend is, terwijl wel antikraak maatregelen en/of het onderhoud uitgevoerd moet worden aan deze scholen.	Onderwijs	20%	€ 100
Borgstelling via het Waarborgfonds Eigen Woningen (WEW) en WSW-borgstellingen voor woningcorporaties	Dit risico betreft aan particulieren en aan woningcorporaties verstrekte geldleningen waarvoor waarborgfondsen optreden als borg; de gemeente fungeert als achtervang (als secundaire of tertiaire zekerheid). De gemeente zal pas op deze borgstellingen worden aangesproken als het garantievermogen van de waarborgfondsen onvoldoende is om de betalingsverplichtingen voor rente en aflossing van de gewaarborgde geldleningen over te nemen van de in gebreke blijvende instelling. De kans dat de gemeente op deze achtervangpositie wordt aangesproken, wordt zeer klein geacht. Indien dat toch gebeurt, zal de aanspraak eerst op basis van 50/50 worden verdeeld tussen Rijk en gemeenten waarna het deel dat aan de gemeenten wordt toebedeeld op basis van een bepaalde verdeelsleutel wordt omgeslagen naar de deelnemende gemeenten. Het eventueel voor Gouda resterende deel zal nooit meer zijn dan globaal 5% van het garantiebedrag en bestaan uit het verstrekken van een renteloze lening aan het betreffende waarborgfonds. Het eventuele netto verlies voor de gemeente bestaat derhalve uit derving van rentevergoeding op de verstrekte renteloze geldlening.	Treasury	5%	€ 50

Uitgave: gemeente Gouda

Foto voorkant © Astrid den Haan
©gemeente Gouda, september 2026